

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN ÅRSRAPPORT 2005

FIRAR 10-ÅRSJUBILEUM 1995–2005

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN ÅRSRAPPORT 2005

© Europeiska ombudsmannen 2006

Alla rättigheter förbehålls.

Användning av materialet för utbildningssyften och andra icke-kommersiella syften är tillåten förutsatt att källan anges.

Där inget annat anges, och förutom fotografierna på omslaget, äger Europeiska ombudsmannen upphovsrätten till fotografierna.

Rapporten är publicerad i sin helhet på Internet under följande adress:
<http://www.ombudsman.europa.eu/report/sv/default.htm>

Printed in Belgium

TRYCKT PÅ ICKE KLORBLEKT PAPPER

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN ÅRSRAPPORT 2005

FIRAR 10-ÅRSJUBILEUM 1995-2005

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Josep BORRELL FONTELLES
Talman
Europaparlamentet
Rue Wiertz
1047 Bryssel
BELGIEN

Strasbourg den 13 mars 2006

I enlighet med artikel 195.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 3.8 i Europaparlamentets beslut om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning lägger jag härmed fram min rapport för år 2005.

Med vänlig hälsning

P. Nikiforos Diamandouros

INLEDNING	17
1 SAMMANFATTNING	23
2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR	37
2.1 DEN RÄTTSLIGA GRUNDEN FÖR OMBUDSMANNENS ARBETE	37
2.2 EUROPEISKA OMBUDSMANNENS MANDAT	37
2.2.1 Klagomål från obehöriga	38
2.2.2 Gemenskapens institutioner och organ	38
2.2.3 Administrativa missförhållanden	39
2.2.4 Den europeiska kodexen för god förvaltningssed	40
2.3 TILLÅTLIGHET OCH GRUND FÖR UNDERSÖKNINGAR	40
2.4 ANALYS AV KLAGOMÅL SOM BEHANDLATS UNDER 2005	41
2.5 ÖVERLÄMNANDEN OCH RÅDGIVNING	42
2.6 OMBUDSMANNENS FÖRFARANDEN	44
2.6.1 Att inleda en undersökning	44
2.6.2 Rättvist förfarande	45
2.6.3 Tillgång till handlingar och hörande av vittnen	45
2.6.4 Öppet förfarande	46
2.7 RESULTAT AV UNDERSÖKNINGAR	46
2.7.1 Inget administrativt missförhållande	46
2.7.2 Ärenden som lösts av institutionen och vänskapliga förlikningar	46
2.7.3 Kritiska anmärkningar och förslag till rekommendationer	47
2.7.4 Särskilda rapporter till Europaparlamentet	48
2.8 BESLUT SOM AVSLUTADE ÄRENDEN UNDER 2005	48
2.8.1 Öppenhet, allmänhetens tillgång till handlingar och skydd av personuppgifter	49
2.8.2 Kommissionens roll som fördragets väktare	51

2.8.3	Anbudsinfordringar, kontrakt och bidrag	52
2.8.4	Personalfrågor	54
2.8.5	Övriga frågor	55
3	BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING	59
3.1	ÄRENDEN DÄR INGA ADMINISTRATIVA MISSFÖRHÅLLANDEN KONSTATERATS	59
3.1.1	Europeiska kommissionen	59
	UNDERLÅTENHET ATT AGERA I FRÅGA OM ETT KLAGOMÅL OM DISKRIMINERING PÅ GRUND AV SEXUELL LÄGGNING	59
	AVSLUTANDE AV ETT KONTRAKT	60
	ANVÄNDNING AV EU-BIDRAG	61
	KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226 AVSEENDE LIVSMEDELSLAGSTIFTNING	61
	PÅSTÅTT DISKRIMINERANDE PLATSANNONSER	62
	FÖRVALTNING AV EUROPEISKA REGIONALA UTVECKLINGSFONDER	63
	UTVÄRDERING AV ETT PROJEKTFÖRSLAG (1)	64
	HANDLÄGGNING AV ETT KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226	65
	UTVÄRDERING AV ETT PROJEKTFÖRSLAG (2)	65
	TILLÄMPNING AV KLAUSULEN OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I SAMARBETSAVTALET MED VIETNAM	66
	SAMRÅD OM STRUKTURFONDERNAS FRAMTID	67
	DET EUROPEISKA NÖDNUMRET 112	67
	AVVECKLING AV SPRÅKSEKTIONER I EN EUROPASKOLA	68
	PÅSTÅDDA OLÄMPLIGA KONTAKTER UNDER ETT UPPHANDLINGSFÖRFARANDE	69
	HANDLINGARS TILLGÄNGLIGHET I ELEKTRONISK FORM	69
	TILLGÅNG TILL EN INSPEKTIONSRAPPORT INOM RAMEN FÖR ETT FÖRFARANDE ENLIGT ARTIKEL 228	70
	BYTE AV PROJEKTDIREKTÖR I HONDURAS	71
3.1.2	Europeiska kommissionen och Europeiska unionens råd	72
	PÅSTÅDD BRIST PÅ PARKERINGSPLATSER FÖR FUNKTIONSHINDRADE NÄRA KOMMISSIONENS OCH RÅDETS BYGGNADER	72
3.1.3	Europeiska gemenskapernas rekryteringskontor (EPSO)	73
	KANDIDATERS TILLGÅNG TILL BEDÖMNINGSKRITERIER	73
	TILLTRÄDE TILL URVALSPROV	74
3.1.4	Europeiska centralbanken	74
	INFORMATION OM EN EVENTUELL INTERVENTION FRÅN ECB	74
3.2	ÄRENDEN SOM LÖSTS AV INSTITUTIONEN	75
3.2.1	Europaparlamentet	75
	ÖVERFÖRING AV PENSIONS RÄTTIGHETER	75
3.2.2	Europeiska unionens råd	76
	AVSLUTANDE AV ANSTÄLLNINGSKONTRAKT VID EU-POLISUPPDRAG	76
3.2.3	Europeiska kommissionen	77
	OBERÄTTIGAT DRÖJSMAÅL OCH UNDERLÅTENHET ATT SVARA PÅ BEGÄRAN OM TILLGÅNG TILL HANDLINGAR FÖR ALLMÄNHETEN	77
	AVSLAG PÅ EN BEGÄRAN OM TILLGÅNG TILL HANDLINGAR	77
	ERSÄTTNING FÖR KOSTNADER FÖR RESA OCH UPPEHÅLLE	78
	ERSÄTTNING FÖR RESEKOSTNADER	78
	PÅSTÅDDA FÖRSENADE BETALNINGAR TILL KOMMISSIONENS UTVÄRDERARE	78

3.3 VÄNSKAPLIGA FÖRLIKNINGAR SOM ÅSTADKOMMITS AV OMBUDSMANNEN	79
3.3.1 Europaparlamentet	79
TILLTRÄDE TILL EUROPAPARLAMENTETS LOKALER	79
ERSÄTTNING FÖR RÄTTSLIGA KOSTNADER	80
TILLHANDAHÅLLANDE AV INFORMATION PÅ OLIKA SPRÅK UNDER EN VALKAMPANJ	80
3.3.2 Europeiska kommissionen	81
AVSLUTANDE AV ANSTÄLLNING SOM OPERATÖR VID EN SAMTALSCENTRAL	81
PENSIONS RÄTTIGHETER	82
UNDANTAG FRÅN ÅLDERSGRÄNSEN FÖR EN PRAKTIKPLATS	82
FÖRSENAD BETALNING TILL MARIE CURIE-STIPENDIAT	83
3.4 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS MED EN KRITISK ANMÄRKNING FRÅN OMBUDSMANNEN	84
3.4.1 Europaparlamentet	84
DRÖJSÅL MED ATT GE TILLGÅNG TILL EN HANDLING	84
UNDERLÅTENHET ATT SVARA PÅ BEGÄRAN OM UPPLYSNINGAR	85
3.4.2 Europeiska unionens råd	86
TILLGÅNG TILL HANDLINGAR OM GEMENSAM UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIK	86
3.4.3 Europeiska kommissionen	87
ÖVERTRÄDELSEFÖRFARANDETS LÄNGD OCH TILLGÅNG TILL HANDLINGAR	87
UNDERLÅTENHET ATT GE TILLRÄCKLIGA RÅD OM BIDRAG	87
UNDERLÅTENHET ATT LÄMNA INFORMATION AVSEENDE UPPGIFTSSKYDD	88
FÖRSENAD BETALNING (BIDRAG TILL GALILEIPROJEKTET)	89
KOMMISSIONENS SKÖTSEL AV ETT ANBUDEFÖRFARANDE	90
RÄTTEN TILL FÖRSVAR I SAMBAND MED EN ADMINISTRATIV UTREDNING	91
TILLTRÄDE TILL FISKE I VATTNEN RUNT AZORERNA	92
TILLGÅNG TILL HANDLINGAR GÄLLANDE ETT KONTRAKT I KINA	93
VILSELEDANDE UTTALANDE I ETT YTTRANDE OM ETT TIDIGARE KLAGOMÅL	94
HANDLÄGGNING AV ETT KLAGOMÅL MOT ETT PRIVAT FÖRETAG	94
UTESLUTANDE AV VINSTDRIVANDE ENHETER FRÅN DELTAGANDE I ANBUDEFÖRFORINGAR	95
3.4.4 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)	96
OLAFS UNDERLÅTENHET ATT ANGE HUR LÄNGE EN UTREDNING SANNOOLIKT KOMMER ATT VARA	96
3.4.5 Europeiska investeringsbanken	97
E-POSTKORRESPONDENS MED EN ARBETSSÖKANDE	97
EIB:S HANTERING AV EN BEGÄRAN OM TILLGÅNG TILL INFORMATION	97
3.5 FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER SOM GODTAGITS AV INSTITUTIONEN	98
3.5.1 Europeiska kommissionen	98
ÅLDERSGRÄNSER I SAMBAND MED PRAKTIKANTPROGRAM	98
ANNULLERING AV FINANSIELLT ÅTAGANDE	99
VAL AV ELEVER TILL EUROPASKOLORNA	99
TILLGÅNG TILL EN HANDLING SOM HÄRRÖR FRÅN EN MEDLEMSTAT I SAMBAND MED FÖRFARANDET VID ALLTFÖR STORA UNDERSKOTT	100
3.5.2 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)	101
VILSELEDANDE INFORMATION I EN PRESSÖVERSIKT	101

3.6	ÄRENDEN SOM AVSLUTATS AV ANDRA ORSAKER	102
3.6.1	Europeiska kommissionen	102
	KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226 RÖRANDE ÖVERFÖRING AV PENSIONS RÄTTIGHETER	102
	KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226 I ETT PÅGÅENDE ÄRENDE VID DEN HÖGSTA RÄTT SIN STANSEN I EN MEDLEMSSTAT	103
	FRI UTLÅNING AV BÖCKER FRÅN OFFENTLIGA BIBLIOTEK	103
3.7	ÄRENDEN SOM AVSLUTATS EFTER EN SÄRSKILD RAPPORT	104
3.7.1	Europeiska unionens råd	104
	UNDERLÅTENHET ATT GE GILTIGA SKÄL FÖR FORTSATT LAGSTIFTNING BAKOM STÄNGDA DÖRRAR.....	104
3.7.2	Europeiska kommissionen	105
	UTBILDNINGSKOSTNADER FÖR BARN MED SÄRSKILDA UTBILDNINGSBEOHV	105
3.7.3	Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)	106
	ORIKTIG OCH VILSELEDANDE INFORMATION TILL OMBUDSMANNEN UNDER EN TIDIGARE UNDERSÖKNING	106
3.8	OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNING PÅ EGET INITIATIV	107
	BETALNING FÖR BLOMSTERDEKORATION	107
4	FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN	111
4.1	EUROPAPARLAMENTET	112
4.2	EUROPEISKA KOMMISSIONEN	113
4.3	EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN	113
4.4	ANDRA INSTITUTIONER OCH ORGAN	114
5	FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNANDE ORGAN	117
5.1	EUROPEISKA NÄTVERKET AV OMBUDSMÄN	117
5.2	ANDRA SEMINARIER OCH KONFERENSER FÖR OMBUDSMÄN	122
5.3	ANDRA EVENEMANG MED DELTAGANDE AV OMBUDSMÄN OCH DERAS MEDARBETARE	125

6	KOMMUNIKATION	129
6.1	ÅRETS HÖJDPUNKTER	129
6.2	INFORMATIONSBESÖK	136
6.3	ANDRA KONFERENSER OCH MÖTEN	139
6.4	MEDIARELATIONER	147
6.5	PUBLIKATIONER	151
6.6	ELEKTRONISK KOMMUNIKATION	153
7	BILAGOR	155
A	STATISTIK	157
B	OMBUDSMANNENS BUDGET	164
C	PERSONAL	166
D	REGISTER ÖVER BESLUT	173
E	VAL AV EUROPEISK OMBUDSMAN	178
	HUR MAN KONTAKTAR EUROPEISKA OMBUDSMANNEN	180

INLEDNING

INLEDNING

Europeiska ombudsmannen firade tioårsjubileum som institution år 2005. Denna viktiga milstolpe gav oss tillfälle att reflektera över vad som har åstadkommits under de första tio åren och lägga ut en lämplig kurs för vår framtida verksamhet i samarbete med våra främsta samtalspartner. De olika evenemang vi anordnade gav oss omfattande insikter i vad som redan fungerade bra och vad mer som kunde göras i våra förbindelser med Europeiska unionens (EU:s) institutioner och organ, med ombudsmannakollegerna och med de som lämnar in ett klagomål och medborgarna i allmänhet. Innan jag går in mer på de olika idéer som togs upp vill jag dock först ägna några tankar åt vår institutions arbete under de gångna tio åren.

Sedan september 1995 har Europeiska ombudsmannen behandlat över 20 000 klagomål och hjälpt oräkneligt många fler medborgare genom att ge dem information som de har efterfrågat. När min företrädare Jacob Söderman – den förste innehavaren av befattningen som europeisk ombudsman – lämnade sitt uppdrag, kunde han bland sina främsta resultat peka på att de olika EU-institutionerna och EU-organen var i hög grad villiga att samarbeta med honom för att komma till rätta med medborgarnas klagomål. På en rad olika områden – bl.a. avskaffande av åldersgränser i rekryteringen, förbättringar i fråga om sena betalningar, ökad tillgång till handlingar och bättre efterlevnad av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna – visade institutionerna och organen att de var angelägna om att samarbeta med ombudsmannen i syfte att förbättra servicen till medborgarna. Dessa resultat, och många andra därtill, innebär att vi som EU-medborgare står i evig skuld till Jacob Söderman.

Vid sidan av strävan att förbättra EU:s förvaltning har Europeiska ombudsmannen som institution gjort stora ansträngningar att utveckla förbindelserna med nationella, regionala och lokala ombudsmän inom hela EU i syfte att förverkliga medborgarnas och invånarnas rättigheter enligt EU:s lagstiftning, bl.a. de grundläggande rättigheterna. Detta samarbete sker mestadels inom ramen för Europeiska ombudsmannanätverket, som har byggts upp under den gångna tioårsperioden och nu är ett ovärderligt forum för att snabbt och effektivt hantera medborgarnas klagomål. År 2005 innebar en möjlighet att bedöma vad nätverket har åstadkommit sedan det inrättades 1996 i Strasbourg och att slå fast hur vi tillsammans skall gå vidare.

Ombudsmannen har sedan september 1995 oförtrutet strävat efter att nå ut till medborgarna och göra dem mer medvetna om sina rättigheter, särskilt rätten att klaga och söka upprättelse. Att dessa satsningar har varit framgångsrika är tydligt med tanke på att över 300 klagomål nu lämnas in till ombudsmannen varje månad, och antalet mottagna klagomål 2005 var större än något tidigare år.

Ombudsmannens förbindelser med EU:s institutioner och organ

Det vore naturligtvis mycket bättre om medborgarna aldrig behövde ta kontakt med Europeiska ombudsmannen och om de berörda förvaltningarna själva på ett så tidigt stadium som möjligt kunde komma till rätta med deras klagomål. Medborgarna bryr sig inte om vem det är som löser deras problem. Ofta vill de bara ha en förklaring, en motivering, en ursäkt eller ett råd, och det är förvaltningen själv som har bäst förutsättningar att ge dem detta.

Om medborgarna trots allt känner ett behov av att lämna in ett klagomål, vill de ha problemet löst så snabbt och effektivt som möjligt. En förlikning som erbjuds av den berörda förvaltningen är enligt min uppfattning en snabbare och i det långa loppet mer tillfredsställande lösning på alla sätt, eftersom detta innebär att institutionen får äran av att ha löst problemet och därigenom får större legitimitet i den klagandes ögon – alltså ett fördelaktigt resultat för alla parter. Hur en offentlig förvaltning bemöter klagomål är med andra ord ett viktigt mått på hur medborgarinriktad den

är. Detta är ett nyckelbudskap som jag har försökt förmedla under de olika evenemang som vi anordnade tillsammans med EU:s olika institutioner och organ under vårt jubileumsår.

De enskilda EU-institutionerna och EU-organen har en roll att spela när det gäller att förbättra relationerna till medborgarna. Oavsett om sakfrågan gäller hantering av avtalsproblem, tillgång till handlingar eller förklaring av varför en viss kandidat inte har blivit utvald, kan vi alla använda klagomål för att lära oss hur vi kan ge bättre service. I slutändan innebär processen att alla de som någon gång kan komma i kontakt med institutionerna – och inte bara de som lämnar in klagomål – drar nytta av ombudsmannens arbete.

Klagomål är ofta symptom på mer allvarliga, komplexa eller genomgripande frågor eller problem. En av ombudsmannens uppgifter är att slå fast vilka dessa bakomliggande frågor och problem är och att främja olika sätt att komma till rätta med dem. Därigenom blir ombudsmannen – utöver att vara en extern kontrollant – också en värdefull resurs som genom att göra cheferna medvetna om var det finns utrymme för förbättringar kan hjälpa förvaltningarna att uppnå bättre resultat.

Ett ovärderligt instrument i detta sammanhang är den europeiska kodexen för god förvaltningssed. Denna kodex, som godkändes av Europaparlamentet 2001, förklarar för medborgarna vad de har rätt att förvänta sig av EU-förvaltningen. Dessutom ger kodexen EU-tjänstemännen nyttig vägledning eftersom den uppmuntrar till ett förvaltningsarbete av högsta kvalitet. Under 2005 publicerades en ny upplaga av kodexen på 24 språk. Över 100 000 exemplar distribuerades till mottagare i och utanför Europa. Ändå kom det in önskemål från nationella förvaltningar och lokala myndigheter, från skolor och universitet, från utbildningscenter och offentliga bibliotek och från enskilda medborgare om fler exemplar att distribuera vidare. Detta är i sanning en europeisk framgångssaga! Kodexen har anpassats till förhållandena inom nationella, regionala och lokala förvaltningar från Portugal till Italien, från Vallonien till Grekland och från Rumänien till Kroatien. Med tanke på att ett så brett spektrum av förvaltningar inom hela Europa har tagit till sig den europeiska kodexen, hyser jag fortfarande förhoppningar om att den skall kunna antas av alla EU:s institutioner och organ, eventuellt i form av ett interinstitutionellt avtal. De kontakter jag under 2005 har haft i detta sammanhang med Europeiska kommissionens ordförande José Manuel Barroso och dess vice ordförande Margot Wallström och Siim Kallas har varit extremt positiva och jag hoppas innerligt att vi kan göra snabba framsteg i strävan att komma närmare ett förverkligande av detta projekt. Det skulle utgöra ett tydligt tecken på att vi alla är fast beslutna att samarbeta för medborgarnas bästa under kommande år.

Något jag fann ytterst uppmuntrande under 2005 var att kommissionen antog ett meddelande om ett nytt internt förfarande för att reagera på ombudsmannens undersökningar. I meddelandet slås fast att de enskilda kommissionsledamöterna skall ta tydligt politiskt ansvar för de enskilda fallen, samtidigt som generalsekretariatet har kvar sin värdefulla roll. Jag är mycket glad över detta nya förfarande, vars syfte – som jag har förstått det – är att kommissionens reaktioner skall bli mer enhetliga och hålla högre kvalitet samt att ombudsmannens rekommendationer och anmärkningar skall följas upp utan dröjsmål. Med tanke på att kommissionen ger upphov till omkring 70 procent av ombudsmannens undersökningar är det synnerligen viktigt att kommissionen ikläder sig en ledande roll när det gäller att komma till rätta med administrativa missförhållanden och att främja en servicekultur gentemot medborgarna. Denna årsrapport innehåller många exempel på fall där kommissionen verkligen reagerade snabbt och konstruktivt i syfte att lösa problem som jag hade gjort kommissionen uppmärksam på.

Samarbetet inom Europeiska ombudsmannanätverket

Europeiska ombudsmannen har ända sedan verksamheten inleddes haft ett nära samarbete med sina kolleger på nationell, regional och lokal nivå genom Europeiska ombudsmannanätverket. Nätverkets främsta syfte – lika aktuellt och viktigt i dag som det var i början – är att göra konkret verklighet av de rättigheter som medborgarna och invånarna har enligt EU:s lagstiftning.

Tillämpningen av EU:s lagstiftning är till stor del ett ansvar för förvaltningarna i medlemsstaterna. I vilken mån rättigheterna enligt EU:s lagstiftning respekteras beror därför i praktiken till stor del på hur väl dessa förvaltningar sköter sitt dagliga arbete och i vilken omfattning tillsynsorganen, bl.a. ombudsmännen, lyckas främja ett högkvalitativt förvaltningsarbete och se till att det finns

verkningsfulla sätt att få upprättelse när så behövs. Detta blir nu successivt ännu viktigare i och med att samarbetet mellan de olika medlemsstaternas förvaltningar och EU-institutionerna ständigt blir mer omfattande och mer genomgripande. För att kunna slå vakt om rättigheterna och se till att det finns verkningsfulla sätt att få upprättelse, måste ombudsmännen samarbeta i samma utsträckning som förvaltningarna.

Med detta i åtanke undersökte jag under 2005 möjligheterna att ytterligare befästa och främja ombudsmännens roll i den europeiska rättsliga och politiska kulturen, som är stadd i ständig utveckling. Mitt argument var att nätverket för att kunna lyckas med detta måste se till att det tydligare framgår – både för medborgarna själva och för de politiskt ansvariga på alla nivåer inom EU – vilka fördelar medborgarna får genom samarbetet. När det gäller de politiskt ansvariga återstår det mycket att göra. Vi har ännu inte lyckats framföra tillräckligt övertygande argument för att den mångfald som råder inte skall hindra att ombudsmännen beaktas helt och hållet i det stora antal EU-politiska initiativ som medlemsstaternas myndigheter och EU:s institutioner och organ kontinuerligt driver fram.

Som ett bidrag till strävan att ge vårt samarbete en tydligare offentlig identitet tillkännagav jag att mitt sekretariat avser att satsa på att vidareutveckla användningen av Internet för kommunikation med allmänheten och kommunikation oss ombudsmän emellan. Vi planerar att införa en interaktiv "Vem kan hjälpa mig?"-guide på Europeiska ombudsmännens webbplats. Denna guide är tänkt att hjälpa medborgarna att hitta rätt ombudsman att vända sig till – på EU-nivå eller på nationell eller regional nivå. Dessutom kommer vi att sträva efter att det under de närmaste två åren inom nätverket skall utarbetas ett uttalande som förklarar för medborgarna vad de kan förvänta sig om de vänder sig till en ombudsman som ingår i nätverket. Eventuellt skulle ett sådant uttalande kunna antas vid det sjätte seminariet för nationella ombudsmän, som skall anordnas i Strasbourg 2007. Samtidigt som jag är fullt medveten om hur noggrann man måste vara när man utformar ett sådant uttalande, är jag också övertygad om att vår gemensamma förståelse av vad en ombudsman bör vara och göra är så stark att det är ett realistiskt mål att utarbeta uttalandet inom de tidsramar som jag har föreslagit. Ett sådant uttalande skulle inte bara vara värdefullt för de medborgare som behöver vända sig till en ombudsman utanför den egna medlemsstaten, utan skulle också kunna fungera som en viktig referenspunkt i ombudsmännens förbindelser med de politiskt ansvariga, såväl kollektivt som individuellt. Dessutom kommer själva utformningsprocessen säkerligen att ge oss större möjligheter att lära av varandra och således vara värdefull i sig. Med andra ord kan arbetet med ett sådant uttalande bara stärka det samarbete som hittills har utvecklats.

Ombudsmännens förbindelser med medborgare och potentiella klagande

Europeiska ombudsmännens strävan efter ett nära samarbete med EU:s institutioner och organ och med andra ombudsmän inom EU har ett enda överordnat mål, nämligen att se till att medborgarna får bästa möjliga service. Att garantera bästa möjliga service för medborgarna i EU var också tanken bakom de olika evenemang – för massmedier, icke-statliga organisationer, intressegrupper, regionala och lokala representationskontor samt medborgarna i allmänhet – som vi anordnade under 2005, inom ramen för vårt tioårsfirande. Vi ansåg det lämpligt att gå in på ett antal teman som sannolikt kommer att hjälpa oss under de närmaste åren i vår strävan att öka medvetenheten om rätten att klaga hos ombudsmannen i syfte att förbättra EU-förvaltningens resultat till nytta för oss alla.

Det konstaterades att det finns stort utrymme för förbättringar när det gäller att få ut rätt information till rätt personer. Europeiska ombudsmannen står inför två omedelbara utmaningar när det gäller att öka medvetenheten: många människor vet inte vad en ombudsman är, och många människor vet inte vad EU gör. Allt informationsmaterial som vi utarbetar måste ta upp dessa båda frågor på ett tydligt och lättbegripligt sätt. Ombudsmännens närvaro på Internet måste förbättras. Vi måste bli bättre på att rikta oss till potentiella klagande. EU-institutionerna bör systematiskt informera de personer som de kommer i kontakt med om rätten att klaga.

Ombudsmannen behöver också få ut budskapet att det är väldigt enkelt att lämna in ett klagomål. Den tjänst som ombudsmannen erbjuder är jämförelsevis snabb och dessutom kostnadsfri och smidig. För dem som är rädda att drabbas av repressalier från institutionernas sida om de klagar, kommer jag även framöver att tala om att varje försök att missgynna, eller hota att missgynna, en person för att denne utövar sin rätt att klaga hos ombudsmannen i sig själv vore ett administrativt

missförhållande. EU-institutionerna och EU-organen bör vidta de åtgärder som krävs för att se till att deras tjänstemän är medvetna om detta och agerar därefter.

Slutsats

Detta är svåra tider för EU. Medborgarna i Frankrike och Nederländerna röstade ned förslaget om ratificering av Konstitutionen för Europa, deltagandet i valen till Europaparlamentet blir allt lägre och EU har fortfarande svårt att rubba uppfattningen att unionen är en avlägsen byråkrati uppbyggd av en politisk elit. En Eurobarometer-enkät visade nyligen att bara 38 procent av allmänheten anser att "min röst räknas i EU".

Tanken bakom inrättandet av Europeiska ombudsmannen var att EU skulle komma närmare sina medborgare och att EU-förvaltningen skulle få ett "mänskligt ansikte". Något som är grundläggande för institutionen är att ombudsmannen är en fysisk person som personligen kommunicerar med enskilda medborgare som skriver till honom, granskar deras fall och försöker se till att deras klagomål blir avhjälpta. Varje enskild sådan "mikrokommunikation" bidrar till att göra EU-förvaltningen mer mänsklig och till att föra den närmare medborgarna. Ombudsmannen är en mycket viktig del av den struktur som finns för att bygga upp förtroende mellan medborgarna och institutionerna. Han kan bidra till att främja en konstruktiv dialog mellan de båda parterna.

Som en klagande skrev: "För min del är det här fallet äntligen avslutat, och jag hoppas att det nu skall vara möjligt att vända blad när det gäller min verksamhet, eftersom den är så nära förbunden med Europa. Jag skulle vilja tacka dig för din medlingsinsats, som har varit till stor hjälp. Din institution erbjuder en mycket viktig utväg som gör det möjligt för medborgarna att på ett vänskapligt sätt lösa känsliga problem som de drabbas av i förhållandet med EU-institutionerna."

Ombudsmannen kan inte arbeta ensam. Att se till att förvaltningen håller högsta klass är en uppgift som kräver även EU-institutionernas och EU-organens medverkan. För att bygga upp medborgarnas förtroende måste de hålla sina löften, se till att det finns lämpliga rutiner för att få upprättelse, lära av sina misstag, arbeta öppet och möjliggöra offentlig granskning. Dessutom måste ombudsmannen systematiskt samarbeta med sina nationella, regionala och lokala kolleger för att se till att medborgarnas rättigheter respekteras helt och fullt inom hela EU. Och slutligen måste han fortsätta att rikta sig till medborgarna och de potentiella klagandena, så att de blir medvetna om den service han erbjuder.

Som europeisk ombudsman kommer jag att sträva efter att bygga vidare på det som har åstadkommits under de första tio åren, med målet att verkligen fullgöra mitt institutionella uppdrag att föra EU närmare sina medborgare och ge EU-förvaltningen ett "mänskligt ansikte".

Strasbourg den 14 februari 2006

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

1 SAMMANFATTNING

Europeiska ombudsmannens elfte årsrapport till Europaparlamentet innehåller en redogörelse för ombudsmannens verksamhet under 2005. Detta är den tredje årsrapport som läggs fram av P. Nikiforos Diamandouros, som tillträdde som europeisk ombudsman den 1 april 2003.

RAPPORTENS UPPLÄGGNING

Rapporten består av sex kapitel och fem bilagor. Den börjar med en personlig inledning av ombudsmannen, där han går igenom årets viktigaste verksamheter och resultat samt kortfattat beskriver olika idéer för framtiden.

Kapitel 1 utgörs av denna sammanfattning.

I kapitel 2 beskrivs ombudsmannens förfaranden för att behandla klagomål och genomföra undersökningar. Där redovisas viktiga nyheter, och kapitlet innehåller dessutom en översikt över de klagomål som behandlats under året, inklusive en tematisk analys av resultaten av de fall som avslutats efter en undersökning. Analysen omfattar de viktigaste resultaten när det gäller rättsliga frågor och faktiska omständigheter i ombudsmannens beslut under 2005.

Kapitel 3 innehåller sammanfattningar av ett urval av dessa beslut. Syftet är att visa bredden av ämnen och institutioner som berörs av klagomål och av ombudsmannens undersökningar på eget initiativ. I kapitlet ingår sammanfattningar av samtliga beslut som nämns i den tematiska analysen i kapitel 2. Sammanfattningarna av beslut om klagomål är disponerade först efter typ av resultat och sedan efter institution eller organ som berörs. Sammanfattningar av beslut efter undersökningar på eget initiativ redovisas i slutet av kapitlet.

Kapitel 4 ägnas åt förbindelserna med andra EU-institutioner och EU-organ. Kapitlet inleds med en redogörelse för varför det är värdefullt att ombudsmannen har konstruktiva arbetsrelationer med institutionerna och organen. Därefter följer en uppräknings av möten och evenemang under 2005 med anknytning till detta.

I kapitel 5 redovisas Europeiska ombudsmannens förbindelser med nationella, regionala och lokala ombudsmän i Europa och på andra håll i världen. Verksamheten inom Europeiska ombudsmannanätverket beskrivs utförligt, och även ombudsmannens deltagande i seminarier, konferenser och möten redovisas.

I kapitel 6 ges en översikt över ombudsmannens kommunikationsverksamhet. Kapitlet är indelat i sex avsnitt som tar upp årets höjdpunkter, ombudsmannens informationsbesök, konferenser och möten där ombudsmannen och hans anställda deltagit, kontakter med massmedierna, publikationer och Internetkommunikation.

I bilaga A redovisas statistik över Europeiska ombudsmannens arbete under 2005. Bilagorna B och C innehåller uppgifter om ombudsmannens budget respektive personal. Bilaga D är en förteckning över de beslut som beskrivs i kapitel 3, ordnade efter ärendenummer, ämne och typ av påstått administrativt missförhållande. Bilaga E innehåller en beskrivning av förfarandet vid val av europeisk ombudsman samt en redogörelse för omvalet av P. Nikiforos Diamandouros i januari 2005.

RESUMÉ

Europeiska ombudsmannens ämbetsområde

Ämbetet som europeisk ombudsman inrättades genom Maastrichtfördraget som en del av EU-medborgarskapet. Europeiska ombudsmannen undersöker klagomål om administrativa missförhållanden i gemenskapsinstitutionernas och gemenskapsorganens verksamhet, med undantag för domstolen och förstainstansrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner. Med Europaparlamentets godkännande har ombudsmannen definierat "administrativt missförhållande" på ett sätt som inkluderar respekt för de mänskliga rättigheterna, rättsstatens principer och god förvaltningssed.

Förutom att reagera på klagomål från enskilda personer, företag och organisationer arbetar ombudsmannen proaktivt genom att inleda undersökningar på eget initiativ och aktivt informera medborgarna om deras rättigheter och om hur de kan utöva dessa.

Klagomål och undersökningar under 2005

Under 2005 mottog ombudsmannen 3 920 klagomål – en ökning med 5 procent jämfört med 2004¹. Andelen av klagomålen som skickades på elektronisk väg var rekordstor: 59 procent av samtliga klagomål år 2005 kom antingen per e-post eller via det klagomålsformulär som finns på ombudsmannens webbplats. Klagomålen skickades direkt av enskilda medborgare i 3 705 fall, medan 215 klagomål kom från organisationer eller företag.

I över 75 procent av fallen kunde ombudsmannen hjälpa den klagande genom att inleda en undersökning i ärendet, överföra ärendet till behörig instans eller ge råd om vart den klagande skulle vända sig för att snabbt och effektivt få problemet löst. Sammanlagt 338 nya undersökningar inleddes under året på grundval av klagomål (inbegripet en samlad undersökning avseende 389 enskilda klagomål). Dessutom inledde ombudsmannen fem undersökningar på eget initiativ.

Under 2005 hanterade Europeiska ombudsmannen sammanlagt 627 undersökningar, varav 284 överfördes från 2004.

Liksom tidigare år avsåg de flesta undersökningarna Europeiska kommissionen (68 procent av samtliga undersökningar). Med tanke på att kommissionen är den främsta av de gemenskapsinstitutioner som fattar beslut med direkta konsekvenser för medborgarna, är det normalt att kommissionen också är huvudföremålet för medborgarnas klagomål. Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) var föremål för 73 undersökningar, Europaparlamentet för 58 och Europeiska unionens råd för 14.

De vanligaste typerna av påstått administrativt missförhållande var bristande öppenhet, inbegripet vägran att ge information (188 ärenden), orättvisa eller maktmissbruk (132 ärenden), diskriminering (103 ärenden), felaktigt förfarande (78 ärenden), försening som kunnat undvikas (73 ärenden), försumlighet (44 ärenden), underlåtenhet att säkerställa fullgörande av skyldigheter, dvs. underlåtenhet från Europeiska kommissionens sida att fullgöra sin uppgift som "fördragets väktare" gentemot medlemsstaterna (37 ärenden), och felaktig rättstillämpning (29 ärenden).

Sammanlagt 3 269 enskilda förfrågningar om information mottogs per e-post, att jämföra med omkring 3 200 år 2004 och 2 000 år 2003.

Resultaten av ombudsmannens undersökningar

År 2005 avslutade ombudsmannen 312 undersökningar. Av dessa var 302 undersökningar av klagomål och 10 undersökningar på ombudsmannens eget initiativ. Ombudsmannen konstaterade följande:

¹ Det bör noteras att 335 av dessa klagomål avsåg samma ämne och behandlades i en enda samlad undersökning (se sammanfattningen av ärende 3452/2004/JMA m.fl. i underavdelningen med rubriken "Inget administrativt missförhållande").

Inget administrativt missförhållande

I 114 ärenden fann ombudsmannen vid sin undersökning att det inte förelåg något administrativt missförhållande. Ett sådant resultat är inte alltid negativt för den klagande, eftersom institutionen eller organet i fråga antingen ger en utförlig förklaring till sitt agerande eller ber om ursäkt. Några exempel:

- Europeiska kommissionen förklarade resonemangen bakom sitt beslut att inte inleda en undersökning avseende påstådd diskriminering på grund av sexuell läggning från de spanska myndigheternas sida. Kommissionen påpekade att det konkreta problem som de klagande – en spansk och en argentinsk medborgare – hade ställts inför låg utanför tillämpningsområdet för gemenskapsrätten. I linje med kommissionens förslag om att söka upprättelse på nationell nivå lämnade de klagande in ett klagomål till den spanska ombudsmannen. (1687/2003/JMA)
- Med anledning av ett klagomål från European Citizen Action Service (ECAS) fann ombudsmannen att kommissionens minimikrav på samråd med berörda parter om framtiden för strukturfonderna var tillräckligt tydliga och att kommissionen i det aktuella fallet hade uppfyllt kraven. Däremot uteslöt ombudsmannen inte att minimikraven kunde uttryckas tydligare eller att en mer sektorsövergripande samrådsmetod präglad av en mer utpräglad helhetssyn kunde vara lämplig i vissa fall; ombudsmannen underrättade också ECAS om möjligheten att föreslå detta för kommissionen. (948/2004/OV)
- Ombudsmannen undersökning avseende kostnadsfri utlåning av böcker från offentliga bibliotek bidrog till att förtydliga både skälen till kommissionens beslut att inleda ett överträdelseförfarande mot Spanien och möjligheterna att på ett korrekt sätt genomföra det berörda gemenskapsdirektivet utan att lägga hinder i vägen för sådan kostnadsfri utlåning. Ombudsmannen agerade på grundval av 389 klagomål där det påstods att kommissionens beslut att inleda förfarandet mot Spanien äventyrade de offentliga bibliotekens existens som grundläggande offentlig service och stred mot medborgarnas grundläggande rätt att få tillgång till kultur. Undersökningen avslutades när ombudsmannen fick veta att kommissionen hade hänskjutit ärendet till Europeiska gemenskapernas domstol. (3452/2004/JMA m.fl.)

Även om ombudsmannen inte finner några administrativa missförhållanden kan han påpeka en möjlighet för institutionen eller organet att förbättra kvaliteten på sin förvaltning i framtiden. I sådana fall framför ombudsmannen en "ytterligare anmärkning", något som skedde i bl.a. följande ärenden:

- Ombudsmannen föreslog att kommissionen skulle se över sina interna regler om telefonloggar inom ramen för upphandlingsförfaranden. Denna anmärkning framfördes mot bakgrund av ombudsmannens undersökning av det lämpliga i ett telefonsamtal som hade ägt rum mellan kommissionens personal och en anbudsgivare som konkurrerade med den klagande. Ombudsmannen fann inga bevis för oegentligheter men konstaterade att kommissionen skulle ha haft lättare att hantera den klagandes undringar om man hade kunnat redovisa en skriftlig notering om det berörda telefonsamtalet. (1808/2004/JMA)
- Med anledning av en undersökning av klagomål om att kommissionen och rådet underlät att se till att det fanns tillräckligt många parkeringsplatser för personer med funktionshinder i närheten av deras huvudbyggnader i Bryssel, välkomnade ombudsmannen att de båda institutionerna hade begärt att de belgiska myndigheterna skulle ombesörja ytterligare parkeringsplatser och bad dem att hålla honom underrättad om resultaten. Han uppmanade dessutom rådet att se över sin policy – med innebörden att tillgången till rådets egna parkeringsplatser för funktionshindrade begränsas av säkerhetsskäl – och föreslog att rådet i detta avseende skulle ta efter kommissionen. (2415/2003/JMA och 237/2004/JMA)
- Ombudsmannen framhöll att kommissionen i syfte att förbättra effektiviteten och öppenheten i sina relationer med medborgarna skulle kunna förtydliga sina rutiner för behandling av klagomål som rör användningen av ekonomiskt stöd från EU. Denna anmärkning framfördes mot bakgrund av ombudsmannens undersökning av hur kommissionen hade behandlat ett klagomål om att de regionala myndigheterna i Madrid hade minskat ett anslag. Till följd av

ombudsmannens undersökning åtog sig kommissionen att lämna information till den klagande samt erkänne och bad om ursäkt för att man hade dröjt för länge med att informera honom om sin behandling av hans ärende. (274/2004/JMA)

- Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) åtog sig att i framtida meddelanden om uttagningsprov förtydliga dels att en inbjudan att delta i urvalsdelen inte innebär att en fullständig kontroll har gjorts av att kandidaten uppfyller villkoren för deltagande, dels att man inte rättar skriftliga prov utförda av kandidater som sedermera befinns inte uppfylla kraven för deltagande. Detta åtagande gjorde EPSO sedan ombudsmannen framfört en ytterligare anmärkning mot bakgrund av en undersökning av ett klagomål från en ungersk medborgare som hade ansökt om att få delta i ett öppet uttagningsprov avseende biträdande översättare. Enligt ombudsmannens åsikt skulle det bidra till att undvika missförstånd och till att förbättra relationerna med kandidaterna om ESPO tog med denna information. (839/2004/MHZ)

Ärenden som lösts av institutionen samt vänskapliga förlikningar

Om möjligt försöker ombudsmannen alltid uppnå ett positivt resultat som tillfredsställer både den klagande och den institution som klagomålet riktas mot. Att gemenskapens institutioner och organ är samarbetsvilliga har avgörande betydelse för möjligheten att uppnå sådana resultat, som bidrar till att stärka relationerna mellan institutionerna och medborgarna och som innebär att man kan slippa en dyr och tidsödande tvistlösning.

Under 2005 löstes 89 ärenden av institutionen eller organet i fråga efter ett klagomål till ombudsmannen. Hit hörde bland annat följande ärenden:

- Kommissionen löste ett ärende som rörde försenad betalning till en tysk vetenskapsjournalist, förklarade orsakerna till förseningen och gick med på att betala ränta. Dessutom bekräftade kommissionen att man under mellantiden hade vidtagit åtgärder för att betalningarna till experter skulle gå snabbare. Klaganden påpekade också sedermera att han hade fått betalt efter bara 30 dagar för sitt senaste kontrakt. (1266/2005/MF)
- Rådet hjälpte ombudsmannen att lösa ett ärende som rörde uppsägningen av kontraktet för en civil IT-expert inom EU:s polismission (EUPM) i Sarajevo, och resultatet blev att EUPM gick med på att betala klaganden lön för tiden fram till dess att hans kontrakt normalt skulle ha löpt ut. När det gällde klagandens yrkande att rådet skulle rentvå honom från alla anklagelser som riktats mot honom, påpekade ombudsmannen att klaganden var berättigad att se det som att ombudsmannens konstateranden i hans tidigare ärende innebar att han blev rentvådd, eftersom ombudsmannen i det ärendet hade bekräftat att klagandens rätt att försvara sig inte hade respekterats. (471/2004/OV)
- Kommissionen offentliggjorde två brev som den hade sänt till de brittiska myndigheterna inom ramen för ett överträdelseförfarande, jämte det brittiska svaret, och bad om ursäkt för att behandlingen av ansökan avseende dessa handlingar hade tagit orimligt lång tid. Efter ytterligare undersökningar gick kommissionen även med på att ge klagandena tillgång till tre cd-rom-skivor med den information som de brittiska myndigheterna hade sänt till kommissionen som stöddokumentation. Överträdelseförfarandet gällde de brittiska myndigheternas påstådda underlåtenhet att följa gemenskapsrätten i fråga om en större soptipp nära klagandenas hem. (3381/2004/TN)

När ombudsmannen finner att det föreligger ett administrativt missförhållande försöker han alltid om möjligt uppnå en vänskaplig förlikning. I vissa fall kan en vänskaplig förlikning uppnås om institutionen eller organet i fråga erbjuder den klagande ersättning. Alla sådana erbjudanden görs frivilligt, dvs. utan att institutionen medger någon juridiskt bindande ansvarsskyldighet som skulle kunna vara prejudicerande.

Under 2005 föreslogs vänskaplig förlikning i 22 fall. Sju ärenden avslutades under året sedan en vänskaplig förlikning uppnåts (inklusive ett fall där förslaget framfördes 2004). I slutet av 2005 var 18 förslag till vänskaplig förlikning fortfarande under behandling, däribland två fall där

ombudsmannen hade bett kommissionen att ompröva sitt tidigare förkastande av förslag som framförts under 2004. Bland de vänskapliga förlikningar som uppnåddes under 2005 märks följande:

- Kommissionen gick med på att betala 596 euro i ersättning till en klagande vars ärende inte hade behandlats på korrekt sätt och inom föreskriven tid. Kommissionen erkände att klaganden på grund av flera missförstånd och administrativa fel inte hade fått betalt i tid. Dessutom tillade kommissionen att ett antal omständigheter som ombudsmannen hade påtalat liksom ärendets karaktär av undantagsfall hade föranlett kommissionen att föreslå beloppet 596 euro som ersättning till klaganden. Detta belopp motsvarade upplupen ränta på den uteblivna betalningen. (1772/2004/GG)
- Efter ombudsmannens undersökning av parlamentets informationskampanj i Finland inför Europaparlamentsvalet i juni 2004 lovade parlamentet att dess informationskontor i Helsingfors skulle se till att man i framtiden tog ännu större hänsyn i sin användning av olika språk. Svenska Finlands folkting hade klagat på att de affischer som ingick i informationskampanjen hade publicerats enbart på finska. Parlamentet erkände att dess kampanj var behäftad med brister och att andelen av den finländska befolkningen som talar svenska inte är relevant för svenskans ställning som officiellt EU-språk eller dess ställning enligt Finlands grundlag. (1737/2004/TN)
- Kommissionen gick med på att i en anda av försoning betala 1 000 euro i ersättning till en portugisisk medborgare sedan kommissionen erkänt att den kunde ha vidtagit tillräckliga åtgärder för att underrätta henne om att hon inte kunde börja arbeta tidigare än den dag då hon faktiskt började sin tjänst. Klaganden hävdade att kommissionen hade agerat på ett orättvist sätt genom att först efter det att hon hade börjat arbeta som telefonist på en teletjänstcentral fatta beslutet att hon inte fick ha detta arbete. Dessutom ifrågasatte hon de regler som kommissionen hänvisat till och som fått kommissionen att dra slutsatsen att hon inte kunde komma i fråga för tjänsten som telefonist. Kommissionen delade inte ombudsmannens åsikt om att det kunde ha förelegat ett administrativt missförhållande från kommissionens sida när det gällde tillämpningen av de aktuella reglerna i klagandens ärende. (1336/2003/IP)

Kritiska anmärkningar, förslag till rekommendationer och särskilda rapporter

När det inte går att uppnå en vänskaplig förlikning kan ombudsmannen avsluta ett ärende med en kritisk anmärkning eller lämna ett förslag till rekommendation.

Kritiska anmärkningar avges normalt i fall där ett administrativt missförhållande inte längre kan undanröjas av institutionen, där ett administrativt missförhållande inte tycks ha några allmänna återverkningar och där inga fortsatta åtgärder från ombudsmannens sida förefaller nödvändiga. En kritisk anmärkning bekräftar för den klagande att hans eller hennes klagomål är berättigat och informerar institutionen eller organet i fråga om vilka fel som har begåtts, så att administrativa missförhållanden kan undvikas i framtiden. Under 2005 avgav ombudsmannen 29 kritiska anmärkningar. Några exempel:

- Ombudsmannen kritiserade rådet för underlåtenhet att på ett korrekt och noggrant sätt behandla en begäran om att allmänheten skulle få tillgång till handlingar. Detta skedde efter en undersökning som visade att det, tvärt emot vad rådet inledningsvis svarat klaganden i fråga om antalet relevanta handlingar, i själva verket fanns många andra handlingar. Till följd av ombudsmannens undersökning fick klaganden tillgång till dessa andra handlingar. Eftersom rådet hade infört nya interna regler på området förklarade ombudsmannen att han litade på att problem av det slag som påträffats i det aktuella ärendet inte längre skulle förekomma i framtiden. (1875/2005/GG)
- Ombudsmannen kritiserade kommissionen i ett ärende som rörde försenad betalning till ett litet tyskt företag som var underleverantör i Galileo-projektet. Undersökningen i ärendet visade att det fanns ett mer allmänt problem, nämligen att de aktuella avtalsramarna varken stipulerade att huvudavtalsparten skulle kräva ränta å sina underleverantörers vägnar vid försenad betalning från kommissionens sida eller uppmuntrade huvudavtalsparten att framställa sådana krav. Därför föreslog ombudsmannen att kommissionen skulle överväga att ändra sina standardavtal

genom införande av en regel om automatisk räntebetalning i sådana fall. Kommissionen bekräftade sin avsikt att sträva efter att ta hänsyn till de små och medelstora företagens intressen i framtida standardavtal, i den mån detta är förenligt med gemenskapens ekonomiska intressen och gällande lagstiftning. (530/2004/GG)

- Ombudsmannen kritiserade Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) för dess hantering av information om misstänkta lagbrott inom ett gemenskapsorgan som överlämnats till OLAF av en tysk tjänsteman. Klaganden hävdade att OLAF hade underlåtit att upplysa honom om hur lång tid OLAF rimligen kunde behöva för att utreda hans klagomål. Ombudsmannen fann att det enligt reglerna ålåg OLAF att upplysa en informationslämnare om hur lång tid OLAF förväntade sig att behöva för att slutföra sin utredning. (140/2004/PB)

Det är viktigt att institutionerna och organen följer upp kritiska anmärkningar från ombudsmannen och vidtar åtgärder för att lösa kvarstående problem och undvika administrativa missförhållanden i framtiden. Under 2005 informerade kommissionen ombudsmannen om sin uppföljning av 18 kritiska anmärkningar, bl.a. följande:

- Ett ärende där ombudsmannen kritiserade kommissionen för underlåtenhet att lämna en tillfredsställande förklaring till varför en viss undersökning hade tagit så lång tid som nästan tre år. Kommissionen, som hade hänvisat till allmänna faktorer som kan vålla förseningar, t.ex. hög arbetsbelastning, meddelade ombudsmannen att man skulle försöka ge en mer specifik förklaring om ett liknande fall skulle uppstå i framtiden. (2229/2003/MHZ)
- Ett ärende där ombudsmannen kritiserade det svar som kommissionens representationskontor i Köpenhamn hade givit en klagande som begärt att få information om behandlingen av uppgifter om honom. Kommissionen beklagade att dess representationskontor hade brutit mot gemenskapens dataskyddsregler och framhöll att man skulle påminna representationskontoret om att dataskyddsreglerna alltid måste följas. (224/2004/PB)

I ärenden där det administrativa missförhållandet är särskilt allvarligt eller kan få allmänna återverkningar, eller om det fortfarande är möjligt för den berörda institutionen att undanröja det administrativa missförhållandet, lämnar ombudsmannen normalt ett förslag till rekommendation. Institutionen eller organet måste svara ombudsmannen med ett detaljerat yttrande inom tre månader.

Under 2005 lämnades 20 förslag till rekommendationer. Dessutom resulterade åtta förslag till rekommendationer från 2004 i beslut under 2005. Nio ärenden avslutades under året genom att ett förslag till rekommendation accepterades av institutionen. Tre ärenden ledde till att en särskild rapport lämnades till Europaparlamentet. Sex ärenden avslutades av andra skäl. I slutet av 2005 var elva förslag till rekommendationer fortfarande under behandling, däribland ett som lämnades 2004. Följande förslag till rekommendationer hörde till dem som accepterades under 2005:

- Kommissionen gick med på att betala 56 000 euro i ersättning till en fransk journalist. Detta var den hittills största ersättning som föranletts av ett klagomål till ombudsmannen. Bakgrunden var att ombudsmannen konstaterade att kommissionen hade underlåtit att motsvara klagandens rimliga förväntningar. Kommissionen hade lovat att bidra ekonomiskt till klagandens projekt men sedan ändrat sig. (2111/2002/MF)
- Kommissionen avskaffade åldersgränsen 30 år som ett av urvalskriterierna för dess interna praktikantprogram. Detta skedde efter ett klagomål avseende reglerna för programmet. Ombudsmannen konstaterade att flera andra gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan tillämpar en åldersgräns för sina praktikantprogram. Därför tillkännagav han att han på eget initiativ skulle inleda en undersökning av dessa program. (2107/2002/(BB)PB)
- Kommissionen gick med på att offentliggöra ett brev som Portugals finansminister hade sänt till kommissionen angående det portugisiska förfarandet vid alltför stora underskott. Kommissionen hade vägrat en Europaparlamentsledamot tillgång till brevet med motiveringen att röjande av brevet riskerade att skada allmänintresset med avseende på Portugals finanspolitik, valuta- och penningpolitik eller ekonomiska politik. Ombudsmannen vände sig till de portugisiska

myndigheterna, som meddelade honom att brevet mot bakgrund av landets rådande budgetsituation inte innehöll några uppgifter som kunde påverka Portugals ekonomiska politik och finanspolitik. (116/2005/MHZ)

Om en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan inte bemöter ett förslag till rekommendation på ett tillfredsställande sätt, kan ombudsmannen lägga fram en särskild rapport för Europaparlamentet. Detta är det tyngsta vapnet i ombudsmannens arsenal, och det är den sista konkreta åtgärd han vidtar i behandlingen av ett ärende, eftersom antagandet av en resolution och utövandet av parlamentets befogenheter är frågor som avgörs genom parlamentets politiska bedömning. Tre särskilda rapporter lades fram under 2005:

- Ombudsmannen lade fram en särskild rapport för parlamentet sedan rådet underlåtit att redovisa giltiga skäl till sin vägran att sammanträda offentligt när det handlar i sin egenskap av lagstiftare. Ombudsmannens undersökning av frågan gjordes med anledning av ett klagomål från den tyske Europaparlamentsledamoten Elmar Brok och en företrädare för Kristdemokratiska unionens (CDU:s) ungdomsförbund, där de hävdade att rådets arbetsordning inte är förenlig med Fördraget om Europeiska unionen, enligt vilket rådet och gemenskapens övriga institutioner och organ måste fatta beslut så öppet som möjligt. Ombudsmannen rekommenderade rådet att se över sin vägran att besluta att sammanträda offentligt när det handlar i sin egenskap av lagstiftare. (2395/2003/GG)
- Ombudsmannen lade fram en särskild rapport för Europaparlamentet om påståenden som Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) gjorde i samband med en undersökning som ombudsmannen genomförde. Undersökningen gällde anklagelser om bestickning, framförda av OLAF, som kunde tolkas som riktade mot en viss journalist. Journalisten lämnade senare in ännu ett klagomål till ombudsmannen där han påstod att den information som OLAF tillhandahöll under den undersökningen sannolikt skulle "vilseleda Europeiska ombudsmannen och snedvrída undersökningen". I sin särskilda rapport rekommenderade ombudsmannen att OLAF skulle erkänna att man hade framfört felaktiga och vilseledande påståenden i sina yttranden under ombudsmannens undersökning. Ombudsmannen ansåg att ärendet aktualiserade en viktig principfråga som påverkade medborgarnas förtroende för EU:s institutioner och organ. (2485/2004/GG)
- Ombudsmannen lade fram en särskild rapport för Europaparlamentet sedan han hade påträffat oörtlättad särbehandling i det faktum att EU-anställda som har barn med särskilda utbildningsbehov behandlas annorlunda i ekonomiskt hänseende än andra EU-anställda. Han hade utarbetat ett förslag till rekommendation med innebörden att kommissionen när det gäller barn med särskilda utbildningsbehov som på grund av graden av sina funktionshinder utestängs från Europaskolorna borde vidta nödvändiga åtgärder för att se till att föräldrar till sådana barn inte skall behöva bidra till kostnaderna för sina barns utbildning. I sitt svar gav kommissionen visserligen uttryck för en principiell vilja att se över den nuvarande policyn med förbehåll för budgetrestriktioner som skulle kunna tas upp i budgetprocessen, men ombudsmannen fann att detta inte kunde ses som ett otvetydigt accepterande av förslaget till rekommendation. (1391/2002/JMA m.fl.)

Undersökningar på eget initiativ

Det finns i huvudsak två slag av omständigheter där ombudsmannen utnyttjar sin rätt att genomföra undersökningar på eget initiativ. För det första kan han göra detta för att undersöka ett tänkbart fall av administrativt missförhållande när ett klagomål har ingivits av en person som inte är behörig (t.ex. om den klagande inte är medborgare eller bosatt i EU eller juridisk person med säte i en medlemsstat). Tre undersökningar på eget initiativ inleddes i sådana fall under 2005. Dessutom kan ombudsmannen utnyttja sin initiativrätt för att ta itu med förhållanden som förefaller vara genomgående problem i institutionerna. Detta gjorde han vid två tillfällen under 2005, bl.a. i följande fall:

- Ombudsmannen inledde en undersökning på eget initiativ av frågan om huruvida kandidater bör beredas tillgång till de bedömningskriterier som fastställs av uttagningskommittéer. Detta

skedde med anledning av tre ärenden han behandlade under 2005 rörande den information som var tillgänglig för kandidater i uttagningsprov. De svar som lämnades av Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) i dessa ärenden gav utförlig kompletterande information som skulle kunna hjälpa de berörda klagandena att förstå sina betyg. Eftersom dessa ärenden aktualiserade viktiga sak- och rättsfrågor av mer allmänt slag beslutade ombudsmannen att inleda en undersökning på eget initiativ. (OI/5/2005/PB)

Ytterligare analys

I det sista avsnittet av kapitel 2 i årsrapporten granskas dessa och andra ärenden ur följande tematiska perspektiv: dels öppenhet och dataskydd, dels kommissionens uppgift som "fördragets väktare", dels upphandling, kontrakt och bidrag, dels personalfrågor, inbegripet rekrytering.

Kapitel 3 i rapporten innehåller sammanfattningar av 65 av de totalt 312 beslut varigenom ärenden avslutades under 2005. Sammanfattningarna återspeglar det stora urvalet av ämnen och institutioner som berördes av ombudsmannens undersökningar liksom de olika slagen av resultat.

Beslut som innebär att ett ärende avslutas offentliggörs normalt på ombudsmannens webbplats (<http://www.ombudsman.europa.eu>) på engelska och på den klagandes språk, om detta inte är engelska.

Förbindelser med EU:s institutioner och organ

Konstruktiva arbetsrelationer med EU:s institutioner och organ har avgörande betydelse för att ombudsmannen skall kunna uppnå positiva resultat för medborgarna. Samarbetet sker genom regelbundna möten och gemensamma arrangemang under vilka ombudsmannen och hans samtalspartner får ökad förståelse för varandras arbete, undersöker hur de bäst kan försvara och främja medborgarnas rättigheter, och fastställer områden där de kan arbeta tillsammans i framtiden.

Ombudsmannen utnyttjade tioårsjubileet till att bygga vidare på de konstruktiva relationer som utvecklades under institutionens första decennium. Den 17 november 2005 arrangerade han en formell middag för EU-institutionernas ordförande och generalsekreterare samt EU-organens chefer. Över 45 personer från institutioner och organ i olika delar av unionen var närvarande. Syftet med evenemanget var att understryka att ombudsmannen är fast besluten att under de kommande åren arbeta tillsammans med alla EU:s institutioner och organ i syfte att förbättra EU-förvaltningens kvalitet. Med tanke på att kommissionen står för omkring 70 procent av ombudsmannens undersökningar ombads kommissionens ordförande José Manuel Barroso att hålla huvudtalet. I sitt tal redogjorde han för fördelarna med kommissionens nyligen antagna interna förfarande för att reagera på ombudsmannens undersökningar. Ombudsmannen tog tillfället i akt att framhålla att hans roll inte bara är att vara en extern kontrollant utan att han också kan vara en värdefull resurs för cheferna – genom att göra dem medvetna om var det finns utrymme för förbättringar kan han hjälpa förvaltningarna att uppnå bättre resultat.

Ombudsmannen upprepade detta budskap under en rad andra möten med ledamöter och tjänstemän vid de olika institutionerna och organen under 2005. Vid dessa tillfällen redogjorde han bl.a. för sitt arbete och gav råd om hur man bör reagera på klagomål och hur man kan förbättra förfaranden. Särskilt viktigt i detta sammanhang var mötet med kommissionärskollegiet den 25 maj. Vid möten under 2005 diskuterades dessutom olika initiativ till förbättring av samarbetet mellan institutionerna och utbyte av information och bästa praxis med viktigare samtalspartner. Vidare fördes diskussioner vid olika möten om ombudsmannens prioriteringar och de resurser som behövs för att förverkliga dessa, särskilt med tanke på institutionens budget för 2006.

Ombudsmannen lägger varje år fram en verksamhetsrapport för Europaparlamentet och informerar regelbundet ledamöterna om sin verksamhet genom att förse dem med de publikationer han utarbetar under årets lopp. Nio publikationer ställdes till ledamöternas förfogande under 2005. Det sker ett fruktbart samarbete mellan ombudsmannen och parlamentets utskott för framställningar, bl.a. ömsesidig överföring av ärenden där så är lämpligt, med syftet att erbjuda de europeiska medborgarna en så effektiv service som möjligt. Ombudsmannen informerar också de klagande

som vill se en förändring av EU:s lagar eller politik om möjligheten att inge en framställning till parlamentet. Förbindelserna mellan ombudsmannen och utskottet för framställningar förbättrades stadigt under 2005, och i Mavrommatis-betänkandet om ombudsmannens verksamhet under 2004 framhölls vikten av dessa konstruktiva arbetsrelationer. Vid ett möte i utskottet för framställningar den 12 oktober 2005 åtog sig ombudsmannen, i enlighet med artikel 195.3 i parlamentets arbetsordning, att på egen begäran inställa sig inför utskottet varje gång han lägger fram en särskild rapport för parlamentet.

Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

Europeiska ombudsmannen har ett nära samarbete med sina motsvarigheter på nationell, regional och lokal nivå i syfte att se till att medborgarnas klagomål med anknytning till EU:s lagstiftning behandlas snabbt och effektivt. Detta samarbete är också viktigt när det gäller att följa viktigare händelser på ombudsmannaområdet, utbyta information om EU:s lagstiftning och dela med sig av bästa praxis. Till största delen sker samarbetet inom ramen för Europeiska ombudsmannanätverket, även om Europeiska ombudsmannen också deltar i konferenser, seminarier och möten utanför detta nätverk.

Europeiska ombudsmannanätverket

Europeiska ombudsmannanätverket, som stadigt har utvecklats till ett allt kraftfullare samarbetsverktyg, har avgörande betydelse för Europeiska ombudsmannen. Nätverket omfattar nu nästan 90 enheter i 30 länder, såväl på nationell och regional nivå inom EU som på nationell nivå i de länder som ansökt om EU-medlemskap, samt Norge och Island. Det finns effektiva rutiner för samarbete kring behandling av olika ärenden. Detta är särskilt betydelsefullt med tanke på att många klagande vänder sig till Europeiska ombudsmannen när de får problem med en nationell, regional eller lokal förvaltning. I många fall kan en ombudsman i det berörda landet erbjuda en tillfredsställande lösning. Där så är möjligt hänskjuter Europeiska ombudsmannen ärenden direkt till nationella och regionala ombudsmän eller ger den klagande lämpliga råd. Under 2005 rädde ombudsmannen 945 klagande att vända sig till en nationell eller regional ombudsman och hänsköt 91 klagomål direkt till den behöriga ombudsmannen. Ombudsmännen i nätverket har dessutom goda möjligheter att hjälpa till att informera medborgarna om vilka rättigheter de har enligt EU:s lagstiftning och om hur de skall utöva och försvara dessa rättigheter.

Vid sidan av det regelbundna informationsutbyte som sker genom nätverket finns det ett särskilt förfarande som nationella och regionala ombudsmän kan använda om de vill ha skriftliga svar på frågor om EU:s lagstiftning och tolkningen av denna, bl.a. frågor som aktualiseras i deras behandling av enskilda ärenden. Europeiska ombudsmannen besvarar om möjligt frågan direkt och vidarebefordrar den annars till rätt EU-institution eller EU-organ. Under 2005 mottog ombudsmannen fyra frågor (två från nationella och två från regionala ombudsmän), och tre ärenden avslutades (varav två som överförts från 2004).

Nätverket är också aktivt när det gäller att sprida erfarenheter och bästa praxis. Detta sker genom seminarier och sammanträden, ett regelbundet nyhetsbrev, ett elektroniskt diskussionsforum och en daglig elektronisk nyhetstjänst.

Ett seminarium för nationella ombudsmän anordnas vartannat år gemensamt av Europeiska ombudsmannen och en nationell motsvarighet. Det femte seminariet, som anordnades av Nederländernas nationella ombudsman Roel Fernhout och Europeiska ombudsmannen, ägde rum i Haag i Nederländerna den 11–13 september 2005. I seminariet ingick en galamiddag med anledning av Europeiska ombudsmannens tioårsjubileum som institution, något som gav P. Nikiforos Diamandouros tillfälle att tacka sina kolleger för det ovärderliga stöd de gett under institutionens första decennium.

Detta var första gången som ombudsmän från kandidatländerna deltog i seminariet, och det var det första seminariet efter EU:s hittills största utvidgning. Alla de 25 EU-medlemsstaterna var företrädade, liksom Kroatien, Rumänien, Island och Norge. Temat för seminariet – "Ombudsmannainstitutioners och liknande organs roll i tillämpningen av EU:s lagstiftning" – ansågs vara synnerligen relevant för ombudsmän i hela den utvidgade unionen. Som tillsynsorgan har ombudsmännen en mycket

viktig roll att spela när det gäller att se till att EU:s lagstiftning tillämpas fullständigt och korrekt i medlemsstaterna. Diskussionerna i Haag gällde främst hur ombudsmännen bör samarbeta för att kunna fullgöra sin funktion på bästa sätt. Viktiga slutsatser drogs om det framtida samarbetet mellan nätverkets medlemmar, och framstegen inom de initiativ som togs kommer att utvärderas vid nästa seminarium för nationella ombudsmän, som ska äga rum i Strasbourg 2007.

Nyhetsbrevet för europeiska ombudsmän, *European Ombudsmen – Newsletter*, fungerade även 2005 som ett extremt värdefullt verktyg för utbyte av information om EU:s lagstiftning och bästa praxis. Årets båda nummer, som publicerades i april och oktober, behandlade ämnen som EU:s framtida byrå för de grundläggande rättigheterna, tillgång till handlingar och dataskydd, diskriminering och hinder för fri rörlighet, problem med anknytning till fängelser i ett antal medlemsstater, tillhandahållande av hälsovård och problem som invandrare ställs inför. Ombudsmannens elektroniska dokument- och diskussionsfora vidareutvecklades under året, vilket gav olika enheter möjlighet att utbyta information genom att skriva in frågor och svar. Flera omfattande diskussioner inleddes i så vitt skilda frågor som offentliga biblioteks kostnadsfria utlåning av böcker och offentliggörande på Internet av ombudsmannabeslut. Och ombudsmannens elektroniska nyhetstjänst *Ombudsman Daily News* publicerades varje arbetsdag, med artiklar, pressmeddelanden och tillkännagivanden från enheter i alla länder som omfattas av nätverket.

Även informationsbesök hos ombudsmän i medlemsstaterna och ansökarländerna har visat sig vara ett mycket effektivt sätt att utveckla nätverket och öka medvetenheten om de olika kommunikationsverktyg som nätverket ger tillgång till.

Möten

Ombudsmannen ägnade sig under året åt samarbete med sina kolleger även utanför verksamheten inom Europeiska ombudsmannanätverket. I syfte att sprida information om ombudsmannafunktionen, diskutera förbindelserna mellan institutionerna och utbyta bästa praxis deltog han i ett antal evenemang som anordnades av nationella och regionala ombudsmän och sammanträffade med ett brett spektrum av ombudsmän och företrädare för ombudsmannainstitutioner i och utanför EU.

Kommunikationsverksamhet

Ombudsmannen är ständigt angelägen om att göra medborgarna bättre medvetna om sin rätt att klaga och utnyttjade därför institutionens tioårsjubileum till att anordna eller vara värd för ett antal evenemang med syftet att öka kunskapen om hans roll. Den 28 oktober anordnade *Institutet för högre Europastudier vid Robert Schuman-universitetet* i Strasbourg ett symposium under rubriken *Le Médiateur européen: bilan et perspectives* ("Europeiska ombudsmannen – utvärdering och framtidsutsikter"). Över 80 akademiker, studenter, jurister, EU-anställda och andra deltog i evenemanget, som invigdes av den franska senatsledamoten och tillika borgmästaren i Strasbourg, Fabienne Keller. Den 6 december anordnade ombudsmannen två evenemang i Bryssel under rubriken *The European Ombudsman: 10 years, 20 000 complaints – too many? too few?* ("Europeiska ombudsmannen: 10 år, 20 000 klagomål – För många? För få?"). Evenemangen, som organiserades i samarbete med European Journalism Centre, utgjordes av ett presseminarium och ett offentligt arbetsseminarium med inriktning mot massmedier, icke-statliga organisationer, intressegrupper, regionala och lokala representationer samt medborgare med intresse för ombudsmannens arbete. De diskussioner som fördes aktualiserade viktiga frågor som ombudsmannen måste överväga när hans institution nu påbörjar sitt andra decennium.

Ombudsmannen fortsatte sina informationsbesök i medlemsstaterna genom att i november 2005 besöka Storbritannien. Under besöket sammanträffade ombudsmannen med medborgare, potentiella klagande, förvaltningstjänstemän, företrädare för rättsväsendet och högt uppsatta politiska representanter. Besöket blev ett utmärkt tillfälle att förbättra medborgarnas kunskaper om sina rättigheter, att ge ombudsmannens arbete en tydligare profil bland viktiga företrädare för den dömande, den lagstiftande och den verkställande makten och att berika det värdefulla samarbetet mellan ombudsmannen och hans brittiska ombudsmannakolleger.

Ombudsmannen och hans personal fortsatte under 2005 sina ansträngningar att presentera institutionens arbete vid konferenser, seminarier och möten. Omkring 120 presentationer gjordes

under året. Dessa möten bidrog till att öka medvetenheten om ombudsmannens arbete både bland potentiella klagande och bland intresserade medborgare.

Medieaktiviteterna fortsatte i samma takt som tidigare: 17 pressmeddelanden distribuerades till journalister över hela Europa. Ombudsmannen blev vid över 50 tillfällen intervjuade av journalister från tryckta medier, etermedier och elektroniska medier i Strasbourg och Bryssel och på andra platser. Han redogjorde dessutom för sitt arbete och besvarade frågor under presskonferenser och möten.

Material om ombudsmannens arbete distribuerades till ett stort antal mottagare under året, särskilt under Europaparlamentets dagar med "öppet hus". Under "öppet hus"-dagen i Bryssel den 30 april lanserades ett *vykort med anledning av Europeiska ombudsmannens tioårsjubileum* på 24 språk. Dessutom lät ombudsmannen framställa en minnesbok med anledning av jubileet. Bokens titel är *The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution* ("Europeiska ombudsmannen: bakgrund, inrättande, utveckling"). Den publicerades i både en inbunden version och en pocketversion, och den lanserades i Haag inom ramen för det femte seminariet för nationella ombudsmän. Under 2005 publicerades även en version i ny layout av den *européiska kodexen för god förvaltningssed* på 24 språk. Över 100 000 exemplar av kodexen distribuerades till ombudsmän, Europaparlamentsledamöter, chefer för EU:s institutioner och organ, kommissionens representationskontor och parlamentskontor i medlemsstaterna, EU-reläkontor och EU-nätverk, offentliga förvaltningar på nationell och regional nivå i medlemsstaterna samt medborgare och organisationer som visat särskilt intresse för EU-institutionernas arbete. Publikationen tilldrog sig stort intresse, och vid årets slut hade det kommit in önskemål om många tusen ytterligare exemplar.

Alla dessa publikationer gjordes tillgängliga på ombudsmannens webbplats tillsammans med beslut, pressmeddelanden, statistik och uppgifter om ombudsmannens kommunikationsaktiviteter, som lades ut regelbundet. En ny avdelning på webbplatsen som helt ägnas åt institutionens tioårsjubileum skapades under 2005. Där finns bl.a. *minnesboken* och ett flertal dokument om evenemangen i samband med tioårsjubileet. Dessutom skapades ytterligare en ny avdelning som innehåller historiska dokument med anknytning till inrättandet av ombudsmannainstitutionen.

Mellan den 1 januari och den 31 december 2005 besöktes hemsidorna på ombudsmannens webbplats 304 300 gånger. Den engelskspråkiga versionen av webbplatsen konsulterades oftast och fick 71 166 besök; därefter kom den franska, den italienska, den spanska, den tyska och den polska versionen. När det gäller besökens geografiska ursprung kom det största antalet besökare från Belgien (27 517 besök), följt av Italien, Spanien, Frankrike, Tyskland och Polen.

Intern utveckling

Ombudsmannen fortsatte under 2005 sina ansträngningar att se till att institutionen kan hantera klagomål från medborgare i 25 medlemsstater på 21 fördragsspråk.

Ombudsmannens administrations- och ekonomiavdelning omorganiserades under 2005 och indelades i fyra sektioner – en administrativ sektion, en ekonomisektion, en sektion för hantering av klagomål och en kommunikationssektion. Syftet med omorganisationen var att möjliggöra en högre grad av specialisering inom de enskilda sektionerna; samordningen skall ombesörjas av avdelningschefen. Inom den rättsliga avdelningen stärktes rutinerna för administration av ärenden och för kvalitetssäkring, med syftet att garantera en konsekvent övervakning och tillförlitlig behandling av ärendena när både klagomålen och de juridiska handläggarna blir allt fler.

Antalet tjänster i ombudsmannens tjänsteförteckning ökade från 38 år 2004 till 51 år 2005, i enlighet med den fleråriga budgetplan som antogs av parlamentet 2002. Enligt planen skulle nya tjänster successivt införas i anslutning till utvidgningen under 2003–2005. En ökning till 57 tjänster planeras i budgeten för 2006, som antogs av de budgetansvariga myndigheterna i december 2005. Denna ökning har primärt samband med den nästkommande EU-utvidgningen (Bulgarien och Rumänien) och med verkställandet av beslutet om att ombudsmannens personaladministration skall vara helt fristående från parlamentet. En prioriterad fråga under detta tionde verksamhetsår var i själva verket att se över de gällande samarbetsavtalen med parlamentet och anpassa dem till den nya situationen. Avsikten var att det i början av 2006 skulle ingås ett nytt avtal med syftet att vidmakthålla

ett omfattande samarbete med parlamentet på alla områden där betydande skalfördelar och budgetbesparingar är möjliga.

Ombudsmannen redovisade budgeten för 2006 enligt en ny budgetstruktur (ny nomenklatur). Den nya strukturen är tänkt att öka insynen och underlätta en bättre styrning från den budgetansvariga myndighetens sida genom att det blir lättare att få översikt över utgifter som är av likartat slag; i den budgetstruktur som hittills har använts var sådana utgifter spridda över flera avdelningar eller kapitel. Totalanslaget för 2006 uppgår till 7 682 538 euro (mot 7 312 614 euro år 2005).

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

En av Europeiska ombudsmannens viktigaste metoder för att främja god förvaltningssed är att undersöka tänkbara fall av administrativa missförhållanden och vid behov rekommendera korrigerande åtgärder. Tänkbara fall av administrativa missförhållanden kommer till ombudsmannens kännedom i första hand genom klagomål. Att behandla sådana klagomål är den viktigaste aspekten av ombudsmannens reaktiva roll.

Rätten att klaga till Europeiska ombudsmannen är en av Europeiska unionens medborgarliga rättigheter (artikel 21 i EG-fördraget) och en rätt som anges i stadgan om de grundläggande rättigheterna (artikel 43).

Ombudsmannen har dessutom en möjlighet att genomföra undersökningar på eget initiativ och därmed spela en proaktiv roll när det gäller att bekämpa administrativa missförhållanden.

2.1 DEN RÄTTSLIGA GRUNDEN FÖR OMBUDSMANNENS ARBETE

Ombudsmannens arbete regleras i artikel 195 i EG-fördraget, ombudsmannens stadgar (som har beslutats av Europaparlamentet¹) och de genomförandebestämmelser som antagits av ombudsmannen enligt artikel 14 i stadgan.

Genomförandebestämmelserna gäller ombudsmannens interna verksamhet. För att de skall vara begripliga och användbara för medborgarna innehåller de emellertid även visst material som avser andra institutioner och organ som också finns med i stadgan. De gällande genomförandebestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 2003. De finns tillgängliga på samtliga officiella språk på ombudsmannens webbplats (<http://www.ombudsman.europa.eu>) och kan beställas i papperskopia från ombudsmannens kansli.

2.2 EUROPEISKA OMBUDSMANNENS MANDAT

Enligt artikel 195 i EG-fördraget har ombudsmannen befogenhet att från varje unionsmedborgare eller varje annan fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ta emot klagomål om missförhållanden i gemenskapsinstitutionernas eller gemenskapsorganens verksamhet, med undantag för domstolen och förstainstansrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner. Ett klagomål faller därför utanför ombudsmannens befogenhet om

1. den klagande inte är en person som är behörig att ge in ett klagomål,
2. klagomålet inte avser en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan,

¹ Europaparlamentets beslut nr 94/262 av den 9 mars 1994 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning (EGT L 113, 4.5.1994, s. 15).

3. klagomålet avser EG-domstolen eller förstainstansrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner, eller,
4. klagomålet inte avser ett möjligt administrativt missförhållande.

Punkterna 1, 2 och 4 diskuteras vidare nedan.

2.2.1 Klagomål från obehöriga

Rätten att ge in klagomål till Europeiska ombudsmannen är förbehållen medborgare, fysiska personer som är bosatta och juridiska personer som har säte i en medlemsstat, men ombudsmannen har dessutom befogenhet att inleda undersökningar på eget initiativ. Genom att utnyttja rätten att inleda undersökningar på eget initiativ kan ombudsmannen undersöka ett tänkbart fall av administrativt missförhållande som tagits upp i ett klagomål även om klaganden inte är en behörig person. Tre sådana undersökningar på eget initiativ inleddes under 2005.

Ombudsmannen bedömer om han skall utnyttja rätten att genomföra undersökningar på eget initiativ från fall till fall. Inget klagomål har hittills avvisats enbart på grund av att klaganden inte varit behörig.

2.2.2 Gemenskapens institutioner och organ

Ombudsmannens mandat omfattar gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan. Institutionerna räknas upp i artikel 7 i fördraget, men det finns ingen definition av eller officiell förteckning över gemenskapsorgan. Begreppet omfattar organ som inrättats genom fördragen, till exempel Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska centralbanken, samt byråer som inrättats genom lagstiftning, till exempel Europeiska miljöbyrå och Europeiskt centrum för övervakning av rasism och främlingsfientlighet.

Exempel på klagomål som inte avsåg en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan

KLAGOMÅL MOT ETT BESLUT AV EUROPEISKA RÅDET

En cypriotisk medborgare gav in ett klagomål över Europeiska rådets beslut att inleda anslutningsförhandlingar med Turkiet. Klaganden hävdade att beslutet strider mot grundläggande EU-principer, såsom frihet, demokrati och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, och begärde att resultaten från Europeiska rådets möte skulle ogiltigförklaras.

Till skillnad från Europeiska unionens råd är Europeiska rådet inte en gemenskapsinstitution. Enligt artikel 4 i fördraget om Europeiska unionen skall Europeiska rådet "ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och fastställa allmänna politiska riktlinjer för denna utveckling".

Ärende 221/2005/TN

PÅSTÅTT MAKTMISBRUK AV TULLTJÄNSTEMÄN

En unionsmedborgare transporterade varor från Santander i Spanien till Rom i Italien. Han klagade över att ha blivit stoppad av tulltjänstemän på motorvägen nära Nice. Klaganden påstod att han utsatts för övergrepp, att hans varor hade lämnats öppnade på trottoaren och att tulltjänstemännen hade vägrat att lämna förklaringar till sitt agerande.

Klagomålet avsåg inte en gemenskapsinstitutions eller ett gemenskapsorgans agerande och föll därför utanför Europeiska ombudsmannens mandat.

Europeiska ombudsmannen översände ärendet till den franska ombudsmannen, som är behörig att behandla klagomål mot de franska tullmyndigheterna.

Ärende 3484/2005/JMA

2.2.3 Administrativa missförhållanden

Europeiska ombudsmannen har konsekvent ansett att missförhållanden är ett vitt begrepp och att en god förvaltning bland annat kräver att rättsregler och rättsprinciper iakttas, vilket även omfattar de grundläggande rättigheterna. Principerna om god förvaltning går dock längre än så och kräver inte endast att gemenskapens institutioner och organ respekterar sina rättsliga skyldigheter utan även att de är serviceinriktade och ser till att allmänheten behandlas korrekt och kan utnyttja sina rättigheter fullt ut. Det innebär att ett olagligt agerande med nödvändighet är ett missförhållande men att ett missförhållande inte automatiskt behöver vara olagligt. Ett konstaterande från ombudsmannen om att det föreligger ett missförhållande som bygger på en överträdelse av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (som inte är rättsligt bindande i sig) innebär till exempel inte automatiskt att det är fråga om ett olagligt beteende som kan bestraffas i en domstol².

Efter en uppmaning från Europaparlamentet att ge en tydlig definition av begreppet "administrativt missförhållande" definierade ombudsmannen i *årsrapporten för 1997* begreppet på följande sätt:

Ett administrativt missförhållande föreligger då en gemenskapsinstitution underlåter att agera i enlighet med de gemenskapsakter som är bindande för denna.

År 1998 antog Europaparlamentet en resolution i vilken definitionen godtogs. Under 1999 förekom en skriftväxling mellan ombudsmannen och kommissionen, vilken klargjorde att även kommissionen godtagit denna definition.

I stadgan om de grundläggande rättigheterna som antogs i december 2000 ingår rätten till god förvaltning som en grundläggande rättighet inom ramen för unionsmedborgarskapet (artikel 41).

²

Se förstainstansrättens dom av den 28 oktober 2004 i förenade målen T-219/02 och T-337/02, *Herrera mot kommissionen*, punkt 101, och beslut meddelat av ordföranden på förstainstansrätten den 15 oktober 2004 i mål T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack mot kommissionen*, punkt 60.

Exempel på klagomål som inte rörde ett tänkbart administrativt missförhållande**FEL I DEN TYSKA VERSIONEN AV ETT DIREKTIV**

Klaganden hade utbildat sig till sjuksköterska i före detta DDR och arbetat i detta yrke i över 15 år. Efter att ha förlorat sitt arbete i Tyskland fick han anställning i Österrike. Anställningen upphörde när de tyska myndigheterna inte utfärdade ett intyg som den österrikiske arbetsgivaren hade begärt.

Enligt klaganden krävde EU-lagstiftningen att han skulle bevisa att han hade arbetat på området under en viss tid utan avbrott. Trots sin långa yrkeserfarenhet kunde han inte uppfylla detta krav, eftersom han vid två tillfällen hade varit arbetslös en kortare tid. Han hävdade att detta var orättvist.

Enligt artikel 4 i direktiv 77/452/EEG "skall varje medlemsstat som tillräckligt bevis godta de utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis för sjuksköterskor med ansvar för allmän hälso- och sjukvård som utfärdats av dessa medlemsstater [...] tillsammans med ett intyg som visar att dessa medborgare faktiskt och författningsenligt utövat verksamhet som sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård *i minst tre år under en femårsperiod före dagen för utfärdandet av intyget*".

Artikel 4a i direktiv 77/452, som infördes efter Tysklands enande och avser utbildningsbevis som utfärdats i det forna DDR, har samma lydelse som artikel 4. I den tyska versionen av bestämmelsen krävs emellertid att den berörda personen har arbetat i minst tre år *i följd* under en femårsperiod före tidpunkten för utfärdandet av intyget.

Klagomålet till ombudsmannen var otillåtligt, eftersom det inte rörde ett administrativt missförhållande utan innehållet i EU-lagstiftningen.

För att kunna ge ett användbart råd till klaganden jämförde ombudsmannen de olika språkversionerna av direktivet och kom fram till att de engelska, franska, spanska, portugisiska, nederländska och italienska versionerna av bestämmelsen inte krävde att anställningen pågått utan avbrott. Ombudsmannen ansåg därför att den tyska versionen var klart felaktig och informerade kommissionen och klaganden om detta.

Kommissionen delade ombudsmannens analys och bad klaganden att lämna in en kopia av hans skriftväxling med de behöriga tyska myndigheterna och att bemyndiga kommissionen att kontakta dessa myndigheter på hans vägnar. Ombudsmannen tackade kommissionen för dess snabba och hjälpsamma reaktion.

Ärende 2744/2005/GG

2.2.4 Den europeiska kodexen för god förvaltningssed

Den 6 september 2001 antog Europaparlamentet en resolution i vilken parlamentet godkände en kodex för god förvaltningssed som Europeiska unionens institutioner och organ samt deras förvaltningar och tjänstemän skall följa i sina kontakter med allmänheten. I kodexen tar man hänsyn till principerna i den europeiska förvaltningsrätten, såsom de framgår av EG-domstolens rättspraxis. Kodexen har också inspirerats av nationell lagstiftning. Parlamentet uppmanade dessutom ombudsmannen att tillämpa kodexen för god förvaltningssed. Ombudsmannen tar därför hänsyn till de regler och principer som ingår i kodexen när han undersöker klagomål och genomför undersökningar på eget initiativ.

2.3 TILLÅTLIGHET OCH GRUND FÖR UNDERSÖKNINGAR

Ett klagomål från en behörig klagande angående administrativa missförhållanden inom en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan måste uppfylla ytterligare kriterier avseende

tillåtlighet innan ombudsmannen kan inleda en undersökning. Följande kriterier anges i ombudsmannens stadga:

1. Klagomålet skall innehålla uppgifter om klagomålets innehåll och vem som framför klagomålet (artikel 2.3 i stadgan).
2. Ombudsmannen får inte ingripa i mål som är anhängiga vid domstol eller ifrågasätta domstolsavgöranden (artikel 1.3).
3. Klagomålet skall göras inom två år från den dag då omständigheterna på vilka klagomålet grundar sig blev kända av klaganden (artikel 2.4).
4. Klagomålet måste ha föregåtts av lämpliga hänvänelser till de berörda institutionerna och organen (artikel 2.4).
5. Om klagomålet rör arbetsförhållanden mellan gemenskapens institutioner och organ och deras tjänstemän och annan personal, måste alla andra möjligheter att framföra interna administrativa önskemål och klagomål ha uttömts innan klagomålet ges in (artikel 2.8).

Enligt artikel 195 i EG-fördraget skall ombudsmannen "företa de undersökningar som han finner berättigade". I vissa fall kan det vara så att det inte föreligger tillräckliga skäl för ombudsmannen att inleda en undersökning även om klagomålet är tillåtligt.

Exempel på ett klagomål där det inte fanns tillräckliga skäl att inleda en undersökning

KLAGANDEN AVISERADE SIN AVSIKT ATT INLEDA RÄTTSLIGT FÖRFARAND

Klaganden, som arbetade för ett gemenskapsorgan, blev sjuk och var sjukskriven i långa perioder. Tillsättningsmyndigheten avlog klagandens begäran om att en invaliditetskommitté skulle inrättas och gav därefter även avslag på ett klagomål enligt artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna. Klaganden vände sig till ombudsmannen i slutet av september 2005.

Klagomålet uppfyllde såväl de formella som de materiella kraven på tillåtlighet och klaganden underrättades om detta. Klaganden hade emellertid angett sin avsikt att överklaga avslaget på klagomålet enligt artikel 90.2 till förstainstansrätten. Tidsfristen för detta löpte ut i december 2005.

Ett klagomål till ombudsmannen påverkar inte tidsfristerna för domstolsförfaranden (artikel 2.6 i stadgan). När ombudsmannen måste avsluta ett ärende på grund av rättsliga åtgärder rörande omständigheter som tagits upp i ett klagomål, skall resultatet av de undersökningar som redan är gjorda arkiveras utan ytterligare åtgärder (artikel 2.7 i stadgan). Under dessa omständigheter ansåg ombudsmannen att det saknades skäl att inleda en undersökning.

Klaganden uppmanades att ge in ett nytt klagomål till ombudsmannen om klaganden skulle besluta att inte påbörja något rättsligt förfarande.

Konfidentiellt ärende

Ombudsmannen anser också att om ett klagomål redan har behandlats som en framställning av Europaparlamentets utskott för framställningar, finns det normalt inte några skäl för ombudsmannen att inleda en undersökning, om inte nya bevis har lagts fram.

2.4 ANALYS AV KLAGOMÅL SOM BEHANDLATS UNDER 2005

Under 2005 mottog ombudsmannen 3 920 nya klagomål, en ökning med 5 % jämfört med 2004. Det bör dock noteras att 335 av de nya klagomålen avsåg samma sak och behandlades i en och samma

undersökning (se sammanfattning av ärende 3452/2004/JMA m.fl. i kapitel 3 nedan). Enligt fast praxis räknas alla klagomål som gett upphov till en undersökning med i ombudsmannens statistik. För att undvika snedvridningar räknas emellertid otillåtliga gruppklagomål som givits in via e-post (uppgår ofta till flera tusen) endast med separat i statistiken upp till och med det elfte klagomålet.

Klagomål gavs in direkt av enskilda medborgare i 3 705 fall, medan 215 klagomål kom från organisationer eller företag. Ombudsmannen inledde dessutom fem undersökningar på eget initiativ.

Förfarandet med granskning av klagomålen för att fastställa om de faller inom ombudsmannens behörighet, uppfyller villkoren för tillåtlighet och kan ligga till grund för en undersökning genomfördes under 2005 i 93 % av ärendena. Av de klagomål som undersöktes, omfattades något över 30 % av ombudsmannens behörighet. Av dessa uppfyllde 858 kriterierna för tillåtlighet (inbegripet 389 klagomål som ledde till en gemensam undersökning), medan det i 132 av fallen saknades grund för att inleda en undersökning.

Sammanlagt 338 nya undersökningar inleddes under året på grundval av klagomål (inbegripet den enda gemensamma undersökning som nämns ovan). Ombudsmannen inledde också fem undersökningar på eget initiativ. I analysen av dessa undersökningar i bilaga A behandlas de 389 klagomål som avsåg samma sak som en enda undersökning.

Ombudsmannen handlade sammanlagt 627 undersökningar under 2005, varav 284 var fortsatta handläggningar av ärenden som inlemts under 2004.

Liksom under föregående år rörde de flesta undersökningarna kommissionen (68 %). Eftersom kommissionen är den viktigaste av de gemenskapsinstitutioner som fattar beslut som direkt berör medborgarna är det naturligt att det är den som oftast blir föremål för medborgarnas klagomål. Det förekom 73 klagomål mot Europeiska gemenskapernas rekryteringskontor (EPSO), 58 klagomål mot Europaparlamentet och 14 mot Europeiska unionens råd.

De vanligaste typerna av påstått administrativt missförhållande var brist på insyn, inklusive vägran att lämna ut information (188 ärenden), orättvisa eller maktmissbruk (132 ärenden), diskriminering (103 ärenden), bristfälliga förfaranden (78 ärenden), försening som kunnat undvikas (73 ärenden), försummelse (44 ärenden), underlåtenhet att uppfylla en skyldighet, dvs. underlåtenhet från Europeiska kommissionens sida att fullgöra sin uppgift som "fördragets väktare" gentemot medlemsstaterna (37 ärenden) samt felaktig rättstillämpning (29 ärenden).

2.5 ÖVERLÄMNANDEN OCH RÅDGIVNING

Om ett klagomål ligger utanför ombudsmannens behörighet eller är otillåtligt försöker ombudsmannen alltid styra den klagande till ett annat organ som skulle kunna behandla klagomålet, framförallt om ärendet rör gemenskapsrätten. Om möjligt överlämnar ombudsmannen själv, med den klagandes medgivande, klagomålet direkt till en annan behörig instans, under förutsättning att det verkar finnas grund för klagomålet.

Ombudsmannen har ett nära samarbete med sina nationella och regionala motsvarigheter i medlemsstaterna genom Europeiska nätverket av ombudsmän (se kapitel 5 nedan). Ett av syftena med detta nätverk är att underlätta en snabb överföring av klagomål till en behörig nationell eller regional ombudsman eller ett liknande organ. Europaparlamentets utskott för framställningar deltar också som en fullvärdig medlem i nätverket.

Under 2005 överlämnades 114 klagomål. Av dessa överlämnades 91 till en nationell eller regional ombudsman, tolv till Europaparlamentet, för handläggning såsom framställningar, sex till Europeiska kommissionen och fem till SOLVIT³.

Råd lämnades i 2 329 ärenden. I 945 av dessa gavs klaganden rådet att vända sig till en nationell eller regional ombudsman och 144 klagande fick rådet att göra en framställning till Europaparlamentet. I 376 fall var rådet att kontakta Europeiska kommissionen. Denna siffra omfattar även ett antal ärenden där ett klagomål mot kommissionen förklarats otillåtligt på grund av att klaganden inte först hade gjort en administrativ hänvändelse till kommissionen. I 112 ärenden fick klaganden rådet att kontakta SOLVIT. I 752 ärenden uppmanades klaganden att kontakta andra organ, främst specialiserade ombudsmän eller organ som behandlar klagomål i en viss medlemsstat.

Exempel på ärenden som överlämnats

VISERINGSKRAV FÖR PERSONER SOM ÄR BOSATT I ETT LAND DÄR DE INTE ÄR MEDBORGARE

Enligt klaganden, en svensk medborgare, utfärdar Lettland särskilda pass för sina rysktalande invånare. Klaganden hade fått uppgift om att Schengenavtalet innebär att EU-medlemsstaterna är skyldiga att kräva visering från lettländare med särskilda pass. Klaganden hävdade att antingen borde Lettland utfärda vanliga pass till alla sina invånare eller också borde de bestämmelser i Schengenavtalet som diskriminerar rysktalande lettländare avskaffas.

När det gäller kravet mot Lettland hänvisades klaganden till Nationella kontoret för mänskliga rättigheter. I fråga om Schengenavtalet noterade ombudsmannen att klaganden uppgav att han inte hade kunnat få en förklaring till vilken av bestämmelserna i avtalet som medgav en sådan diskriminering. För att hjälpa klaganden att få information överlämnade ombudsmannen ärendet till kommissionen. Kommissionen förklarade för klaganden att gemenskapslagstiftningen inte hindrar medlemsstaterna från att undanta innehavare av lettiska pass för icke-medborgare från viseringskrav. Kommissionen påpekade också att den rättsliga situationen höll på att ses över i syfte att undanta alla innehavare av främlingspass och pass för icke-medborgare som är bosatta i en medlemsstat från viseringskrav.

Ärende 1254/2005/TN

DISKRIMINERING I NATIONELL SKATTELAGSTIFTNING

En tysk medborgare som arbetar i Spanien klagade över att den normala progressiva skattesatsen för inkomstskatt endast tillämpas på utlänningar om de har arbetat i Spanien i minst 183 dagar. Klaganden hävdade att det var fråga om diskriminering eftersom den skattesats som tillämpades på honom och hans tyska kolleger var 25 %, medan en skattesats på mellan 6 och 9 % gällde för hans spanska kolleger.

Med klagandens medgivande överlämnade ombudsmannen klagomålet till kommissionen.

Kommissionen svarade snabbt på klagomålet och uppgav att den var medveten om problemet och ansåg att lagstiftningen i fråga i vissa fall kunde hindra den fria rörligheten för arbetstagare. Kommissionen hade därför skickat ett motiverat yttrande till de spanska myndigheterna och uppmanat dem att ändra de aktuella bestämmelserna.

Senare rapporterades att kommissionen hade hänskjutit ärendet till EG-domstolen.

Ärende 2703/2005/GG

³

SOLVIT är ett nätverk som har upprättats av Europeiska kommissionen i syfte att hjälpa personer som stöter på problem när de försöker utöva sina rättigheter på EU:s inre marknad.

RÄTT ATT FÅ ARBETSLÖSHETSFÖRMÅNER

Den franska organisation som sköter utbetalningen av arbetslöshetsförsäkringar (Assedic) gick med på att betala ut arbetslöshetsförmåner till klaganden, en fransk medborgare, under förutsättning att hon följde en utbildningskurs. Klaganden följde en utbildning i Belgien för att bli sjuksköterska. Assedic vägrade att betala ut hennes arbetslöshetsförmåner eftersom utbildningsanstalten inte låg i Frankrike.

Efter att ha kontaktat klaganden för att få hennes medgivande överlämnade Europeiska ombudsmannen ärendet till den franska ombudsmannen.

Den franska ombudsmannen underrättade senare Europeiska ombudsmannen om att man hade funnit en lösning på klagomålet.

Ärende 1363/2004/ELB

ICKE-ERKÄNNANDE AV ÄKTENSKAP

En lettisk medborgare klagade över att de irländska myndigheterna vägrade att erkänna hennes äktenskap, vilket ingåtts i Irland enligt ryskortodoxa ceremonier, och att de hotade att deportera hennes make, en ukrainsk medborgare.

Europeiska ombudsmannen överlämnade klagomålet till den irländska ombudsmannen och underrättade klaganden om det.

Den irländska ombudsmannen underrättade senare Europeiska ombudsmannen om att ett irländskt civilt äktenskap hade ingåtts under tiden och att ärendet behandlades av den irländska högsta domstolen.

Ärende 2622/2005/JMA

2.6 OMBUDSMANNENS FÖRFARANDEN

Alla klagomål som ges in till ombudsmannen registreras och mottagandet bekräftas, normalt inom en vecka. Mottagningsbeviset innehåller information till klaganden om förfarandet samt namn på och telefonnummer till den person som handlägger klagomålet. Klagomålet analyseras så att det kan avgöras om en undersökning skall inledas, och klaganden underrättas om resultatet av analysen, normalt inom en månad.

Om någon undersökning inte inleds informeras klaganden om skälen för det. Om det är möjligt överlämnas klagomålet, eller också får den klagande lämpliga råd om ett behörigt organ som han eller hon kan vända sig till.

2.6.1 Att inleda en undersökning

Det första steget i en undersökning är att skicka klagomålet till den institution eller det organ som berörs och uppmana institutionen eller organet att skicka ett yttrande till ombudsmannen, normalt inom tre kalendermånader. Under 2004 godtog Europaparlamentet och kommissionen en kortare frist på två månader för klagomål som avsåg vägran att ge tillgång till handlingar.

Under 2005 antog kommissionen ett nytt internt förfarande för att ge de enskilda kommissionsledamöterna större befogenheter när det gäller kommissionens hantering av förfrågningar från ombudsmannen. Enligt det tidigare systemet, som antogs 1994 och reviderades 1995, hade endast kommissionens

ordförande befogenhet att översända meddelanden och handlingar till ombudsmannen. Denna befogenhet var delegerad till generalsekreteraren⁴. Enligt det nya systemet, som började tillämpas den 1 november 2005, ersätts ordförandens befogenhet med en befogenhet för den kommissionsledamot som är ansvarig för de frågor som undersökningen rör⁵. Någon delegation medges inte, men generalsekretariatet behåller sin värdefulla samordningsroll. Ombudsmannen har välkomnat det nya förfarandet som bör bidra till att säkerställa att kommissionens svar på klagomål är konsekventa och håller hög kvalitet.

2.6.2 Rättvist förfarande

Enligt principen om rättvist förfarande får ombudsmannens beslut i ett klagomål inte ta hänsyn till information som finns i handlingar som tillhandahållits av klaganden eller gemenskapsinstitutionen eller -organet om inte motparten har haft möjlighet att se handlingarna och kommentera dem.

Ombudsmannen skickar därför yttrandet från gemenskapsinstitutionen eller -organet till klaganden med en uppmaning om att lämna synpunkter. Samma förfarande tillämpas om det förekommer ytterligare undersökningar av klagomålet.

Varken fördraget eller stadgan föreskriver någon möjlighet att överklaga eller använda andra rättsmedel mot ombudsmannens beslut när det gäller handläggningen eller resultatet av ett klagomål. I likhet med övriga gemenskapsinstitutioner och -organ kan ombudsmannen emellertid bli ersättningsskyldig i enlighet med artikel 288 i EG-fördraget. Det är i princip möjligt att väcka talan om ersättning mot ombudsmannen på grund av dennes påstått felaktiga handläggning av ett ärende.

2.6.3 Tillgång till handlingar och hörande av vittnen

Enligt artikel 3.2 i ombudsmannens stadga måste gemenskapens institutioner och organ förse ombudsmannen med all information som begärs av dem och ge tillgång till relevanta dokument. De får vägra endast om det finns vederbörligen fullgoda skäl för sekretess.

Ombudsmannens befogenhet att inspektera handlingar gör det möjligt för honom att verifiera att den information som lämnats av gemenskapsinstitutionen eller -organet är fullständig och korrekt. Den befogenheten är därför en viktig garanti för klaganden och allmänheten om att ombudsmannen kan genomföra en grundlig och fullständig undersökning.

Artikel 3.2 i stadgan kräver också att tjänstemän och andra anställda inom gemenskapens institutioner och organ skall avlägga vittnesmål på begäran av ombudsmannen. De skall uttala sig på sin administrations vägnar och enligt instruktioner från denna och skall ha fortsatt tystnadsplikt.

Under 2005 utnyttjade ombudsmannen sin befogenhet att inspektera institutionernas handlingar i nio fall. Rätten att höra vittnen utnyttjades i ett fall.

⁴ Delegationsförfarande nr 1995/4749; PV(94)1213, 7/9/2004; PV(95)1260, 13/9/1995.

⁵ Meddelande från ordföranden i samråd med vice ordförande Margot Wallström: Bemyndigande att översända meddelanden till Europeiska ombudsmannen och bemyndiga tjänstemän att framträda inför Europeiska ombudsmannen (SEK(2005) 1227/4), 4 oktober 2005.

2.6.4 Öppet förfarande

Klagomål till ombudsmannen behandlas offentligt om inte den klagande begär konfidentiell behandling.

Enligt artikel 13 i genomförandebestämmelserna har klaganden rätt att ta del av ombudsmannens handlingar angående hans eller hennes klagomål. Enligt artikel 14 skall allmänheten ha tillgång till icke offentliggjorda handlingar som innehas av ombudsmannen på samma villkor och med samma begränsningar som fastställs i förordning (EG) 1049/2001⁶. Om ombudsmannen inspekterar den berörda institutionens handlingar i ärendet eller hör ett vittne, skall varken klaganden eller allmänheten ha tillgång till konfidentiella handlingar eller uppgifter som erhållits genom inspektionen eller utfrågningen (artiklarna 13.3 och 14.2). Syftet med detta undantag är att underlätta för ombudsmannen att använda sina utredningsbefogenheter.

2.7 RESULTAT AV UNDERSÖKNINGAR

Under en undersökning informeras den klagande om varje nytt steg som tas. När ombudsmannen beslutar att avsluta en undersökning informeras klaganden om resultatet av undersökningen och om ombudsmannens slutsatser. Ombudsmannens beslut är inte rättsligt bindande och skapar inte rättsligt verkställbara rättigheter eller skyldigheter för klaganden eller den berörda gemenskapsinstitutionen eller det berörda gemenskapsorganet.

Under 2005 avslutade ombudsmannen 312 undersökningar, varav 302 hade inletts efter ett klagomål och tio på eget initiativ.

Om en undersökning gäller flera olika påståenden eller krav kan de ge upphov till olika slutsatser av ombudsmannen.

2.7.1 Inget administrativt missförhållande

Under 2005 avslutades 114 ärenden (varav sex inletts på eget initiativ) med konstaterandet att det inte förelåg något administrativt missförhållande. Detta är inte nödvändigtvis negativt för klaganden, som åtminstone får en fullständig förklaring till institutionens eller organets agerande. Även om ombudsmannen inte finner några administrativa missförhållanden kan han dessutom peka på en möjlighet för institutionen eller organet att höja kvaliteten på sin förvaltning i framtiden. I sådana fall gör ombudsmannen en ytterligare anmärkning.

2.7.2 Ärenden som lösts av institutionen och vänskapliga förlikningar

Ombudsmannen försöker alltid om möjligt uppnå ett positivt resultat som tillfredsställer såväl den klagande som den institution som klagomålet riktas mot. Samarbete med gemenskapens institutioner och organ är av avgörande betydelse för att uppnå sådana positiva resultat, vilka bidrar till att stärka förbindelserna mellan institutionerna och medborgarna och till att kostsamma och tidsödande tvister kan undvikas.

⁶

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

Under 2005 löstes 89 ärenden av institutionen eller organet på egen hand efter ett klagomål till ombudsmannen. Av dessa var 71 ärenden där ombudsmannens ingripande ledde till att man fick ett snabbt svar på obesvarad korrespondens (se avsnitt 2.9 i *årsrapporten för 1998* för närmare uppgifter om vilket förfarande som tillämpas i sådana fall).

Om en undersökning leder till att administrativa missförhållanden konstateras försöker ombudsmannen alltid om möjligt uppnå en vänskaplig förlikning. Under 2005 föreslogs 22 vänskapliga förlikningar, vilket var en ökning med 83 % jämfört med föregående år. I den anda av gott samarbete som ligger till grund för kommissionens nya interna förfarande som nämns i avsnitt 2.6.1 ovan, skrev ombudsmannen till den berörda kommissionsledamoten för att be denne att personligen engagera sig för att nå en tillfredsställande lösning i två ärenden där kommissionen ännu inte hade gett ett positivt svar på de förslag till vänskaplig förlikning som lämnats under 2004. Sju ärenden avslutades 2005 sedan en vänskaplig förlikning hade uppnåtts (denna siffra omfattar ett ärende där förslaget lades fram under 2004). Vid utgången av 2005 var 18 förslag till vänskaplig förlikning fortfarande under behandling. Denna siffra omfattar de två ovannämnda ärenden där kommissionen inte hade gett ett positivt svar till tidigare förslag till vänskaplig förlikning.

I vissa fall kan en vänskaplig förlikning uppnås om institutionen eller organet i fråga erbjuder klaganden ersättning. Alla sådana erbjudanden görs på frivillig grund, det vill säga de innebär inte något medgivande av rättsligt ersättningsansvar och de är inte prejudicerande.

2.7.3 Kritiska anmärkningar och förslag till rekommendationer

Om en vänskaplig förlikning inte är möjlig, eller om försöken att åstadkomma en sådan misslyckas, avslutas ärendet antingen med en kritisk anmärkning från ombudsmannen till institutionen eller organet i fråga eller genom att ombudsmannen lämnar ett förslag till rekommendation.

En kritisk anmärkning görs normalt i fall där den berörda institutionen inte längre har möjlighet att undanröja det administrativa missförhållandet, eller där missförhållandet inte tycks ha några allmänna återverkningar och det inte förefaller nödvändigt att ombudsmannen vidtar ytterligare åtgärder. En kritisk anmärkning görs också om ombudsmannen anser att ett förslag till rekommendation inte skulle tjäna något rimligt syfte, eller om det inte skulle vara lämpligt att lägga fram en särskild rapport i en fråga där institutionen eller organet i fråga inte accepterar ett förslag till rekommendation.

Genom en kritisk anmärkning får klaganden en bekräftelse på att hans eller hennes klagomål är berättigat, och institutionen eller organet i fråga får reda på vad de har gjort för fel, vilket bidrar till att undvika administrativa missförhållanden i framtiden. Under 2005 gjorde ombudsmannen 29 kritiska anmärkningar.

Som svar på ett förslag från Europaparlamentet informerade ombudsmannen institutionerna och organen om sin avsikt att regelbundet begära information om alla eventuella uppföljningar av kritiska anmärkningar. Under 2005 svarade kommissionen på 18 kritiska anmärkningar. Svaren diskuteras i nästa avsnitt (2.8) i detta kapitel.

I ärenden där det förefaller nödvändigt att ombudsmannen vidtar ytterligare åtgärder (dvs. där det är möjligt för den berörda institutionen att undanröja det administrativa missförhållandet eller i fall där det administrativa missförhållandet är särskilt allvarligt eller har allmänna återverkningar), lämnar ombudsmannen normalt ett förslag till rekommendation till institutionen eller organet i fråga. I enlighet med artikel 3.6 i ombudsmannens stadgar skall institutionen eller organet inom tre månader sända ett detaljerat yttrande till ombudsmannen. Under 2005 lämnades 20 förslag till rekommendationer. Dessutom ledde åtta förslag till rekommendationer från 2004 till beslut under 2005. Sju ärenden avslutades under året när ett förslag till rekommendation accepterades av institutionen. Tre ärenden ledde till en särskild rapport till Europaparlamentet. Sex ärenden avslutades av andra skäl. Vid utgången av 2005 var elva förslag till rekommendation fortfarande under behandling, däribland ett som lämnats 2004.

2.7.4 Särskilda rapporter till Europaparlamentet

Om en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan inte svarar på ett förslag till rekommendation på ett tillfredsställande sätt kan ombudsmannen lägga fram en särskild rapport för Europaparlamentet. Den särskilda rapporten kan innehålla rekommendationer.

Såsom påpekades i Europeiska ombudsmannens årsrapport för 1998 är möjligheten att lämna en sådan särskild rapport till parlamentet av oskattbart värde för ombudsmannens arbete.

En särskild rapport till Europaparlamentet är det sista konkreta steg ombudsmannen tar när han behandlar ett ärende, eftersom antagandet av en resolution och utövandet av parlamentets befogenheter är frågor för parlamentets politiska bedömning. Ombudsmannen tillhandahåller naturligtvis all information och hjälp som parlamentet kan behöva när det behandlar en särskild rapport.

Enligt Europaparlamentets arbetsordning är utskottet för framställningar ansvarigt för parlamentets förbindelser med ombudsmannen. Vid ett möte med utskottet för framställningar den 12 oktober 2005 åtog sig ombudsmannen att i enlighet med artikel 195.3 i Europaparlamentets arbetsordning på eget initiativ höras av utskottet varje gång han lägger fram en särskild rapport för parlamentet.

Tre särskilda rapporter lades fram för parlamentet under 2005 (i ärendena 1391/2002/JMA, 2395/2003/GG och 2485/2004/GG).

2.8 BESLUT SOM AVSLUTADE ÄRENDEN UNDER 2005

Beslut som avslutar ärenden offentliggörs normalt på ombudsmannens webbplats (<http://www.ombudsman.europa.eu>) på engelska och på klagandens språk, om det är ett annat än engelska. Kapitel 3 innehåller sammanfattningar av 65 beslut om att avsluta en undersökning. Sammanfattningarna återspeglar det stora urvalet ämnen och institutioner och organ som berördes av de sammanlagt 312 besluten under 2005 som avslutade undersökningar, och de olika skälen för att avsluta undersökningarna. De har sorterats efter ärendenummer, allmänt ämnesområde, dvs. vilket område av gemenskapens behörighet som berörs, och vilken typ av administrativt missförhållande som klaganden påstår föreligger.

I återstoden av detta avsnitt av kapitel 2 analyseras de viktigaste konstateranden vad gäller juridiska förhållanden och sakförhållanden som besluten innehåller. Avsnittet har delats in horisontellt efter undersökningens huvudsakliga sakområde, och är uppbyggt kring följande fem huvudkategorier:

- Öppenhet (även tillgång till handlingar och information) och uppgiftsskydd.
- Kommissionens roll som fördragets väktare.
- Anbudsinfordringar, kontrakt och bidrag.
- Personalfrågor, däribland rekryteringsfrågor.
- Övriga frågor.

Det bör noteras att kategorierna ovan överlappar varandra betydligt. Frågor om öppenhet och allmänhetens tillgång till handlingar tas till exempel ofta upp i klagomål som rör rekrytering eller kommissionens roll som fördragets väktare.

2.8.1 Öppenhet, allmänhetens tillgång till handlingar och skydd av personuppgifter

En stor andel av klagomålen (24 %) rör påstådd brist på öppenhet. I artikel 1 i Fördraget om Europeiska unionen anges att besluten i unionen skall fattas "så öppet [...] som möjligt" och i artikel 255 i EG-fördraget föreskrivs en rätt till tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar. Denna rätt regleras av förordning nr 1049/2001⁷. Många andra av gemenskapens institutioner och organ antog också regler för tillgång till handlingar till följd av undersökningar som ombudsmannen utförde på eget initiativ 1996 och 1999.

Tillgång till handlingar och information

Enligt förordning nr 1049/2001 kan de som ansökt om tillgång till handlingar och fått avslag välja mellan två olika rättsmedel; de kan antingen väcka talan mot institutionen enligt artikel 230 i EG-fördraget eller framföra klagomål till ombudsmannen. Under 2005 fattade ombudsmannen beslut om 14 klagomål som rörde tillämpningen av förordning nr 1049/2001, varav elva var riktade mot kommissionen, två mot rådet och ett mot Europaparlamentet. Ytterligare två beslut rörde Europeiska centralbankens (ECB) och Europeiska investeringsbankens (EIB) tillämpning av sina egna regler om tillgång till handlingar.

Av de sammanlagt 16 klagomål som rörde förordning nr 1049/2001 eller andra regler om tillgång till handlingar framfördes åtta av privatpersoner, sex av icke-statliga organisationer och två av företag. Åtta av ärendena kommer att nämnas längre fram i detta avsnitt.

I ärende 2066/2004/TN granskade ombudsmannen det samlade systemet i förordning 1049/2001 och fann att det vore oproportionerligt och opraktiskt att kräva att kommissionen skall göra samma djupgående juridiska analys när den bedömer huruvida en lagstiftningshandling skall göras tillgänglig i elektronisk form (som krävs i artikel 2.4 och artikel 12.4 i förordningen) som när den bedömer en bekräftande ansökan om tillgång till en handling.

Ombudsmannen återopade artikel 3.3 i stadgan för att söka bistånd från de relevanta nationella myndigheterna vid behandlingen av två klagomål angående kommissionens vägran att ge tillgång till vissa handlingar som härrörde från den berörda medlemsstaten. I ärende 3381/2004/TN var de aktuella handlingarna de brittiska myndigheternas svar på kommissionens begäran om upplysningar i ett förfarande enligt artikel 226. Ärende 116/2005/MHZ rörde ett brev som Portugals finansminister hade skickat till kommissionen inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott. Ombudsmannens ingripande tillsammans med de nationella myndigheterna ledde till positiva resultat för klagandena i båda fallen, eftersom kommissionen ändrade sig och gick med på att ge tillgång till de berörda handlingarna.

Ombudsmannen bedömde tillämpningen av undantagen i förordning 1049/2001 i fem ärenden, nämligen ärendena 2821/2004/OV, 2229/2003/MHZ och 1368/2004/GG samt de två ovannämnda ärendena om handlingar som härrörde från medlemsstater.

I ärende 2821/2004 OV tillbakavisade ombudsmannen klagandens argument att det fanns ett övervägande allmänintresse av utlämnandet och fann att eftersom förfarandet för att ålägga en medlemsstat böter enligt artikel 228 i EG-fördraget fortfarande pågick, hade kommissionen rätt att vägra ge tillgång till en intern handling enligt artikel 4.3 första stycket i förordningen.

I ärende 2229/2003/MHZ ansåg ombudsmannen att rättspraxis gav kommissionen rätt att vägra att lämna ut en formell underrättelse med stöd av artikel 4.2 tredje strecksatsen i förordning 1049/2001 (syftet med inspektioner, utredningar och revisioner). Ombudsmannen avvisade dock kommissionens argument att utlämnandet föreföll ännu skadligare för allmänintresset, eftersom klaganden avsåg att använda handlingen i ett förfarande inför nationell domstol.

⁷

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

Ombudsmannens förslag till rekommendation i ärende 1368/2004/GG ledde till att klaganden fick åtminstone delvis tillgång till vissa av de berörda handlingarna. Kommissionen hade åberopat undantagen i artikel 4.1 b (den enskildes privatliv och integritet, särskilt i enlighet med gemenskapslagstiftningen om skydd av personuppgifter) och artikel 4.2 första strecksatsen (en fysisk eller juridisk persons affärsintressen, inklusive immateriella rättigheter) i förordningen.

Ombudsmannen bedömde också vissa undantag som finns i EIB:s och ECB:s regler om tillgång till handlingar.

I ärende 3442/2004/PB ansåg ombudsmannen att EIB:s regler gav banken möjlighet att vägra ge tillgång till information om lån, som tagits genom banker som mellanhänder, till små och medelstora projekt för förnybar energi.

I ärende 3054/2004/TN ville klaganden veta om ECB hade intervenerat på valutamarknaderna för att dämpa dollarns fall och eurons värdeökning. Ombudsmannen ansåg att ECB hade gett klaganden en klar och otvetydig förklaring av skälen till att banken vägrade svara på frågan, så att klaganden kunde förstå varför ECB vägrade att lämna ut denna typ av information. Eftersom ECB:s regler innehåller ett undantag för att skydda allmänintresset när det gäller den penningpolitiska situationens och växelkursens stabilitet, fann ombudsmannen att det inte förelåg några skäl att följa upp klagandens påstående att ECB borde lämna ut informationen i fråga.

Andra frågor om öppenhet

Ombudsmannen gjorde en granskning av om kommissionen i ett visst samrådsförfarande hade följt de fem miniminormer för samråd med berörda parter som anges i dess meddelande från 2002 (KOM(2002) 704) och fann att det inte var fråga om något administrativt missförhållande.

Ombudsmannen avslutade tre ärenden under 2005 efter att ha lämnat förslag till rekommendationer till Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) angående den information som hade ställts till kandidaternas förfogande vid uttagningsprov. EPSO lämnade i sina svar på förslagen till rekommendationer detaljerade ytterligare uppgifter som skulle hjälpa de berörda kandidaterna att förstå sina poäng, men tog också upp viktiga faktiska och juridiska frågor av mer allmän natur. Ombudsmannen beslutade därför att inleda en undersökning på eget initiativ angående tillgången till de bedömningskriterier som fastställts av urvalskommittéer (se sammanfattning av ärende 2097/2003/PB i avsnitt 3.1.3).

Ärende 2395/2003/GG rörde frågan huruvida rådsmöten där rådet utövar sina lagstiftningsbefogenheter alltid bör vara offentliga. Ombudsmannen ansåg att principen att beslut bör fattas så öppet som möjligt (artikel 1.2 i fördraget om Europeiska unionen) skall tillämpas på rådet. I artikel 207 i EG-fördraget (som föreskriver att rådet skall anta sin egen arbetsordning) står det ingenting om att det skall betraktas som ett politiskt val och lämnas till rådets fria skön att bestämma i vilken utsträckning rådets möten i dess lagstiftande kapacitet skall vara öppna för allmänheten. Den nya arbetsordning som rådet antog 2000 innehöll redan regler om ökad öppenhet vid dess lagstiftande möten och det klargjordes därmed att man måste, och kan, vidta åtgärder med stöd av den nuvarande gemenskapslagstiftningen för att öka öppenheten för rådets lagstiftande verksamhet. Ombudsmannen lade därför fram en särskild rapport för Europaparlamentet. I rapporten rekommenderas att rådet omprövar sin vägran att hålla öppna möten när det utövar sin lagstiftande funktion.

Klagomål som rör uppgiftsskydd och samarbete med Europeiska datatillsynsmannen

I ärende 224/2004/PB fann ombudsmannen att ett av kommissionens representationskontor hade underlåtit att iaktta vissa krav i förordning nr 45/2001⁸ i sin kommunikation med klaganden. I ombudsmannens beslut i ärendet gjordes vissa generella kommentarer om hur ombudsmannen lämnar information till och eventuellt rådgör med Europeiska datatillsynsmannen (EDPS), som har

8

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

i uppdrag att säkerställa att fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt deras rätt till privatliv, respekteras av gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen. Ombudsmannen noterade särskilt att han skulle informera EDPS om sina beslut rörande uppgiftsskydd och att det kunde vara meningsfullt att rådgöra med EDPS i vissa ärenden som rör komplexa lagtolkningsfrågor.

Ombudsmannen rådgjorde därefter med Europeiska datatillsynsmannen i två ärenden och underrättade honom om tre andra ärenden där ombudsmannen hade gjort ytterligare efterforskningar som gett vid handen att svaret från den berörda institutionen eller det berörda organet borde beakta datatillsynsmannens bakgrundsdokument nr 1 från juli 2005 om *Allmänhetens tillgång till handlingar och skydd av personuppgifter*. Samtliga fem ärenden var fortfarande under utredning vid utgången av 2005.

I december informerade den biträdande datatillsynsmannen ombudsmannen om sitt beslut angående ett klagomål mot en gemenskapsinstitution. Biträdande datatillsynsmannens beslut beaktade ombudsmannens särskilda rapport i ärende 2485/2004/GG som rörde samma sakförhållanden.

2.8.2 Kommissionens roll som fördragets väktare

Rättsstatsprincipen är en grundläggande princip för Europeiska unionen, och en av kommissionens viktigaste uppgifter är att vara fördragens väktare⁹. Genom artikel 226 i EG-fördraget skapas ett generellt förfarande enligt vilket kommissionen kan undersöka eventuella överträdelser av gemenskapsrätten från medlemsstaternas sida och föra dem vidare till EG-domstolen. Kommissionen kan inleda undersökningar på eget initiativ, med stöd av ett klagomål eller som svar på en begäran från Europaparlamentet att behandla en framställning som gjorts till parlamentet med stöd av artikel 194 i EG-fördraget.

Klagomål som faller utanför Europeiska ombudsmannens mandat berör ofta påstådda överträdelser av gemenskapslagstiftningen från medlemsstaters sida. Många sådana ärenden behandlas bäst av en annan medlem i Europeiska nätverket av ombudsmän. I vissa fall anser emellertid ombudsmannen att det är lämpligt att överlämna klagomålet till kommissionen för behandling enligt förfarandet i artikel 226. I avsnitt 2.5 ovan finns exempel på båda dessa förfaringssätt.

Vad gäller kommissionens förfarandemässiga skyldigheter gentemot de klagande, hänför sig ombudsmannen huvudsakligen till ett meddelande från kommissionen från 2002¹⁰. Kravet i meddelandet om att alla klagomål skall registreras vid kommissionens generalsekretariat är en viktig garanti för att den fortsatta handläggningen av ärendet kommer att kännetecknas av en god förvaltning. I punkt 3 i meddelandet finns en väldefinierad uppräknings av omständigheter där generalsekretariatet inte skall registrera en skrivelse som ett klagomål.

I kapitel 3 sammanfattas tio beslut som illustrerar hur ombudsmannen hanterar klagomål mot kommissionen i dess roll som fördragets väktare. Sex av ärendena kommer att beskrivas närmare här.

En kritisk anmärkning gjordes i ärende 2229/2003/MHZ (även omnämnt i avsnitt 2.8.1 ovan), eftersom kommissionen endast hade lämnat en generell förklaring till sitt dröjsmål med att slutföra en undersökning av ett klagomål enligt artikel 226, i stället för att hänvisa till de särskilda omständigheterna i ärendet.

Tre ärenden avslutades eftersom ombudsmannen ansåg att det inte var berättigat med ytterligare undersökningar.

⁹ Enligt artikel 211 i EG-fördraget skall kommissionen "övervaka tillämpningen av bestämmelserna i detta fördrag och av bestämmelser som antagits av institutionerna med stöd av fördraget".

¹⁰ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten, EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

I ärende 274/2004/JMA bad kommissionen om ursäkt för dröjsmålet med att lämna de upplysningar som klaganden hade begärt i fråga om hur handläggningen av ett klagomål om användning av EU-bidrag fortskred. Det gjordes även en anmärkning om att kommissionen skulle kunna klargöra sina förfaranden för handläggning av sådana ärenden i framtiden.

I ärende 3452/2004/JMA m.fl. var klagandena oroad över att kommissionens tillämpning av förfarandet i artikel 226 hotade att göra det omöjligt att låna böcker kostnadsfritt från allmänna bibliotek i Spanien. Undersökningen avslutades när ombudsmannen blev underrättad om att kommissionen hade hänskjutit ärendet till EG-domstolen. Undersökningen hade dock dittills varit framgångsrik när det gällde att klargöra både skälen till kommissionens agerande och – genom samarbetet med Europeiska nätverket av ombudsmän – möjligheterna till ett korrekt genomförande av det relevanta gemenskapsdirektivet.

Ärende 3254/2004/ID rörde kommissionens handläggning av ett klagomål angående icke-erkännande av yrkeskvalifikationer. Klaganden väckte också talan vid nationell domstol mot de nationella myndigheterna i samma fråga. Ombudsmannen avslutade ärendet eftersom en materiell bedömning av klagomålet mot kommissionen skulle ha inneburit en prövning av samma frågor om tolkning och tillämpning av nationell lagstiftning som de som klaganden hade väckt i nationell domstol och därmed skulle frågorna bedömas i dubbla förfaranden. Klaganden uppmanades att lämna in ett nytt klagomål när de nationella rättsliga förfarandena hade avslutats.

Ombudsmannen prövade kommissionens juridiska resonemang i två klagomål enligt artikel 226.

I ärende 1687/2003/JMA invände klagandena mot att kommissionen hade avvisat deras klagomål mot Spanien rörande diskriminering på grund av sexuell läggning. Efter att ha gått igenom lagstiftningen på området fann ombudsmannen att kommissionens inställning att de specifika problem som klagandena ställts inför föll utanför gemenskapslagstiftningens tillämpningsområde föreföll rimlig.

I ärende 1273/2004/GG påstod klaganden att kommissionen hade gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning och inkonsekvens i samband med en tvist om vilken dag en gemenskapsförordning om fiske i vattnen kring Azorerna hade trätt i kraft. Ombudsmannen analyserade förordningen och kom fram till att kommissionens tolkning var felaktig och inkonsekvent med en ståndpunkt som den hade intagit tidigare.

Även om ärende 933/2004/JMA inte var ett klagomål enligt artikel 226 rörde det kommissionens roll som väktare för unionens grundläggande principer och värden i förbindelserna med tredjeland. Enligt klaganden borde kommissionen ha återopat klausulen om mänskliga rättigheter för att upphäva 1996 års samarbetsavtal med Vietnam. Ombudsmannen fann att kommissionens förklaring till varför avtalet inte hade upphävts var rimlig, på grundval av de kriterier som anges i kommissionens meddelande om införandet av en klausul om mänskliga rättigheter i avtal med tredjeland.

2.8.3 Anbudsinfordringar, kontrakt och bidrag

Gemenskapens institutioner och organ ingår avtal med underleverantörer om de varor och tjänster som behövs för att de skall kunna bedriva sin verksamhet och som ett instrument för att förvalta bidrag och stöd enligt ett antal olika EU-program¹¹.

Ombudsmannen kan behandla klagomål som rör tilldelning (eller inte tilldelning) av kontrakt och administrationen av kontrakt. Om det emellertid blir fråga om ett eventuellt kontraktsbrott begränsar ombudsmannen sin undersökning till att pröva om gemenskapsinstitutionen eller -organet har lämnat en sammanhängande och rimlig redovisning av den rättsliga grunden för sina åtgärder och varför institutionen eller organet anser att dess egen tolkning av kontraktsförhållandet är motiverad.

¹¹ Klagomål som rör anställningskontrakt behandlas i avsnitt 2.8.4.

Kapitel 3 innehåller sammanfattningar av 16 beslut som illustrerar hur ombudsmannen hanterar denna typ av klagomål. Elva av ärendena kommer att presenteras närmare här.

Två beslut rörde ärenden där kommissionens representationskontor i medlemsstater muntligen hade åtagit sig att betala klagandena. Kommissionen löste ärende 501/2005/IP själv genom att göra en utbetalning till klaganden, medan ombudsmannens undersökning i ärende 2111/2002/MF ledde till en vänskaplig förlikning som innebar att en betydande summa betalades ut som kompensation.

I ärende 732/2004/ELB ansåg ombudsmannen att kommissionen föreföll ha uppfyllt sina skyldigheter när det gällde en korrekt förvaltning av Europeiska regionala utvecklingsfonden, vilket även omfattade att kommissionen hade försäkrat sig om att de förvaltnings- och kontrollsystem som medlemsstaterna har antagit är lämpliga och kan garantera att de utbetalande myndigheterna iakttar sin skyldighet att betala i tid.

Ombudsmannens undersökning av ett klagomål från ett litet företag (ärende 530/2004/GG) visade på ett generellt problem som underleverantörer ställs inför, nämligen att kontraktet varken krävde eller uppmuntrade att huvudleverantören krävde ränta på sina underleverantörers vägnar om kommissionen var sen med betalningarna. Ombudsmannen föreslog att kommissionen skulle överväga att ändra sina standardkontrakt så att ränta skulle utgå automatiskt i sådana fall. Som svar uppgav kommissionen att man skulle försöka beakta små och medelstora företags intressen i framtida standardkontrakt, i den mån det är förenligt med gemenskapens finansiella intressen och gällande lagbestämmelser.

Villkoren i standardavtal bedömdes också i ärende 338/2004/OV, där klaganden (en icke-statlig organisation) hävdade att kommissionen borde vidta striktare åtgärder för att förhindra att det i platsannonser anges en avsikt att diskriminera på grundval av språk. Ombudsmannen godtog kommissionens argument mot att i sina egna avtal införa särskilda klausuler som förbjuder sådan diskriminering. Ombudsmannen föreslog också att kommissionen skulle kunna översända alla bevis på att någon av dess leverantörer eller stödmottagare diskriminerar på grund av språk till ansvarig nationell myndighet eller lämna den myndighetens namn- och adressuppgifter till den person som lämnat bevisen.

Fyra beslut rörde klagomål om tilldelning av kontrakt. I två ärenden invände klaganden mot grunderna för beslutet att avvisa en ansökan. Ombudsmannen ansåg att hans prövning av grunderna för avvisningen skulle begränsas till en bedömning av huruvida ett uppenbart fel hade begåtts eller inte (1365/2004/TN och 758/2004/ELB). I det sistnämnda fallet ansåg ombudsmannen att det i sig inte utgör ett strukturellt eller systematiskt missförhållande att det inte finns en mekanism för att överklaga en bedömning som gjorts av en oberoende expert. På grundval av de särskilda omständigheterna i ärende 2411/2003/MHZ ansåg ombudsmannen att kommissionen borde ha lämnat bättre råd till en icke-statlig organisation genom att fästa organisationens uppmärksamhet på ett grundläggande villkor som måste vara uppfyllt för att man skall kunna komma i fråga för en viss typ av bidrag. I ärende 2673/2004/PB fann ombudsmannen att kommissionens förklaring till sitt beslut att utesluta vinstdrivande enheter från en viss inbjudan att lämna förslag var rimlig.

Två beslut gällde frågan om huruvida kommissionen hade följt anbudsförfaranden.

I 1808/2004/JMA ifrågasatte klaganden lämpligheten av ett telefonsamtal som ägt rum mellan kommissionens avdelningar och en konkurrerande anbudsgivare. Ombudsmannen fann inte några bevis för några oegentligheter men noterade att det skulle ha varit lättare för kommissionen att bemöta klagandens betänkligheter om den hade kunnat lägga fram skriftliga noteringar från telefonsamtalet i fråga. Ombudsmannen föreslog därför att kommissionen skulle se över sina interna regler om telefonloggar i samband med anbudsinfordringar.

I ärende 538/2004/TN uppstod frågan om huruvida en anbudsgivare hade rätt att kräva att kommissionen strikt skulle genomdriva ett krav som rörde antalet kopior av varje anbud som skall ges in. Kommissionen ansåg att en korrekt tillämpning av dess *Vademecum* om förfaranden för offentlig upphandling inte kräver att kommissionen måste anse ett anbud vara otillåtligt om det inte har getts in i det antal kopior som anges i anbudsinfordran. Ombudsmannen föreslog att kommissionen skulle

ompröva förhållandet mellan vademecumet och anbudsinfordringar i detta hänseende, för att undvika att de anbudsgivare som ger in rätt antal kopior anser att situationen är orättvis. Kommissionens svar hänvisade till principerna om proportionalitet, likabehandling, icke-diskriminering och största möjliga konkurrens i artikel 89 i budgetförordningen.

2.8.4 Personalfrågor

Detta avsnitt rör beslut efter klagomål om rekrytering till och arbetsförhållandena vid EU:s institutioner och organ, personalfrågor som uppstår i samband med EU-finansierade kontrakt och praktikplatser vid EU-institutionerna.

I avsnitt 2.8.1 ovan har redan noterats att tre ärenden avslutades med förslag till rekommendationer angående den information som ställs till de sökandes förfogande vid uttagningsprov (se sammanfattning av ärende 2097/2003/PB i avsnitt 3.1.3 nedan). Kapitel 3 innehåller 15 andra sammanfattningar av ärenden i denna kategori. Fem av ärendena ledde till vänskapliga förlikningar och två löstes av institutionen. Sex ärenden kommer att gå igenom närmare här.

I ärende 839/2004/MHZ föreslog ombudsmannen att EPSO för att undvika missförstånd och förbättra relationerna med de sökande i framtiden i meddelandena om uttagningsprov uttryckligen borde ange (i) att en inbjudan att delta i förurvalsprov inte innebär att kandidatens behörighet har kontrollerats fullt ut och (ii) att de skriftliga proven för kandidater som senare finns vara obehöriga inte kommer att rättas. EPSO meddelade därefter att man i framtida meddelanden skulle nämna dessa båda punkter.

I ärende 2107/2002/PB godtog kommissionen ett förslag till rekommendationer om att med verkan från den 1 mars 2005 avskaffa åldersgränsen för praktikanter. Ombudsmannen meddelade att den kommer att inleda en undersökning på eget initiativ för att undersöka praxisen vid andra institutioner och organ i detta hänseende.

Två beslut rörde avslutande av anställningsavtal.

I ärende 2191/2003/TN sade en expert som var anställd vid kommissionen upp sig efter att ha utsatts för förolämpningar och hot i ett land utanför EU. När undersökningen avslutades ansåg ombudsmannen att kommissionen föreföll ha vidtagit lämpliga åtgärder för att bistå klaganden. Ombudsmannen påpekade dock att det skulle ha befrämjat bättre relationer mellan kommissionen och klaganden om kommissionen i ett tidigare skede hade förklarat vad man hade gjort för att hjälpa klaganden i stället för att ge intrycket att man var mest intresserad av att visa att klaganden själv hade försatt sig i den aktuella situationen. Kommissionen bad senare om ursäkt och lovade att beakta denna anmärkning i framtiden.

Ärende 471/2004/OV var en uppföljning av ett tidigare klagomål (ärende 1200/2003/OV, anført i *Årsrapport 2004*), där ombudsmannen fann att klagandens rätt till försvar inte hade iakttagits när Europeiska unionens polisuppdrag i Sarajevo (EUPM) avslutade hans kontrakt i förtid. Sedan ombudsmannen begärt assistans från rådet, gick EUPM med på att betala ut lön till klaganden för tiden till dess att kontraktet normalt skulle ha upphört. Ombudsmannen anförde också att klaganden hade rätt att betrakta slutsatserna i ärende 1200/2003/OV som att hans namn rentvåts.

Två andra beslut avsåg vissa särskilda förfaranden som är tillämpliga på gemenskapens personal.

I ärende 140/2004/PB analyserade ombudsmannen de tidigare reglerna om s.k. meddelarfrihet (whistleblowing) och ansåg bland annat att reglerna krävde att OLAF i alla fall måste förse uppgiftslämnaren med information om inom vilken tid man räknar med att avsluta sin utredning.

I ärende 620/2004/PB ansåg ombudsmannen att rätten att höras måste respekteras i en administrativ utredning om påstådda trakasserier som en tjänsteman utsatt en annan tjänsteman för. Det var dock inte nödvändigt att sända allt material som utredarna grundat sig på till klaganden, under

förutsättning att klaganden, innan den slutliga utredningsrapporten färdigställdes, underrättats om och getts rimliga möjligheter att kommentera utredarnas preliminära slutsatser och innehållet i den relevanta bevisningen.

2.8.5 Övriga frågor

Kapitel 3 innehåller också elva sammanfattningar av beslut rörande klagomål som faller utanför kategorierna i föregående avsnitt.

Tre av ärendena rörde Europaskolorna.

I ärende 1435/2003/MF godtog kommissionen ett förslag till rekommendationer om att den skulle sträva efter att klargöra villkoren för antagningen av elever till språksektionerna i Europaskolorna. Kommissionen vidtog även tillfredsställande åtgärder för att genomföra rekommendationerna.

I ärende 1155/2004/TN klargjorde kommissionen på ombudsmannens begäran att de framtida reformåtgärder som nämns i undersökning OI/5/2003/IJH, som inlemts på ombudsmannens eget initiativ (se *Årsrapport för 2004*) skulle omfatta att stadgan om de grundläggande rättigheterna skall respekteras i alla Europaskolor.

Det tredje ärendet (1391/2002/JMA m.fl.) gav upphov till en särskild rapport till Europaparlamentet, sedan ett förslag till rekommendationer först lagts fram. Rekommendationerna gick ut på att kommissionen skulle vidta nödvändiga åtgärder för att se till att föräldrar till barn med speciella undervisningsbehov, som utestängs från Europaskolorna på grund av sin funktionsnedsättning, inte skall behöva bidra till undervisningskostnaderna för sina barn.

Frågan om likabehandling för funktionshindrade uppstod också i samband med klagomål över att kommissionen och rådet hade underlåtit att se till att det fanns tillräckligt många parkeringsplatser för personer med funktionshinder nära kommissionens och rådets viktigaste byggnader i Bryssel (se sammanfattning av ärendena 2415/2003/JMA och 237/2004/JMA). Ombudsmannen välkomnade kommissionens och rådets begäran till de belgiska myndigheterna om säkerställande av ytterligare parkeringsplatser och bad att hållas underrättad om resultaten. Ombudsmannen uppmanade också rådet att se över sin policy att begränsa tillträdet till parkeringsplatser för funktionshindrade av säkerhetsskäl.

Två beslut rörde Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

I ärende 2485/2004/GG vägrade OLAF att godta ett förslag till rekommendationer om att byrån skulle erkänna att den hade gjort felaktiga och vilseledande uttalanden i sina inlagor under ombudsmannens undersökning av ett tidigare ärende. Ombudsmannen ansåg att ärendet gav upphov till en viktig principfråga som påverkar medborgarnas tillit till EU:s institutioner och organ. Ombudsmannen lade därför fram en särskild rapport för Europaparlamentet.

I ärende 3446/2004/GG godtog OLAF, och vidtog tillfredsställande åtgärder för att genomföra, ett förslag till rekommendation om att se över och rätta information i en pressöversikt som publicerats på byråns hemsida.

I ärende 1737/2004/TN, slutligen, klagade Svenska Finlands folkting på att de affischer som användes i Finland som en del av Europaparlamentets informationskampanj för valet till Europaparlamentet 2004 endast hade tryckts på finska. Ombudsmannens undersökning ledde till en vänskaplig förlikning, där parlamentet erkände att kampanjen hade brister och att andelen av den finländska befolkningen som talar svenska inte har någon betydelse för detta språks ställning som officiellt EU-språk eller för dess ställning enligt den finska grundlagen.

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

Inom varje underavsnitt i detta kapitel presenteras ärenden i ärendenummerordning. Ärendenumret står under rubriken till varje ärendesammanfattning. I underavsnitt 3.1.1 kommer till exempel ärende 1687/2003/JMA före ärende 2191/2003/TN, som i sin tur kommer före ärende 274/2004/JMA. Hela texten till varje beslut som redovisas i detta kapitel återfinns i "Innehållsförteckning över beslut" på ombudsmannens webbplats (<http://www.ombudsman.europa.eu/decision/en/default.htm>). Du hittar beslutet med hjälp av ärendenumret. På webbplatsen återges besluten i sin helhet på engelska och på den klagandes språk, om det är ett annat än engelska. En utskrift av hela beslutstexten, som den visas på webbplatsen, kan beställas från Europeiska ombudsmannens kansli.

Under andra halvåret 2006 kommer de oavkortade besluten i de ärenden som ingår i detta avsnitt att bli tillgängliga i form av ett enda digitalt dokument på ombudsmannens webbplats på engelska, franska och tyska. Detta dokument kommer att vara tillgängligt via rubriken "Årsrapporter" på webbplatsen. Även här kommer man att kunna beställa en version på papper eller cd-rom från Europeiska ombudsmannens kansli.

3.1 ÄRENDEN DÄR INGA ADMINISTRATIVA MISSFÖRHÅLLANDEN KONSTATERATS

3.1.1 Europeiska kommissionen

UNDERLÅTENHET ATT AGERA I FRÅGA OM ETT KLAGOMÅL OM DISKRIMINERING PÅ GRUND AV SEXUELL LÄGGNING

Sammanfattning av beslut i klagomål 1687/2003/JMA mot Europeiska kommissionen

Klagandena, en spansk medborgare och en argentinsk medborgare, klagade till kommissionen över de spanska myndigheternas beslut att vägra att utfärda en visering för familjeåterförening för den argentinske medborgaren. Han behövde denna visering för att kunna flytta till Spanien tillsammans med sin spanske partner. Enligt klagandena byggde avslaget på det faktum att de är av samma kön och det utgjorde därmed diskriminering på grund av sexuell läggning. Klagandena hävdade att kommissionen inte hade hanterat klagomålet korrekt, eftersom den hade tolkat de tillämpliga gemenskapsreglerna på ett otillbörligt strikt sätt. De vidhöll att de gällande gemenskapsreglerna var tillämpliga på deras situation och att kommissionen skulle ha inlett förfaranden mot de spanska myndigheterna för överträdelse av gemenskapslagstiftningen, särskilt artikel 13 i EG-fördraget som förbjuder all diskriminering – även på grund av sexuell läggning – och artiklarna 20 och 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna samt bestämmelserna i direktiv 2000/78 om likabehandling i arbetslivet¹ och direktiv 2000/43 om diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung².

¹ Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet, EGT L 303, 2.12.2000, s. 16.

² Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung, EGT L 180, 19.7.2000, s. 22.

Kommissionen hävdade att klagandenas problem föll utanför gemenskapslagstiftningens tillämpningsområde och föreslog att de skulle söka rättelse på nationell nivå eller vid Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna.

Ombudsmannen noterade att principen om icke-diskriminering, även på grund av sexuell läggning, är en grundläggande princip i gemenskapsrätten, som är förankrad i både fördraget och stadgan om de grundläggande rättigheterna. Artikel 13 i EG-fördraget ger rådet behörighet att vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av sexuell läggning, dock endast inom gränserna för de befogenheter rådet ges genom fördraget. På liknande sätt riktas artiklarna 20 och 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna till medlemsstaterna endast när de genomför EU:s lagstiftning. Vad gäller de enskilda direktiv som behandlar principen om icke-diskriminering påpekade ombudsmannen att det hittills bara finns en rättsakt, nämligen direktiv 2000/78, som tar upp diskriminering på grund av sexuell läggning men att den rättsakten endast gäller frågor som har samband med arbetslivet. Ombudsmannen tittade också på de gällande gemenskapsdirektiven om tredjelandsmedborgares inresa på EU:s territorium i syfte att återförenas med en person som är medborgare eller bosatt i EU, nämligen direktiv 2003/86 om rätt till familjeåterförening³ och direktiv 2004/38 om unionsmedborgares rätt att röra sig fritt⁴. Tillämpningsområdet för dessa direktiv är dock begränsat, eftersom de endast gäller tredjelandsmedborgare som redan är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium och unionsmedborgare som har flyttat till eller är bosatta i en annan medlemsstat än sin ursprungsmedlemsstat.

Ombudsmannen fann därför att kommissionens motivering för att avslå klagomålet mot de spanska myndigheterna föreföll rimlig och att det inte tycktes vara fråga om ett administrativt missförhållande.

AVSLUTANDE AV ETT KONTRAKT

Sammanfattning av beslut i klagomål 2191/2003/TN (konfidentiellt) mot Europeiska kommissionen

Klagomålet rörde avslutande av klagandens kontrakt med kommissionen enligt vilket han var anställd för att bistå en minister i ett land utanför EU. Klaganden gjorde gällande att han efter att ha lämnat ut ett policydokument som en del av sitt arbete blev utsatt för förolämpningar och hot och därför tvingades att säga upp sig. Klaganden hävdade att kommissionen hade tillåtit att denna situation uppstod. Han hävdade att han borde få ut lön fram till det datum som angavs i hans ursprungliga kontrakt.

Kommissionen gjorde gällande att klaganden hade brutit mot sin tystnadsplikt genom att offentliggöra policydokumentet och därmed överskridit de i kontraktet angivna målen och ansvarsområdena. Kommissionen kunde därför inte hållas ansvarig för förolämpningarna och hoten.

Ombudsmannen tolkade kommissionens ståndpunkt så att den ansåg att eftersom klaganden hade brutit mot kontraktet och därför själv hade försatt sig i sin svåra situation var kommissionen inte tvungen att hjälpa honom. Ombudsmannens preliminära slutsats var att det var fråga om ett missförhållande, på den grunden att kommissionen hade underlåtit att bistå klaganden i enlighet med de allmänna villkoren för kontrakt för enskilda experter. Ombudsmannen lade också fram ett förslag till vänskaplig förlikning.

I sitt svar på förslaget medgav kommissionen att den hade en skyldighet att bistå klaganden enligt de allmänna villkoren för kontrakt med enskilda experter och förklarade på vilket sätt den ansåg sig ha lämnat sådant bistånd.

³ Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening, EUT L 251, 3.10.2003, s. 12.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (Text av betydelse för EES), EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

Med beaktande av den ytterligare information som kommissionen lämnade ansåg ombudsmannen att kommissionen föreföll ha vidtagit lämpliga åtgärder för att bistå klaganden. Ombudsmannen konstaterade därför att det inte var fråga om något administrativt missförhållande från kommissionens sida, men ansåg det vara lämpligt att göra en ytterligare anmärkning. Han anförde att det skulle ha befrämjat bättre relationer mellan kommissionen och klaganden om kommissionen i sitt första yttrande över klagomålet hade förklarar vad man faktiskt hade gjort för att hjälpa klaganden i den svåra situation han befann sig i, i stället för att ge intrycket att man var mest intresserad av att visa att klaganden själv hade försatt sig i den aktuella situationen.

Kommissionen bad senare om ursäkt för det faktum att dess första yttrande gav ett ofullständigt intryck av de åtgärder som hade vidtagits för att bistå klaganden och lovade att beakta ombudsmannens anmärkning i framtiden.

ANVÄNDNING AV EU-BIDRAG

Sammanfattning av beslut i klagomål 274/2004/JMA mot Europeiska kommissionen

Klagomålet rörde kommissionens underlåtenhet att informera klaganden om sin handläggning av ett klagomål som rörde ett beslut av de regionala myndigheterna i Madrid att sänka nivån på ett bidrag som klaganden beviljats för att anordna utbildningskurser för anställda. Bidraget finansierades ur Europeiska socialfonden. Sänkningen av en del av bidraget byggde på att vissa deltagare i kurserna inte var spanska medborgare. Klaganden ansåg att detta utgjorde diskriminering. Klaganden påstod vidare att han flera månader efter att ha klagat till kommissionen fortfarande inte hade fått någon information om handläggningen av ärendet.

Kommissionen beklagade att dess första bedömning av ärendet inte hade skickats till klaganden. I en andra och mer ingående bedömning hade kommissionen medgivit att en del av sänkningen av bidraget byggde på att två studerande inte var spanska medborgare. Kommissionen hade därför rekommenderat de ansvariga spanska myndigheterna att återbetala det aktuella beloppet till klaganden och att i framtida program inte göra några hänvisningar till nationalitet.

Ombudsmannen ansåg inte att det var nödvändigt att göra några ytterligare undersökningar, eftersom kommissionen hade gått med på att lämna den information som klaganden hade efterfrågat och då den hade erkänt och bett om ursäkt för sin underlåtenhet att kontakta klaganden tidigare.

Eftersom kommissionen inte hade angett några kriterier för vilket förfarande dess avdelningar bör följa när de behandlar klagomål som rör användningen av EU-bidrag, ansåg ombudsmannen att det fanns skäl att göra en ytterligare anmärkning. Ombudsmannen noterade att kommissionen i syfte att göra sina relationer med medborgarna effektivare och öppnare kunde överväga att införa och offentliggöra förfaranden för mottagande och hantering av klagomål som rör användningen av EU-bidrag, i likhet med dem som finns i meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten⁵.

KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226 AVSEENDE LIVSMEDELSLAGSTIFTNING

Sammanfattning av beslut i klagomål 295/2004/JMA mot Europeiska kommissionen

Klaganden lämnade in ett klagomål till kommissionen och påstod att ett antal offentliga myndigheter och privata företag var ansvariga för bristande livsmedelssäkerhet i Spanien. Enligt klaganden innebar situationen en överträdelse av EU-lagstiftningen på området, särskilt bestämmelserna i förordning

⁵

EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning⁶. I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden att kommissionens beslut att avsluta hans ärende var skönsmässigt. Han klagade också över den långa tid det hade tagit att handlägga ärendet, bristen på information och institutionens felaktiga juridiska tolkning av den tillämpliga EU-lagstiftningen.

Kommissionen uppgav att klagomålet hade bedömts inom normala tidsfrister och att den information som lämnats i klagomålet inte gjorde det möjligt för dess avdelningar att klart identifiera syftet med klagomålet. Vad gällde de spanska myndigheternas påstådda underlåtenhet att informera konsumenterna om risker, noterade kommissionen att bestämmelserna i förordningen om konsumentinformation ännu inte var tillämpliga, eftersom en övergångsperiod gäller för medlemsstaterna fram till den 1 januari 2007.

Ombudsmannen noterade att de förfaranden som kommissionen skall följa när den handlägger klagomål fastställs i meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelse av gemenskapsrätten⁷. Han bedömde därför huruvida det i det meddelandet fanns någon grund för de anklagelser som klaganden hade framfört.

Vad gäller tidsåtgången för att handlägga ärendet noterade ombudsmannen att klaganden hade gett in sitt klagomål till kommissionen i januari 2003 och att kommissionen efter att ha slutfört sin undersökning informerade honom i november 2003 om sitt förslag att avsluta ärendet. Ombudsmannen drog följaktligen slutsatsen att kommissionen hade slutfört prövningen av klagomålet inom den frist på ett år som anges i meddelandet.

Ombudsmannen kom också fram till att klaganden, genom flera meddelanden, hade informerats skriftligen om alla beslut som kommissionen fattat under ärendets gång avseende klagomålet, i enlighet med vad som anges i meddelandet.

Ombudsmannen konstaterade slutligen att det föreföll rimligt att kommissionen återopade artikel 4.3 i förordning 178/2002, enligt vilken "[b]efintliga principer och förfaranden inom livsmedelslagstiftningen skall anpassas snarast möjligt och senast den 1 januari 2007 [...]".

Ombudsmannen ansåg därför att kommissionen hade agerat inom sin rättsliga behörighet när den beslutade att avsluta ärendet efter att ha kommit fram till att det på grundval av informationen i klagomålet saknades grunder att inleda ett överträdelseförfarande mot Spanien.

PÅSTÅTT DISKRIMINERANDE PLATSANNONSER

Sammanfattning av beslut i klagomål 338/2004/OV mot Europeiska kommissionen

Europeiska esperantounionen (*European Esperanto Union*) gav in ett klagomål mot kommissionen och påstod att europeiska organisationer som är finansierade av kommissionen, och företag som har kontrakt med kommissionen, diskriminerar på grundval av språk. Ombudsmannen hade redan behandlat ett tidigare klagomål från *World Esperanto Association* (ärende 659/2002/IP) i samma fråga.

I det nu aktuella klagomålet påpekade Europeiska esperantounionen att olika organisationer och företag fortsätter att publicera platsannonser som kräver engelska som modersmål ("*English mother tongue*" eller "*English native speaker*") och att kommissionen inte har vidtagit rättsliga åtgärder. Klaganden hävdade bland annat att kommissionen borde vidta åtgärder som t.ex. att hålla inne finansiering till organisationer och företag som publicerar diskriminerande platsannonser.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, EGT L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁷ EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

Kommissionen lämnade en redogörelse för de senaste åtgärder den hade vidtagit sedan ärende 659/2002/IP, t.ex. olika interna noter för att göra avdelningarna uppmärksamma på problemet. Kommissionen hänvisade också till relevanta artiklar i budgetförordningen och till direktiv 2004/18 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling, när det gäller uteslutning från upphandlingsförfaranden på grund av att man har blivit dömd för ett brott mot yrkesetiken.

I sitt svar på ombudsmannens ytterligare förfrågningar påpekade kommissionen att fel i yrkesutövningen kan uppstå i många olika situationer och att det inte är möjligt att nämna var och en av dessa situationer uttryckligen i ett upphandlingsdokument eller en anbudsinfordran. Som svar på ombudsmannens fråga om det var möjligt att införa en klausul om icke-diskriminering i kontrakten anförde kommissionen att det skulle komplicera kontraktens innehåll och struktur om man införde många specialklausuler för att täcka mycket specifika situationer och att det skulle kunna ge negativa effekter för konkurrensen. Kommissionen betonade också att de nationella domstolarna är de enda som är behöriga att självständigt bedöma påstådda fall av språklig diskriminering.

Ombudsmannen ansåg inte att de argument som kommissionen lagt fram mot att införa särskilda avtalsklausuler föreföll orimliga. Han ansåg också att kommissionens mening att påstådda fall av språklig diskriminering bör bedömas på nationell nivå var rimlig, med hänsyn till subsidiaritetsprincipen. Det var alltså inte fråga om något missförhållande. Ombudsmannen gjorde dock en ytterligare anmärkning om att kommissionen, om den får bevis för att någon av dess uppdragstagare eller bidragsmottagare ägnar sig åt språklig diskriminering, skulle kunna översända sådan information till den nationella myndighet som är ansvarig för sådana frågor och lämna denna myndighets kontaktuppgifter till den som lämnat bevisen.

FÖRVALTNING AV EUROPEISKA REGIONALA UTVECKLINGSFONDER

Sammanfattning av beslut i klagomål 732/2004/ELB mot Europeiska kommissionen

Klaganden, som var direktör för ett centrum som hade valts ut att få ett bidrag ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), påstod att kommissionen inte hade säkerställt en korrekt förvaltning av ERUF-fonder. Han hävdade att kommissionen borde kontakta de italienska myndigheter som ansvarar för att förvalta dessa fonder i Italien för att begära ersättning för de kostnader som klaganden haft, tvinga myndigheterna att följa kontraktet och betala ut dröjsmålsränta samt, eventuellt, bestraffa Italien för att man inte förvaltat fonderna korrekt.

Enligt kommissionen är medlemsstaterna ansvariga för att förvalta strukturfondsprogram och utse förvaltande och utbetalande myndigheter. Inom ramen för sina kontroll- och uppföljningsbefogenheter säkerställde kommissionen att principen om att bidrag skall betalas ut snabbt iakttas (artikel 31.1 femte strecksatsen i förordning 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna⁸). Kommissionen hade begärt information från de italienska myndigheterna, av vilken det framgick att klaganden var ansvarig för vissa förseningar, eftersom hans bankuppgifter var ofullständiga. I april 2004 underrättade den utbetalande myndigheten kommissionen om att stödmottagaren hade fått sin betalning. Kommissionen skrev till den förvaltande myndigheten för att begära uppgifter om de finansiella arrangemangen för programmet och för att begära att denna fråga skulle tas med på dagordningen för nästa möte med övervakningskommittén. Övervakningskommittén beslutade att analysera om de finansieringsmetoder som den utbetalande myndigheten hade valt var lämpliga och att vidta åtgärder för att förkorta tidsfristerna. Kommissionen var inte i en sådan ställning att den kunde ålägga påföljder eller vidta andra åtgärder mot den utbetalande myndigheten.

Ombudsmannen ansåg att även om det är de utbetalande myndigheter som utsetts av medlemsstaterna som är ansvariga för att ERUF-bidragen betalas ut i tid, ingår det i kommissionens ansvar för en korrekt förvaltning av ERUF-fonderna att försäkra sig om att de förvaltnings- och kontrollsystem

8

Rådets förordning (EG) nr 1260/1999 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna, EGT L 161, 26.6.1999, s. 1.

som medlemsstaterna underrättar den om är lämpliga och adekvat kan säkerställa att de utbetalande myndigheterna iakttar sin skyldighet att utföra betalningarna i tid.

Vad gäller klagandens påstående att kommissionen hade underlåtit att säkerställa en korrekt förvaltning av ERUF-fonderna, ansåg ombudsmannen att kommissionen föreföll ha vidtagit lämpliga och adekvata åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter att förvalta fonderna korrekt. Han fann därför inte att det förelåg några missförhållanden.

Vad gäller klagandens krav ansåg ombudsmannen att kommissionen föreföll ha vidtagit lämpliga åtgärder för att se till att klaganden fick sin betalning. Han påpekade att det vore den italienska utbetalande myndighetens ansvar att betala eventuell dröjsmålsränta. Ombudsmannen ansåg slutligen att kommissionens förklaringar om dess bristande befogenheter att ålägga påföljder föreföll rimliga.

UTVÄRDERING AV ETT PROJEKTFÖRSLAG (1)

Sammanfattning av beslut i klagomål 758/2004/ELB mot Europeiska kommissionen

Klagandens förslag till kommissionen om ett indirekt FoTU-projekt (program för forskning, teknisk utveckling och demonstration) avvisades. Klaganden påstod att de oberoende experter, som beslutade att hennes förslag om utveckling av intraokulära linser inte var relevant för det aktuella strategiska målet, hade begått ett fel. Hon hävdade också att förfarandet var orättvist, eftersom det inte fanns någon möjlighet att överklaga experternas beslut eller att lämna in ett andra förslag. Hon gjorde slutligen gällande att den information hon hade haft tillgång till under förfarandet var ofullständig och otydlig och nådde henne för sent för att hon skulle överväga att lämna ett nytt förslag.

Enligt kommissionen måste ett förslag utvärderas mot bakgrund av det berörda strategiska målet, dess viktigaste punkter och de samlade målen för arbetsprogrammet. De tre oberoende experternas enhälliga ståndpunkt var att förslaget var klart irrelevant. Kommissionen hade omprövat deras ståndpunkt och kommit fram till att den var välgrundad. För att säkerställa rättvis och lika behandling, finns det ingen kontakt mellan kommissionen och de sökande angående förslagen till dess att utvärderingen är klar. När utvärderingen väl har slutförts är kommissionen dock beredd att på en sökandes begäran lämna ytterligare förklaringar utöver dem som finns i den sammanfattande utvärderingsrapporten. Vad gäller att lämna in ett nytt förslag anförde kommissionen att klaganden kunde bedöma om det var lämpligt att lämna in ett nytt förslag i nästa omgång på grundval av den information kommissionen hade lämnat angående förslagets starka och svaga punkter.

Ombudsmannen ansåg att för att kunna besvara frågan om huruvida klagandens förslag föll inom ramen för det relevanta strategiska målet måste man ha vetenskapliga och tekniska expertkunskaper och att ombudsmannens materiella prövning därmed endast kunde begränsas till en bedömning av om kommissionens beslut att bekräfta utvärderingsresultaten förefaller uppenbart orimligt. Ombudsmannen ansåg att kommissionens beslut inte var uppenbart orimligt.

Ombudsmannen ansåg också att experternas roll, enligt definitionen i de relevanta offentliggjorda riktlinjerna, är att tillhandahålla vetenskapliga och tekniska råd för att hjälpa kommissionen att fatta beslut som på effektivaste sätt främjar gemenskapens mål och att experternas oberoende är en förutsättning för en effektiv och rättvis urvalsprocess. Under dessa omständigheter ansåg ombudsmannen inte att avsaknaden av en möjlighet att överklaga experternas utvärdering i sig utgör ett strukturellt eller systematiskt missförhållande. Ombudsmannen ansåg slutligen att det stod klart att klaganden inte kunde ha gett in ett reviderat förslag i samma förslagsinfordran, eftersom tidsfristen för att ge in förslag hade löpt ut, och att klaganden inte hade visat att kommissionen hade underlåtit att informera henne i tillräckligt god tid för att hon skulle kunna ge in ett nytt förslag i nästa anbudsfordran.

HANDLÄGGNING AV ETT KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226

Sammanfattning av beslut i klagomål 1298/2004/PB mot Europeiska kommissionen

Klaganden hade gett in ett klagomål till kommissionen och påstått att Förenade kungariket hade brutit mot direktiv 73/239/EEG om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring⁹.

I sitt klagomål till ombudsmannen gjorde hon gällande att hon hade fått en otillfredsställande förklaring till kommissionens underlåtenhet att besvara ett brev som hon hade skickat den 29 maj 2003. Hon påstod också att kommissionen inte hade svarat på hennes frågor om (i) varför kommissionen återkallade ett planerat överträdelseförfarande mot Förenade kungariket 1978, (ii) varför kommissionen tillät (enligt hennes sätt att se det) att Förenade kungariket överträdde gemenskapslagstiftningen och (iii) hur hon själv skulle kunna utverka en dom från EG-domstolen.

Hon påstod slutligen att kommissionen hade underlåtit att lämna information till henne om ett förfarande i Förenade kungariket genom vilket en medborgare kan få ersättning för förlust och/eller skada som orsakats av en överträdelse av gemenskapslagstiftningen.

När ombudsmannen hade granskat den aktuella skriftväxlingen fann han att kommissionen generellt föreföll ha ansträngt sig för att iaktta aktsamhet när den hanterade skrivelserna från klaganden och att kommissionen hade bett klaganden om ursäkt och vidtagit korrigerande åtgärder avseende den enda försening som uppstått. Ombudsmannen ansåg vidare att kommissionens förklaring till dröjsmålet föreföll trovärdig.

Ombudsmannen noterade också att kommissionen hade förklarat för klaganden (i) att kommissionens avdelningar hade varit tillfreds med Förenade kungarikets åtagande att anta den erforderliga lagstiftningen, (ii) att kommissionen inte ansåg att den hade tillåtit att Förenade kungariket överträdde gemenskapslagstiftningen och (iii) att det är de nationella domstolarna som skulle ha behörighet att avgöra frågor om nationell lagstiftnings tidigare oförenlighet med gemenskapslagstiftningen. Ombudsmannen ansåg att dessa svar från kommissionen var adekvata.

Ombudsmannen ansåg att det var rimligt att kommissionen i sin skriftväxling med privatpersoner i konkreta ärenden begränsade sin information om ersättningskrav mot medlemsstater till de rättigheter som etablerats i EG-domstolens praxis. Kommissionen kan enligt ombudsmannen inte vara skyldig att lämna juridisk rådgivning angående nationella förfaranderegler.

Ombudsmannen fann därför inte att det förelåg något administrativt missförhållande.

UTVÄRDERING AV ETT PROJEKTFÖRSLAG (2)

Sammanfattning av beslut i klagomål 1365/2004/TN mot Europeiska kommissionen

Klagomålet gällde kommissionens utvärdering av ett projektförslag som getts in inom ramen för det sjätte ramprogrammet för forskning och utveckling. Ett konsortium av europeiska företag hade ansökt om bidrag till ett projekt för havsbaserad vindkraft utanför den irländska kusten. Klaganden hävdade att kommissionen hade gjort ett uppenbart fel när den bedömde konsortiets projektförslag, genom att anföra att konsortiet saknade en specialiserad grundläggningsdesigner. Enligt klaganden angavs det i förslaget att klagandens danska partner var specialist och med all sannolikhet världsledande på området. Klaganden gjorde bland annat gällande att kommissionen borde rätta de sakfel den hade gjort i utvärderingen av projektförslaget.

⁹

Rådets första direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring, EGT L 228, 16.8.1973, s. 3.

Kommissionen hävdade att de experter som hade utvärderat förslaget till projekt för havsbaserad vindkraft ansåg att den begränsade information som lämnats om den danska partnern inte var övertygande.

Ombudsmannen erinrade i sitt beslut om att hans uppgift inte är att utvärdera det aktuella projektförslaget på nytt utan att undersöka om kommissionen har gjort ett uppenbart fel i utvärderingen. Ombudsmannen fann att den tämligen kortfattade informationen om den danska partnern i projektförslaget inte innehöll någon hänvisning till att företaget var specialist eller världsledande på området. Ombudsmannen ansåg att även om man antar att klaganden hade rätt om den danska partnerns ställning, så hade klaganden inte visat att kommissionen eller dess experter som utvärderat förslaget borde ha varit medvetna om partnerns ställning oberoende av informationen i förslaget. Ombudsmannen ansåg därför inte att kommissionen hade begått ett uppenbart fel när den, på grundval av informationen i förslaget, konstaterade att konsortiet saknade en specialiserad grundläggningsdesigner.

Vad gäller klagandens krav på att sakfelet skall rättas till påpekade ombudsmannen att han förstod det så att kommissionen hävdade att projektförslaget saknade information om den danska partnern och inte att kommissionen bestred klagandens uppgifter om att partnern var specialist eller världsledande på det aktuella området. Mot bakgrund av detta och med hänsyn till att kommissionen inte hade begått ett uppenbart fel i utvärderingen, fann ombudsmannen inte några skäl att gå vidare med det kravet.

TILLÄMPNING AV KLAUSULEN OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I SAMARBETSAVTALET MED VIETNAM

Sammanfattning av beslut i klagomål 933/2004/JMA mot Europeiska kommissionen

Artikel 1 ("klausulen om mänskliga rättigheter") i 1996 års samarbetsavtal mellan Europeiska gemenskapen och Vietnam föreskriver att samarbetet mellan parterna måste bygga på respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska principer, vilka bör vara en central aspekt av avtalet. Klaganden hävdade att kommissionen hade underlåtit att använda sina befogenheter att upphäva avtalet mot bakgrund av de vietnamesiska myndigheternas allvarliga brott mot mänskliga rättigheter.

Kommissionen ansåg att situationen i Vietnam när det gäller mänskliga rättigheter skulle kunna förbättras genom en kombination av dialog och samarbete. Kommissionen hävdade att det inte varit fråga om ett sådant brott mot avtalets innehåll som leder till att avtalet skall upphävas. Enligt kommissionen bör en sådan åtgärd endast vidtas som en sista utväg, och i fullständigt samråd med medlemsstaterna och Europaparlamentet.

Ombudsmannen noterade att på grundval av klausulen om mänskliga rättigheter utgör respekten för de grundläggande mänskliga rättigheterna ett centralt inslag i avtalet, och således skulle ett brott mot den klausulen kunna leda till att avtalet upphävs. Han påpekade att klausulen är bindande för kommissionen och att kommissionens agerande eller passivitet i samband med den kan utgöra ett administrativt missförhållande.

Ombudsmannen ansåg emellertid att avtalet inte preciserade vilka skyldigheter kommissionen har i fråga om under vilka omständigheter klausulen bör åberopas för att upphäva samarbetsavtalet. Varken EG-fördraget eller Wienkonventionen ger någon vägledning i denna fråga. Ombudsmannen noterade att kommissionen hade angett vissa principer för tillämpningen av klausulen i sitt meddelande om införande av demokratiska principer och mänskliga rättigheter i avtal som ingås mellan gemenskapen och tredje land från 1995.

Ombudsmannen noterade att kommissionen hade ansett att om avtalet upphävdes skulle EU förlora möjligheten att använda EU-finansierade samarbetsprogram för att stödja reformprocessen i Vietnam och att man därför hade bestämt att fortsätta dialogen med de vietnamesiska myndigheterna genom olika organ som inrättats med stöd av samarbetsavtalet. Ombudsmannen ansåg att kommissionens motivering av sitt beslut att inte ta initiativ till att upphäva samarbetsavtalet utan i stället vidta åtgärder som man ansåg vara mera proportionerliga, i enlighet med kriterierna i 1995 års meddelande,

föreföll rimlig. Ombudsmannen fann därmed att kommissionen inte gjort sig skyldig till något administrativt missförhållande.

SAMRÅD OM STRUKTURFONDERNAS FRAMTID

Sammanfattning av beslut i klagomål 948/2004/OV mot Europeiska kommissionen

En icke-statlig organisation klagade på att kommissionen inte hade samrått med icke-statliga organisationer om strukturfondernas framtid. Som stöd för klagomålet hänvisade klaganden till kommissionens meddelande "Mot en bättre struktur för samråd och dialog. Allmänna principer och miniminormer för kommissionens samråd med berörda parter" (KOM(2002) 704 slutlig av den 11 december 2002). I meddelandet anges fem miniminormer för samrådsprocessen. Klaganden ifrågasatte om mininormerna är tillräckligt tydliga och föreslog att kommissionens samråd borde följa ett helhetsperspektiv och vara mer sektorsöverskridande, särskilt när förslagen påverkar många vitt skilda intressen.

Kommissionen hävdade att den hade inlett ett brett samråd med alla berörda parter och beskrev i detalj vilka åtgärder man hade vidtagit. Kommissionen anförde dock att man gärna skulle se att icke-statliga organisationer bidrog i större utsträckning, vilket skulle kräva att dessa mobiliserade sig effektivare i framtiden.

Ombudsmannen ansåg att miniminormerna var tillräckligt tydliga för att han skulle kunna bedöma om kommissionen hade följt dem eller inte. Ombudsmannen gjorde en detaljerad översyn av det aktuella ärendet och kom fram till att kommissionen hade följt de fem miniminormerna. Han fann inte att det förelåg något missförhållande. Ombudsmannen kunde dock inte utesluta att miniminormerna skulle kunna uttryckas tydligare eller att det i vissa fall kunde vara lämpligt att genomföra sektorsövergripande samråd. Ombudsmannen påpekade att klaganden kan lämna förslag till kommissionen i detta hänseende och att det skulle ligga i linje med god förvaltnings sed om kommissionen övervägde sådana eventuella förslag noggrant.

DET EUROPEISKA NÖDNUMRET 112

Sammanfattning av beslut i klagomål 1096/2004/TN mot Europeiska kommissionen

Klagomålet gavs in av en organisation som påstod att kommissionen hade brustit när det gällde införandet av det europeiska nödnumret 112. Organisationen påstod att kommissionen hade underlåtit att vidta ytterligare åtgärder angående räddningstjänstinslaget i nummer 112, vilket den upprepade gånger lovat i sina arbetsprogram. Det påstods också att kommissionen hade underlåtit att lägga ut uppdaterad och relevant information om 112 på sin webbplats.

Kommissionen hävdade att den ansvariga avdelningen hade varit med och finansierat flera projekt i samband med 112 inom ramen för gemenskapens åtgärdsprogram på området för räddningstjänst och att den samordnar och samarbetar med andra kommissionsavdelningar avseende 112. Man förklarade också att det tidigare hade förekommit förseningar med uppdateringen av webbplatsen, men att så inte längre var fallet.

Ombudsmannen erinrade om vikten av att ge medborgarna befogenheter och att informera dem om deras rättigheter och anförde att han därför förstod organisationens strävan i detta hänseende. Han påpekade dock att när kommissionen genomför sina arbetsprogram har den ett utrymme för egna bedömningar. Om den utnyttjar detta är den ansvarig inför Europaparlamentet genom budgetförfarandet. Ombudsmannen beaktade att direktivet om samhällsomfattande tjänster erkänner att medborgarna har ett viktigt intresse när det gäller 112, men att det enligt direktivet är medlemsstaterna som är ansvariga för att lämna adekvat information om numret. Ombudsmannen

fann inte några bevis för att kommissionen hade överträtt sina befogenheter vid genomförandet av de berörda arbetsprogrammen eller brutit mot någon bindande regel eller princip.

Ombudsmannen noterade också att det på hemsidan om 112 anges att den har uppdaterats den 21 september 2004, vilket förefaller vara korrekt. Länkarna till föräldrad lagstiftning var en hänvisning till hur nummer 112 hade inrättats och det fanns också en uppdaterad länk på hemsidan till gällande lagstiftning. Ombudsmannen noterade vidare att GD Miljö hade offentliggjort en förteckning över bidrag som lämnats under 2003 på sin hemsida och att tidsfristen för att offentliggöra sådana förteckningar för 2004 inte hade löpt ut ännu (se förordning 2342/2002 om genomförandebestämmelser för budgetförordningen).

På grundval av det ovanstående fann ombudsmannen inte att det var fråga om något administrativt missförhållande från kommissionens sida.

AVVECKLING AV SPRÅKSEKTIONER I EN EUROPASKOLA

Sammanfattning av beslut i klagomål 1155/2004/TN mot Europeiska kommissionen

Klagomålet avsåg kommissionens åtgärder i samband med avvecklingen av två språksektioner i Europaskolan i Culham i Förenade kungariket. De klagande hävdade att skolstyrelsens beslut i detta hänseende inte hade fattats i överensstämmelse med dess arbetsordning och att förfarandet för att fatta ett beslut om att stänga en skola eller en språksektion inte hade följts. Eftersom kommissionen hade föreslagit och röstat för avvecklingen av de två språksektionerna, hävdade klagandena att den hade underlåtit att främja en god förvaltning av Europaskolorna, särskilt vad gäller insyn i och motivering av beslut, vilket krävs enligt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

Kommissionen gjorde gällande att de tillämpliga reglerna och förfarandena hade följts. Kommissionen tyckte också hävda att stadgan om de grundläggande rättigheterna inte gäller Europaskolorna utan att de grundläggande rättigheterna i samband med beslut av skolstyrelsen skyddas av nationell lagstiftning och internationella avtal.

Ombudsmannen erinrade om att Europaskolorna inte är gemenskapsinstitutioner eller –organ och därmed inte omfattas av hans behörighet. Ombudsmannen har emellertid konsekvent ansett att kommissionen har ett visst ansvar för driften av Europaskolorna, vilket inbegriper en allmän skyldighet att främja en god förvaltning i dessa skolor. Ombudsmannen ansåg dock inte att hans undersökning av kommissionens åtgärder i samband med skolstyrelsens beslut om att avveckla de två språksektionerna i fråga hade visat på någon form av administrativt missförhållande från kommissionens sida.

Ombudsmannen erinrade emellertid om att kommissionen under tidigare undersökningar hade erkänt att stadgan om grundläggande rättigheter är tillämplig på Europaskolorna. Ombudsmannen gjorde därför en ytterligare anmärkning där han anförde att kommissionens erkännande av stadgans bindande verkan för Europaskolorna utgör ett viktigt inslag i kommissionens ansvar att främja en god förvaltning i dessa skolor. Han uppmanade kommissionen att klargöra sin ståndpunkt i denna fråga genom att underrätta honom om statusen för de reformåtgärder man hade hänvisat till under ombudsmannens undersökning på eget initiativ i ärende OI/5/2003/IJH (se ombudsmannens *Årsrapport 2004*). Som svar på den ytterligare anmärkningen meddelade kommissionen ombudsmannen vilken status de reformåtgärder man hade hänvisat till under den undersökningen hade, även genomförandet av rättigheterna i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

PÅSTÅDDA OLÄMPLIGA KONTAKTER UNDER ETT UPPHANDLINGSFÖRFARANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 1808/2004/JMA mot Europeiska kommissionen

Klaganden gjorde gällande att kommissionen hade agerat olämpligt vid hanteringen av en upphandling för det andra stadiet av ett FoU-program. Det aktuella initiativet, som till stor del hade finansierats av kommissionen, hade delats in i tre stadier. Första stadiet hade tilldelats en av klagandens konkurrenter, Z-konsortiet. I december 2003 lämnade klaganden in ett bud för andra stadiet. Trots att klaganden kom med till urvalsförfarandet och tydligen var den enda som lämnat ett bud, eftersom Z-konsortiet inte lagt fram sitt förslag i tid, uteslöts klagandens bud efter en negativ bedömning av utvärderarna. Klaganden ansåg att han blivit diskriminerad och att kommissionens avdelningar hade försökt gynna Z-konsortiet. Som stöd för det påståendet hänvisade han till ett telefonsamtal mellan en företrädare för Z-konsortiet och den ansvariga avdelningen vid kommissionen, som ägde rum efter det att tidsfristen för att lämna bud hade löpt ut och så snart det stod klart att Z-konsortiets bud inte hade lagts fram i tid.

Som svar anförde kommissionen att klagandens förslag hade utvärderats av oberoende utvärderare i enlighet med officiella förfaranden. Vad gäller telefonsamtalet från en företrädare för klagandens konkurrent, ansåg kommissionen att det bara rörde sig om en begäran om information. Inga materiella frågor hade diskuterats under samtalet. Med hänsyn till vilka frågor som hade diskuterats ansåg kommissionen att det inte tycks ha varit nödvändigt med en telefonlogg.

Ombudsmannen noterade att kommissionen har ett stort utrymme för egna bedömningar när det gäller vilka faktorer som skall beaktas vid beslutet av vem som tilldelas ett kontrakt efter ett upphandlingsförfarande, vilket också erkänts av gemenskapsdomstolarna. Ombudsmannen påpekade att kommissionen som svar på klagandens begäran hade erbjudit sig att lämna en detaljerad förklaring till varför klagandens bud inte hade godtagits. Kommissionen hade också tillhandahållit en kopia av den sammanfattande utvärderingsrapporten, som innehöll utvärderarnas motiverade bedömning av klagandens förslag. Ombudsmannen gick igenom denna sammanfattande rapport och kom fram till att den utgjorde en tillfredsställande motivering för institutionens ståndpunkt och följde kriterierna i arbetsprogrammet.

Ombudsmannen noterade att vissa av sakförhållandena i ärendet hade fått klaganden att ifrågasätta om kommissionens agerande var felaktigt. Efter att noggrant ha granskat all tillgänglig information fann ombudsmannen inte några bevis för något felaktigt agerande. Han påpekade emellertid att det skulle ha varit lättare för kommissionen att hantera klagandens farhågor i detta avseende om den hade kunnat lägga fram skriftliga anteckningar från det aktuella telefonsamtalet. Ombudsmannen gjorde därför en yttre anmärkning till kommissionen där han föreslog att kommissionen borde se över sina regler om telefonloggar i samband med upphandlingar, för att undvika att liknande problem uppstår i framtiden.

HANDLINGARS TILLGÄNGLIGHET I ELEKTRONISK FORM

Sammanfattning av beslut i klagomål 2066/2004/TN mot Europeiska kommissionen

Klaganden klagade bland annat på att kommissionen hade underlåtit att i enlighet med artikel 2.4 i förordning 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar¹⁰, hålla handlingar angående ett samrådsdokument om tillämpning av direktivet om e-pengar på mobiloperatörer tillgängliga i elektronisk form. Enligt klaganden rörde samrådsdokumentet lagstiftningsfrågor, eftersom det skulle kunna leda till en ändring av direktivet om e-pengar.

Kommissionen hänvisade till artikel 4.3 i förordning 1049/2001 och hävdade att det hade varit vilseledande och kunnat skada neutraliteten i framtida diskussioner med medlemsstaterna om man

¹⁰

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

i det aktuella skedet hade lämnat ut ett arbetsdokument från kommissionen och skriftliga bidrag som medlemsstater och näringsliv utarbetat i ett preliminärt skede. Det skulle också kunna ge upphov till oproportionerliga eller olämpliga reaktioner från allmänheten och påverka framtida debatter och lagstiftningsinitiativ negativt.

I sitt beslut anförde ombudsmannen att enligt det övergripande systemet i förordning 1049/2001 är medborgarnas rätt att ansöka om tillgång till en handling som ännu inte har offentliggjorts och att invända mot ett eventuellt avslag på en bekräftande ansökan en primär mekanism för att garantera en så vidsträckt tillgång till handlingar som möjligt. Ombudsmannen ansåg därför att det vore oproportionerligt och opraktiskt att kräva att kommissionen skulle göra en lika djupgående juridisk analys när den avgör om ett lagstiftningsdokument skall hållas tillgängligt i elektronisk form som den måste göra när den bedömer en bekräftande ansökan om tillgång till en handling för allmänheten.

Ombudsmannen noterade att kommissionen faktiskt hade övervägt huruvida den skulle göra dokumentet i fråga tillgängligt i elektronisk form eller inte. Klaganden hade dessutom utövat rätten att göra en bekräftande ansökan. Under dessa omständigheter ansåg ombudsmannen att det inte var befogat att undersöka klagandens anklagelser vidare.

TILLGÅNG TILL EN INSPEKTIONSRAPPORT INOM RAMEN FÖR ETT FÖRFARANDE ENLIGT ARTIKEL 228

Sammanfattning av beslut i klagomål 2821/2004/OV mot Europeiska kommissionen

Klaganden, en organisation för skydd av havssköldpaddor, ansökte hos kommissionens GD Miljö om att få tillgång till en rapport från en inspektion som kommissionens avdelningar utfört på den grekiska ön Zakynthos för att undersöka situationen i fråga om skydd av havssköldpaddor. Inspektionen hade utförts i samband med att kommissionen inledde ett förfarande mot Grekland enligt artikel 228 i EG-fördraget avseende underlåtenhet att vidta alla de åtgärder som krävs för att följa en dom från EG-domstolen. Efter en bekräftande ansökan beviljades sökanden tillgång till delar av rapporten. Sökanden fick inte tillgång till de delar som innehöll tekniska eller juridiska bedömningar som hade samband med det pågående förfarandet.

I klagomålet till ombudsmannen begärde organisationen obegränsad tillgång till rapporten. Kommissionen motiverade sin vägran att lämna ut vissa delar av rapporten med en hänvisning till artikel 4.2 tredje strecksatsen och artikel 4.3 första stycket i förordning 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar¹¹ och hävdade att allmänintresset av utlämnandet av de aktuella delarna inte vägde tyngre än risken för att den pågående undersökningen och diskussionerna med de grekiska myndigheterna skulle påverkas.

Med hänsyn till att inspektionsrapporten i fråga hade upprättats av kommissionen för internt bruk och avsåg ett pågående förfarande enligt artikel 228 i EG-fördraget fann ombudsmannen att det var rimligt att kommissionen ansåg att det var berättigat att vägra ge tillgång med stöd av artikel 4.2 och artikel 4.3 första stycket i förordning 1049/2001, om det inte förelåg ett övervägande allmänintresse av utlämnandet.

Ombudsmannen undersökte därefter i detalj de argument som klaganden hade fört fram för att visa att det fanns ett övervägande allmänintresse av utlämnandet. Han beaktade därvid att det ena argumentet var relevant endast för artikel 4.2 och det andra endast för artikel 4.3 första stycket i förordning 1049/2001. Ombudsmannen fann inte att klagandens argument avseende artikel 4.3 var övertygande och konstaterade därför att kommissionen hade rätt att stödja sig på det undantaget. Vad gäller argumentet avseende artikel 4.2 ansåg ombudsmannen att det inte kunde bedömas utan en inspektion av handlingen i fråga. Med hänsyn till slutsatsen att kommissionen kunde åberopa artikel 4.3 första stycket, beslutade emellertid ombudsmannen att inte försena ett beslut i ärendet.

¹¹

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

genom att begära att inspektera handlingen. Ombudsmannen fann således inte att det förelåg något administrativt missförhållande.

BYTE AV PROJEKTDIREKTÖR I HONDURAS

Sammanfattning av beslut i klagomål 3110/2004/GG mot Europeiska kommissionen

Klaganden, som arbetade för ett tyskt konsultföretag, hade varit direktör för ett EU-finansierat projekt för reparation och förbättring av infrastrukturen i städer i Centralamerika som hade drabbats av orkanen "Mitch". På begäran av kommissionens delegation i Managua hade han bytts ut mot en annan person.

I sitt klagomål till ombudsmannen anförde klaganden bland annat att förberedelserna för projektet hade varit bristfälliga och att onödiga förseningar uppstått. Han anklagade också kommissionen för att ha agerat på ett diskriminerande sätt, eftersom den bara hade undersökt problemet med användning av tjänstebilar i hans projekt. Privat bruk av tjänstebilar hade alltid tillåtits i andra projekt. Klaganden gjorde vidare gällande att kommissionens begäran om att han skulle bytas ut var omotiverad och ogrundad.

Enligt kommissionen berodde förseningarna i samband med projektet både på klagandens överdrivna perfektionssträvan och på att han vid flera tillfällen inte hade respekterat kommissionens upphandlingsförfaranden och instruktioner. Klagandens prestationer hade inte uppnått den förväntade standarden. Delegationen hade observerat att det spända förhållandet mellan klaganden och hans underordnade hade allvarliga negativa följder för projektet.

Angående användningen av tjänstebilar för privat bruk påpekade kommissionen att de relevanta reglerna tydligt anger att fordonen endast fick användas i arbetet. Trots upprepade instruktioner från delegationen hade denna regel inte respekterats.

Sedan ombudsmannen gått igenom bevisen noggrant kom han fram till att klaganden inte hade kunnat styrka någon av sina anklagelser och han fann därför att det inte förelegat något administrativt missförhållande.

Vad gäller klagandens anklagelse om diskriminering ansåg ombudsmannen, med stöd i gemenskapsdomstolarnas rättspraxis, att det faktum att andra personer olagligen kan ha använt tjänstebilar för privat bruk utan att ha blivit stoppade av kommissionen inte hindrade kommissionen från att agera som den gjorde mot klaganden. I en ytterligare anmärkning tillade dock ombudsmannen att det skulle vara till stor nytta, och ligga i linje med principerna om en god förvaltning, om kommissionen kunde tänka sig att granska denna fråga på nytt när det gällde de andra kontrakten i samma program.

Anmärkning

Kommissionen reagerade senare på ombudsmannens ytterligare anmärkning och anförde att det fanns tydliga regler som säger att tjänstebilar får användas uteslutande i tjänsten. Dessa regler föreskriver också att administrationen skall kontrollera användningen av bilarna genom att föra och uppdatera en loggbok.

Kommissionen informerade också ombudsmannen om att den efter hans anmärkning och av rättviseskäl hade beslutat att utföra ytterligare kontroller av fem projekt som höll på att genomföras i Honduras.

3.1.2 Europeiska kommissionen och Europeiska unionens råd

PÅSTÅDD BRIST PÅ PARKERINGSPLATSER FÖR FUNKTIONSHINDRADE NÄRA KOMMISSIONENS OCH RÅDETS BYGGNADER

Sammanfattning av beslut i klagomål 2415/2003/JMA mot kommissionen och klagomål 237/2004/JMA mot rådet

Klaganden gjorde gällande att kommissionen och rådet underlätit att se till att det fanns tillräckligt många parkeringsplatser för personer med funktionshinder nära kommissionens och rådets viktigaste byggnader i Bryssel.

Kommissionen förklarade att alla kommissionens byggnader i Bryssel har minst två parkeringsplatser som är reserverade för funktionshindrade. Platser för funktionshindrade besökare kan göras tillgängliga på begäran. Parkeringsplatser reserverade för funktionshindrade på gatorna nära kommissionsbyggnaderna i Bryssel står helt under de belgiska myndigheternas ansvar. Eftersom det finns sådana parkeringsplatser vid endast fyra av kommissionens 60 byggnader, hade institutionen bitt de lokala myndigheterna att vidta ytterligare åtgärder.

Ombudsmannen välkomnade kommissionens begäran till de belgiska myndigheterna om att dessa skulle säkerställa att det fanns ytterligare parkeringsplatser för funktionshindrade nära kommissionens byggnader i Bryssel och uppmanade kommissionen att hålla honom underrättad om resultaten av detta initiativ. Ombudsmannen noterade att kommissionen i sitt meddelande från 2000 om ett Europa fritt från hinder för personer med funktionsnedsättning hade åtagit sig att utveckla en omfattande och integrerad strategi för att ta itu med sociala hinder och byggnads- och designmässiga hinder som i onödan begränsar tillträdet för funktionshindrade. Ombudsmannen noterade emellertid att kommissionen ännu inte hade vidtagit nödvändiga uppföljningsåtgärder. Mot bakgrund av den tillgängliga informationen ansåg ombudsmannen inte att det var motiverat att göra någon ytterligare undersökning. Han erinrade om att han inom ramen för en undersökning på eget initiativ (OI/3/2003) höll på att se över den mer generella frågan om kommissionens integrering av funktionshindrade personer och att möjligheterna för funktionshindrade personer som färdas med bil att få tillträde till kommissionens byggnader bör ingå som en del av den undersökningen.

Rådet förklarade att alla dess byggnader i Bryssel har flera parkeringsplatser som är reserverade för anställda med funktionshinder men att allmänheten av säkerhetsskäl inte kan få tillträde till dessa parkeringsplatser. Rådet förklarade att dess avdelningar har kontaktat behöriga belgiska myndigheter och bitt dem att nära alla rådets byggnader i Bryssel anordna ett antal ytterligare parkeringsplatser som är reserverade för funktionshindrade personer.

Ombudsmannen välkomnade rådets begäran till de belgiska myndigheterna om att skapa ytterligare parkeringsplatser för funktionshindrade nära rådets byggnader i Bryssel och uppmanade rådet att hålla honom underrättad om resultaten av detta initiativ. På grundval av den information som rådet lämnat ansåg ombudsmannen inte att det var motiverat att göra någon ytterligare undersökning.

Ombudsmannen riktade också en ytterligare anmärkning till rådet där han förhörde sig om rådets policy att begränsa tillträdet till parkeringsplatser för funktionshindrade personer av säkerhetsskäl. Ombudsmannen påpekade att andra EU-institutioner, t.ex. kommissionen, har en annan policy, som uppenbarligen ändå inte skapar några säkerhetsrisker. Ombudsmannen uppmanade därför rådet att se över sin ståndpunkt, så att alla personer med funktionshinder som har legitima skäl att gå in i rådets byggnader kan använda de reserverade parkeringsplatserna.

3.1.3 Europeiska gemenskapernas rekryteringskontor (EPSO)

KANDIDATERS TILLGÅNG TILL BEDÖMNINGSKRITERIER

Sammanfattning av beslut i klagomål 2097/2003/(ADB)PB mot Europeiska gemenskapernas rekryteringskontor (EPSO)

Klaganden deltog i ett uttagningsprov som hölls för att upprätta en förteckning över tyskspråkiga maskinskrivare som kan komma att erbjudas anställning. Klaganden nådde inte upp till kraven för godkänt och begärde mer information om bedömningen av hennes prov. I sitt klagomål till ombudsmannen påstod hon att EPSO inte hade informerat henne om vilka kriterier som använts vid rättningen av provet. Hon uppgav att hon ville få tillgång till kriterierna för att kunna förbättra sina resultat i framtida rekryteringsprov.

EPSO hävdade att bedömningskriterierna omfattades av sådan sekretess som avses i artikel 6 i bilaga III till tjänsteföreskrifterna och att, enligt etablerad rättspraxis, skyldigheten att motivera rekryteringsbeslut hade uppfyllts genom att sökanden fått uppgift om sina poäng.

Ombudsmannen gick igenom den relevanta rättspraxisen och noterade att det föreföll ligga i linje med EU:s policy och lagstiftning om öppenhet och allmänhetens tillgång till handlingar, som utvecklats betydligt sedan den rättspraxis som EPSO hänvisar till, att ge tillgång till bedömningskriterierna. Ombudsmannen ansåg därför att EPSO hade underlåtit att lämna en adekvat motivering för sin vägran att ge tillgång till kriterierna. Ombudsmannen utfärdade ett förslag till rekommendation, enligt vilken EPSO borde ompröva sin vägran att ge klaganden tillgång till bedömningskriterierna och lämna ut dessa, om det inte fanns giltiga skäl som hindrade detta.

I sitt detaljerade yttrande över förslaget till rekommendation anförde EPSO att de bedömningskriterier som fastställs av uttagningskommittén kan skiljas från de olika instruktioner, rekommendationer och yttranden som lämnas till de enskilda bedömarna. För att klaganden i detta ärende bättre skulle kunna förstå sina poäng, bifogade emellertid EPSO en kopia av klagandens provskrivning, med bedömarens handskrivna noteringar. I en separat skrivelse lämnade EPSO också detaljerade anmärkningar på rättningen och förklarade provkraven. Man påpekade också att bedömningen av felen i provskrivningen fanns med i bedömningsformuläret, som redan hade skickats till klaganden.

Ombudsmannen ansåg att den mycket detaljerade information som EPSO lämnat i detta ärende normalt borde hjälpa en kandidat att bättre förstå de poäng han eller hon fått och att det därför saknades skäl att fortsätta undersökningen i detta ärende. Ombudsmannen noterade dock att EPSO:s synpunkter gav upphov till viktiga faktiska och rättsliga frågeställningar av mera generell natur. Han beslutade därför att inleda en undersökning på eget initiativ rörande frågan om huruvida kandidater skall få tillgång till de bedömningskriterier som har fastställts av uttagningskommittéen.

Anmärkning

På samma grunder avslutade ombudsmannen också sina undersökningar i två liknande ärenden där förslag till rekommendationer hade lämnats till EPSO, nämligen 413/2004/PB och 2028/2003/PB.

Den undersökning på eget initiativ som ombudsmannen aviserade inleddes den 10 oktober 2005 (OI/5/05/PB). Resultaten av undersökningen kommer att offentliggöras på ombudsmannens webbplats.

TILLTRÄDE TILL URVALSPROV

Sammanfattning av beslut i klagomål 839/2004/MHZ mot Europeiska gemenskapernas rekryteringskontor (EPSO)

En ungersk medborgare ansökte om att få delta i ett öppet uttagningsprov för biträdande översättare som anordnades av EPSO. Han angav i ansökningsformuläret att han skulle erhålla det erforderliga examensbeviset några månader efter registreringsdatumet. När han bjöds in att delta i förurvalsproven, trodde han att EPSO hade godkänt hans ansökan. Han klarade förurvalsprovet och gavs tillträde till de skriftliga proven. Några månader senare informerade emellertid EPSO honom om att han hade uteslutits från urvalet eftersom han på ansökningsdagen inte hade det erforderliga examensbeviset. Därför rättades hans skriftliga prov inte.

Klaganden hävdade att det var orättvist av EPSO att utesluta honom från urvalsförfarandet efter att ha godtagit hans ansökan och låtit honom delta i förurvalsprovet och det skriftliga provet.

Den dag klagomålet gavs in var klaganden varken unionsmedborgare eller bosatt i en medlemsstat. Men eftersom ombudsmannen ansåg att sakfrågan i klagomålet borde undersökas inledde han en undersökning på eget initiativ. EPSO informerade därefter ombudsmannen om att man accepterade att ärendet behandlades som ett klagomål, eftersom klaganden hade blivit EU-medborgare genom Ungerns anslutning till EU.

EPSO förklarade att uttagningskommittén enligt meddelandet om uttagningsprov kunde besluta om huruvida klaganden hade uppfyllt kravet i fråga först efter att ha granskat klagandens fullständiga ansökan. En sådan ansökan krävdes inte av kandidaterna förrän de hade klarat förurvalsprovet. EPSO hänvisade till förstainstansrättens rättspraxis, enligt vilken det i meddelandet om uttagningsprov kan fastställas att vissa behörighetskrav skall kontrolleras efter rättningen av förurvalsproven.

Ombudsmannen noterade att det i meddelandet om uttagningsprov förklarades att uttagningskommittén skulle kontrollera kandidaternas behörighet i två steg. Eftersom EPSO föreföll ha agerat i överensstämmelse med meddelandet om uttagningsprov och beaktat relevant rättspraxis, fann ombudsmannen inte något administrativt missförhållande. Ombudsmannen gjorde dock en ytterligare anmärkning och föreslog att EPSO för att undvika missförstånd och förbättra relationerna med de sökande i framtiden uttryckligen borde ange i meddelandena om uttagningsprov (i) att en inbjudan att delta i förurvalsprov inte innebär att kandidatens behörighet har kontrollerats fullt ut och (ii) att de skriftliga proven för kandidater som senare befinns vara obehöriga inte kommer att rättas.

Anmärkning

I en skrivelse av den 14 september 2005 underrättade EPSO ombudsmannen om att framtida meddelanden om uttagningsprov skulle nämna de två punkter som ombudsmannen hade tagit upp i sin ytterligare anmärkning.

3.1.4 Europeiska centralbanken

INFORMATION OM EN EVENTUELL INTERVENTION FRÅN ECB

Sammanfattning av beslut i klagomål 3054/2004/TN mot Europeiska centralbanken

Klaganden påstod att ECB hade underlåtit att förklara skälen till att banken inte hade svarat på klagandens fråga om huruvida den hade intervenerat på valutamarknaderna för att dämpa dollarns fall och eurons värdeökning.

ECB hävdade att man hade svarat på frågorna i största möjliga utsträckning. Det fanns dock goda skäl för att ECB inte lämnade några kommentarer om interventioner. Information om interventioner

på valutamarknaderna är marknadskänslig information och utlämnande av sådan information har stor betydelse för det övergripande genomförandet av politiken. Sådan information måste därför hanteras mycket försiktigt, för att inte åtgärdens resultat skall undergrävas. Liksom alla andra centralbanker förbehåller sig ECB rätten att besluta om, när och hur information om interventioner skall lämnas ut.

Ombudsmannen hänvisade till artikel 1 i EU-fördraget, som föreskriver att beslut skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt, och ansåg att medborgarna i princip bör få den information de begär angående beslut som har fattats av gemenskapens institutioner och organ.

I situationer där det inte är möjligt att lämna ut den begärda informationen anser ombudsmannen att den institution eller det organ som ger avslag på begäran bör ge medborgaren en tillräckligt detaljerad motivering, som klart och otvetydigt förklarar skälen för att man vägrar lämna ut informationen. Ombudsmannen noterade att gemenskapsdomstolarna i sin rättspraxis konsekvent har resonerat på detta sätt i fråga om ansökningar om tillgång till handlingar. I vissa fall är det emellertid enligt samma rättpraxis tillräckligt att hänvisa till kategorier av handlingar.

Ombudsmannen ansåg att ECB:s motivering för sin vägran att lämna ut den begärda informationen uppfyllde den erforderliga rättsliga standarden, eftersom den klart och otvetydigt visade hur ECB hade resonerat och gav klaganden möjlighet att förstå varför ECB vägrade att lämna ut denna typ av information. Ombudsmannen fann därför att det inte förelåg något administrativt missförhållande.

Ombudsmannen noterade att ECB:s beslut om allmänhetens tillgång till handlingar föreskriver ett undantag för att skydda allmänintresset i fråga om "*den penningpolitiska situationens och växelkursens stabilitet*". Ombudsmannen fann därför att det saknades skäl att utreda klagandens begäran vidare.

3.2 ÄRENDET SOM LÖSTS AV INSTITUTIONEN

3.2.1 Europaparlamentet

ÖVERFÖRING AV PENSIONS RÄTTIGHETER

Sammanfattning av beslut i klagomål 127/2004/OV (konfidentiellt) mot Europaparlamentet

På grundval av beräkningar från parlamentets pensionsavdelning beslutade klaganden, som är tjänsteman vid parlamentet, att till gemenskapens pensionssystem överföra de pensionsrättigheter som hon tidigare förvärvat i Tyskland och Italien. Denna överföring borde i teorin ha gett henne en pension på över 70 % av hennes slutlön i grad B3. Pensionsavdelningen underrättade henne emellertid om att hennes pension skulle ligga just under 65 %. Klaganden fick avslag på sitt klagomål enligt artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna och tillsättningsmyndigheten informerade henne om att några italienska pensionsrättigheter faktiskt inte hade överförts.

Klaganden gjorde gällande att (i) fastställandet av hennes pensionsrättigheter borde omprövas och pensionen borde fastställas till 70 % av hennes slutlön i grad B3 och att (ii) överskottet av hennes pensionsrättigheter som överförts från Italien (1995) och Tyskland (1997) borde återbetalas till henne.

Europaparlamentet lämnade en detaljerad förklaring till hur man hade beräknat klagandens pension och hävdade att hela det belopp som överförts från det tyska pensionssystemet hade omvandlats till pensionsrättigheter enligt gemenskapens pensionssystem och att det inte fanns något överskott att återbetala till klaganden. Några pensionsrättigheter hade inte överförts från det italienska pensionssystemet.

Ombudsmannen gjorde ytterligare undersökningar och bad parlamentet om klargöranden i fråga om (i) beräkningen av de överförda pensionsrättigheterna och den eventuella återbetalningen av överskottet och (ii) situationen rörande överföringen av de italienska pensionsrättigheterna. Som svar anförde parlamentet att pensionsavdelningen efter att ha upptäckt fel i samband med överföringarna hade räknat om klagandens pension. Rättelsen ledde till en avsevärt fördelaktigare pension. Parlamentet förklarade att felen berodde på en felaktig analys i datasystemet.

Eftersom klaganden godtog den nya beräkningen och parlamentets förklaring i fråga om varför överskottsbeloppet inte kunde återbetalas, konstaterade ombudsmannen att parlamentet hade vidtagit åtgärder för att lösa frågan till klagandens belåtenhet. Han avslutade därför ärendet.

3.2.2 Europeiska unionens råd

AVSLUTANDE AV ANSTÄLLNINGSKONTRAKT VID EU-POLISUPPDRAG

Sammanfattning av beslut i klagomål 471/2004/OV mot Europeiska unionens råd

I juni 2003 gav klaganden in ett första klagomål till ombudsmannen (ärende 1200/2003/OV) angående avslutandet av hans kontrakt som civil IT-expert vid EU:s polisuppdrag i Sarajevo (EUPM) med verkan från den 8 december 2002. I sitt beslut i ärendet (se *Årsrapport 2003*) konstaterade ombudsmannen att klagandens rätt till försvar inte hade respekterats. Ombudsmannen föreslog att klaganden skulle vända sig direkt till rådet med sina krav på att rådet skulle rentvå honom från alla anklagelser som riktats mot honom och att han skulle få lön för december 2002.

Eftersom rådet avslag båda kraven på den grunden att rådet inte varit delaktigt i uppsägningen, gav klaganden in ett nytt klagomål till ombudsmannen i februari 2004.

Rådet betonade att dess generalsekretariat hade gjort sitt yttersta för att samarbeta med ombudsmannen och att man hade skickat en kopia till EUPM av all skriftväxling i ärendet så att EUPM också skulle kunna samarbeta med ombudsmannen. Efter att ha fått ett yttrande från chefen för EUPM informerade ombudsmannen rådet om att hans kritiska anmärkning i ärende 1200/2003/OV gick ut på att EUPM inte hade rätt att avsluta klagandens kontrakt i förtid och att klagandens yrkande om att få ut lön till dess att kontraktet löpte ut föreföll berättigat. Ombudsmannen begärde att rådet skulle bistå honom med att se till att klaganden fick ut hela den utestående lönen.

I sitt svar erinrade rådet om att enligt artikel 9 i den gemensamma åtgärden om EUPM från mars 2002 skall betalningar ske via chefen för EUPM. Rådet skickade därför en kopia av ombudsmannens brev till chefen för EUPM och uppmanade honom att behandla ombudsmannens rekommendation med största omsorg.

EUPM informerade därefter ombudsmannen om att man, för att kunna avsluta den process som klaganden inlett, skulle betala denne en andel av hans tidigare månadslön för perioden den 9 till den 31 december 2002.

I sitt beslut anförde ombudsmannen att han ansåg att denna aspekt av ärendet hade lösts till klagandens belåtenhet.

Vad gäller klagandens yrkande om att rådet skulle rentvå honom från alla anklagelser som riktats mot honom, erinrade ombudsmannen om att i enlighet med rättsstatsprincipen är det normalt så att konstateranden om ett sakförhållande som gjorts i strid med rätten att höras saknar giltighet. Ombudsmannen konstaterade att klaganden därför hade rätt att betrakta ombudsmannens slutsatser i ärende 1200/2003/OV som att hans namn rentvåtts och att det inte var motiverat att utreda denna aspekt av ärendet vidare.

3.2.3 Europeiska kommissionen

OBERÄTTIGAT DRÖJSMÅL OCH UNDERLÅTENHET ATT SVARA PÅ BEGÄRAN OM TILLGÅNG TILL HANDLINGAR FÖR ALLMÄNHETEN

Sammanfattning av beslut i klagomål 1798/2004/PB mot Europeiska kommissionen

Klaganden påstod att det varit fråga om oberättigade dröjsmål i samband med kommissionens svar på hans första ansökan av den 22 mars 2004 om tillgångar till handlingar enligt förordning 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar¹² och att kommissionen inte hade svarat på hans ansökan av den 26 maj 2004.

Kommissionen bad om ursäkt för förseningarna och förklarade att dessa hade berott på en stor arbetsbörda. Kommissionen anförde också att den som allmän praxis hade beslutat att ge en mer systematisk feedback till medborgarna i alla fall där det finns risk för att ett svar inte skickas inom de tidsfrister som gäller för svar på en begäran om information, antingen det beror på att begäran är komplex eller på att det plötsligt kommer in en stor mängd frågor.

Klaganden gjorde gällande att han godtog kommissionens ursäkter och ansåg att saken var löst. Ombudsmannen avslutade därför ärendet och gjorde en ytterligare anmärkning där han anförde att han var övertygad om att kommissionen skulle göra sitt bästa för att respektera sina skyldigheter i framtiden.

AVSLAG PÅ EN BEGÄRAN OM TILLGÅNG TILL HANDLINGAR

Sammanfattning av beslut i klagomål 3381/2004/TN mot Europeiska kommissionen

Klaganden, en brittisk boendeförening, hade gett in ett klagomål enligt artikel 226 till kommissionen, i vilket föreningen hävdade att de brittiska myndigheterna hade underlåtit att följa gemenskapslagstiftningen i fråga om ett stort avfallsupplag nära bostäderna. Kommissionen avslag klagandens begäran om tillgång till kommissionens skriftväxling med de brittiska myndigheterna i frågan, på den grunden att ett utlämnande av handlingarna skulle undergräva skyddet för syftet med inspektioner, utredningar och revisioner (artikel 4.2 i förordning 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar¹³).

Ombudsmannen översände klagomålet till kommissionen och skrev samtidigt till Förenade kungarikets ständiga representation vid EU och frågade om de brittiska myndigheterna hade några invändningar mot att handlingarna lämnades ut.

Kommissionen uppgav i sitt yttrande att beslutet om att inte lämna ut handlingarna i det skedet av förfarandena var i överensstämmelse med relevant rättspraxis. Efter det att ärendet hade avslutats formellt hade kommissionen emellertid beslutat att lämna ut sina två brev till de brittiska myndigheterna i den aktuella frågan. Eftersom de brittiska myndigheterna hade bekräftat att de inte hade några invändningar mot att deras svar lämnades ut, lämnades även dessa två brev ut. Kommissionen bad om ursäkt för den oberättigade förseningen i hanteringen av klagandens bekräftande ansökan.

Efter ytterligare förfrågningar gick kommissionen även med på att ge klaganden tillgång till tre cd-romskivor med information som de brittiska myndigheterna hade skickat till kommissionen som stöd

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

för sina argument i förfarandet enligt artikel 226. Eftersom kommissionen hade vidtagit åtgärder för att lösa frågan till klagandens belåtenhet avslutade ombudsmannen ärendet.

ERSÄTTNING FÖR KOSTNADER FÖR RESA OCH UPPEHÄLLE

Sammanfattning av beslut i klagomål 3485/2004/OV mot Europeiska kommissionen

Klaganden deltog i det öppna uttagningsprovet COM/A/12/01 och närvarade vid intervjuer i Italien den 15 och 16 januari 2004. Efter intervjuerna använde klaganden det officiella formuläret för att begära ersättning för sina kostnader för resa och uppehålle. Trots tre påminnelser från klaganden under 2004 betalade kommissionen inte ut ersättningen. Kommissionen underrättade klaganden om att hans begäran om ersättning hade registrerats och skulle åtgärdas. Eftersom klaganden fortfarande inte hade fått någon ersättning i november 2004 klagade han till ombudsmannen.

Ombudsmannen skickade klagomålet till kommissionen den 15 december 2004. Den 30 december underrättade klaganden ombudsmannen via e-post om att ersättningen hade betalats ut och att ärendet kunde avslutas. Ombudsmannen drog således slutsatsen att kommissionen hade vidtagit åtgärder för att lösa frågan till klagandens belåtenhet.

ERSÄTTNING FÖR RESEKOSTNADER

Sammanfattning av beslut i klagomål 501/2005/IP mot Europeiska kommissionen

Klaganden, en italiensk kulturförening, hävdade att kommissionen borde infria ett löfte att ersätta föreningen för resekostnader i samband med ett besök vid kommissionen.

Kommissionen anförde att dess representation i Italien inte hade vidtagit de åtgärder som krävdes, nämligen att i rätt tid förbereda ett åtagande för beloppet i fråga (5 500 euro). Därför hade kommissionen inte kunnat infria det muntliga löftet att ersätta kostnaderna. Kommissionen hade dock anslagit 5 500 euro för att ersätta kostnaderna, dels i syfte att behålla sitt goda rykte, dels för att representationen i Italien hade angett att kommissionen skulle ersätta kostnaderna.

Klaganden underrättade ombudsmannen om att man ansåg att ärendet hade lösts, varför ombudsmannen avslutade ärendet.

PÅSTÅDDA FÖRSENADE BETALNINGAR TILL KOMMISSIONENS UTVÄRDERARE

Sammanfattning av beslut i klagomål 1266/2005/MF mot Europeiska kommissionen

Klaganden, en tysk vetenskapsjournalist, arbetade som oberoende expert med att utvärdera förslaginfordringar som offentliggjorts enligt det sjätte ramprogrammet. Han påstod att kommissionen hade underlåtit (i) att i tid betala honom för utvärderingsuppdrag som han utfört under 2004, (ii) att lämna klargöranden om hur ersättningen beräknas och (iii) att betala ut dröjsmålsränta vid sena utbetalningar. Klaganden hävdade att han senast den 31 mars 2005 skulle ha fått betalt för utvärderingsuppdrag som utförts i början av oktober 2004. Han krävde vidare ränta på grund av försenade utbetalningar, i fråga om betalningar som han hade fått 2004 för ett annat uppdrag. Klaganden gjorde slutligen gällande att kommissionen borde klargöra för honom hur betalningarna hade beräknats sedan 2004.

Kommissionen förklarade varför betalningarna hade skett för sent och anförde att klaganden under tiden hade fått betalt för det uppdrag han utfört i början av oktober 2004. Klaganden hade fått närmare uppgifter om vilka belopp som betalas per arbetsdag, per arbetsdag utanför Bryssel,

dagstraktamenten och resekostnader för varje utvärderingsuppdrag som han hade utfört under 2003 och 2004. Kommissionen föreslog också att betala ut ett belopp till klaganden som motsvarade utestående ränta på grund av den försenade betalningen för uppdraget i början av oktober 2004. I maj 2005 hade kommissionen vidtagit åtgärder, som sammanfattas i en åtgärdsplan, för att påskynda betalningar till experter. Till följd av dessa åtgärder hade kommissionen avsevärt minskat den tid det tar att betala experter som deltar i utvärderingar.

Klaganden anförde i sina synpunkter att han ansåg att kommissionen hade förbättrat sina ersättningsrutiner och att han gick med på kommissionens förslag i fråga om betalning av ränta. Han påpekade också att han hade fått betalt för sitt senaste kontrakt inom 30 dagar.

På grundval av kommissionens yttrande och klagandens synpunkter konstaterade ombudsmannen att kommissionen hade vidtagit åtgärder för att lösa frågan till klagandens belåtenhet. Han avslutade därför ärendet.

3.3 VÄNSKAPLIGA FÖRLIKNINGAR SOM ÅSTADKOMMITTS AV OMBUDSMANNEN

3.3.1 Europaparlamentet

TILLTRÄDE TILL EUROPAPARLAMENTETS LOKALER

Sammanfattning av beslut i klagomål 628/2004/OV mot Europaparlamentet

En extraanställd tjänsteman vid kommissionen klagade över att han och andra extraanställda tjänstemän inte får gå in i Europaparlamentets lokaler i Bryssel på tider då inga möten äger rum. Klaganden fann att detta var diskriminerande eftersom samma begränsning inte gäller för tillfälligt anställda, nationella experter eller ackrediterade lobbyister från privata företag.

Parlamentet anförde att fast anställda vid andra EU-institutioner får tillgång till parlamentets lokaler efter uppvisande av tjänstekort men att detta inte gäller alla övriga anställda vid institutionerna, eftersom det skulle öka antalet besökare vid parlamentet betydligt. Parlamentet påpekade vidare att begränsningarna av tillträdesrätten också behövs för att dess byggnader regleras av nationell lagstiftning som av säkerhetsskäl, särskilt brandfara, begränsar antalet personer som får ges tillträde. Parlamentet hänvisade därvid till en not som hade skickats till deputerandekammaren.

Ombudsmannen ansåg att parlamentet inte hade förklarat skälen till varför alla kategorier av kommissionens anställda inte betraktas som likställda när det gäller tillträde till parlamentets lokaler, utan att parlamentet tvärtom endast hade hänvisat till ett generellt behov av att begränsa det totala antalet personer som ges tillträde till lokalerna av säkerhetsskäl, utan att göra någon distinktion mellan kategorier av anställda. Han drog slutsatsen att parlamentet inte hade kunnat lämna en objektiv motivering till sin vägran att låta kommissionens extraanställda få tillträde till dess lokaler när det inte hålls några möten och att denna vägran utgjorde en oberättigad diskriminering. Ombudsmannen föreslog därför en vänskaplig förlikning som gick ut på att parlamentet skulle upphöra med att begränsa tillträdet till sina lokaler för extraanställda från andra institutioner utan en objektiv motivering.

Som svar informerade parlamentet ombudsmannen om att sedan de nya tjänsteföreskrifterna trätt i kraft fanns inte längre det problem som klagomålet avsåg. Parlamentet påpekade att en ny ordning för kontraktsanställda gäller i parlamentet sedan den 1 mars 2005 för anställda som tidigare hade kontrakt för extraanställning och sedan den 1 januari 2005 för nyrekryterad personal. Parlamentet skiljer därför

inte längre mellan olika kategorier av anställda när det gäller tillträde till lokalerna. Artikel 6 i de nya reglerna för tillträde till parlamentets lokaler, som antogs den 28 januari 2005, föreskriver att alla kategorier av anställda från övriga institutioner får tillträde till Europaparlamentets lokaler.

Klaganden ansåg att problemet föreföll ha lösts på ett tillfredsställande sätt och ombudsmannen avslutade därför ärendet.

ERSÄTTNING FÖR RÄTTSLIGA KOSTNADER

Sammanfattning av beslut i klagomål 1733/2004/OV mot Europaparlamentet

En tjänsteman vid Europaparlamentet klagade till ombudsmannen 2001 angående det faktum att han inte återinsatts i tjänst efter en periods tjänstledighet. Efter det att ombudsmannen fattat beslut i ärendet (1462/2001/ME) begärde klaganden i november 2002 ersättning av Europaparlamentet för förlust av inkomst och pensionsrättigheter. Eftersom han inte fick något svar inom den fyramånadersperiod som föreskrivs i tjänsteföreskrifterna anlitade han en advokat i mars 2003 i syfte att inleda ett förfarande inför förstainstansrätten. I maj 2003, sex veckor efter det att tidsfristen för att svara enligt tjänsteföreskrifterna löpt ut, godtog parlamentet slutligen klagandens begäran. Klaganden informerade parlamentet om att han var nöjd med dess svar. Han krävde dock att parlamentet även skulle ersätta honom för advokatkostnaderna. Parlamentet vägrade, på den grunden att klaganden hade anlitat advokaten under det administrativa skedet av förfarandet.

I juni 2004 gav klaganden in ett klagomål till ombudsmannen och gjorde gällande att parlamentet (i) inte hade iakttagit tidsfristerna i tjänsteföreskrifterna och (ii) inte hade ersatt honom för hans rättsliga kostnader.

Parlamentet hävdade att vare sig tjänsteföreskrifterna eller relevant rättspraxis ålägger institutionen någon skyldighet att ersätta kostnader under det administrativa skedet av förfarandet.

Ombudsmannen påpekade att parlamentet självt hade betraktat klagandens brev från november 2002 som ett klagomål enligt artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna. Han ansåg att parlamentets underlåtenhet att svara på brevet inom fyra månader var ett administrativt missförhållande och att det var rimligt att klaganden anlitade en advokat för att förbereda ett klagomål till förstainstansrätten, eftersom han fått ett tyst avslag. Klaganden hade därmed ådragit sig rättsliga kostnader som kunde ha undvikits om parlamentet hade svarat i tid. På grundval av detta resonemang ansåg ombudsmannen att det var orättvist av parlamentet att vägra ersätta klaganden för de kostnader som han hade ådragit sig, och han föreslog en vänskaplig förlikning i vilken han bad parlamentet att ompröva sin vägran.

Parlamentet gick med på förslaget till vänskaplig förlikning och underrättade ombudsmannen om att man skulle betala klagandens rättsliga kostnader. Ombudsmannen avslutade därför ärendet.

TILLHANDAHÅLLANDE AV INFORMATION PÅ OLIKA SPRÅK UNDER EN VALKAMPANJ

Sammanfattning av beslut i klagomål 1737/2004/TN mot Europaparlamentet

Svenska Finlands folkting klagade över att de affischer som användes som en del av Europaparlamentets informationskampaj i Finland inför valet till Europaparlamentet 2004 endast var tryckta på finska. Klaganden påpekade att Finland har två officiella språk, nämligen finska och svenska, som båda även är officiella EU-språk. Klaganden hävdade att parlamentets ståndpunkt i frågan, bland annat ett uttalande om att endast 5,6 % av Finlands befolkning är svenskspråkig, inte överensstämde med Finlands grundlag, som föreskriver att de två språken har samma ställning. Klaganden gjorde också gällande att jämlikheten mellan de två språken upprätthålls vid nationella val i Finland, och att det därför inte fanns någon anledning att avvika från denna praxis vid val till Europaparlamentet. Klaganden hävdade att parlamentet borde vidta åtgärder för att rätta till detta missförhållande.

Parlamentet anförde att dess informationskontor i Finland har som policy att arbeta på både finska och svenska när det tillhandahåller tjänster till och besvarar frågor från finska medborgare. Vad gäller valkampanjen 2004 hade visst material utarbetats endast på finska, bland annat gatuaffischkampanjen. Denna kampanj innehöll dock inte någon ny information som inte redan hade lämnats på svenska i andra former.

Ombudsmannen var inte övertygad om att parlamentet hade bemött klagandens påstående och yrkande på ett tillfredsställande sätt. Han påminde om att artikel 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna förbjuder all diskriminering på grund av språk och ansåg att parlamentet hade bevisbördan när det gällde att visa att dess språkpolicy i detta fall var lämplig och proportionerlig. Ombudsmannen ansåg att parlamentets förklaring inte var övertygande och föreslog en vänskaplig förlikning bestående i att Europaparlamentet skulle erkänna att kampanjen hade brister och att andelen av den finländska befolkningen som talar svenska inte har någon betydelse för detta språks ställning som officiellt EU-språk eller för dess ställning enligt den finska grundlagen. Parlamentet accepterade förslaget till vänskaplig förlikning och lovade att vara mer omsorgsfullt i framtiden, ett svar som var till klagandens belåtenhet.

3.3.2 Europeiska kommissionen

AVSLUTANDE AV ANSTÄLLNING SOM OPERATÖR VID EN SAMTALSCENTRAL

Sammanfattning av beslut i klagomål 1336/2003/IP mot Europeiska kommissionen

Den 1 juli 2003 började klaganden, som den 31 mars 2003 avslutat en praktiktjänstgöring vid kommissionen, arbeta i kommissionens lokaler som operatör vid en samtalscentral vid GD Personal och administration. Den 4 juli 2003 informerades hon om att hon inte kunde fortsätta sitt arbete, med stöd av punkt 19 i reglerna för praktiktjänstgöring vid Europeiska gemenskapernas kommissionen, enligt vilken praktikanter inte får ha någon form av kontrakt med kommissionen förrän ett år efter avslutad praktik.

Klaganden gjorde gällande att kommissionen agerat orättvist eftersom den hade fattat beslutet om att hon inte fick arbeta som operatör vid samtalscentralen först efter det att hon hade påbörjat arbetet. Hon hävdade vidare att de regler som kommissionen åberopade inte skulle tillämpas i hennes fall, eftersom hon hade kontrakt med ett företag och inte med kommissionen. Klaganden yrkade att kommissionen skulle betala henne motsvarande sex månadslöner, vilket motsvarade varaktigheten för det kontrakt hon hade skrivit under.

Ombudsmannen ansåg att det faktum att kommissionen hade fattat det aktuella beslutet rörande klaganden efter det att hon hade påbörjat arbetet kunde utgöra ett administrativt missförhållande, eftersom kommissionen inte hade visat att det varit omöjligt att granska klagandens handlingar innan hon började arbetet. Han ansåg också att det kunde utgöra ett administrativt missförhållande att tillämpa bestämmelsen i punkt 19 i reglerna i klagandens fall och att besluta att inte låta henne fortsätta arbetet som operatör vid samtalscentralen.

Ombudsmannen ansåg därför att det vore lämpligt att kommissionen övervägde att erbjuda klaganden en lämplig ersättning för den materiella skada hon föreföll ha lidit till följd av kommissionens agerande och föreslog en vänskaplig förlikning med detta innehåll.

Kommissionen medgav att det hade varit möjligt att vidta adekvata åtgärder för att före den 1 juli 2003 informera klaganden om att hon inte kunde börja arbeta som operatör vid samtalscentralen. Kommissionen delade inte ombudsmannens inställning att det var fråga om ett möjligt administrativt

missförhållande men var beredd att erbjuda klaganden 1 000 euro inom ramen för det aktuella förfarandet för att visa att man var öppen för en förlikning.

Klaganden underrättade ombudsmannen om att hon accepterade kommissionens erbjudande och ombudsmannen avslutade därför ärendet.

PENSIONS RÄTTIGHETER

Sammanfattning av beslut i klagomål 2188/2003/OV mot Europeiska kommissionen

Klaganden var en grekisk medborgare som hade arbetat som extraanställd tjänsteman vid kommissionen från juli 1965 till december 1968 och därefter återvänt till Grekland. År 2002 informerade Belgiens nationella pensionsmyndighet honom om att kommissionen inte hade betalat någon pensionsersättning för åren 1967 och 1968. På grund av detta hade han stött på problem hos den grekiska socialförsäkringsorganisationen angående sina pensionsrättigheter. Klaganden kontaktade kommissionen, som informerade honom om att han för åren 1967 och 1968 hade varit registrerad enligt ett frivilligt försäkringssystem inom det grekiska pensionssystemet.

I sitt klagomål till ombudsmannen yrkade klaganden att kommissionen skulle erkänna att den varit skyldig att försäkra honom enligt det belgiska pensionssystemet för hela den period som han hade arbetat som extraanställd.

Kommissionen noterade att ingen pensionsersättning hade betalats in till den belgiska socialförsäkringsmyndigheten (ONSS) efter september 1966 och att klaganden sedan dess varit försäkrad enligt ett grekiskt frivilligt försäkringssystem. Kommissionen påpekade vidare att eftersom den inte längre hade kvar de aktuella lönebeskeden var det omöjligt för den att bevisa att den hade slutat att dra av ett personligt bidrag från klagandens lön.

Ombudsmannen påpekade att principerna för en god förvaltning kräver att handlingar rörande pensionsrättigheter bevaras säkert under lång tid för att det skall kunna säkerställas att enskilda personer får ut de förmåner som de har tjänat ihop. Att kommissionen inte gjort detta utgjorde ett administrativt missförhållande. Ombudsmannen föreslog en vänskaplig förlikning som bestod i att kommissionen skulle vidta de åtgärder som behövdes för att se till att klaganden fick korrekta pensionsrättigheter för hela den tid som han hade arbetat för kommissionen. Kommissionen accepterade förslaget och underrättade ombudsmannen om att den hade kontaktat de belgiska myndigheterna i november 2004 för att reglera pensionsbidragen under hela klagandens kontrakt som extraanställd. Klaganden var nöjd med resultatet och ombudsmannen avslutade därför ärendet.

UNDANTAG FRÅN ÅLDERSGRÄNSEN FÖR EN PRAKTIKPLATS

Sammanfattning av beslut i klagomål 518/2004/MF mot Europeiska kommissionen

Klaganden gjorde gällande att kommissionen hade underlåtit att svara på hennes begäran om att beviljas undantag från den åldersgräns på 30 år som gällde för sökande till praktiktjänstgöring. Hon yrkade att hennes ansökan skulle godkännas.

Kommissionen anförde att praktikkontoret medgav att det endast hade informerat henne om att det avslagit hennes ansökan på grund av åldersgränsen. Detta berodde på att avslagsskäl hade försetts med en felaktig kod i ett nytt datasystem. Så snart felet upptäcktes hade ett ytterligare förklarande brev skickats till klaganden, där hon hade informerats om skälen för avslaget på hennes begäran om undantag från åldersgränsen. Skälen var följande: (i) Klaganden hade inte anfört några faktiska, specifika eller berättigade skäl för ett undantag. (ii) Klaganden hade endast uppgett att hon hade kunskaper i ett främmande europeiskt språk (franska), medan kravet är att sökande från EU-medlemsstater skall ha goda kunskaper i minst två gemenskapsspråk. (iii) Klaganden hade endast angett ett specifikt generaldirektorat i sin praktikansökan.

Den 29 april 2005 lämnade ombudsmannen ett förslag till vänskaplig förlikning i vilken han uppmanade kommissionen att ompröva klagandens praktikansökan på grundval av tre överväganden. För det första utgjorde klagandens ålder inte längre ett hinder för hennes ansökan, mot bakgrund av ombudsmannens förslag till rekommendation till kommissionen i ärende 2107/2002/(BB)PB (se avsnitt 3.5.1 nedan) och kommissionens beslut att avskaffa åldersgränsen för praktiktjänstgöring. För det andra ansåg ombudsmannen att det framgick av klagandens yttranden och de handlingar hon hade gett in att hon hade goda kunskaper i minst två gemenskapsspråk. För det tredje anförde ombudsmannen att han inte hade kännedom om någon regel i kommissionens beslut om praktiktjänstgöring av den 7 juli 1997 som säger att kandidater måste ange ett visst antal generaldirektorat som de önskar praktisera hos.

Kommissionen godtog förslaget till vänskaplig förlikning och uppgav att den undantagsvis skulle betrakta klaganden som automatiskt utvald till den praktikperiod som skulle börja den 1 mars 2006. Klagandens namn skulle därför tas med på förteckningen över utvalda kandidater.

Klaganden underrättade ombudsmannen om att hon ansåg att en vänskaplig förlikning av hennes klagomål hade uppnåtts. Ombudsmannen avslutade därför ärendet.

FÖRSENAD BETALNING TILL MARIE CURIE-STIPENDIAT

Sammanfattning av beslut i klagomål 1772/2004/GG mot Europeiska kommissionen

Klaganden tilldelades ett Marie Curie-stipendium inom det femte ramprogrammet. Kommissionen och värdinstitutionen kom överens om ett kontrakt med en varaktighet på 24 månader. Under dessa 24 månader var klaganden mammaledig under en period på nio månader och hon ansökte om att tidsfristen för att lämna in slutrapporten skulle förlängas. Värdinstitutionen och kommissionen godkände detta. På grund av ett misstag från kommissionens sida förlängdes varaktigheten för projektet till 35 i stället för 33 månader i ändringen av kontraktet. När projektet hade slutförts lämnade värdinstitutionen in klagandens slutrapport och begärde en slutbetalning på 13 472 euro. Trots flera påtryckningar från klaganden betalade kommissionen ut beloppet först efter elva månader.

Klaganden gjorde gällande att kommissionen inte hade behandlat hennes slutrapport och hennes begäran om slutbetalning korrekt och i tid. Hon yrkade att kommissionen skulle betala ränta för den tid som hade förflutit mellan sista dagen för att utföra betalningen och den faktiska betalningsdagen.

Kommissionen medgav en rad ovanliga missförstånd och misstag. Den påpekade dock att den hade haft ett kontrakt med värdinstitutionen, inte med klaganden. Kommissionen anförde bland annat att varken värdinstitutionen eller klaganden hade gjort några invändningar rörande felet i ändringen av kontraktet, att flera tjänstemän som hanterat kontraktet under den aktuella perioden hade slutat hos kommissionen och att värdinstitutionen vid flera tillfällen hade underlåtit att reagera eller samarbeta.

Ombudsmannen ansåg att inte något av dessa argument vid första påseendet verkade övertygande. Han noterade särskilt att kommissionens underlåtenhet att betala ut pengarna med nödvändighet påverkade klagandens intressen, eftersom det verkade vara normal praxis att värdinstitutionen utförde betalningarna först efter att ha fått betalt av kommissionen.

Eftersom det inte fanns något direkt kontraktsförhållande mellan kommissionen och klaganden, föreföll klaganden inte ha rätt att yrka dröjsmålsränta. Ombudsmannen noterade dock att de fel som kommissionen begått och det faktum att dessa fel rättats till så långsamt, hade lett till en betydande försening av värdinstitutionens utbetalningar. Ombudsmannen föreslog därför att kommissionen för att uppnå en vänskaplig förlikning skulle överväga att erbjuda klaganden en rimlig ekonomisk ersättning för de negativa effekterna av de fel den begått.

Kommissionen svarade att ett antal punkter som ombudsmannen tagit upp, liksom de exceptionella omständigheterna i ärendet, hade föranlett den att erbjuda klaganden ett belopp på 596,11 euro, vilket motsvarade den upplupna räntan på den utestående betalningen.

Klaganden förklarade att hon var nöjd med erbjudandet och med hur ombudsmannen hade skött ärendet. Ombudsmannen avslutade därför ärendet.

3.4 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS MED EN KRITISK ANMÄRKNING FRÅN OMBUDSMANNEN

3.4.1 Europaparlamentet

DRÖJSMÅL MED ATT GE TILLGÅNG TILL EN HANDLING

Sammanfattning av beslut i klagomål 1756/2004/MF mot Europaparlamentet

Klaganden gjorde gällande att parlamentet inte gett honom tillgång till tillsättningsmyndighetens beslut av den 19 november 2003 om ändring av anställningsorten för en av hans kolleger inom den tidsfrist som föreskrivs i förordning 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar¹⁴. Han hävdade att parlamentet bör ge honom tillgång till handlingen i fråga.

Parlamentet konstaterade att klagandens ansökan om tillgång inte hade behandlats enligt bestämmelserna i förordning nr 1049/2001. Eftersom tjänstemän vid parlamentet har privilegierad tillgång till olika informationskällor, gav parlamentet sökande rådet att inte använda det förfarande som anges i förordning nr 1049/2001 när ansökan om tillgång gällde handlingar som redan offentliggjorts. Efter det att ombudsmannen begärt in ett yttrande om klagomålet skickade parlamentet den begärda handlingen till klaganden. Den oklarhet om rättsläget som blev följden av bristen på normhierarki mellan tjänsteföreskrifterna, förordning nr 1049/2001 och förordning nr 45/2001¹⁵ förklarade den bristande konsekvensen i behandlingen av klagandens ansökan. Lämpliga åtgärder hade vidtagits för att göra det möjligt för parlamentets olika avdelningar att snabbt behandla framtida ansökningar om tillgång till handlingar.

Ombudsmannen konstaterade att klaganden slutligen fått tillgång till de begärda handlingarna. Han påminde dock om att artikel 7.1 i förordning nr 1049/2001 kräver att en ansökan om tillgång till en handling skall behandlas snabbt. Ombudsmannen konstaterade att klaganden i sin bekräftande ansökan av den 3 maj 2004 hade nämnt förordning nr 1049/2001 som den rättsliga grunden för sin ansökan om tillgång till handlingar.

Ombudsmannen ansåg att det framgick klart av parlamentets skrivelse av den 9 augusti 2004 att det avsåg att tillämpa förordning nr 1049/2001 i klagandens fall. Han höll därför före att parlamentet antingen borde ha behandlat den klagandes brev av den 3 maj 2004 som en bekräftande ansökan i enlighet med förordning nr 1049/2001 eller förklarat orsakerna till varför det ansåg att brevet borde behandlas som en ny ansökan om tillgång till handlingar. Ombudsmannen konstaterade vidare att mer än tre månader förflöt mellan den klagandes bekräftande ansökan och den dag då denne beviljades tillgång till handlingen i fråga. Därför gjorde ombudsmannen en kritisk anmärkning.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 30.5.2001, s. 43.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

I en ytterligare anmärkning ansåg ombudsmannen att det inte kunde uteslutas att parlamentet skulle kunna behandla ansökningar om tillgång till handlingar som inges av tjänstemän utan att tillämpa bestämmelserna om allmänhetens tillgång till handlingar enligt förordning nr 1049/2001, om inte sökanden gjort klart att han eller hon önskade få sin ansökan behandlad på grundval av den förordningen. Enligt ombudsmannen var det parlamentets sak att lösa eventuella problem som kunde uppstå i detta sammanhang, antingen generellt eller när det ställs inför en ansökan om tillgång till handlingar. Ombudsmannen ansåg att parlamentet i alla händelser bör se till att tjänstemännen får ett snabbt svar på sin begäran om tillgång till handlingar. Ombudsmannen uttryckte tillförsikt om parlamentets beredvillighet att vidta lämpliga åtgärder vid behandlingen av ansökningar om tillgång till handlingar som inges av tjänstemän i framtiden.

UNDERLÅTENHET ATT SVARA PÅ BEGÄRAN OM UPPLYSNINGAR

Sammanfattning av beslut i klagomål 2038/2004/GG mot Europaparlamentet

Klaganden gjorde gällande att parlamentet inte besvarat två e-postansökningar om information som gällde en parlamentsresolution som han hade skickat till parlamentets elektroniska brevlåda "Civis". Han gjorde gällande att ett svar borde skickas.

Parlamentet förklarade att den elektroniska brevlådan "Civis" inte längre tog emot meddelanden från allmänheten och att den ersatts av ett Internetformulär som tagits fram för ändamålet. Enligt parlamentet har personer som skrivit till den gamla e-postadressen fått ett automatiskt meddelande med upplysning om att de bör använda det nya formuläret. Parlamentet konstaterade att om klaganden hade använt formuläret skulle han ha fått ett svar omgående.

Klaganden betonade att han inte fått något standardsvar på sina e-postmeddelanden. Ombudsmannens kontor skickade testmeddelanden till postlådan "Civis" men fick inget sådant standardsvar som parlamentet hänvisat till.

Ombudsmannen begärde att parlamentet skulle lämna ytterligare upplysningar. Parlamentet svarade med förklaringen att dess e-postsystem på grund av en störtflod av spam hade haft allvarliga problem då klaganden skickade sina e-postmeddelanden. Enligt parlamentet ledde inflödet av mer än 300 000 e-postmeddelanden till brevlådan "Civis" till att de programmerade anvisningar i programmet för hantering av e-postmeddelanden som aktiverade den automatiska svarsfunktionen paralyserades. Parlamentet tillade att problemet löstes när ett nytt e-postprogram togs i bruk och att det automatiska skickandet av svar numera fungerar perfekt. Parlamentet förklarade också att den automatiska svarsfunktionen bara fungerade på e-postmeddelanden som skickades till EU-institutionerna utifrån.

Ombudsmannen konstaterade att parlamentet besvarat den klagandes e-postmeddelande först nästan sju månader efter att ha mottagit begäran och mer än två månader efter det att ombudsmannen underrättat parlamentet om klagandens fall. Ombudsmannen ansåg att detta uppenbart överskred vad som kunde anses vara en rimlig tidsfrist för att besvara en sådan begäran. Ombudsmannen medgav att tekniska problem av det slag som parlamentet hänvisat till kan orsaka dröjsmål som institutionen eller organet i fråga inte kan ställas till svars för. Han konstaterade dock att även efter det att problemet lösts behövdes det nästan fem månader (och ett klagomål till ombudsmannen) innan klagandens begäran besvarades. Dessutom noterade ombudsmannen att parlamentet inte underrättat klaganden om de tekniska problemen och inte heller framfört några ursäkter. Ombudsmannen avslutade därför ärendet med en kritisk anmärkning.

3.4.2 Europeiska unionens råd

TILLGÅNG TILL HANDLINGAR OM GEMENSAM UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIK

Sammanfattning av beslut i klagomål 1875/2005/GG mot Europeiska unionens råd

Klaganden begärde att rådet skulle ge tillgång till alla handlingar som gällde förhandlingarna om och undertecknandet av ett avtal mellan EU:s medlemsstater om ställningen för militär och civil personal som utför uppgifter i samband med förebyggande av konflikter och krishantering som ett led i EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Den klagande begärde också en fullständig förteckning över känsliga handlingar som rådet kan besluta vägra tillgång till.

Rådet beviljade delvis tillgång till fyra förberedande handlingar. I sin bekräftande ansökan framhöll klaganden att det måste presumeras att rådet hade fler än bara dessa fyra handlingar med tanke på avtalets räckvidd, det faktum att arbetet med att utarbeta avtalet varat över två år och numreringen av de fyra förberedande handlingar som rådet delvis beviljat tillgång till. Rådet svarade att inga fler relevanta handlingar hade identifierats. Luckorna i numreringen berodde på att de interimistiska handlingarna förklarats ogiltiga och annullerats innan de färdigställdes.

Klaganden hävdade att rådets ståndpunkt, det vill säga att det bara fanns fyra relevanta handlingar, var uppenbart orimlig. Han påpekade att han beviljats tillgång till en handling som rådet inte nämnt efter att han lämnat in en separat ansökan med stöd av nationell lagstiftning om fri tillgång till information.

Rådet konstaterade att det efter intensiva efterforskningar nu kunde bekräfta att tio versioner av handlingen i fråga faktiskt producerats. Rådet förklarade att de versioner som saknades inte hade matats in i det elektroniska registret utan hållits kvar inom den avdelning som ansvarade för ärendet. I brist på bevis på att handlingarna hade registrerats och validerats elektroniskt hade de betraktats som ogiltiga. Rådet bad om ursäkt för detta administrativa misstag, men framhöll att dess interna regler för registrering av handlingar hade ändrats under tiden så att handlingar av denna typ numera skulle registreras automatiskt. Rådet beviljade helt eller delvis tillgång till de interimistiska handlingarna.

Ombudsmannen kunde inte förstå varför de handlingar som saknades inte identifierades från början eller åtminstone efter klagandens bekräftande ansökan. Enligt ombudsmannen var det vilseledande när rådet påstod att de ändrade versionerna hade förklarats ogiltiga och annullerats under utarbetandet, eftersom det gav det felaktiga intrycket att handlingarna aldrig distribuerats. Försättsbladen till handlingarna gjorde dock klart att avsikten var att distribuera dessa.

Ombudsmannen ansåg att det var fråga om något allvarligare än ett "administrativt misstag". Han uppfattade dock rådets hänvisning till sina nya regler som ett problem av det slag som konstaterats i det aktuella ärendet inte längre skulle förekomma. Han gjorde därför en kritisk anmärkning angående detta.

När det gäller den förteckning över känsliga handlingar som klaganden hade begärt, meddelade rådet att det inte fanns några sådana handlingar. Ombudsmannen konstaterade att rådet för första gången anförde denna omständighet i sitt yttrande om det aktuella klagomålet. Han gjorde därför ytterligare en anmärkning och konstaterade att det vore lämpligt om rådet i framtida ärenden kunde ge sökande sådan information som snart som möjligt.

3.4.3 Europeiska kommissionen

ÖVERTRÄDELSEFÖRFARANDETS LÄNGD OCH TILLGÅNG TILL HANDLINGAR

Sammanfattning av beslut i klagomål 2229/2003/MHZ mot Europeiska kommissionen

Klaganden hävdade bland annat att kommissionen i onödan dröjt med sitt beslut om ett klagomål i en fördragsbrottstalan mot de spanska myndigheterna gällande uppförandet av ett centrum för hantering av avfallsprodukter i San Roman de la Vega. Klaganden gjorde också gällande att kommissionen underlåtit att besvara hans bekräftande ansökan om tillgång till kommissionens beslut om att inleda ett överträdelseförfarande mot Spanien och till kommissionens formella underrättelse till de spanska myndigheterna.

Kommissionen bad om ursäkt för det uteblivna svaret på klagandens bekräftande ansökan och förklarade att det berodde på ett administrativt misstag. Den påpekade att införandet nyligen av elektronisk kontroll av kommissionens skriftväxling gjorde det möjligt att undvika sådana misstag i framtiden. Kommissionen hävdade dock att den hade rätt att vägra ge tillgång till en handling för att skydda syftet med inspektioner, utredningar och revisioner (artikel 4.2 tredje strecksatsen i förordning nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar¹⁶). Enligt kommissionen föreföll utlämnandet av den formella underrättelsen ännu skadligare för allmänintresset, eftersom klaganden avsåg att använda den i förfaranden vid nationella domstolar. Ombudsmannen godtog inte detta argument. Han påpekade att förfaranden vid nationella domstolar är ett viktigt sätt för enskilda att skydda sina rättigheter enligt gemenskapsrätten. I detta sammanhang konstaterade ombudsmannen i fråga om den fria rörligheten för varor att gemenskapslagstiftaren särskilt föreskrivit att alla parter skall kunna få en kopia av kommissionens meddelande till en medlemsstat om att ett hinder för varors fria rörlighet föreligger och att en av effekterna av denna bestämmelse var att göra det lättare för enskilda att väcka talan vid nationella domstolar. Därför var inte ombudsmannen övertygad om att kommissionen under andra omständigheter hade rätt att förlita sig på argument som innebär en negativ syn på rättsliga förfaranden vid nationella domstolar. Han ansåg dock att på grundval av rättspraxis kunde kommissionen rimligen anse att ett beslut att vägra ge tillgång till handlingarna var berättigat. Inga administrativa missförhållanden kunde därför konstateras när det gäller denna aspekt av klagomålet.

Vad gäller förfarandets längd konstaterade ombudsmannen att kommissionens utredning tagit knappt tre år i anspråk. Eftersom det i kommissionens yttrande endast hänvisades till allmänna omständigheter som kan orsaka dröjsmål, till exempel en stor arbetsbörda, ansåg ombudsmannen att kommissionen inte gett en fullgod förklaring till utredningens längd. Därför gjordes en kritisk anmärkning.

Senare underrättade kommissionen ombudsmannen om att den skulle bemöda sig om att ge en exaktare förklaring i eventuella liknande fall i framtiden.

UNDERLÅTENHET ATT GE TILLRÄCKLIGA RÅD OM BIDRAG

Sammanfattning av beslut i klagomål 2411/2003/MHZ mot Europeiska kommissionen

Klaganden, en icke-statlig organisation registrerad i Storbritannien, påstod bland annat att finansieringsförfarandet enligt kommissionens ramprogram Agis för polissamarbete och straffrättsligt samarbete i brottmål var alltför komplicerat och svårbegripligt. Enligt klaganden hade kommissionen ålagt organisationen att vidta dyrbara och tidskrävande åtgärder för att uppfylla de formella kriterierna för att kunna beviljas bidrag, trots att kommissionen visste från början att klaganden inte skulle

¹⁶

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 30.5.2001, s. 43.

kunna uppfylla kriteriet att partnerorganisationer skall vara engagerade i projektet. Den klagande organisationen påstod att kommissionen bör ersätta den för de förluster den åsamkades när den försökte uppfylla kriterierna för bidragsbeviljande.

Enligt kommissionen hade en stor andel av ansökningarna enligt Agisprogrammet uppvisat brister med hänsyn till kraven i uppmaningen att inkomma med ansökningar. Kommissionen medgav att användningen av ett enda ansökningsformulär för två olika typer av bidrag kan ha bidragit till bristerna i ansökningarna. Av denna orsak och därför att klagandens projekt hade förefallit förenligt med den politiska prioriteringen att öka stödet när det gäller grundläggande rättigheter, hade projektet gått igenom det första urvalet. När klagandens ansökan om ett driftsbidrag inte var klar inom utsatt tid, hade kommissionen föreslagit att klaganden skulle ändra sin ansökan och i stället ansöka om ett projektbidrag. Eftersom klaganden bland annat underlåtit att bifoga en samarbetsförsäkran hade kommissionen emellertid inte valt klagandens förslag.

Ombudsmannen ansåg att det var beklagligt att ansökningsförfarandet enligt Agisprogrammet verkade ha orsakat svårigheter. Han noterade dock att kommissionen insett svårigheterna och vidtagit korrigerande åtgärder. Dessutom ansåg ombudsmannen att kommissionen gett en rimlig förklaring till varför den gett klaganden rådet att ansöka om ett projektbidrag i stället för ett driftsbidrag.

Ombudsman påminde dock om att principerna om god förvaltning kräver att en tjänsteman om nödvändigt skall ge allmänheten råd om hur en fråga som hör till hans eller hennes ansvarsområde skall drivas och hur man skall gå till väga för att ta itu med frågan. Han ansåg att kommissionen, mot bakgrund av de specifika omständigheterna i ärendet, borde ha sett till att de råd den gav klaganden var lämpliga med hänsyn till dennes särskilda situation. Kommissionens underlåtenhet att göra klaganden uppmärksam på ett grundläggande villkor för bidragsbeviljande, nämligen kravet på att ha partnerorganisationer, var därför ett administrativt missförhållande.

Vad gäller klagandens krav på ersättning konstaterade ombudsmannen att den klagande varken kvantifierat sitt krav eller lagt fram några bevis för sina förluster. Ombudsmannen ansåg därför att om klaganden ville driva sitt anspråk vidare borde den först vända sig direkt till kommissionen mot bakgrund av ombudsmannens konstaterande av ett administrativt missförhållande.

UNDERLÅTENHET ATT LÄMNA INFORMATION AVSEENDE UPPGIFTSSKYDD

Sammanfattning av beslut i klagomål 224/2004/PB mot Europeiska kommissionen

Klagomålet gällde svaret från kommissionens representation i Köpenhamn på klagandens begäran om upplysningar om bearbetningen av uppgifter som gällde honom. Den 10 juni 2003 hade representationen ringt klaganden med anledning av en ansökan om allmän tillgång till handlingar. Samma dag begärde klaganden att representationen skulle upplysa honom om hur den kommit över hans telefonnummer. Representationen informerade honom den 13 juni 2003 om att hans telefonnummer "uppgetts av er i ert [tidigare] klagomål till den Europeiska ombudsmannen". Den 14 juni 2003 begärde klaganden att representationen skulle lämna fullständig information om hur den behandlat hans personuppgifter. Hans begäran gjordes i enlighet med dansk lagstiftning, som genomför direktiv 95/46 om dataskydd¹⁷ och som i det stora hela innehåller samma krav som artikel 13 i förordning nr 45/2001 om dataskydd¹⁸.

Ombudsmannens undersökning avslöjade följande fakta. Kommissionens representation hade underlåtit att underrätta klaganden om huruvida det telefonnummer den använt för att kontakta honom den

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

10 juni 2003 registrerats eller inte. Först i sitt yttrande till ombudsmannen klargjorde kommissionen att ingen registrering av det telefonnumret ägt rum. Det framgick vidare att när representationen den 27 augusti 2003 underrättade klaganden om ett felaktigt telefonnummer som registrerats på hans namn och senare raderats, hade den inte lämnat någon information om när det numret registrerats eller när det raderats. Dessutom framgick det tydligt av representationens skrivelse av den 27 augusti 2003 till klaganden att dess tidigare skrivelse av den 1 juli 2003, i vilken den uppgett att "kommissionens representation i Danmark inte tidigare registrerat andra personuppgifter på ert namn" var felaktig, eftersom det felaktiga telefonnummer som registrerats inte nämndes i den skrivelsen. På grundval av resultaten av sin undersökning ansåg ombudsmannen att representationen underlåtit att lämna korrekt och lättbegriplig information enligt artikel 13 i förordning nr 45/2001. Det var fråga om ett administrativt missförhållande och ombudsmannen gjorde en kritisk anmärkning. Ombudsmannen underrättade Europeiska datatillsynsmannen om beslutet, som också omfattade en del allmänna synpunkter på ombudsmannens avsikter när det gäller lämnande av information till och samråd med Europeiska datatillsynsmannen vid handläggningen av klagomål som gäller uppgiftsskydd.

Anmärkning

Kommissionen beklagade senare att artikel 13 i förordning nr 45/2001 hade överträtts i detta ärende. Den meddelade att kommissionens representation i Danmark skulle påminnas om att reglerna för uppgiftsskydd alltid måste följas.

FÖRSENAD BETALNING (BIDRAG TILL GALILEIPROJEKTET)

Sammanfattning av beslut i klagomål 530/2004/GG mot Europeiska kommissionen

Klaganden, ett litet tyskt företag, var underleverantör i "Galileiprojektet", som inrättats för att slutföra den förberedande analysen för "Galileo", det europeiska initiativet för ett globalt satellitnavigationsystem. Enligt den klagande berodde de betydande förseningarna mellan inlämnandet av kostnadsredovisningarna och själva betalningen främst på kommissionen och inte på de mellanhänder som var engagerade i projektet. Dessutom uttalade klaganden sitt missnöje över att kommissionen inte frigjort ett garantibelopp som innehållits i väntan på den slutliga bedömningen av projektet. Det var fråga om ett belopp på närmare 13 000 euro, vilket orsakade klaganden allvarliga ekonomiska problem. Klaganden gjorde gällande att garantibeloppet borde frigöras och att ränta borde betalas på grund av den försenade utbetalningen.

Kommissionen hävdade att en period på 240 dagar mellan inlämnandet av en kostnadsredovisning och betalningen till en underleverantör var normal med hänsyn tagen till projektets utformning och att klaganden genom att underteckna kontraktet hade accepterat att 15 % skulle innehållas som en garanti fram till dess att alla delresultat av projektet lämnats in till kommissionen och godkänts av denna.

Ombudsmannen fann att det förekommit förseningar i fråga om två kostnadsredovisningar. Han ansåg vidare att kommissionen inte på ett tillfredsställande sätt svarat på klagandens påstående avseende garantibeloppet. I ett förslag till vänskaplig förlikning föreslog han att kommissionen borde ompröva sin vägran att frigöra garantibeloppet och överväga att betala ränta.

Kommissionen svarade med att hänvisa till projektets extremt komplicerade utformning, som omfattade mer än 90 entreprenörer och underleverantörer. Den framförde sina ursäkter för förseningarna men ansåg att de knappast kunde anses betydande. Kommissionen hävdade också att en tidig utbetalning av en del av den slutliga betalningen till en del av huvudentreprenörerna vore oförenligt med samtliga entreprenörers gemensamma ansvar enligt kontraktet för bidrag till Galileiprojektet.

Ombudsmannen konstaterade att ingenting tydde på att kommissionen inte varit medveten om kontraktets komplicerade karaktär när den åtog sig att göra utbetalningar inom en viss tid. Även om förseningarna var relativt små utgjorde de ett administrativt missförhållande.

Vad garantibeloppet beträffar ansåg ombudsmannen att kommissionen hade full rätt – och till och med skyldighet – att vidta åtgärder för att skydda gemenskapens ekonomiska intressen när den slöt

kontrakt. Däremot var han inte övertygad om att kommissionen inte skulle ha kunnat frigöra beloppet till klaganden, med tanke på att kommissionen inte ifrågasatt arbetets kvalitet eller de kostnader klaganden redovisat. Eftersom kommissionen emellertid frigjort beloppet under tiden fanns det ingen anledning att vidare utreda denna aspekt av ärendet.

Vad gäller kravet på ränta ansåg ombudsmannen att kontraktets utformning i detta ärende hade gjort det mycket osannolikt att kommissionen någonsin skulle behöva betala ränta i fall där den inte betalat underleverantörer i tid. Ombudsmannen utarbetade ett förslag till rekommendation till kommissionen om att den borde ersätta klaganden.

Kommissionen avvisade förslaget till rekommendation med motiveringen att den inte hade krävt att entreprenörerna skulle använda en viss kontraktsmall för underleverantörer och att klaganden därför kunde ha förhandlat fram särskilda villkor för betalning av ränta med mellanhanden. Ombudsmannen ansåg att det inte föreföll särskilt sannolikt att ett litet eller medelstort företag, som till exempel klaganden, skulle kunna begära ändringar i villkoren i ett standardkontrakt. Eftersom denna möjlighet dock inte kunde uteslutas kunde ombudsmannens tidigare utredningsresultat när det gäller betalning av ränta inte uprätthållas.

Ombudsmannen ansåg emellertid att små och medelstora företag knappast hade en realistisk möjlighet att delta i sådana projekt under sådana omständigheter. Han gjorde därför ytterligare en anmärkning och föreslog att kommissionen kunde tänka sig att ändra sin normala kontraktspraxis så att betalningen av ränta till entreprenörer på belopp som ännu inte betalats till underleverantörer som fullgjort sina skyldigheter som sig bör skulle börja ske automatiskt. Enligt ombudsmannen skulle en sådan ändring vara en nyttig bekräftelse på kommissionens förpliktelser gentemot små och medelstora företags intressen.

Anmärkning

Kommissionen underrättade ombudsmannen om att den noterat den kritiska anmärkningen och den ytterligare anmärkningen och att den kommer att bemöda sig om att ta hänsyn till små och medelstora företags intressen i framtida standardkontrakt i den mån det är förenligt med gemenskapens ekonomiska intressen och gällande lagbestämmelser.

KOMMISSIONENS SKÖTSEL AV ETT ANBUDSFÖRFARANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 538/2004/TN mot Europeiska kommissionen

Kommissionen avslag det klagande företags anbud i samband med en anbudsinfordran. Klaganden påstod bland annat att kommissionen skickat vilseledande meddelanden med inkonsekventa skäl för avslaget. Det klagande företaget undrade vidare varför det inte fått en viss skrivelse från kommissionen per fax. Slutligen förklarade klaganden att den fått indikationer på att ett av de anbud som godkännts ingetts bara i original, utan kopior, vilket stred mot lydelsen i anbudsinfordran.

Kommissionen påpekade att den som svar på ett meddelande från klaganden lämnat kompletterande upplysningar om orsakerna till att den avslagit klagandens anbud. Den förklarade att den inte har någon skyldighet att skicka skrivelser per fax, men att den i regel gör det och att den enligt sina interna regler (handboken för förfaranden för offentlig upphandling) inte anser att ett anbud inte kan godkännas om det inte inges i tre exemplar.

Ombudsmannen fann att klaganden hade skrivit till kommissionen i ett försök att vederlägga kommissionens skäl för att avslå anbudet och att kommissionen som svar hade gett ytterligare skäl för sitt avslag utan att förklara att dessa skäl kompletterade dem som gavs i den första skrivelsen. Dessutom föreföll kommissionen inte ha erkänt eller bemött klagandens försök att vederlägga de första skälen som gavs för att avslå anbudet. Ombudsmannen ansåg därför att kommissionen underlåtit att svara så fullständigt och exakt som möjligt på den klagandes brev enligt kraven i den europeiska kodexen för god förvaltningssed. Ombudsmannen gjorde därför en kritisk anmärkning.

Ombudsmannen gjorde dessutom ytterligare två anmärkningar. I den första föreslogs det att kommissionen skulle överväga att formalisera och förtydliga sina förfaranden när det gäller att skicka skrivelser per fax som gäller utvärdering av anbud. I den andra noterades det att punkt 10.5 i handboken om förfaranden för offentlig upphandling inte förefaller motsvara lydelsen i anbudsinfordran, vilket tyder på att anbud som inte inges i ett undertecknat original plus två kopior inte kommer att anses giltiga. För att undvika att eventuell orättvisa uppkommer i framtiden föreslog ombudsmannen att kommissionen på nytt skall undersöka förhållandet mellan handboken och anbudsinfordringarna när det gäller hur många exemplar av anbuderna som krävs.

Anmärkning

Som svar på den kritiska anmärkningen underrättade kommissionen senare ombudsmannen om att även om den ansåg sig ha tillämpat gällande förfaranderegler höll den med om att svar på brev och skrivelser i princip bör vara så fullständiga som möjligt och att man måste bemöda sig om detta. Vad gäller den första kompletterande anmärkningen noterade kommissionen att regeln om att anbudsgivare som fått avslag skall underrättas per post, per fax eller via e-post bara gäller den ursprungliga anmälan, medan det är den upphandlande myndigheten som från fall till fall skall bedöma hur brådskande ytterligare kommunikation är. Vad den andra kompletterande anmärkningen beträffar konstaterade kommissionen att handboken ger allmänna regler, men att den upphandlande myndigheten har rätt att fastställa särskilda regler för anbudens antal och form och att anbudsgivarens iakttagande av dessa regler skall bedömas med hänsyn tagen till principerna om proportionalitet, likabehandling, icke-diskriminering och bredaste möjliga deltagande enligt artikel 89 i budgetförordningen.

RÄTTEN TILL FÖRSVAR I SAMBAND MED EN ADMINISTRATIV UTREDNING

Sammanfattning av beslut i klagomål 620/2004/PB mot Europeiska kommissionen

En tjänsteman vid kommissionen hade gett in ett klagomål om trakasserier mot klaganden, också en tjänsteman vid kommissionen. Kommissionen tillsatte ett utredningsteam som skulle genomföra en administrativ utredning av påståendet. Utredningen ägde rum vid en tidpunkt då det inte verkade ha funnits några skrivna regler för hur en sådan utredning skulle genomföras.

Utredningsteamet konstaterade i sin utredningsrapport att det fanns bevis som tydde på att klaganden gjort sig skyldig till trakasserier. Som en följd av rapporten föreslogs det att klaganden skulle ges en "tillrättavisning". Det är en typ av varning som skulle ha varit en del av klagandens personakt om den hade utfärdats. Dessutom framgick det av kommissionens yttrande att resultaten i utredningsrapporten skulle beaktas, och faktiskt också beaktades, av den berörde generaldirektören i dennes beslut om huruvida disciplinära förfaranden borde inleda mot klaganden.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden bland annat att det team som genomförde den administrativa utredningen kränkt hans rätt till försvar.

Ombudsmannen påpekade att respekten för rätten till försvar är en allmän princip i gemenskapsrätten som måste följas även om det inte uttryckligen föreskrivs.

Ombudsmannen ansåg att rätten att höras gällde i det aktuella ärendet. Det förutsatte dock inte att allt material som utredarna förlitade sig på översändes till klaganden, förutsatt att klaganden innan utredningsrapporten slutfördes underrättades om och gavs en rimlig möjlighet att kommentera utredarnas preliminära konstaterande av de faktiska omständigheterna och substansen i bevisningen till stöd för detta.

Det föreföll som om utredningsteamet faktiskt slutfört rapporten och översänt den till den berörde generaldirektören utan att underrätta klaganden om och utan att ge denne en rimlig chans att kommentera de preliminära konstaterandena och den bevisning utredarna förlitat sig på. Enligt ombudsmannen var det fråga om bristande respekt för klagandens rätt till försvar och därför ett administrativt missförhållande.

TILLTRÄDE TILL FISKE I VATTNEN RUNT AZORERNA

Sammanfattning av beslut i klagomål 1273/2004/GG mot Europeiska kommissionen

Klagomålet gällde i vilken omfattning fiske tilläts före den 1 augusti 2004 i vattnen runt Azorerna, en ögrupp som tillhör Portugal. Sedan Portugal anslöt sig till EG 1986 hade vissa övergångsbestämmelser varit tillämpliga på fiske i vattnen runt Azorerna. Övergångsbestämmelserna, av vilka de viktigaste slutligen fastställdes i rådets förordningar (EG) nr 685/95¹⁹ och 2027/95²⁰, gav i praktiken Portugal ensamrätt till fiske i vattnen runt Azorerna.

Genom rådets förordning (EG) nr 1954/2003²¹, som trädde i kraft den 14 november 2003, avskaffades i praktiken det gamla systemet enligt förordningarna 685/95 och 2027/95 som reglerade tillträdet till vattnen runt Azorerna. Enligt artikel 11 skulle en förordning antas senast den 31 juli 2004 om fastställande av den maximala årliga fiskeansträngningen för varje medlemsstat och för varje typ av fiske. Förordningen antogs den 19 juli 2004 och trädde i kraft den 5 augusti 2004. Enligt artikel 15 i förordningen skulle förordningarna 685/95 och 2027/95 upphöra att gälla den dag då förordningen enligt artikel 11 trädde i kraft eller senast den 1 augusti 2004.

Därmed uppstod frågan om det gamla systemet hade upphört att gälla den 14 november 2003, när förordning nr 1954/2003 trädde i kraft, eller den 1 augusti 2004, det datum som nämns i artikel 15 i förordning nr 1954/2003.

I januari 2004 upptäcktes spanska fiskefartyg i vattnen runt Azorerna. De spanska myndigheterna ansåg att detta var lagligt eftersom det gamla systemet hade avskaffats med verkan från den 14 november 2003.

Den regionala regeringen i Azorerna inlämnade därpå till kommissionen ett klagomål mot Spanien och hävdade att de spanska fiskefartygens verksamhet stred mot förordningarna 685/95 och 2027/95.

Klaganden, en portugisisk ledamot av Europaparlamentet, begärde att kommissionen skulle klargöra omständigheterna. Kommissionen gjorde slutligen klart att den instämde i Spaniens tolkning av förordning nr 1954/2003.

I sitt klagomål till ombudsmannen gjorde klaganden gällande att kommissionen hade begått ett juridiskt misstag och intagit en inkonsekvent ståndpunkt.

Ombudsmannen påminde om att det är god förvaltningssed för administrationen att undvika juridiska misstag och konsekvenser i dess offentliga uttalanden och att erkänna och rätta till eventuella misstag. Han konstaterade att kommissionens tolkning av de tillämpliga reglerna grundade sig på principen om att skulle en konflikt uppstå mellan två rättsakter har den nyare företräde (*lex posterior derogat legi priori*). Enligt ombudsmannen var det berättigat att tillämpa denna rättsmaxim om två villkor uppfylldes, nämligen i) att den nyare rättsakten är oförenlig med den äldre och att ii) frågan om förhållandet mellan de båda rättsakterna inte har avgjorts av lagstiftaren på ett annat sätt. Ombudsmannen konstaterade att det förstnämnda villkoret uppfylldes i det aktuella ärendet. Förordning nr 1954/2003 innehöll dock en uttrycklig bestämmelse om den dag då förordningarna nr 685/95 och 2027/95 skulle upphöra att gälla, och det var inte den 14 november 2003. Ombudsmannen ansåg att den mest logiska tolkningen av denna bestämmelse var att lagstiftaren hade avsett att 1995 års förordningar inte skulle upphöra att gälla med omedelbar verkan utan först efter det att "artikel 11-förordningen" antagits eller efter det att tillräckligt lång tid förflutit för att den skulle hinna antas. Lagstiftaren fastställde att denna period skulle löpa ut den 1 augusti 2004. Ombudsmannen ansåg att

¹⁹ Rådets förordning (EG) nr 685/95 av den 27 mars 1995 om administreringen av fiskeinsatsen med avseende på vissa fiskezoner och -resurser i gemenskapen, EGT L 71, 31.3.1995, s. 5.

²⁰ Rådets förordning (EG) nr 2027/95 av den 15 juni 1995 om en förvaltningsordning för fiskeansträngningen för vissa fiskezoner och fisketillgångar inom gemenskapen, EGT L 199, 24.8.1995, s. 1.

²¹ Rådets förordning (EG) nr 1954/2003 av den 4 november 2003 om förvaltningen av fiskeansträngningen för vissa fiskezoner och fisketillgångar inom gemenskapen, om ändring av förordning (EEG) nr 2847/93 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 685/95 och (EG) nr 2027/95, EUT L 289, 7.11.2003, s. 1.

denna tolkning bekräftades av förordningens lydelse och utformning och att den också var förenlig med syftet med artikel 15 i förordning nr 1954/2003.

Ombudsmannen konstaterade slutligen att kommissionen själv, i motiveringen till ett lagförslag som den lagt fram den 3 februari, hade bekräftat att förordningarna 685/95 och 2027/95 ännu inte upphört att gälla.

Under dessa omständigheter ansåg ombudsmannen att kommissionens tolkning av förordning nr 1954/2003 var felaktig och oförenlig med dess ståndpunkt i motiveringen av den 3 februari 2004.

TILLGÅNG TILL HANDLINGAR GÄLLANDE ETT KONTRAKT I KINA

Sammanfattning av beslut i klagomål 1368/2004/GG mot Europeiska kommissionen

Klaganden, ett tyskt företag, ingick i ett konsortium med vilket kommissionen hade ingått ett tjänsteavtal för tillhandahållande av två EU-expert, en direktör och en ekonomi-/förvaltningschef, för ett miljöprojekt i Kina. En expert som var anställd hos den klagande utnämndes till ekonomi-/förvaltningschef och blev i praktiken vicedirektör efter att ett tillägg gjorts till hans kontrakt. Två år senare underrättade kommissionens delegation i Beijing konsortiet om att den beslutat säga upp tjänsteavtalet eftersom experten inte fullgjort sina uppgifter, ändrade genom tillägget. Klaganden begärde att kommissionen skulle bevilja tillgång till de handlingar uppsägningen av avtalet grundade sig på. Kommissionen avslog denna begäran.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden att kommissionen underlåtit att iakttä förordning nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till parlamentets, rådets och kommissionens handlingar²². Klaganden påstod också att uppsägningen av avtalet varit olaglig.

Kommissionens hävdade att handlingarna inte kunde ges ut eftersom de skulle påverka expertens personliga integritet och hans affärsintressen. Den tillade att handlingarna bara kunde ställas till en rättslig myndighets förfogande, efter det att en domstol beslutat att de skall företas. Vad gäller uppsägningen av avtalet hade kommissionen skrivit till konsortiet två gånger för att klaga över att experten inte fullgjorde sina nya skyldigheter men situationen hade inte förbättrats.

Efter att ha granskat kommissionens handlingar och undersökt all bevisning drog ombudsmannen slutsatsen att det inte förelåg något administrativt missförhållande i fråga om uppsägningen av avtalet men att kommissionen inte hade gett någon rimlig förklaring till sin vägran att bevilja tillgång till handlingarna i fråga. Han riktade därför ett förslag till rekommendation till kommissionen där han begärde att den skulle ompröva klagandens begäran.

Kommissionen meddelade att den var fortsatt övertygad om att den behandlat begäran korrekt. I en anda av gott samarbete hade den emellertid omprövat frågan och kunde delvis bevilja tillgång till 13 av de 16 berörda handlingarna genom att stryka vissa namn och avtalsdetaljer. Klaganden välkomnade kommissionens eftergifter men betonade att de inte var tillräckligt långtgående.

Ombudsmannen medgav att kommissionen gjort mycket för att lindra hans farhågor men ansåg att de åtgärder den vidtagit för att genomföra hans rekommendation inte var tillräckliga. Han ansåg att kommissionen underlåtit att ge en rimlig förklaring till varför den strukit namnet på EU-direktören i vissa handlingar och inte beviljat tillgång åtminstone till delar av de återstående tre handlingarna. Efter att ha slagit fast att det inte var nödvändigt att skicka en särskild rapport till Europaparlamentet avslutade ombudsmannen ärendet med en kritisk anmärkning.

²²

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 30.5.2001, s. 43.

VILSELEDANDE UTTALANDE I ETT YTTRANDE OM ETT TIDIGARE KLAGOMÅL

Sammanfattning av beslut i klagomål 2862/2004/GG mot Europeiska kommissionen

En tysk icke-statlig organisation lämnade in en ansökan till generaldirektoratet för humanitärt bistånd (ECHO) i syfte att underteckna ramavtalet om partnerskap. Ansökan avslogs och kommissionens handläggning av ärendet gav upphov till ett första klagomål som gavs in av klaganden 2001 (ärende 1702/2001/GG). I sitt beslut om detta klagomål gjorde ombudsmannen flera kritiska anmärkningar.

I sitt yttrande om ärende 1702/2001/GG hade kommissionen hänvisat till sin skriftväxling med det tyska utrikesministeriet. Utrikesministeriet svarade att det, när det ombads lämna information om klagandens lämplighet, hade översänt ett svar där det konstaterades att en utredning riktad mot klaganden pågick och att det därför inte kunde avge några rekommendationer. I en senare intern not hade en av ECHO:s anställda konstaterat att de tyska myndigheterna inte kunnat ge någon referens eftersom de inte arbetade tillsammans med den klagande organisationen och därför inte kände den. Kommissionen hade tillagt att de tyska myndigheter inte lämnat ytterligare upplysningar om klaganden, trots fortlöpande kontakter mellan ECHO och det tyska utrikesministeriet.

I sitt nya klagomål som gavs in i september 2004 hänvisade den klagande till information den fått från det tyska utrikesministeriet. Enligt denna information hade utrikesministeriet inte känt sig skyldigt att ge ECHO ytterligare upplysningar och ECHO hade aldrig frågat hur det förfarande man hänvisat till framskred. Klaganden hävdade därför bland annat att ECHO i strid med sina egna uttalanden aldrig försökte få aktuell, relevant och verifierbart korrekt information om detta och ljugit för ombudsmannen i sitt yttrande i ärende 1702/2001/GG.

Kommissionen uppgav att uttalandena i fråga inte kunde tolkas så som klaganden påstod. Med beaktande av informationen från det tyska utrikesministeriet hade den beslutat avbryta handläggningen av klagandens ansökan. Kommissionen uppgav att den väntat på en uppföljning från utrikesministeriet och aldrig påstått något annat.

Ombudsmannen noterade att hänvisningen till "fortlöpande kontakter" måste förstås så att den avsåg kontakter som gällde klagandens ärende men att kommissionen inte verkade bestrida att sådana kontakter ägt rum efter den som beskrivs i den interna noten. Dessutom hade han svårt att se vilken typ av slutligt svar som ännu kunde väntas av en institution som meddelat att den inte kände klaganden.

Ombudsmannen fastslog därför att kommissionens uttalande, enligt vilket inga ytterligare upplysningar lämnades av de tyska myndigheterna trots fortlöpande kontakter, var vilseledande. Han gjorde en kritisk anmärkning. Han ansåg dock att det inte fanns tillräckliga bevis för att styrka att uttalandet var en medveten lögn. Inget administrativt missförhållande konstaterades i fråga om klagandens övriga påståenden.

HANDLÄGGNING AV ETT KLAGOMÅL MOT ETT PRIVAT FÖRETAG

Sammanfattning av beslut i klagomål 3622/2004/GG mot Europeiska kommissionen

En tysk medborgare bosatt i Frankrike anlät det franska telekombolaget Tele 2. Han ville betala sina räkningar genom direktdebitering från sitt tyska bankkonto. Tele 2 vägrade dock ge honom den information som var nödvändig för att göra sådana transaktioner, det vill säga IBAN (International Bank Account Number) och BIC (Bank Identifier Code). Med beaktande av att Tele 2:s agerande utgjorde en överträdelse av EU:s inre marknadsregler, överlämnade klaganden ett klagomål mot Tele 2 till kommissionen.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden att kommissionen inte handlagt hans klagomål på rätt sätt.

Vad gäller sakfrågan i ärendet framhöll kommissionen att Tele 2 inte överträtt den tillämpliga förordningen, eftersom ingen bestämmelse i förordningen ålade ett företag en skyldighet att acceptera ett visst betalningsinstrument. Den fastställde endast en princip om att nationella och gränsöverskridande betalningsinstrument skall behandlas lika. Eftersom Tele 2 inte bedrev gränsöverskridande fakturering hade bolaget rätt att vägra ge klaganden sina internationella bankkoordinater. Kommissionen framhöll att gränsöverskridande direktdebitering inte förekom i EU för närvarande. Den tillade att den för närvarande arbetade med att skapa ett enda betalningsområde, inklusive ett alleuropeiskt system för direktdebitering, och att den avsåg att lägga fram ett direktivförslag om detta under 2005.

Ombudsmannen ansåg att kommissionens slutsats att Tele 2 inte gjort sig skyldig till någon överträdelse av gemenskapslagstiftningen var rimlig. Han fann det beklagligt att gränsöverskridande direktdebitering inte verkade finnas i EU men noterade att kommissionen tillkännagett åtgärder för att ändra denna situation inom en snar framtid.

Vad förfarandet beträffar konstaterade ombudsmannen emellertid att ingenting tydde på att rättssäkerhetsgarantierna avseende handläggningen av klagomål som gäller överträdelser av gemenskapsrätten hade respekterats i det aktuella ärendet. Enligt kommissionens meddelande från 2002 till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten²³ behöver skrivelser som kritiserar privata företags agerande inte registreras som ett klagomål men avsändaren måste underrättas om kommissionen beslutar att inte registrera en skrivelse som ett klagomål. Ombudsmannen noterade att ingenting visade att detta hade gjorts i det aktuella ärendet. Han konstaterade vidare att det hade varit god förvaltningspraxis om kommissionen hade underrättat klaganden om resultatet av sina förfrågningar hos de franska myndigheterna om Tele 2:s agerande. Ingen sådan information förefaller dock ha lämnats innan den klagande vände sig till ombudsmannen. Ombudsmannen avslutade därför ärendet med en kritisk anmärkning.

UTESLUTANDE AV VINSTDRIVANDE ENHETER FRÅN DELTAGANDE I ANBUDSINFORDRINGAR

Sammanfattning av beslut i klagomål 2673/2004/PB mot Europeiska kommissionen

Kommissionen underrättade klaganden om att hans grupp inte uppfyllde kriterierna för att delta i ett EU-program som hade till syfte att sprida information till allmänheten om EU-utvidgningen, eftersom det var gängse förvaltningspraxis att utesluta vinstdrivande enheter från sådana program. I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden att kommissionens praxis var felaktig.

Kommissionen förklarade att uteslutandet av vinstdrivande enheter inte hade varit en fråga om "förvaltningspraxis", utan grundade sig på ett antal särskilda överväganden. För det första får ekonomiskt stöd från EU inte leda till att mottagarna av stödet gör vinst. Kommissionen ansåg att risken för att mottagaren gör vinst var större i fråga om privata vinstdrivande enheter än när det gäller aktörer i det civila samhället, som enligt kommissionen inte omfattade vinstdrivande enheter. För det andra erbjuder civilsamhället en multiplikatoreffekt som ansågs vara användbar för det program som berörs här. För det tredje är information om EU-utvidgningen som sprids av aktörer i det civila samhället som arbetar i allmänhetens intresse mer trovärdig för medborgarna än information som sprids av vinstdrivande enheter.

Ombudsmannen noterade att EU-institutionerna har stor handlingsfrihet när det gäller att fastställa urvalskriterier och andra villkor i anbudsinfordringar. Ombudsmannen kunde dock undersöka om institutionerna har agerat inom ramen för sin handlingsfrihet.

Vad gäller kommissionens första synpunkt, det vill säga att risken för vinst är större när det gäller vinstdrivande enheter, påpekade ombudsmannen för det första att kommissionen är i sin fulla rätt att besluta att programmet inte bör leda till vinst för dem som tar emot EU-medel. Ombudsmannen

23

EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

konstaterade emellertid att detta mål troligen också kunde ha nåtts genom ett uttryckligt villkor i de berörda bidragsöverenskommelserna. Kommissionens betänkligheter föreföll därför grunda sig på antagandet att det är mindre sannolikt att vinstdrivande enheter iakttar villkoren i bidragsöverenskommelsen än att aktörer i det civila samhället gör det. Ombudsmannen betvivlade att ett sådant antagande faktiskt är berättigat. Mot bakgrund av det utredningsresultat som gällde den andra och tredje synpunkten ansåg ombudsmannen att det inte var nödvändigt att utreda den frågan vidare.

Den andra och tredje synpunkten som kommissionen lade fram gällde i huvudsak fördelarna med att fokusera programmet på aktörer i det civila samhället som arbetar i allmänhetens intresse. Det verkar inte ha varit orimligt från kommissionens sida att anse att dessa fördelar bäst kunde uppnås genom en fokusering på aktörer i det civila samhället. Enligt ombudsmannen hade klaganden därför inte bevisat att kommissionen överskridit sina befogenheter att göra egna bedömningar när den beslutade att utesluta vinstdrivande enheter från anbudsinfordringarna i fråga. Ombudsmannen fann därför inget administrativt missförhållande.

Ombudsmannen gjorde också en kritisk anmärkning som gällde kommissionens underlåtenhet att bekräfta att den mottagit de anbud som klaganden och övriga sökande skickat in som svar på anbudsinfordran.

3.4.4 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)

OLAFS UNDERLÅTENHET ATT ANGE HUR LÄNGE EN UTREDNING SANNOLIKT KOMMER ATT VARA

Sammanfattning av beslut i klagomål 140/2004/PB mot Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)

En tjänsteman anförde klagomål mot OLAF med anledning av dess hantering av information som han lämnat om misstänkta olagligheter i ett gemenskapsorgan han hade arbetat för. Klaganden hävdade bland annat att OLAF inte informerat om hur lång tid som rimligen behövdes för att utreda hans klagomål. Den då tillämpliga bestämmelsen innehöll ett "whistle-blowing"-villkor om att tjänstemannen "hade gett [OLAF] eller kommissionen en rimlig tidsperiod för att vidta lämpliga åtgärder" innan tjänstemannen kunde underrätta cheferna för andra specificerade gemenskapsinstitutioner om de påstådda förseelserna. I bestämmelsen definierades dessutom "en rimlig tidsperiod" som "den tidsperiod antingen OLAF eller kommissionen har angett som nödvändig för att genomföra undersökningarna" och förutsatt att "tjänstemannen underrättas på vederbörligt sätt".

OLAF gjorde i huvudsak gällande att denna bestämmelse inte var relevant, eftersom klaganden inte hade påstått att han inte hade drabbats av några negativa konsekvenser av att ha lämnat ut informationen utanför kommissionen eller OLAF. Byrån påpekade också att även om bestämmelsen hade varit tillämplig följdes den fullständigt i detta ärende, eftersom klaganden aldrig meddelat att han trodde att en rimlig tidsperiod överskridits.

Ombudsmannen ansåg i) att syftet med bestämmelsen i fråga var att göra det möjligt för den berörde tjänstemannen att veta när han eller hon kunde lämna ut information utanför kommissionen eller OLAF utan att drabbas av negativa konsekvenser, ii) att bestämmelsen inte krävde att den berörde tjänstemannen redan borde ha drabbats av negativa konsekvenser eller begärt upplysningar om den rimliga tidsperioden, och iii) att bestämmelsen tydligt ålade OLAF att i alla lägen underrätta tjänstemannen om inom vilken tid den väntade sig att avsluta utredningen av ett "whistle-blowing"-klagomål. Ombudsmannen påminde om att den högsta myndigheten när det gäller gemenskapsrättsens tolkning och innebörd är EG-domstolen, och gjorde därför en kritisk anmärkning rörande OLAF:s handläggning av ärendet.

Anmärkning

De ändrade tjänsteföreskrifterna (2004) innehåller särskilda regler om detta (Avdelning II, "Tjänstemännens rättigheter och skyldigheter").

3.4.5 Europeiska investeringsbanken

E-POSTKORRESPONDENS MED EN ARBETSSÖKANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 1700/2004/MF mot Europeiska investeringsbanken

Klaganden togs med i en förteckning över godkända sökande av Europeiska investeringsbanken (EIB) i samband med ett urvalsförfarande. Den 30 maj 2002 skickade klaganden ett e-postmeddelande och begärde information om sina möjligheter att börja arbeta hos EIB. Samma dag skickade chefen för EIB:s personalavdelning två e-postmeddelanden till den klagande. I det första meddelandet skrev han "Han har blivit fullständigt galen" och konstaterade att klaganden skickat sin ansökan till över 18 enhetschefer. I det andra meddelandet gav han klaganden rådet att inte skriva fler e-postmeddelanden. Därefter gjorde han följande uttalande: "Jag vore tacksam om ni kunde avstå från dessa åtgärder som inte gynnar er ansökan."

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden först och främst att chefen för EIB:s personalavdelning kommit med smädelser och hotelser mot honom i de båda e-postmeddelandena av den 30 maj 2002.

EIB förklarade att det första av de båda meddelandena skickats till klaganden av misstag och att EIB uppriktigt beklagade dess innehåll. Vad det andra meddelandet beträffar hade klaganden inte blivit utsatt för några som helst smädelser. Enhetschefen hade helt enkelt skickat dessa e-postmeddelanden för att hjälpa klaganden genom att ge honom rådet att det kunde äventyra hans eventuella anställning om han alltför ofta hörde sig för hos EIB om sina möjligheter.

Ombudsmannen ansåg att innehållet i det första meddelandet helt klart skulle ha utgjort ett olämpligt språkbruk om det avsiktligt riktats till klaganden. Eftersom EIB hade förklarat att meddelandet skickats till klaganden av misstag, ansåg ombudsmannen att det inte föreföll finnas några skäl för ytterligare utredning av denna aspekt av klagomålet.

Ombudsmannen konstaterade att EIB:s andra e-postmeddelande av den 30 maj 2002 skapade en koppling mellan klagandens e-postmeddelanden och hans ansökan, det vill säga han kunde få avslag på sin ansökan om han fortsatte skicka e-postmeddelanden med begäran om information. Ombudsmannen påpekade att EIB, genom att i sitt svar på klagandens begäran om information om sin ansökan använda termer som av en genomsnittlig läsare kunde uppfattas som hotfulla, underlätit att följa artikel 11 och artikel 12.1 i den europeiska kodexen för god förvaltningssed. Ombudsmannen gjorde därför en kritisk anmärkning.

EIB:S HANTERING AV EN BEGÄRAN OM TILLGÅNG TILL INFORMATION

Sammanfattning av beslut i klagomål 3442/2004/PB mot Europeiska investeringsbanken

Klaganden hade begärt information om lån som Europeiska investeringsbanken (EIB), via banker som fungerar som intermediärer, ställt till förfogande för små och medelstora projekt för förnybar energi. Han gjorde gällande att EIB med orätt avslagit hans begäran. EIB förklarade sin policy med att "utlämnandet av detaljinformation om beviljandet av s.k. globala lån hör till befogenhetsområdet för den bank som fungerar som intermediär (...). EIB ger på begäran ut sifferuppgifter om finansiering av globala lån, inklusive per land och sektor." Enligt EIB grundade sig denna praxis på den omständigheten

att de slutliga mottagarna hade ett avtalsförhållande med intermediärbanken och inte med EIB, och att EIB inte bör lämna ut information som utgjorde en del av det konfidentiella förhållandet mellan intermediärbanken och den slutliga mottagaren. Med hänsyn till det tillämpliga undantaget i EIB:s regler för handlingars offentlighet föreföll denna synpunkt berättigad. Ombudsmannen konstaterade därför att inget administrativt missförhållande förelåg.

Klaganden hävdade också att det förekommit förseningar i EIB:s svar på hans klagomål som gällde vägran att ge tillträde till ovan nämnda information. EIB påpekade att eftersom klagandens klagomål var så komplicerat hade det varit nödvändigt att vänta till dess att alla experter med relevant sakkunskap kunnat konsulteras i full utsträckning.

I sin bedömning av detta påstående påpekade ombudsmannen att det är god förvaltningssed att besvara klagomål inom en rimlig tidsperiod och i alla händelser inom den tidsfrist som den berörda institutionen eventuellt fastställt. I det aktuella ärendet hade EIB fastställt en tidsfrist på två månader i sina egna regler för god förvaltningssed. Ombudsmannen övertygades inte av EIB:s förklaring till sitt senkomna svar, eftersom han inte kunde se varför EIB ansåg att de frågor som tagits upp varit "komplicerade" i den mening som avses i den tillämpliga bestämmelsen i dess regler för god förvaltningssed. Ombudsmannen ansåg därför att EIB:s underlåtenhet att besvara klagandens klagomål av den 9 juli 2004 inom den tvåmånadersfrist som anges i dess regler för god förvaltningssed utgjorde ett administrativt missförhållande, och en kritisk anmärkning gjordes.

3.5 FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER SOM GODTAGITS AV INSTITUTIONEN

3.5.1 Europeiska kommissionen

ÅLDERSGRÄNSER I SAMBAND MED PRAKTIKANTPROGRAM

Sammanfattning av beslut i klagomål 2107/2002/(BB)PB mot Europeiska kommissionen

Klagomålet gällde reglerna för praktikanttjänstgöring vid kommissionen, där en åldersgräns på 30 år uttryckligen angavs. Klaganden hävdade att åldersgränsen utgjorde åldersdiskriminering och stred mot Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

I artikel 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna föreskrivs följande: "All diskriminering på grund av bland annat [...] ålder [...] skall vara förbjuden". Enligt EG-domstolens etablerade rättspraxis är olikabehandling diskriminerande om det inte motiveras av objektiva faktorer.

Kommissionen hävdade att åldersgränsen på 30 år var objektivt berättigad därför att kommissionens program för praktikanttjänstgöring riktade sig till unga människor i början av sin karriär och att åldersgränsen därför inte var diskriminerande och att den var förenlig med artikel 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Efter att noggrant ha undersökt kommissionens argument ansåg ombudsmannen att åldersgränsen i samband med kommissionens praktikantprogram utgjorde oskälig diskriminering. Han skickade därför ett förslag till rekommendation till kommissionen den 15 juni 2004 om att den borde avskaffa åldersgränsen.

Den 29 mars 2005 underrättade kommissionen ombudsmannen om att den hade antagit nya regler för sitt praktikantprogram som inte innehöll någon åldersgräns. Reglerna gällde från och med den 1 mars 2005.

På grundval av sin undersökning konstaterade ombudsmannen att kommissionen hade godtagit hans förslag till rekommendation och att kommissionens åtgärd var tillräcklig. Ombudsmannen avslutade därför ärendet.

Ombudsman noterade också att flera andra gemenskapsinstitutioner och –organ tillämpar en övre åldersgräns i sina praktikantprogram. Ombudsmannen tillkännagav därför att han på eget initiativ skulle inleda en undersökning av dessa program.

ANNULLERING AV FINANSIELLT ÅTAGANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 2111/2002/MF (konfidentiellt) mot Europeiska kommissionen

Klaganden lämnade in ett projekt till kommissionens representation i Frankrike om kommunikationsstrategier i samband med EU-utvidgningen. Projektet omfattade tre pressbesök. I november 2001 gjorde kommissionen ett finansiellt åtagande om att medfinansiera klagandens projekt med ett belopp på 94 854 euro för tre besök. Fyra veckor före den sista delen av projektet, som gällde det tredje pressbesöket, beslutade emellertid kommissionens representation i Frankrike att ta tillbaka sitt åtagande.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden att han borde få ersättning för kostnaderna och för den skada han åsamkats.

Kommissionen hävdade att beslutet i fråga inte utgjorde en ensidig uppsägning av en avtalsförpliktelse och att den inte hade någon juridisk skyldighet gentemot klaganden. Därför föreföll det inte vara fråga om liden skada.

Ombudsmannen påminde om artikel 10 i den europeiska kodexen för god förvaltningssed. Han noterade att klaganden hade informerats om att projektet hade godkänts och att de fastställda kostnaderna skulle täckas. Han konstaterade vidare att kommissionen hade gett ett ekonomiskt bidrag för de två första pressbesöken. Ombudsmannen ansåg att klaganden under dessa omständigheter skäligen kunde förvänta sig att kommissionen skulle ge ett ekonomiskt bidrag till det sista pressbesöket.

Ombudsmannen föreslog en vänskaplig förlikning som gick ut på att kommissionen skulle vidta åtgärder för att se till att klaganden i möjligaste mån skulle ges samma ställning som om det administrativa missförhållandet aldrig ägt rum. Dett skulle kunna omfatta ett skäligt erbjudande om ekonomisk ersättning.

Kommissionen underrättade ombudsmannen om att den hade beslutat godta hans förslag. Klaganden konstaterade dock att han trots detta åtagande inte kontaktats av kommissionen. Ombudsmannen lade därför fram ett förslag till rekommendation där han uppmanade kommissionen att utan dröjsmål kontakta klaganden för att försöka nå en rimlig uppgörelse som omfattade ett erbjudande om skälig ersättning.

Kommissionen gick till slut med på att betala klaganden ersättning på 56 000 euro, vilket tillfredsställde klaganden. Ombudsmannen avslutade därför ärendet.

VAL AV ELEVER TILL EUROPASKOLORNA

Sammanfattning av beslut i klagomål 1435/2003/MF mot Europeiska kommissionen

Klagandena ansökte om att deras son skulle skrivas in i den engelska sektionen på primärstadiet i Europaskolan i Ixelles i Bryssel för läsåret 2003/2004, men ansökan avslogs. I sitt klagomål till ombudsmannen påstod de klagande att de inte underrättats om några skäl som skulle motivera beslutet om avslag och de hävdade att det borde upphävas.

Kommissionen påpekade att reglerna för intagning av elever till Europaskolorna hade godkänts av Europaskolornas styrelse, som beslutat att "inskrivningen i en av Europaskolornas språksektioner (förskola, primärskola och sekundärskola) i regel skall avgöras på grundval av elevens huvudspråk". I klagandens fall var familjens språk italienska och spanska. Klagandens son hade rätt att bli inskriven i en Europaskola men inte nödvändigtvis i den språksektion hans föräldrar hade valt.

Ombudsmannen konstaterade att det i den skrivelse som rektorn för Europaskolan i Ixelles skickade till klagandena den 25 september 2003 hänvisades både till de språk som klagandenas son enligt honom använde i första hand, det vill säga spanska och italienska, och till bristen på lediga platser i den engelska sektionen. Beslutet föreföll därför grunda sig på dessa båda överväganden. Om intagningen till en viss språksektion avgjordes av vilka språk eleven använde i första hand var det dock svårt att förstå varför rektorn också hade hänvisat till platsbristen i den engelska sektionen, eftersom det språket enligt rektorn inte hörde till de språk som klagandenas son använde i första hand. Om intagningen till en viss språksektion å andra sidan var beroende av tillgången på platser i den sektionen var det svårt att förstå varför rektorn också hade hänvisat till de språk som klagandenas son talade i första hand. Ombudsmannen ansåg därför att skrivelsen från rektorn för Europaskolan i Ixelles inte var tillräckligt tydlig för att göra det möjligt för klagandena att förstå orsakerna till beslutet att inte skriva in deras son i den engelska språksektionen. Det var fråga om bristande öppenhet i förfarandet för val av elever och därmed ett fall av administrativt missförhållande.

Ombudsmannen riktade ett förslag till rekommendation till kommissionen enligt vilket kommissionen bör bemöda sig om att klargöra villkoren för intagning av elever till Europaskolornas språksektioner.

I sitt detaljerade yttrande underrättade kommissionen ombudsmannen om att styrelsen beslutat att skolinspektörsnämnden borde titta närmare på hur Europaskolornas språksektioner är organiserade i största allmänhet. Kommissionen påpekade också att den under tiden hade översänt en begäran om förtydligande av kriterierna för intagning av elever till Europaskolornas generalsekretariat. I syfte att främja god förvaltning, öppenhet och ansvarsskyldighet i det system som Europaskolorna utgör hade kommissionen inlett ett omfattande samråd om hur Europaskolorna skall utvecklas. Samrådet skulle pågå till den 30 juni 2005.

Klagandena underrättade ombudsmannens byrå om att de var nöjda med kommissionens detaljerade yttrande och att deras son skrivits in i den engelska språksektionen för läsåret 2005/2006. Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionen hade godtagit hans förslag till rekommendation och att kommissionens åtgärder var tillfredsställande. Ombudsmannen avslutade därför ärendet.

TILLGÅNG TILL EN HANDLING SOM HÄRRÖR FRÅN EN MEDLEMSSTAT I SAMBAND MED FÖRFARANDET VID ALLTFÖR STORA UNDERSKOTT

Sammanfattning av beslut i klagomål 116/2005/MHZ mot Europeiska kommissionen

Klaganden, en ledamot av Europaparlamentet, begärde att kommissionen skulle ge honom tillgång till en skrivelse som Portugals dåvarande finansminister skickat till kommissionen i mars 2004 i samband med förfarandet vid alltför stora underskott. Kommissionen, som återopade artikel 4.1 a första strecksatsen i förordning nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar²⁴, avslog ansökan och angav som skäl att ett utlämnande av skrivelsen skulle undergräva skyddet för det allmänna samhällsintresset när det gäller den berörda medlemsstatens finansiella, monetära eller ekonomiska politik.

Klaganden hävdade att kommissionen hade gett ovannämnda undantag en alltför vid tolkning och ansåg att han borde ges tillgång till handlingen.

²⁴

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 30.5.2001, s. 43.

Kommissionen vidhöll att ett utlämnande av skrivelsen skulle påverka den portugisiska regeringens ekonomiska politik och finanspolitik negativt. Den påpekade vidare att eftersom den ansåg att detta undantag hindrade den från att lämna ut den aktuella skrivelsen hade den inte samrått med de portugisiska myndigheterna innan den avsåg klagandens begäran.

Ombudsmannen skrev därefter till Portugals ständiga representation vid Europeiska unionen och begärde de portugisiska myndigheternas åsikt om huruvida ett utlämnande av skrivelsen skulle ha en negativ effekt på den portugisiska regeringens ekonomiska politik och finanspolitik. I sitt svar ansåg de portugisiska myndigheterna att skrivelsen inte innehöll några element som skulle kunna påverka Portugals ekonomiska politik och finanspolitik och att den därför kunde lämnas ut till klaganden.

Ombudsmannen översände de portugisiska myndigheternas svar till kommissionen och begärde att den skulle underrätta honom om huruvida den nu vore beredd att ge tillgång till skrivelsen. Eftersom kommissionen underlät att svara inom den föreskrivna tidsfristen lade ombudsmannen fram ett förslag till rekommendation om att kommissionen borde ompröva sin vägran att ge tillgång till handlingen i fråga.

En kort tid efter det att förslaget till rekommendation lagts fram mottog ombudsmannen kommissionens svar på hans tidigare begäran. I svaret gick kommissionen med på att ge klaganden tillgång till handlingen i fråga och bifogade en kopia. Kommissionen bad också om ursäkt för sitt dröjsmål med att svara på ombudsmannens begäran.

Ombudsmannen konstaterade att kommissionens svar i sak innebar ett godkännande av hans förslag till rekommendation och omfattade tillräckliga åtgärder för dess genomförande.

3.5.2 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)

VILSELEDANDE INFORMATION I EN PRESSÖVERSIKT

Sammanfattning av beslut i klagomål 3446/2004/GG mot Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)

Klaganden, som hade varit Brysselkorrespondent för den tyska veckotidningen *Stern*, gav in flera klagomål till ombudsmannen mot OLAF. Ärende 1840/2002/GG gällde OLAF:s beskyllningar om att klaganden använt mutor för att komma över konfidentiella OLAF-handlingar som han använt i två tidningsartiklar. Efter att ha utrett ärendet gjorde ombudsmannen en kritisk anmärkning (se ombudsmannens årsrapport 2004). Ärende 2485/2004/GG (se avsnitt 3.7.3 nedan) gällde oriktiga och vilseledande uttalanden i OLAF:s inlagor till ombudsmannen i samband med undersökningen av ärende 1840/2002/GG.

Det aktuella ärendet gällde en pressöversikt för juni 2004, som OLAF publicerade på sin webbplats och som innehöll hänvisningar till artiklar i *Süddeutsche Zeitung* och *EUobserver* om klagandens konflikt med OLAF. Klaganden gjorde gällande att OLAF genom att citera dessa artiklar på ett sätt som var tendentiöst och förvrängde deras innebörd inte hade agerat objektivt och opartiskt. Med anledning av hans begäran hade OLAF redan ändrat denna passus. Klaganden ansåg emellertid att den fortfarande var vilseledande. Han krävde att OLAF omedelbart skulle dra tillbaka eller ändra texten.

Ombudsmannen ansåg att OLAF:s text tydligt innebar att en tidigare talesman för kommissionen bekräftat sina beskyllningar mot klaganden. Enligt artikeln i *Süddeutsche Zeitung* hade talesmannen dock snarare modifierat och tonat ner sina uttalanden. Därför ansåg ombudsmannen att OLAF:s text var vilseledande.

I OLAF:s pressöversikt nämndes dessutom att OLAF:s biträdande talesman talat om för *EUobserver* att han inte såg någon anledning att dementera artikeln i *Süddeutsche Zeitung*. Men eftersom OLAF inte presenterat innehållet i artikeln korrekt ansåg ombudsmannen att innebörden i talesmannens

uttalande hade förvrängts. I ett förslag till rekommendation begärde han därför att OLAF skulle se över och rätta informationen i sin pressöversikt.

Som svar föreslog OLAF tre möjligheter att genomföra ombudsmannens förslag till rekommendation: i) att stryka två stycken i pressöversikten, ii) att ändra ett stycke eller iii) att ta bort alla pressanalyser från sin webbplats och upphöra med denna tjänst. Ombudsmannen underrättade OLAF om att det föreföll som om de två förstnämnda möjligheterna skulle kunna lösa problemet och att klaganden ansåg att det andra alternativet var särskilt lämpligt. OLAF ändrade därefter lydelsen i det berörda stycket och klaganden medgav att OLAF hade gjort de nödvändiga korrigeringarna.

Ombudsmannen noterade att klaganden också hade framfört ytterligare kritik mot OLAF, men ansåg att OLAF hade godkänt hans förslag till rekommendation och att de åtgärder som vidtagits för att genomföra den var tillräckliga. Han avslutade därför ärendet.

3.6 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS AV ANDRA ORSAKER

3.6.1 Europeiska kommissionen

KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226 RÖRANDE ÖVERFÖRING AV PENSIONS RÄTTIGHETER

Sammanfattning av beslut i klagomål 1423/2004/ELB mot Europeiska kommissionen

Klaganden, en tillfälligt anställd vid Europaparlamentet, hade tidigare tjänat in pensionsrättigheter genom att arbeta inom jordbrukssektorn i Frankrike. Han försökte utan framgång föra över dessa pensionsrättigheter till gemenskapens pensionssystem i enlighet med tjänsteföreskrifterna. Han lämnade därefter in ett klagomål enligt artikel 226 mot Frankrike till kommissionen.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden att kommissionen underlåtit att handlägga hans klagomål enligt artikel 226 på vederbörligt sätt.

Kommissionen förklarade att en fransk pensionsmyndighet med det franska socialministeriets samtycke övervägde möjligheten att föra över pensionsrättigheter oberoende av om Frankrike ratificerat ett särskilt avtal om överföring av pensionsrättigheter. Den gav klaganden rådet att kontakta den förvaltning hos vilken han arbetade (dvs. Europaparlamentet) och uppmana den att rikta en motiverad påminnelse till den behöriga franska pensionsmyndigheten. Kommissionen ansåg att det inte var lämpligt för ögonblicket att anhängiggöra ärendet vid EG-domstolen. Om inga resultat nåddes på kort sikt skulle kommissionen dock ompröva sin ståndpunkt och anhängiggöra ärendet vid EG-domstolen. Kommissionen underrättade därefter ombudsmannen om svaret från den franska pensionsmyndigheten, där denna uppgav att bestämmelser motsvarande dem som antagits för det allmänna systemet skulle kunna antas för jordbruksanställda och att ansökningar som inkommit skulle tas upp till ny prövning.

På grundval av tillgängliga bevis avseende kommissionens pågående åtgärder för att garantera att gemenskapsrätten följs i denna fråga, ansåg ombudsmannen att kommissionen inte verkade ha överskridit sina lagstadgade befogenheter som fördragets väktare. Ombudsmannen ansåg att det var lämpligt att göra en ytterligare anmärkning för att påpeka att han uppfattade det så att kommissionen åtog sig att finna en lösning som skulle göra det möjligt för klaganden att åtnjuta sina rättigheter som anställd i Europeiska gemenskapernas tjänst.

KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226 I ETT PÅGÅENDE ÄRENDE VID DEN HÖGSTA RÄTTSPÄTTSTÄNSEN I EN MEDLEMSSTÄT

Sammanfattning av beslut i klagomål 3254/2004/(OV)ID mot Europeiska kommissionen

I klagomålet till ombudsmannen gjordes det gällande att kommissionen inte handlagt klagandens klagomål enligt artikel 226 på vederbörligt sätt. Klagomålet gällde det faktum att de grekiska myndigheterna inte erkänt honom som kemiingenjör på grundval av de yrkeskvalifikationer som materialingenjör han förvärvat i Storbritannien. Klaganden hävdade i synnerhet att kommissionen tolkat och tilläpplat direktiv 89/48/EEG²⁵ samt artiklarna 43 och 47 i EG-fördraget på fel sätt i hans fall.

När ombudsmannen fattar sitt beslut om huruvida det är motiverat att undersöka ett klagomål, undersöker han om en bedömning av sakfrågan i klagomålet omfattar en undersökning av rättsliga och faktiska frågor i samband med talan som väckts vid en gemenskapsdomstol eller en nationell domstol. Detta är desto viktigare om klagomålet omfattar frågor som gäller tolkning och tillämpning av nationell lagstiftning, eftersom nationella domstolar har bättre förutsättningar än ombudsmannen att behandla sådana frågor.

Efter att noggrant ha undersökt klagomålet, klagandens synpunkter på kommissionens yttrande och den talan om ogiltigförklaring som klaganden väckt hos högsta förvaltningsdomstolen i Grekland i september 2004 fann ombudsmannen att en bedömning av om klagandens beskillning var berättigad skulle omfatta en grundlig utredning av frågor som tagits upp i den talan som klaganden väckt vid högsta förvaltningsdomstolen i Grekland, bland annat frågor som gäller tolkningen och tillämpningen av grekisk lagstiftning som reglerar den yrkesverksamhet som bedrivs av en "materialingenjör som har specialiserat sig på polymervetenskap och polymerteknik" och hur den förhåller sig till den yrkesverksamhet som bedrivs av en kemiingenjör enligt vad som föreskrivs i den medlemsstaten. Under dessa omständigheter drog ombudsmannen slutsatsen att det inte var motiverat att ytterligare utreda klagomålet och ta det under övervägande, eftersom det i allt väsentligt skulle innebära en dubbelning av den talan som klaganden väckt vid högsta förvaltningsdomstolen i Grekland.

Ombudsmannen förklarade emellertid under vilka omständigheter klaganden kunde förnya sitt klagomål till ombudsmannen efter det att det nationella rättsliga förfarandet avslutats.

FRI UTLÅNING AV BÖCKER FRÅN OFFENTLIGA BIBLIOTEK

Sammanfattning av beslut i de gemensamma klagomålen 3452/2004/JMA m. fl. mot Europeiska kommissionen

Ombudsmannen mottog ett stort antal klagomål som gällde kommissionens beslut att inteda ett överträdelseförfarande mot Spanien avseende genomförandet av direktiv 92/100 om upphovsrätt inom det immaterialrättsliga området²⁶.

Enligt de klagande hade kommissionen intagit ståndpunkten att de spanska offentliga bibliotekens praxis att låna ut böcker till allmänheten avgiftsfritt stred mot direktivet. De hävdade att kommissionens tolkning av direktivet och dess senare beslut att inleda ett överträdelseförfarande mot Spanien hotade de offentliga bibliotekens existens som en grundläggande allmännyttig tjänst och stred mot medborgarnas grundläggande rättighet att ha tillgång till kultur.

Som ett led i sin undersökning av ärendet begärde ombudsmannen att få information från sina nationella och regionala motsvarigheter inom det europeiska nätverket av ombudsmän. På grundval

25

Rådets direktiv 89/48/EEG av den 21 december 1988 om en generell ordning för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning som omfattar minst tre års studier, EGT L 19, 24.1.1989, s. 16 (*svensk specialutgåva*, område 6, volym 2, s. 192).

26

Rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter och vissa upphovsrätten närstående rättigheter inom det immaterialrättsliga området, EGT L 346, 27.11.1992, s. 61 (inofficiell svensk översättning).

av svaren från nätverket föreföll det som om många medlemsstater kunnat genomföra direktiv 92/100 korrekt på ett sätt som inte innebär att enskilda måste betala en avgift för att få låna böcker på offentliga bibliotek.

Kommissionen förklarade att den inte hade inlett ett överträdelseförfarande därför att offentliga bibliotek i Spanien lånar ut böcker avgiftsfritt utan därför att de spanska myndigheterna inte sett till att författarna fick ersättning för att deras verk lånades ut via offentliga bibliotek. Respekten för upphovsrätt och närstående rättigheter och betalandet av ersättning för dessa rättigheter enligt direktiv 92/100 betyder inte att de som lånar böcker inte längre får låna böcker avgiftsfritt och inte heller att biblioteken måste betala extraavgifter. I de flesta medlemsstater finansieras denna ersättning av de behöriga myndigheterna. Kommissionen underrättade också ombudsmannen om att den hade hänskjutit ärendet till EG-domstolen (mål C-36/05).

På grund av det rättsliga förfarandet vid EG-domstolen avslutade ombudsmannen sin undersökning av ärendet. Han betonade att hans undersökning, och särskilt samarbetet med nationella ombudsmän, hade bidragit till att för klagandena klargöra skälen för kommissionens åtgärder och möjligheterna att genomföra direktivet på rätt sätt.

3.7 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS EFTER EN SÄRSKILD RAPPORT

3.7.1 Europeiska unionens råd

UNDERLÅTENHET ATT GE GILTIGA SKÄL FÖR FORTSATT LAGSTIFTNING BAKOM STÄNGDA DÖRRAR

Sammanfattning av en särskild rapport som utarbetats med anledning av klagomål 2395/2003/GG mot Europeiska unionens råd

Klagandena, en tysk ledamot av Europaparlamentet och en företrädare för ungdomsgruppen inom kristdemokratiska unionen (CDU), hävdade att rådets arbetsordning inte var förenlig med artikel 1.2 i fördraget om Europeiska unionen. Enligt den artikeln skall rådet och de övriga gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen fatta beslut så öppet som möjligt.

Rådet hävdade att graden av öppenhet vid dess möten är ett politiskt val som skall träffas av rådet. Ombudsmannen var av motsatt åsikt med motiveringen att artikel 1.2 i fördraget om Europeiska unionen är tillämplig på rådet och att artikel 207 i EG-fördraget visserligen föreskriver att rådet skall anta sin egen arbetsordning men inte att det skall ses som ett politiskt val och avgöras av rådet i vilken grad rådets möten i dess egenskap av lagstiftare skall vara öppna för allmänheten.

Rådet hävdade också att artikel 1.2 i fördraget om Europeiska unionen endast angav att den *framtida* unionen bör vara så öppen som möjligt. Ombudsmannen ansåg att den utveckling som skett sedan den artikeln antogs i sin nuvarande lydelse 1997 också bör beaktas. Han påpekade att rådet redan 2000 antog en ny arbetsordning som föreskrev större öppenhet vid rådets möten i dess egenskap av lagstiftare. Enligt ombudsmannen gjorde rådet därmed klart att åtgärder för att öka transparensen i rådets lagstiftningsverksamhet måste och kunde vidtas. Antagandet av den nya arbetsordningen bekräftade också att sådana åtgärder var och är möjliga enligt gällande gemenskapsrätt.

Ombudsmannen konstaterade därför att rådet underlåtit att ge några giltiga orsaker till varför det inte kunde ändra sin arbetsordning för att kunna sammanträda offentligt när det agerar i sin egenskap av lagstiftare. Ombudsmannen översände detta konstaterande av ett administrativt missförhållande

till Europaparlamentet i en särskild rapport, med en rekommendation om att rådet "bör ompröva sin vägran att besluta att sammanträda offentligt när det agerar i sin egenskap av lagstiftare".

3.7.2 Europeiska kommissionen

UTBILDNINGSKOSTNADER FÖR BARN MED SÄRSKILDA UTBILDNINGSBEHOV

Sammanfattning av en särskild rapport som utarbetats med anledning av klagomål 1391/2002/JMA mot Europeiska kommissionen

Klaganden var en tjänsteman vid kommissionen vars dotter hade särskilda utbildningsbehov som inte kunde tillgodoses av Europaskolorna, som tillhandahåller utbildning avgiftsfritt för de anställda vid gemenskapens institutioner och organ. Eftersom Europaskolorna inte kunde ta hand om hennes dotter måste klaganden skicka sitt barn till en annan skola och betala en del av kostnaderna för hennes utbildning.

I samband med undersökningen mottog ombudsmannen ytterligare 21 klagomål innehållande liknande fakta och likadana anklagelser.

Ombudsmannens undersökning visade att integreringen av funktionshindrade barn i det vanliga utbildningssystemet är ett politiskt mål för kommissionen, men som dock ännu inte är av tvingande karaktär. Dessutom finns det avsevärda skillnader mellan medlemsstaternas lagar och praxis i detta avseende. Mot denna bakgrund ansåg ombudsmannen att kommissionen hade gett en rimlig förklaring till varför Europaskolorna bara tar hand om vissa barn med särskilda utbildningsbehov, medan barn med allvarliga funktionshinder inte integreras i Europaskolorna. Ombudsmannen var emellertid inte övertygad om att kommissionen gett en fullgod förklaring till de ekonomiska aspekterna på frågan. I avsaknad av en sådan förklaring konstaterade ombudsmannen att det var fråga om oskälig diskriminering när de anställda behandlades olika i ekonomiskt hänseende.

Ombudsmannen riktade därför ett förslag till rekommendation till kommissionen om att denna bör vidta nödvändiga åtgärder för att se till att föräldrarna till barn med särskilda utbildningsbehov som utestängs från Europaskolorna på grund av sina funktionshinder inte skall behöva bidra till utbildningskostnaderna för sina barn.

I sitt detaljerade yttrande uttryckte kommissionen i princip beredvillighet att se över sin nuvarande politik, med förbehåll för rådande budgetbegränsningar, som dock skulle kunna övervinnas under budgetberedningen. Även om detta var uppmuntrande var det inget entydigt godkännande av förslaget till rekommendation.

Ombudsmannen ansåg det därför lämpligt att lägga fram en särskild rapport för Europaparlamentet innehållande en rekommendation med samma innehåll som det tidigare förslaget till rekommendation.

3.7.3 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)

ORIKTIG OCH VILSELEDANDE INFORMATION TILL OMBUDSMANNEN UNDER EN TIDIGARE UNDERSÖKNING

Sammanfattning av en särskild rapport som utarbetats med anledning av klagomål 2485/2004/GG mot OLAF

Klaganden, som var Brysselkorrespondent vid den tyska veckotidningen *Stern*, hade kommit över kopior av konfidentiella OLAF-handlingar och använt dem i två artiklar. Två veckor senare hade OLAF publicerat ett pressmeddelande där den uppgav att "en journalist" hade kommit över några konfidentiella OLAF-handlingar, eventuellt "genom att betala en tjänsteman" och att OLAF därför beslutat inleda en intern utredning. Klaganden och hans tidning ansåg att även om inga namn nämnts i pressmeddelandet måste anklagelsen om givande av mutor uppfattas så att den riktades mot dem. Enligt klaganden var beskyllningen grundlös.

När OLAF vägrade dra tillbaka pressmeddelandet inlämnade klaganden ett klagomål till ombudsmannen (ärende 1840/2002/GG). I samband med ombudsmannens undersökning av detta klagomål tillbakavisade OLAF klagandens beskyllningar och lade fram ett antal argument för att visa att hänvisningen till "en journalist" kunde ha avsett vilken som helst av flera journalister som publicerat artiklar som antytt att de kommit över handlingarna i fråga. Dessutom påpekade OLAF att "hänvisningen också kunde avse vilken annan journalist som helst, eftersom OLAF inte uppgav att utredningen var kopplad till något särskilt material som redan publicerats".

Med stöd av den bevisning han hade i sin besittning drog ombudsmannen emellertid slutsatsen att det aktuella pressmeddelandet måste förstås så att det avsåg klaganden och att OLAF inte lagt fram några bevis till stöd för den beskyllning den framfört i pressmeddelandet. Ombudsmannen riktade därför ett förslag till rekommendation till OLAF där byrån uppmanades ta tillbaka sin beskyllning om givande av mutor. Eftersom ombudsmannen ansåg att OLAF inte genomfört förslaget till rekommendation på vederbörligt sätt gjorde han en kritisk anmärkning.

Därefter gjorde den belgiska åklagarmyndigheten en husrannsakan på klagandens kontor och i hans hem i Bryssel och beslagtog ett stort antal handlingar. Det framgick att dessa utredningsåtgärder hade grundat sig på information som OLAF översänt till de belgiska och tyska myndigheterna. Klaganden inlämnade ett nytt klagomål till ombudsmannen och översände kopior av OLAF:s skrivelser till myndigheterna, som enligt honom visade att OLAF hade lämnat oriktig information i samband med ärende 1840/2002/GG som sannolikt skulle vilseleda ombudsmannen och styra undersökningen i en viss riktning.

OLAF uppgav att dess uttalanden hade varit fullständigt korrekta och inte vilseledande.

Ombudsmannen undersökte fyra uttalanden eller grupper av uttalanden som klaganden ansåg vara oriktiga eller vilseledande och kom fram till att OLAF faktiskt hade lämnat oriktig eller vilseledande information i alla fyra fall. Ombudsmannen riktade därför ett förslag till rekommendation till OLAF och uppmanade denna att erkänna att den hade gjort oriktiga och vilseledande uttalanden i sina inlagor till ombudsmannen avseende ärende 1840/2002/GG.

Efter att ha undersökt OLAF:s detaljerade yttrande ansåg ombudsmannen att OLAF i själva verket hade vägrat att godkänna hans förslag till rekommendation. Han riktade därför en särskild rapport till Europaparlamentet där han ändrade sitt förslag till rekommendation till en rekommendation.

3.8 OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNING PÅ EGET INITIATIV

BETALNING FÖR BLOMSTERDEKORATION

*Sammanfattning av beslut om undersökning på eget initiativ OI/3/2005/OV (konfidentiellt)
avseende kommissionen*

I april 2005 mottog ombudsmannen ett klagomål från en florist i ett land utanför EU. I klagomålet påstods det att kommissionens delegation i det landet ("delegationen") underlåtit att betala klaganden för den blomsterdekoration han levererat till delegationens nyöppnade presscenter. Klaganden hävdade att kommissionen borde respektera ett muntligt avtal om leveransen och betala honom för de tjänster han tillhandahållit.

Ombudsmannen kunde inte inleda en undersökning av klagomålet som sådant, eftersom klaganden inte var EU-medborgare och inte var bosatt i en EU-medlemsstat (artikel 195 i EG-fördraget). Eftersom frågan emellertid föranledde en utredning beslutade ombudsmannen att inleda en undersökning på eget initiativ mot kommissionen i denna fråga.

Kommissionen förklarade att den ställt press- och informationscentrets lokaler till förfogande för den italienska ambassaden och en associerad fond för en begivenhet och att blomsterdekorationen hade levererats i det sammanhanget. Den klagande hade ingått avtalet om leverans av blomsterdekorationen med den italienska ambassaden och fonden. Inget avtal ingicks mellan delegationen och klaganden.

Ombudsmannen drog slutsatsen att det faktiskt inte fanns något avtal om blomsterdekorationen mellan kommissionen och den klagande och att denna slutsats inte ändrades av det faktum att själva dekorationen levererades i delegationens lokaler. Ombudsmannen konstaterade därför att klagandens betalningskrav riktat mot kommissionen inte kunde godkännas och att det inte förelåg något administrativt missförhållande.

Ombudsmannen underrättade dock den klagande om att han skulle kunna överväga att inlämna ett klagomål till det italienska utrikesministeriet. Med tanke på att en av orsakerna till klagandens problem föreföll vara att den ansvariga personen vid den italienska ambassaden hade lämnat ambassaden, fann ombudsmannen det också lämpligt att skicka en kopia av sitt beslut till den italienska ambassaden i delegationslandet.

Klaganden svarade ombudsmannen genom att konstatera att dennes beslut var riktigt och skulle kunna hjälpa honom att finna en lösning på de problem som orsakat klagomålet.

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

Ett konstruktivt samarbete mellan Europeiska ombudsmannen och EU:s institutioner och organ är av avgörande betydelse för att se till att medborgares klagomål behandlas snabbt och effektivt. Ombudsmannen utnyttjar de möjligheter som erbjuds genom möten med ledamöter och tjänstemän vid institutioner och organ för att förklara tanken bakom sitt arbete, hur de bäst besvarar klagomål som han uppmärksammar dem på och hur rutiner kan förbättras. Detta hjälper ombudsmannen att fullgöra sin dubbla roll som såväl extern kontrollmekanism som en resurs för att förbättra förvaltningens kvalitet. Ombudsmannen uppmanar också företrädare för andra institutioner och organ att vända sig till hans personal för att hålla den uppdaterad när det gäller den politiska och lagstiftningsmässiga utvecklingen i unionen. Han utbyter slutligen regelbundet information med centrala samarbetspartners, till exempel Europeiska datatillsynsmannen, vars arbete har en direkt betydelse för ombudsmannens verksamhet.

När ombudsmannen firade sitt tioårsjubileum försökte institutionen bygga vidare på det samarbete som hade utvecklats dithittills, för att säkerställa en EU-förvaltning av toppklass. Ombudsmannen arbetade mot detta mål i synnerhet under festmiddagen för EU-institutionernas ordförande och generalsekreterare och cheferna för EU:s organ och byråer den 17 november (se avsnitt 6.1). Europeiska kommissionens ordförande, José Manuel Barroso, höll vid det tillfället ett öppningsanförande där han på nytt upprepade det åtagande han hade uttryckt vid ombudsmannens möte den 25 maj med kommissionskollegiet om att samarbeta nära med ombudsmannen till förmån för medborgarna. För detta möte redogörs närmare i avsnitt 4.2 nedan.

Ombudsmannen och parlamentet – en särskild relation

Ombudsmannens särskilda förhållande till Europaparlamentet, som väljer honom och till vilket han rapporterar varje år, är av särskild betydelse. Ombudsmannen har ett fruktbart samarbete med parlamentets utskott för framställningar, som är ansvarigt för förbindelserna med ombudsmannen och bland annat utarbetar betänkandet om ombudsmannens årsrapport. Vid ett möte med utskottet för framställningar den 12 oktober 2005 åtog sig ombudsmannen vidare att i enlighet med artikel 195.3 i Europaparlamentets arbetsordning på eget initiativ höras av utskottet varje gång han lägger fram en särskild rapport till parlamentet.

Parlamentets årliga debatt i kammaren om ombudsmannens verksamhet är en viktig punkt på ombudsmannens dagordning, eftersom den ger möjlighet till en grundlig diskussion om det arbete han utfört och om framtida initiativ.

Ombudsmannen bedriver också ett nära samarbete med parlamentets administration för att ämbetet skall fungera effektivt. Det interinstitutionella samarbetet är av avgörande betydelse för att utnyttja de resurser som tilldelas ombudsmannen på bästa sätt, vilket bidrar till att undvika dubbelning av personal i ombudsmannens kansli och om möjligt säkra skalfördelar. Detta gäller särskilt ett antal budgetfrågor och administrativa frågor (se bilaga B). För att se till att institutionen själv tilldelas resurser som motsvarar de uppgifter den är satt att utföra samarbetar ombudsmannen intensivt med EU:s budgetmyndighet och träffar alla relevanta företrädare för institutionen för att förklara och försvara institutionens prioriteringar. Ett stort antal sammanträden hölls i detta syfte under 2005.

Detta avsnitt innehåller en översikt över de sammanträden och arrangemang som hölls med ledamöter och tjänstemän inom EU:s institutioner och organ under 2005¹.

4.1 EUROPAPARLAMENTET

22 februari: Sammanträde med Gregorio Garzón Clariana, juridisk rådgivare vid Europaparlamentet.

7 mars: Sammanträde med David Hammerstein Mintz, ledamot av Europaparlamentet.

8 mars: Sammanträde med Josep Borrell Fontelles, Europaparlamentets talman.

10 maj: Sammanträde med Roy Perry, parlamentsledamot.

10 maj: Presentation av ombudsmannens *Årsrapport för 2004* inför Europaparlamentets utskott för framställningar.

11 maj: Sammanträde med Gregorio Garzón Clariana.

8 juni: Sammanträde med Valdis Dombrovskis, parlamentsledamot och föredragande för ombudsmannens budget för 2006.

6 juli: Sammanträde med Sir Robert Atkins, parlamentsledamot.

6 juli: Sammanträde med Julian Priestley, Europaparlamentets generalsekreterare.

7 juli: Sammanträde med Manolis Mavrommatis, parlamentsledamot och föredragande för ombudsmannens *Årsrapport 2004*.

6 september: Middag med Europeiska ombudsmannen som värd för presidiet och samordnarna i utskottet för framställningar. Marcin Libicki, parlamentsledamot, ordförande för utskottet, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, parlamentsledamot, Alexandra Dobolyi, parlamentsledamot, David Hammerstein Mintz, parlamentsledamot, och David Lowe, chef vid utskottet för framställningar, deltog i middagen.

8 september: Sammanträde med Proinsias De Rossa, parlamentsledamot.

14 september: Sammanträden med Herbert Bösch, parlamentsledamot, och Julian Priestley.

27 september: Sammanträde med Gregorio Garzón Clariana.

27 september: Mottagning för Europaparlamentets ledamöter, företrädare för Europeiska kommissionen och Europaparlamentet för att fira tioårsjubileet för inrättandet av Europeiska ombudsmannen (se avsnitt 6.1). Huvudanförandet vid denna mottagning hölls av Europaparlamentets talman, Josep Borrell Fontelles.

10 oktober: Sammanträden med Alexandra Dobolyi, parlamentsledamot, och med David Hammerstein Mintz, parlamentsledamot.

12 oktober: Sammanträden med Herbert Bösch, parlamentsledamot, och med Sir Robert Atkins, parlamentsledamot.

27 oktober: Presentation av ombudsmannens *Årsrapport 2004* inför Europaparlamentets kammare (se avsnitt 6.1).

¹

Dessa möten och arrangemang ägde rum i Bryssel, Strasbourg och Luxemburg.

4.2 EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Den 25 maj träffade Europeiska ombudsmannen kommissionskollegiet i Bryssel. Nikiforos Diamandouros välkomnades av kommissionens ordförande, José Manuel Barroso, som gav uttryck för sitt åtagande att samarbeta intensivt med ombudsmannen för att säkerställa att medborgarnas rättigheter respekteras fullt ut. Kommissionens vice ordförande och ansvarig för kontakterna mellan institutionerna och kommunikationsstrategi, Margot Wallström, redogjorde därefter för ett antal sätt att förbättra samarbetet mellan de två institutionerna. Bland åtgärderna kan nämnas att få de olika kommissionsledamöterna att markera ett starkt "politiskt ägande" till varje ärende, att förstärka generalsekretariatets och rättstjänstens samarbete, övervakning och uppföljning av ärenden och att öka ansträngningarna att godta vänskapliga förlikningar som ombudsmannen föreslår. För att garantera att dessa förbättringar faktiskt genomförs, föreslog vice ordföranden att tjänstemän i kommissionens samordningsnätverk för förfrågningar från ombudsmännen borde träffa tjänstemän från ombudsmannen regelbundet och hålla utbildningskurser om förbindelserna och arbetsmetoderna mellan de två institutionerna.

Ombudsmannen presenterade sedan sitt arbete för kommissionskollegiet, och betonade särskilt sin roll som en resurs för att hjälpa till att förbättra förvaltningens kvalitet. I detta hänseende hänvisade han till den europeiska kodexen för god förvaltningssed och uppmanade kommissionen att ta ett initiativ för att få slut på den nuvarande förvirrande situationen, där olika institutioner och organ tillämpar olika kodexar. Ombudsmannen uppmanade också kommissionen att vidta åtgärder för att sprida och förstärka bästa praxis bland kommissionens generaldirektorat och andra avdelningar när det gäller att utarbeta svar på förfrågningar från ombudsmannen. Ombudsmannen anförde slutligen att han skulle använda sin befogenhet att föreslå vänskapliga förlikningar med kommissionen i större utsträckning och att inleda undersökningar på eget initiativ för att identifiera problem och uppmanra bästa praxis.

Efter presentationen åt ombudsmannen lunch tillsammans med kollegiet och fortsatte diskussionen om sitt arbete för medborgarna.

Förutom detta evenemang hölls följande möten med kommissionsledamöter och tjänstemän under 2005:

12 januari: Möte med Margot Wallström, vice ordförande för Europeiska kommissionen (kontakterna mellan institutionerna och kommunikationsstrategi).

23 februari: Möte med Siim Kallas, vice ordförande för Europeiska kommissionen (administrativa frågor, revision och bedrägeribekämpning).

12 april: Möte med Margot Wallström.

10 maj: Möte med Giuseppe Massangoli, direktör vid Europeiska kommissionen och ansvarig för kontakterna med Europeiska ombudsmannen.

7 september: Möte med Giuseppe Massangoli och Andrea Pierucci, enhetschef vid Europeiska kommissionen.

14 september: Möte med Siim Kallas.

4.3 EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN

I maj 2005 diskuterade Europeiska datatillsynsmannen, Peter Hustinx, och Europeiska ombudsmannen utarbetandet av datatillsynsmannens bakgrundsdocument nr 1 om *Allmänhetens tillgång till handlingar och uppgiftsskydd* (finns på datatillsynsmannens webbplats, <http://www.edps.europa.eu>). Närmare uppgifter om samarbetet mellan ombudsmannen och datatillsynsmannen vid handläggningen av klagomål finns i avsnitt 2.8.1.

Den 20 oktober träffade Europeiska ombudsmannen Peter Hustinx och biträdande Europeiska datatillsynsmannen, Joaquín Bayo Delgado. Mötet var ett tillfälle att se över samarbetet och informationsutbytet mellan institutionerna, särskilt avseende klagomål till ombudsmannen som berör frågor om uppgiftsskydd. Tidigare samma dag hade Nikiforos Diamandouros bjudit in uppgiftsskyddsombuden vid gemenskapens institutioner och organ till ett möte som han hade organiserat tillsammans med Alessandro Del Bon, Europeiska ombudsmannens uppgiftsskyddsombud, och Jonathan Steele, uppgiftsskyddsombud vid Europaparlamentet. På eftermiddagen deltog Europeiska datatillsynsmannen och biträdande datatillsynsmannen i mötet med uppgiftsskyddsombuden.

4.4 ANDRA INSTITUTIONER OCH ORGAN

20 januari: Nikiforos Diamandouros arrangerade möte och lunch för EU-institutionernas förvaltningschefer.

21 januari: Ombudsmannen deltog vid Europeiska kommissionens ordförandes och nya ledamöters högtidliga försäkran inför Europeiska gemenskapernas domstol.

8 juni: Möte med David Walker, rektor för Europeiska förvaltningsskolan.

5 oktober: Deltog när ledamöterna i Europeiska unionens nyinrättade personaldomstol avlade sin högtidliga försäkran inför EG-domstolen.

11 oktober: Tal om "Ombudsmannens roll och samarbetet mellan Europeiska ombudsmannen och hans regionala motsvarigheter" inför Regionkommitténs presidium.

24 oktober: Tal av Bo Vesterdorf, ordförande för förstainstansrätten, till personalen vid Europeiska ombudsmannen, om "Förhållandet mellan domstolar och ombudsmän".

Bo Vesterdorf (till höger), ordförande för Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt, talar till Europeiska ombudsmannens personal den 24 oktober 2005 i Strasbourg, Frankrike.

17 november: Festmiddag för EU-institutionernas ordförande och generalsekreterare samt chefer för andra EU-organ och EU-kontor för att markera Europeiska ombudsmannens tioårsjubileum (se avsnitt 6.1).

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNANDE ORGAN

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKANDE ORGAN

Nationella, regionala och lokala ombudsmän spelar en avgörande roll när det gäller att säkerställa att medborgarnas rättigheter enligt EU-lagstiftningen respekteras fullt ut i hela unionen. Europeiska ombudsmannen samarbetar nära med sina motsvarigheter för att se till att medborgares klagomål över EU-lagstiftningen behandlas snabbt och effektivt. Detta samarbete äger oftast rum under överinseende av det europeiska nätverket av ombudsmän, vars verksamhet under 2005 beskrivs närmare i avsnitt 5.1 nedan. I detta kapitel redogörs också närmare för det stora utbudet konferenser och möten som ombudsmannen och hans anställda deltog i under året för att främja ombudsmannaskapet inom och utom unionen. Kapitlet avslutas med en översikt över de bilaterala möten som ägde rum mellan Europeiska ombudsmannen och hans kolleger.

5.1 EUROPEISKA NÄTVERKET AV OMBUDSMÄN

Europeiska nätverket av ombudsmän består av ca 90 ombudsmannamyndigheter i 30 europeiska länder. Inom Europeiska unionen omfattar det ombudsmän och liknande organ på EU-nivå, samt på nationell och regional nivå. På nationell nivå ingår även Norge, Island och de länder som har ansökt om medlemskap i EU. De nationella ombudsmännen och liknande organ i EU:s medlemsstater, liksom i Norge och Island, har utsett en sambandsansvarig som fungerar som kontaktperson för de andra medlemmarna i nätverket.

Nätverket växte fram ur ett initiativ av den första Europeiska ombudsmannen Jacob Söderman, som bjöd in ombudsmän och liknande EU-organ till ett seminarium i Strasbourg i september 1996. Deltagarna kom överens om att inleda ett kontinuerligt samarbete för att främja ett fritt informationsflöde om gemenskapslagstiftningen och dess genomförande och göra det möjligt att överlämna klagomål till de organ som är bäst lämpade att hantera dem.

Nätverket har stadigt utvecklats till ett kraftfullt samarbetsverktyg för ombudsmännen och deras personal och fungerar som en effektiv samarbetsmekanism vid ärendehandläggningen. Erfarenheter och bästa praxis utbyts via seminarier och möten, ett regelbundet nyhetsbrev, ett elektroniskt diskussionsforum och en daglig elektronisk nyhetstjänst. Denna verksamhet, som beskrivs nedan, är av central betydelse för att ombudsmännen fullt ut skall kunna säkerställa att EU-lagstiftningen genomförs korrekt i hela unionen. Denna uppgift var temat för det femte seminariet för nationella ombudsmän som hölls i Haag i september 2005. Detta avsnitt innehåller en detaljerad genomgång av diskussionerna vid det seminariet, där viktiga beslut fattades om nätverkets inriktning i framtiden och hur det på bästa sätt kan förstärkas.

Informationsbesök hos ombudsmän i de olika medlemsstaterna och ansökarländerna har visat sig mycket effektiva för att utveckla nätverket och har varit en utmärkt åtgärd för att öka medvetenheten om de kommunikationsverktyg det ställer till förfogande. Avsnitt 5.1 avslutas därför med ett omnämnande av ombudsmannens informationsbesök i Förenade kungariket i november 2005, som beskrivs närmare i avsnitt 6.2.

© De Nationale Ombudsman van Nederland

Femte seminariet med nationella ombudsmän i EU:s medlemsstater hölls den 11–13 september 2005 i Haag, Nederländerna.

Seminarier för nationella ombudsmän

Seminarier för de nationella ombudsmännen hålls vartannat år och organiseras av Europeiska ombudsmannen och en nationell motsvarighet. Det femte seminariet, som organiserades av den nederländske nationella ombudsmannen, Roel Fernhout, och Europeiska ombudsmannen, ägde rum i Haag den 11–13 september 2005.

Detta var det första seminarium där ombudsmän från kandidatländerna deltog, och det första seminariet som hölls efter den största utvidgningen hittills av unionen. Alla 25 medlemsstater var företrädare vid mötet, liksom Kroatien, Rumänien, Island och Norge. Seminariet hölls med anledning av Europeiska ombudsmannens tioårsjubileum och exakt nio år efter det första seminariet för EU-medlemsstaternas nationella ombudsmän, som hölls i Strasbourg i september 1996.

Alla dessa aspekter gav en särskilt dimension åt temat för seminariet, som var "Ombudsmannamyndigheters och liknande organs roll vid tillämpningen av EU-lagstiftningen", ett ämne som anses vara högst relevant för ombudsmän i hela den utvidgade unionen. Liksom tillsynsmyndigheter spelar ombudsmän en viktig roll när det gäller att säkerställa att EU-lagstiftningen tillämpas fullt ut och på ett korrekt sätt i medlemsstaterna. Diskussionerna i Haag var inriktade på hur ombudsmän bäst kan samarbeta för att utföra sitt uppdrag på bästa sätt.

Diskussioner på seminariet

Seminariet öppnades av ordföranden för det nederländska parlamentet Frans W. Weisglas, och den nederländske ministern för Europafrågor, Atzo Nicolai.

Rick Lawson, professor vid Europeiska institutet vid juridiska fakulteten vid universitetet i Leiden, inledde diskussionerna genom att presentera en rapport om ombudsmäns erfarenheter från tillämpningen av EU-rätt. Rapporten byggde på ett frågeformulär som hade skickats till alla nationella ombudsmannamyndigheter för att man skulle få insyn i deras erfarenheter från övervakningen av EU-rätten. Det omfattade till exempel vilka olika typer av "EU-fall" som ombudsmännen stöter på i sitt dagliga arbete, hur ofta de förekommer och hur viktiga de är samt bästa praxis för hanteringen av dem.

Enligt Rick Lawson har ombudsmännen verkligen en central roll när det gäller att se till att offentliga myndigheter tillämpar EU-rätten fullt ut och på ett korrekt sätt. Han hävdade att när ombudsmännen utför detta uppdrag inom sina behörighetsområden, måste de bortse från alla nationella regler som hindrar dem från att skydda de rättigheter som enskilda personer har med stöd av gemenskapsrätten.

De bör dessutom tillämpa EU-rätten inte bara när en klagande åberopar den, utan i stället sträva efter att tillämpa EU-rätten proaktivt. Rick Lawson medgav att detta var en överväldigande uppgift med hänsyn till hur omfattande EU-lagstiftningen är. Vad gäller de grundläggande rättigheterna betonade Lawson att en ombudsman måste kontrollera att de grundläggande rättigheterna har respekterats när han prövar förvaltningsmyndigheters agerande på alla områden som omfattas av EU-lagstiftningen.

Temasession ett: Ombudsmän och EU:s konstitution

Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro, generaladvokat vid EG-domstolen, var huvudtalare vid denna session. Enligt hans mening har ombudsmän två institutionella fördelar jämfört med domstolar när det gäller tillämpningen av EU-lagstiftningen. För det första är en domstolstalan inte effektiv på ett område som t.ex. fri rörlighet, med hänsyn till de höga kostnaderna och den stora tidsåtgången. Ombudsmän är därför särskilt väl lämpade att lösa medborgarnas problem på detta område. För det andra kan ombudsmän spela en central roll när det gäller att utbilda offentliga myndigheter om tillämpningen av EU-lagstiftningen. De har den moraliska auktoritet som krävs för att uppmuntra den offentliga förvaltningen att se till att EU-lagstiftningen tillämpas fullt ut.

Mats Melin, chefs-JO i Sverige, följde upp diskussionen under denna första session. Han påpekade att den framtida utvecklingen i fråga om de grundläggande rättigheterna och friheterna inom unionen är osäker, med hänsyn till svårigheterna kring ratifikationen av konstitutionen för Europa. Detta sker i en tid då skyddet för dessa rättigheter och friheter är av avgörande betydelse (särskilt mot bakgrund av de lagar som har antagits som en reaktion på hotet från terrorismen, och de undantag som görs från gällande regler). Mats Melin ansåg att ombudsmännen måste följa den rättsliga utvecklingen noggrant, både vad gäller vilken EU-lagstiftning som skall antas och hur den genomförs i de olika medlemsstaterna. Han anförde att man inte bör prioritera effektivitet framför lagenlighet.

Temasession två: Miljö

Catherine Day, generaldirektör för GD Miljö vid Europeiska kommissionen, inledde den andra temasessionen med en lägesgenomgång av EU:s miljölagstiftning. Enligt Catherine Day härrör numera 80 % av medlemsstaternas miljölagstiftning från EU. Det är därför kanske inte någon överraskning att omkring en fjärdedel av klagomålen till kommissionen om genomförande av EU-lagstiftningen rör miljöområdet och i synnerhet Natura 2000-nätverket och misslyckandet med att se till att adekvata miljökonsekvensbedömningar görs. Catherine Day ansåg att medborgarna inte borde behöva framföra alla sina klagomål på EU-nivå, utan att ombudsmän skulle kunna spela en central roll när det gäller att lösa klagomål som rör medlemsstaternas överträdelser av EU:s miljölagstiftning. Hon bekräftade att kommissionen kunde lämna juridisk rådgivning om det skulle behövas.

Jean-Paul Delevoye, nationell ombudsman i Frankrike, var diskussant vid denna session. Han förklarade hur den franska ombudsmannen hanterar klagomål från medborgare i miljöfrågor och betonade att den franska ombudsmannens delegater har en viktig roll att spela när det gäller att lösa problem som uppstår på lokal nivå.

Temasession tre: Diskriminering

Jenő Kaltenbach, ungersk ombudsman för nationella och etniska minoritetsrättigheter, var huvudtalare vid denna session. Han påpekade att trots att avsevärda framsteg har gjorts hittills för att hantera diskriminering, har införlivandet av de relevanta EU-direktiven inte slutförts. Det är av avgörande intresse för nationella ombudsmän att främja införlivandeprocessen i sina hemländer, anförde han. De bör vidare arbeta nära andra specialiserade organ som har inrättats för att ta itu med problemet med diskriminering på olika områden. Marc Fischbach, nationell ombudsman i Luxemburg, följde upp med flera exempel på klagomål som framförts till honom, bland annat ett klagomål om påstådd diskriminering på grund av sexuell läggning.

Temasession fyra: Fri rörlighet

Elsbeth Guild, professor i migrationsrätt vid universitetet i Nijmegen, Nederländerna, höll öppningsanförandet vid denna sista temasession om fri rörlighet. Hon pekade på en rad kvarstående hinder för den fria rörligheten. Elsbeth Guild påpekade att de flesta institutioner på nationell nivå fortfarande behandlar unionsmedborgare som inte är medborgare i deras land som utlänningar som omfattas av utlänningslagstiftningen. Dessutom får familjemedlemmar till (migrerande) unionsmedborgare inte alltid ställning som EU-medborgare.

Emily O'Reilly, nationell ombudsman i Irland, var diskussant vid denna session och fokuserade på området social säkerhet, varvid hon beskrev ett antal problem som medborgarna stöter på när de åberopar sina rättigheter enligt EU-lagstiftningen (särskilt enligt förordning 1408/71¹). Problemet beror till stor del på att den relevanta lagstiftningen är så komplex. Emily O'Reilly hänvisade till Europeiska kommissionens TRESS-projekt (utbildning och rapportering inom social trygghet), som syftar till att öka alla inblandade aktörers (t.ex. nationella domare) kunskaper om de aktuella gemenskapsreglerna, särskilt genom att organisera utbildningsseminarier.

Institutionella frågor

Förutom temasessionerna innehöll seminariet en djupgående diskussion om ett antal institutionella frågor som berör ombudsmän i EU och i kandidatländerna. Diskussionen byggde vidare på ett öppningsanförande som hölls av Europeiska ombudsmannen. Han talade om målet att ge Europeiska nätverket för ombudsmän en tydligare offentlig identitet. För att göra nätverket synligare för medborgare och politiska beslutsfattare förklarade Europeiska ombudsmannen att han är beredd att investera resurser i att vidareutveckla nätverkets användning av Internet för att kommunicera med allmänheten och sinsemellan. Han föreslog också att man inom de kommande två åren skall ta fram en handbok som förklarar för medborgarna vad de kan förvänta sig om de vänder sig till en ombudsman i nätverket. En sådan handbok skulle kunna diskuteras och eventuellt antas vid ombudsmännens sjätte seminarium, som kommer att äga rum i Strasbourg 2007, och anordnas av Europeiska ombudsmannen tillsammans med den franska ombudsmannen. Med hänsyn till vikten av att se till att de regionala ombudsmännens synpunkter förs fram på ett lämpligt sätt i diskussionerna om handboken för medborgarna, föreslog Europeiska ombudsmannen att man skulle uppmana regionala kolleger i varje medlemsstat där sådana finns att utse en företrädare som skall delta i seminariet i Strasbourg 2007, utöver den nationella ombudsmannen. Europeiska ombudsmannen åtog sig vidare att hans institution skulle hålla möten med de regionala ombudsmännen vartannat år (de år möten med de nationella ombudsmännen inte hålls).

Slutsatser från seminariet

Seminariet avslutades med ett kort tal av Europeiska ombudsmannen, följt av en presentation av slutsatserna, som hölls av Rick Lawson.

Framtiden

Diskussionerna under seminariet ledde till många idéer som kan bidra till att definiera hur samarbetet inom Europeiska nätverket av ombudsmän skall fortlöpa under de kommande månaderna och åren. Europeiska ombudsmannen har anfört att följande preliminära, operativa slutsatser kan dras från mötet:

1. Ombudsmän är offentliga myndigheter och bör därför inom sina behörighetsområden se till att ge full verkan åt rättigheterna enligt EU-lagstiftningen, inklusive mänskliga rättigheter.

¹

Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, EGT L 149, 5.7.1971, s. 2, svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 57.

2. Ombudsmän är mycket väl ägnade att i enskilda fall pröva om offentliga myndigheter – nationella, regionala och lokala – i medlemsstaterna har tillämpat EU-lagstiftningen korrekt och vidta åtgärder om så inte varit fallet, både i syfte att få till stånd en effektiv rättelse och att undvika liknande fel i framtiden.
3. Ombudsmän har en klar fördel jämfört med domstolar på vissa områden, eftersom de kan erbjuda rättelse snabbare. Enskilda personer som stött på allvarliga hinder när de utövat sin rätt att röra sig fritt, t.ex. att ett examensbevis inte har erkänts, kan inte vänta flera år för att få upprättelse.
4. Det samarbete som har utvecklats mellan ombudsmännen i Europa genom Europeiska nätverket av ombudsmän bör göras synligare så att medborgare och politiska beslutsfattare blir medvetna om syftet med nätverket. Internet bör användas i större utsträckning för att ge nätverket en tydligare offentlig identitet, och det bör utarbetas en handbok som förklarar vad ombudsmännen i nätverket kan göra för medborgarna.
5. Seminarier om till exempel fri rörlighet för personer och förbud mot diskriminering har på ett mycket påtagligt sätt visat hur omfattande och detaljerad EU-lagstiftningen kan vara och hur den ständigt förändras. Fortlöpande utbildning är av avgörande betydelse, både för de nationella förvaltningarna och ombudsmännen själva, men det kräver arbetsinsatser och resurser. På begäran har Europeiska ombudsmännen gått med på att öka sina ansträngningar att fungera som en resurs för Europeiska nätverket av ombudsmän i detta hänseende.

Ett utmärkt seminarium

Förutom de givande formella sessionerna gav mötet utrymme för mer informella diskussioner och kontakter. Sightseeingturen i efterkrigstidens Rotterdam, kanalturen i Amsterdam och besöket på Van Gogh-muséet och Mauritshuis-muséet bidrog till att göra evenemanget trevligt, liksom galamiddagen för att fira Europeiska ombudsmännens tioårsjubileum. Mottagningen som Hennes Majestät drottning Beatrix bjöd in till på slottet Huis ten Bosch var en annan höjdpunkt, och den informella middagen hos den nederländska ombudsmannen blev en lämplig avslutning på ett utmärkt femte seminarium.

Samarbete kring ärendehandläggningen

Nationella och regionala ombudsmän i medlemsstaterna har kompetens att hantera många av de klagomål som ligger utanför Europeiska ombudsmännens ämbetsområde eftersom de inte avser gemenskapens institutioner eller organ. Under 2005 uppmanade ombudsmannen 945 klagande att vända sig till en nationell eller regional ombudsman, och 91 klagomål överfördes direkt till behörig ombudsman. Exempel på dessa klagomål finns i avsnitt 2.5 i denna rapport.

Förutom det vanliga informationsutbytet genom nätverket finns det ett särskilt förfarande genom vilket nationella och regionala ombudsmän kan be om skriftliga svar på frågor om EU-rätten och dess tolkning, även frågor som uppstår vid handläggningen av enskilda ärenden. Europeiska ombudsmännen svarar antingen på frågan direkt eller skickar den vidare till någon annan av EU:s institutioner eller organ, om det är lämpligt. Under 2004 kom det in fyra sådana förfrågningar (två från nationella och två från regionala ombudsmän) och tre förfrågningar besvarades (varav två som kommit in under 2004).

Europeiska ombudsmännens nyhetsbrev

I *Europeiska ombudsmännens nyhetsbrev* redovisas det arbete som utförs av medlemmarna i Europeiska unionens nätverk av ombudsmän och i den bredare europeiska regionen av Internationella ombudsmannainstitutet (IOI). Det ges ut på engelska, franska, tyska, italienska och spanska och vänder sig till över 400 kontor på EU-nivå samt på nationell, regional och kommunal nivå. Nyhetsbrevet publiceras två gånger per år, i april och oktober.

Nyhetsbrevet innehåller bidrag från ombudsmannakontor från hela Europeiska unionen. De ligger till grund för avsnitten om nyheter, EU-rätten, arbetet bland ombudsmän och liknande organ, seminarier, möten och meddelanden. Europeiska ombudsmannen ansvarar för utgivning av nyhetsbrevet och

använder ledaren för att uppmärksamma för nätverket relevanta frågor och analysera deras betydelse. Avsnitt 2, "IOI-meddelanden", är skrivet av IOI:s regionala vice ordförande för Europa och är avsett att informera medlemmar i IOI Europa om ny utveckling, kommande händelser och andra initiativ av intresse.

Nyhetsbrevet har visat sig vara ett extremt värdefullt forum för informationsutbyte om EU-rätten och bästa praxis. År 2005 behandlade nyhetsbrevet bland annat EU:s framtida byrå för grundläggande rättigheter, tillgång till handlingar, uppgiftsskydd, diskriminering och hinder för den fria rörligheten, fängelserelaterade problem i ett antal medlemsstater och problem som immigranter ställs inför.

Elektroniska kommunikationsverktyg

I november 2000 lanserade ombudsmannen ett diskussionsforum på Internet och en hemsida för ombudsmännen och deras personal i Europa. Nästan 90 kontor i 30 europeiska länder har för närvarande egna användarnamn och lösenord för att få tillgång till diskussionsforumet. Dessutom har medlemmar i IOI Europa som inte är medlemmar i Europeiska nätverket av ombudsmän tillgång till diskussionsforumet via ett allmänt användarnamn och lösenord. Diskussionsforumet erbjuder möjligheter till ett dagligt informationsutbyte och samarbete mellan myndigheterna.

Den populäraste delen av diskussionsforumet är tjänsten *Ombudsmannens nyheter*, som publiceras varje arbetsdag och innehåller nyheter från ombudsmannakontoren och Europeiska unionen. Nationella och regionala ombudsmannakontor runt om i Europa bidrar till och konsulterar *nyheterna*.

Även under 2005 var diskussionsforumet ett användbart forum där myndigheterna kan utbyta information genom att lägga ut frågor och svar. Flera stora diskussioner inleddes. De omfattade allt från offentliga biblioteks kostnadsfria utlåning av böcker till huruvida ombudsmännens beslut skall offentliggöras på Internet och genomförandet av ombudsmännens rekommendationer.

Diskussionsforumet innehåller bland annat en pålitlig förteckning över nationella och regionala ombudsmän i EU:s medlemsstater, Norge, Island och kandidatländerna. Förteckningen uppdateras varje gång kontaktuppgifterna för en ombudsmannamyndighet ändras och är därmed en oumbärlig resurs för ombudsmän runt om i Europa.

Informationsbesök

Ombudsmannen besökte Förenade kungarikets justitieombudsman och hälsovårdsombudsman, Ann Abraham, i november 2005 (se avsnitt 6.2).

5.2 ANDRA SEMINARIER OCH KONFERENSER FÖR OMBUDSMÄN

Europeiska ombudsmannens målsättning att samarbeta med sina ombudsmannakolleger går utöver verksamheten inom Europeiska ombudsmannanätverket. Ombudsmannen är aktiv medlem av en rad ombudsmannaorganisationer och deltar regelbundet i konferenser och seminarier som organiseras av dessa. I detta avsnitt ges en översikt över vilka sådana arrangemang som ombudsmannen och hans medarbetare har deltagit i under 2005.

Tioårsjubileet av upprättandet av ombudsmannaämbetet vid Seimas, Litauens parlament

Den 14–15 april 2005 företrädde Ian Harden Europeiska ombudsmannen vid en konferens som organiserades i Vilnius av ombudsmännen vid Seimas i Litauen på temat "Ombudsmannen som ett rättsmedel att skydda rätten till en god förvaltning", för att fira institutionens tioårsjubileum. Ian Harden höll ett anförande med titeln "Europeiska ombudsmannens roll när det gäller att skydda och främja EU-medborgarnas rättigheter".

50-årsjubileet av den danska ombudsmannainstitutionen

Från den 30 mars till den 2 april 2005 deltog Nikiforos Diamandouros i evenemangen och festligheterna runt 50-årsjubileet av den danska ombudsmannainstitutionen, som sedan 1987 har drivits under ledning av Hans Gammeltoft-Hansen. Bland evenemangen integrerades den nionde rundabordskonferensen mellan Europeiska ombudsmän och Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter, som organiserades av kommissionären för mänskliga rättigheter Alvaro Gil-Robles, den 31 mars och den 1 april.

Ett seminarium om "att upprätta och stödja demokratiska institutioner" hölls den 30 mars och öppnades av Hans Gammeltoft-Hansen, som hälsade deltagarna välkomna och läste upp lyckönskningar som hade kommit från FN:s höga kommissionär för mänskliga rättigheter, Louise Arbor. Paneldeltagarna i den första programpunkten var Carsten Staur, statssekreterare och ambassadör från Danmarks utrikesministerium och Morten Kjærum, direktör för Danmarks institut för mänskliga rättigheter.

Utvecklingen i Jordanien presenterades av Fawaz Al Zu'bi, f.d. minister för administrativ utveckling och informations- och kommunikationsteknik. Situationen i Albanien redovisades av Ermir Dobjani, rättslig företrädare för medborgarna i Albanien och Hans Henrik Brydensholt, domare vid FN:s internationella domstol för krigsförbrytare från f.d. Jugoslavien. Anne Bossman, tf. kommissionär vid kommissionen för mänskliga rättigheter och administrativ rättvisa och Jens Olsen, förste juridisk handläggare hos den danske ombudsmannen, redogjorde för situationen i Ghana. Deltagarna i diskussionspanelen i slutet av denna programpunkt var Lars Adam Rehof, rådgivare vid danska utrikesministeriet, Hans Gammeltoft-Hansen, Fawaz Al Zu'bi, Anne Bossman, Morten Kjærum och Morten Elkær, chefsrådgivare vid danska utrikesministeriet.

Den nionde rundabordskonferensen mellan Europeiska ombudsmän och Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter öppnades den 31 mars i närvaro av HKH kronprins Frederik, av Christian Mejdahl, talman vid danska folketinget, Alvaro Gil-Robles och Hans Gammeltoft-Hansen. Vid den första arbetssessionen, höll Nikiforos Diamandouros och Alvaro Gil-Robles anföranden om "ombudsmännens roll och uppdrag i morgondagens Europa", respektive "Europarådets roll när det gäller att stödja de nationella ombudsmännens verksamhet". Vladimir Lukin, federal ombudsman för Ryska federationen, höll ett anförande på temat "Relationer mellan nationella och regionala ombudsmän".

Den 1 april ledde Allar Jöks, Estlands justitiekansler, arbetssessionen om "Att hantera svåra fångar". Andrzej Zoll, polsk kommissionär för skyddet av civila rättigheter, höll ett anförande om "Svåra fångar: praktiska problem" och Albert Takács, Ungerns vice parlamentskommissionär för mänskliga rättigheter, talade om "Svåra fångar, juridiska problem och lösningar". Dessa inlägg följdes av diskussionsgrupper som leddes av Nina Karpachova, nationell ombudsman i Ukraina och Pierre-Yves Monette, federal ombudsman i Belgien.

Mats Melin, chef för de svenska justitieombudsmännen, ledde arbetssessionen om "skyddet av rätten till privatliv". Otakar Motejl, Tjeckiens nationella ombudsman, höll ett anförande på temat "Skyddet av rätten till privatliv: praktiska problem" och Arne Fliflet, norsk justitieombudsman, talade om "Skyddet av rätten till privatliv: rättsliga problem och lösningar". Lucius Caflisch, domare vid Europadomstolen för mänskliga rättigheter, ledde den arbetsgrupp som behandlade "Skyddet av rätten till privatliv: praktiska problem" och Peter Kostelka, ordförande för den österrikiska ombudsmannastyrelsen, ledde den arbetsgrupp som diskuterade "Skyddet av rätten till privatliv: rättsliga problem och lösningar". Alvaro Gil-Robles var ordförande vid det avslutande plenarmötet, där rapporterna från de fyra arbetsgrupperna presenterades och slutsatserna från rundabordskonferensen antogs.

Den 2 april 2005 hölls ett symposium på temat "Ombudsmannen mellan lagstiftaren, administrationen och medborgaren – utveckling av ombudsmannabegreppet" vid Köpenhamns universitet. Linda Nielsen, universitetets rektor, välkomnade deltagarna till symposiet, och Hans Gammeltoft-Hansen höll ett inledningsanförande. Nikiforos Diamandouros och Jens Peter Christensen, professor i juridik vid Århus universitet, talade under den session som hölls på temat "Statsvetenskaplig synvinkel". Ivan Bizjak, chef för de slovenska ombudsmännen och Svend Auken, f.d. arbetsmarknadsminister och miljöminister, talade under den session som ägnades åt temat "Politisk synvinkel". Kevin

Murphy, f.d. generalsekreterare för förvaltningen och driften av de offentliga tjänsterna vid finansdepartementet och irländsk ombudsman, och Michael Lunn, ständig sekreterare vid det danska justitiedepartementet, höll anföranden under sessionen "Administrativ synvinkel". Den sista sessionen kallades "Mediasynvinkel" och bidragen kom från Emily O'Reilly, irländsk nationell ombudsman och informationskommissionär, och Tøger Siedenfaden, chefredaktör för den danska tidningen *Politiken*. Symposiet avslutades av Hans Gammeltoft-Hansen.

Konferens för den brittiska och irländska ombudsmannaföreningen, Warwick, Förenade kungariket

Den 7 och 8 april närvarade Nikiforos Diamandouros vid konferensen för den brittiska och irländska ombudsmannaföreningen, *British and Irish Ombudsman Association* (BIOA), som hölls vid Warwicks universitet, Coventry, Förenade kungariket. Efter BIOA:s årsmöte, som hölls på förmiddagen den 7 april, började konferensen med en plenardiskussion på temat "*Redress in the round*", som leddes av föreningens ordförande, justitie- och hälsovårdsombudsmannen Ann Abraham. Talare var Deirdre Hutton, ordförande för det nationella konsumentrådet, Lord Coulsfield QC, f.d. domare i Högsta domstolen och ordförande för en tidskrift som ges ut av det skotska konsumentrådet för civilrätt och Philip Kelly, biträdande generalsekreterare för Taoiseach-ministeriet (premiärministerns kansli) i Irland. Nästa plenardiskussion gällde "Administrativ rätt" och leddes av Walter Merricks, chef för finansombudsmännen. Talare var Lord Newton of Braintree, ordförande för domstolsrådet, Peter Hancock CBE, verkställande direktör för domstolstjänsten och Martin Partington CBE, justitiekommissionär. På förmiddagen den 8 april handlade den första plenardiskussionen om "*Judicial Review*" och leddes av den nordirländske ombudsmannen Tom Frawley. Talare var Sir Brian Kerr QC, nordirländsk chefsdomare i överhuset. I den avslutande plenardiskussionen, som leddes av Tony Redmond, ordförande för rådet för lokala administrationer i England, talade Nikiforos Diamandouros på temat "Europeiska ombudsmannens roll". Sammanlagt tolv arbetsgrupper hölls under de två konferensdagarna, om så vitt skilda ämnen som exempelvis lagstiftning om informationsfrihet, kompensation, klagomålshantering och åtaganden.

Seminarium om "Mänskliga rättigheter i Europa ur ombudsmännens perspektiv", Ibiza, Spanien

Den 5 september deltog Europeiska ombudsmannen i ett seminarium som hade organiserats gemensamt av Balearernas universitet och Spaniens ombudsman, och som ägnades åt ämnet mänskliga rättigheter i Europa ur ombudsmännens perspektiv. Nikiforos Diamandouros anförande handlade om Europeiska ombudsmannens roll i försvaret av grundläggande mänskliga rättigheter. Seminariet var välbesökt av främst studenter och akademiker.

Högtidlighållande av 20-årsjubileet av den katalanska ombudsmannalagen, Barcelona, Spanien

På inbjudan av Rafael Ribó, regional ombudsman (Síndic de Greuges) i Katalonien, deltog Nikiforos Diamandouros i en rad evenemang för att uppmärksamma 20-årsjubileet av den katalanska ombudsmannalagen i Barcelona den 29 och 30 september. Många nationella och regionala ombudsmän från olika länder deltog, bland annat Emily O'Reilly, nationell ombudsman i Irland, Mats Melin, chef för justitieombudsmännen i Sverige, María Luisa Cava de Llano, vice ombudsman i Spanien, Peter Kostelka, ordförande för den österrikiska ombudsmannastyrelsen, Yorgos Kaminis, nationell ombudsman i Grekland och Alvaro Gil-Robles, kommissionär för mänskliga rättigheter vid Europarådet. Nikiforos Diamandouros talade på temat "Metoder för att skydda medborgarnas rättigheter: samarbetet mellan den europeiska ombudsmannen och nationella och regionala ombudsmän". Nikiforos Diamandouros framhöll de regionala ombudsmännens roll i sitt anförande och lade fram ett antal förslag för att stärka samarbetet genom det europeiska ombudsmannanätverket.

© Síndic de Greuges de Catalunya

Deltagare vid minnesfesten för 20-årsdagen av den katalanska ombudsmannalagen den 29–30 september 2005 i Barcelona, Spanien.

5.3 ANDRA EVENEMANG MED DELTAGANDE AV OMBUDSMÄN OCH DERAS MEDARBETARE

Bilaterala möten mellan ombudsmän

Under 2005 ägde många bilaterala möten rum mellan Europeiska ombudsmannen och ombudsmän från Europa och utanför, i syfte att främja ombudsmannaämbetet, diskutera interinstitutionella relationer och utbyta information om goda metoder:

Den 31 januari träffade Nikiforos Diamandouros Alvaro Gil-Robles, kommissionär för mänskliga rättigheter vid Europarådet och Peter Kostelka, ordförande för Österrikes ombudsmannastyrelse och regional vice ordförande för Europa vid Internationella ombudsmannainstitutet, för att diskutera och samordna de olika möten och evenemang som planeras av deras respektive institutioner under de kommande 18 månaderna.

Den 17 februari träffade Nikiforos Diamandouros Eliana Nicolaou, administrativ kommissionär (ombudsman) för Cypern och ambassadör Constantin Yerocostopoulos, Greklands ständige representant vid Europarådet.

Den 18 februari träffade Nikiforos Diamandouros Matjaž Hanžek, ombudsman för mänskliga rättigheter i Slovenien.

Den 12 mars möttes Nikiforos Diamandouros och Eliana Nicolaou, administrativ kommissionär (ombudsman) för Cypern i Nicosia, Cypern.

Den 6 april träffade Nikiforos Diamandouros Karlheinz Guttmacher, ordförande i utskottet för framställningar vid tyska *Bundestag*.

Den 24 maj besökte John Macquarrie, vice justitieombudsman för Nordirland, Europeiska ombudsmannens sekretariat i Strasbourg. Syftet med besöket var att studera Europeiska ombudsmannens undersökningsförfarande. Detta skedde genom att ett urval ärenden granskades och de juridiska tjänstemän som handlade dessa ärenden intervjuades. John Macquarrie träffade också Nikiforos Diamandouros och Ian Harden, chefen för rättsavdelningen.

Den 10 juni besökte Josef Hauser, ombudsman för Tyrolen i Österrike, och sju av hans anställda Europeiska ombudsmannens sekretariat i Bryssel. Josef Hauser och hans stab träffade Benita Broms, förste juridisk handläggare och chef för Europeiska ombudsmannens Brysselkontor, och Rosita Agnew, chef för kommunikationsavdelningen, för att diskutera hanteringen av klagomål och kommunikation med medborgarna. Delegationen talade därefter med den europeiska ombudsmannen, Nikiforos Diamandouros, under en videokonferens, under vilken ett eventuellt informationsbesök i regionen Tyrolen diskuterades.

Den 30 juni hade Nikiforos Diamandouros en middag i Florens med Giorgio Morales, regional ombudsman för Toscana (Italien), och några av dennes anställda. De diskuterade sina respektive roller och kommunikation med medborgarna. De diskuterade även ett eventuellt officiellt besök av ombudsmannen för Toscana hos Europeiska ombudsmannen.

Den 7 juli besökte Sozar Subari, Georgiens offentliga försvarsadvokat, Europeiska ombudsmannen under sitt officiella besök i Strasbourg, som hade organiserats av Europarådet. Sozar Subari och Nikiforos Diamandouros hade ett kort möte, varefter José Martínez-Aragón, förste juridisk handläggare, redogjorde för ämbetets uppdrag och roll.

Den 10 oktober träffade Nikiforos Diamandouros Ramón Custodio López, internationell kommissionär för mänskliga rättigheter i Honduras.

Den 1 december träffade Nikiforos Diamandouros företrädare för den 3:e Control Yuan (ombudsmannainstitution) i republiken Kina (Taiwan).

Evenemang med deltagande av ombudsmannens medarbetare

Ett antal evenemang ägde rum på stabsnivå:

Den 6 och 7 juni var den finska justitieombudsmannen och det finska justitiekanslerämbetet värdar för "Östersjöseminariet för rättsliga tillsynsmän". Ombudsmän eller deras företrädare från Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Norge, Polen och Sverige deltog i seminariet. Seminariet gästades även av en delegation från utskottet för framställningar vid tyska *Bundestag*. Europeiska ombudsmannen representerades av Gerhard Grill, förste juridisk handläggare. Sammanlagt deltog runt 60 personer i seminariet.

Den 28 och 29 november deltog Olivier Verheecke, förste juridisk handläggare, i den fjärde kongressen för AOMF (Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie), den franskspråkiga ombudsmannaföreningen, som hölls i Paris. Kongressen hade titeln "*Le Médiateur: interprète des attentes, acteurs des réformes*" ("Ombudsmannen: uttolkare av förväntningar, motor för reform") och organiserades av den franska ombudsmannen, Jean-Paul Delevoye. Bland talarna kan nämnas Robert Badinter, f.d. ordförande för franska konstitutionsdomstolen, Luc Ferry, f.d. minister och Jacques Dermagne, ordförande för Ekonomiska och sociala rådet.

6 KOMMUNIKATION

6.1 ÅRETS HÖJDPUNKTER

EUROPEISKA OMBUDSMANNENS TIOÅRSJUBILEUM

Europeiska ombudsmannen som institution firade sitt tioårsjubileum under 2005. För att uppmärksamma denna tilldragelse organiserades ett antal evenemang, vilka beskrivs i detalj nedan. För att tillgodose alla ombudsmannens viktigaste samarbetspartner, EU:s institutioner, byråer och organ, europaparlamentariker, ombudsmannakolleger, media, icke-statliga organisationer, universitet och högskolor, klagande och medborgare, och engagera dem i skeendet, var varje evenemang inriktat på olika målgrupper.

Närmare information om alla evenemang (på engelska) finns på:
<http://www.ombudsman.europa.eu/10anniversary/en/default.htm>

© De Nationale Ombudsman van Nederland

Jacob Söderman, den förste Europeiska ombudsmannen, Mats Melin, Sveriges chefsjustitieombudsman, och Riitta-Leena Paunio, Finlands justitieombudsman, vid Femte seminariet med nationella ombudsmän i EU:s medlemsstater som hölls den 11–13 september 2005 i Haag, Nederländerna,.

Galamiddag för de nationella ombudsmännen i EU:s medlemsstater och kandidatländerna, Haag, Nederländerna

Över 80 företrädare för nationella ombudsmannakontor i EU:s medlemsstater och kandidatländer deltog i det femte seminariet för nationella ombudsmän som ägde rum i Haag från den 11 till den 13 september 2005. En galamiddag hölls för att högtidlighålla tioårsjubileet av den europeiska ombudsmannainstitutionens grundande. Mer än 70 personer deltog i middagen, bland annat de som medverkade vid upprättandet av institutionen, och som även bidrog till den minnesbok som gavs

ut med anledning av tioårsjubileet. Publikationen, som har titeln *"The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution"*, lanserades av Nikiforos Diamandouros under middagen, i närvaro av den första Europeiska ombudsmannen, Jacob Söderman.

Mottagning för att fira tioårsjubileet av inrättandet av det europeiska ombudsmannaämbetet

Jacob Söderman, den första Europeiska ombudsmannen, inledde sitt arbete den 27 september 1995. Tisdagen den 27 september 2005, under Europaparlamentets session i Strasbourg, organiserades en mottagning för att fira tioårsjubileet av inrättandet av det europeiska ombudsmannaämbetet. Ledamöterna av Europaparlamentet och Europeiska kommissionen hade bjudits in till mottagningen, liksom Europeiska ombudsmannens personal, anställda vid Europaparlamentet och från andra EU-institutioner och organ som har haft ett nära samarbete med ombudsmannen under tioårsperioden. Den första Europeiska ombudsmannen, Jacob Söderman, var hedersgäst vid evenemanget. Mot bakgrund av Europaparlamentets centrala roll för att möjliggöra inrättandet av ombudsmannaämbetet på EU-nivå och med tanke på det stöd som parlamentet har gett ombudsmannen under de tio år som har gått sedan dess, var det naturligt att det var Europaparlamentets talman, Josep Borrell Fontelles, som var huvudtalare vid mottagningen. Över 250 personer deltog, bl.a. fem ledamöter av Europeiska kommissionen, över 100 parlamentsledamöter, fem generaldirektörer vid Europaparlamentet samt företrädare för det brittiska ordförandeskapet i EU.

Josep Borrell Fontelles, Europaparlamentets talman, och Nikiforos Diamandouros vid en mottagning den 27 september 2005 i Strasbourg, Frankrike, för att uppmärksamma Europeiska ombudsmannens 10-årsdag.

Seminarium på temat "Europeiska ombudsmannen – utvärdering och framtidsperspektiv", Strasbourg, Frankrike

Den 28 oktober organiserade *Institut des hautes études européennes* vid Robert Schuman-universitetet i Strasbourg ett seminarium med anledning av Europeiska ombudsmannens tioårsjubileum, under vetenskaplig ledning av Syméon Karagiannis, professor vid Robert Schuman-universitetet, och Yves Petit, professor vid universitetet i Bourgogne. Titeln på seminariet, som ägde rum i Europaparlamentet, var *Le médiateur européen: bilan et perspectives* (Europeiska ombudsmannen – utvärdering och framtidsperspektiv). Seminariet öppnades av Strasbourgs borgmästare och senator, Fabienne Keller, och av direktören för Robert Schuman-universitetet, Florence Benoît-Rohmer.

Förmiddagens plenarmöte leddes av den biträdande direktören och professorn vid *Centre d'études internationales et européennes* vid Robert Schuman-universitetet, Vlad Constaninesco. Under första hälften av sessionen granskades ombudsmannen och hans institutionella miljö. Yves Petit analyserade

relationerna mellan ombudsmannen och de europeiska institutionerna, medan Loic Grard, professor vid universitetet i Bordeaux IV, granskade relationerna mellan Europeiska ombudsmannen och de nationella ombudsmännen. Under andra hälften av förmiddagens möte granskades ombudsmannen och hans verksamhet. Claude Blumann, vice direktör och professor vid universitetet Paris II, presenterade ombudsmannens bidrag till EU-medborgarskapet. Syméon Karagiannis analyserade därefter ombudsmannens bidrag till skyddet av grundläggande rättigheter. Efter varannan presentation gavs det möjlighet för de talrika akademikerna, studenterna och andra närvarande deltagare att ställa frågor till talarna och ge sina egna synpunkter på de frågor som togs upp.

Nikiforos Diamandouros, Florence Benoît-Rohmer, ordförande för Université Robert Schuman, och Fabienne Keller, senator och borgmästare i Strasbourg, talar vid symposiet om "Europeiska ombudsmannen – utvärdering och perspektiv" den 28 oktober 2005 i Strasbourg, Frankrike.

Eftermiddagen organiserades som en paneldiskussion på temat "Europeiska Ombudsmannen – tio års verksamhet". Ordförande för panelen var Robert Kovar, f.d. direktör för Robert Schuman-universitetet och professor emeritus. Panelen bestod av Nikiforos Diamandouros, Mats Melin, chef för justitieombudsmännen i Sverige, Bernard Dreyfus, den franska nationella ombudsmannens generaldelegat, David Lowe, divisionschef vid sekretariatet för Europaparlamentets utskott för framställningar, Giuseppe Massangioli, direktör vid Europeiska kommissionens generalsekretariat och Alvaro Gil-Robles, kommissionär för mänskliga rättigheter vid Europarådet. Ämnen som diskuterades var bland annat Europeiska ombudsmannen inför den utmaning som utvidgningen innebär, relationerna mellan ombudsmän och Europeiska ombudsmannens inflytande på nationella och regionala ombudsmän, samt effekterna av Europeiska ombudsmannens verksamhet på arbetet vid Europeiska unionens institutioner.

Seminariets slutsatser presenterades av Jean-Paul Jacqué, direktör vid rättstjänsten vid Europeiska unionens råd.

Mer än 80 akademiker, studenter, jurister, EU-anställda och andra deltagare närvarade vid evenemanget. Slutsatserna från seminariet kommer att offentliggöras av *Centre d'études internationales et européennes* vid Robert Schuman-universitetet under 2006.

Festmiddag för ombudsmannens viktigaste samarbetspartner i Frankrike, Strasbourg, Frankrike

Den 28 oktober organiserade Straßbourgs borgmästare, Fabienne Keller och ordföranden för *Communauté Urbaine de Strasbourg*, Robert Grossmann, en festmiddag med anledning av tioårsjubileet av Europeiska ombudsmannens närvaro i Strasbourg. Lokala, regionala och nationella politiker och administratörer var inbjudna till middagen, samt talarna från det seminarium som hade ägt rum i Strasbourg tidigare under dagen (se ovan) och anställda hos Europeiska ombudsmannen. Nikiforos Diamandouros var hedersgäst. Borgmästaren framhöll vid sitt middagstal Straßbourgs starka engagemang för sin europeiska uppgift och för skyddet av mänskliga rättigheter och läste upp gratulationer från Frankrikes utrikesminister, Catherine Colonna. Ombudsmannen tackade i sitt svarstal staden och dess region för allt deras stöd under den gångna tioårsperioden, upprepade sitt

fasta åtagande att informera medborgarna ännu mer om deras rättigheter på EU-nivå och aviserade att det sjätte seminariet för nationella ombudsmän kommer att äga rum i Strasbourg 2007.

Festmiddag för ordförande och generalsekreterare vid EU:s institutioner och cheferna för EU:s byråer och organ, Bryssel, Belgien

Den 17 november arrangerade ombudsmannen en festmiddag för EU-institutionernas ordförande och generalsekreterare, tillsammans med cheferna för unionens byråer och organ. Över 45 personer som företrädde institutioner, byråer och organ från hela EU, deltog i middagen. Syftet med evenemanget var att betona Europeiska ombudsmannens fasta avsikt att i framtiden arbeta tillsammans med alla institutioner, byråer och organ för att förbättra EU-administrationens kvalitet, och säkerställa att medborgarnas rättigheter respekteras fullt ut i hela EU. Mot bakgrund av det faktum att Europeiska kommissionen står för runt 70 % av ombudsmannens undersökningar, var det kommissionens ordförande, José Manuel Barroso, som hade ombetts vara huvudtalare. Han lyfte fram ett antal områden inom vilka samarbetet skulle kunna förbättras under de kommande åren, bland annat genom framsteg mot en gemensam kodex för god förvaltningssed, främjandet av fler vänskapliga förlikningar, och snabb uppföljning av ombudsmannens rekommendationer och kommentarer. Han nämnde i det sammanhanget kommissionens nya meddelande om ett nytt internt förfarande för att svara på förfrågningar från ombudsmannen. Ombudsmannen bekräftade i sitt tal att det är viktigt att klagomål åtgärdas snabbt och att de tas på vederbörligt allvar. Han beskrev sin roll som inte bara en extern kontrollmekanism utan även en värdefull resurs för ledningen – en resurs som kan hjälpa förvaltningar att förbättra sitt agerande genom att peka på områden med förbättringspotential. I detta avseende betonade han värdet av den europeiska kodexen för god förvaltningssed som en nyttig riktlinje för tjänstemän. Nikiforos Diamandouros beskrev även ombudsmannens roll som en förklarande faktor som kan hjälpa institutionerna att göra sig mer lättolkade för medborgarna, att få medborgarna att känna att deras synpunkter räknas och att de genom sina klagomål kan bidra till att förbättra situationen. Slutmålet, sade han, är en medborgarcentrerad EU-administration i världsklass.

José Manuel Barroso, Europeiska kommissionens ordförande, och Nikiforos Diamandouros vid den formella middagen för ordförandena och generalsekreterarna vid EU:s institutioner och direktörerna vid EU:s organ och byråer den 17 november 2005 i Bryssel, Belgien.

Presseminarium och offentlig workshop, Bryssel, Belgien

Den 6 december organiserade Europeiska ombudsmannen två evenemang i Bryssel under titeln "Europeiska ombudsmannen: 10 år, 20 000 klagomål – för många? För få?" I samarbete med Europeiskt journalistcentrum hölls ett presseminarium och en offentlig workshop med inriktning på medier,

icke-statliga organisationer, intressegrupper, regionala och lokala representationskontor och enskilda medborgare med ett engagemang för ombudsmannens arbete.

Michael Cashman, ledamot av Europaparlamentet, Nikiforos Diamandouros, Aidan White, generalsekreterare för Internationella journalistförbundet, och Derk-Jan Eppink, medlem av Europeiska kommissionens vice ordförande Siim Kallas kabinet, talar vid ett presseminarium för att uppmärksamma Europeiska ombudsmannens 10-årsdag den 6 december 2005 i Bryssel, Belgien.

Temat för den första sessionen var "En öppnare och mer ansvarstagande EU-administration – nästa steg för kommissionen, Europaparlamentet och ombudsmannen". Mer än 60 personer deltog i debatten där panelen bestod av Derk-Jan Eppink från Europeiska kommissionens vice ordförande Siim Kallas kansli, Michael Cashman, ledamot av Europaparlamentet och föredragande om förordningen om allmänhetens tillgång till handlingar, Tony Bunyan, direktör för *Statewatch* och Tim King, biträdande redaktör för *European Voice*. Aidan White, generalsekreterare för Internationella journalistförbundet, ledde debatten, som gav en god överblick över vilka framsteg som hittills gjorts av EU-institutionerna på området öppenhet och idéer för hur arbetet kan gå vidare.

Nikiforos Diamandouros och Margot Wallström, Europeiska kommissionens vice ordförande för kontakter mellan institutionerna och kommunikationsstrategi, lyssnar på deltagare vid ett offentligt seminarium som hölls den 6 december 2005 i Bryssel, Belgien, för att uppmärksamma Europeiska ombudsmannens 10-årsdag.

Den andra sessionen hade titeln "Att öka kännedomen om rätten att klaga – nästa steg för Europeiska ombudsmannen" och genomfördes i form av en offentlig workshop. Panelen utgjordes av Margot Wallström, vice ordförande för Europeiska kommissionen, Emily O'Reilly, Irlands nationella ombudsman, Claire Damilano från European Citizen Action Service och Aidan White,

generalsekreterare för Internationella journalistförbundet. Workshopen leddes på ett engagerat sätt av Europaparlamentets förre talman, Pat Cox. Ett 50-tal företrädare för icke-statliga organisationer, intressegrupper, regionala och lokala representationskontor i Bryssel och EU:s institutioner närvarade vid workshopen, vars mål var att diskutera hur ombudsmannens arbete på bästa sätt kan gagna deras organisationer. Diskussionen kretsade kring följande frågor: Hur kan Europeiska ombudsmannen öka kännedomen om sitt arbete? Vad kan ombudsmannen göra för att uppmuntra dig att använda din rätt att komma med klagomål? Hur kan din organisation hjälpa ombudsmannen att bygga vidare på vad som har uppnåtts under den gångna tioårsperioden? Hur kan ombudsmannen bidra till unionens "betänketid"? En sammanfattning av de viktigaste idéerna som kom fram under diskussionerna distribuerades till deltagarna efter mötet och har offentliggjorts på ombudsmannens webbplats.

Presentation inför den franska nationalförsamlingens delegation för Europeiska unionen

Den 7 december anordnade den franska nationalförsamlingens delegation för Europeiska unionen för första gången en hearing med Europeiska ombudsmannen. Mötet, som leddes av delegationens ordförande, Pierre Lequiller, innebar en möjlighet för ombudsmannen att förklara sin roll och redogöra för vilken typ av frågor han ägnar sig åt och i vilken utsträckning han samarbetar med sina kolleger i medlemsstaterna. Delegationens ledamöter ställde frågor om klagomål, bland annat klagomålet om bristen på insyn i rådets rättsliga överläggningar, samt vilken roll de som parlamentsledamöter kan spela när det gäller att informera de franska medborgarna om Europeiska ombudsmannens roll och befogenheter. Hearingen ägde rum i Paris och var öppen för pressen. Den anordnades för att uppmärksamma tioårsjubileet av inrättandet av det europeiska ombudsmannaämbetet.

© Assemblée nationale française

Nikiforos Diamandouros och Pierre Lequiller, ordförande för den franska nationalförsamlingens delegation till Europeiska unionen i Paris, Frankrike, 7 december 2005.

VALET AV EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

Valet av Europeiska ombudsmannen ägde rum den 11 januari i Europaparlamentet. Nikiforos Diamandouros omvaldes att tjänstgöra som europeisk ombudsman under Europaparlamentets mandatperiod 2004–2009, efter att ha fått 564 av de 609 avgivna rösterna. Efter valet hölls en presskonferens, organiserad av ordföranden för Europaparlamentets utskott för framställningar, Marcin Libicki. Nikiforos Diamandouros tog detta tillfälle i akt att redogöra för sina prioriteringar för ämbetet, bland annat att arbeta för att medborgarnas rättigheter skall garanteras fullt skydd i hela EU och att EU:s institutioner och organ uppfyller högsta tänkbara kvalitetsnormer. Fullständig information om ombudsmannavalet ges i bilaga E.

© Europaparlamentet

Margot Wallström, Europeiska kommissionens vice ordförande för kontakter mellan institutionerna och kommunikationsstrategi, gratulerar den 11 januari 2005 i Strasbourg, Frankrike, Nikiforos Diamandouros till följd av han blivit återvald som europeisk ombudsman.

ÅRSRAPPORTEN 2004

Årsrapporten är ombudsmannens viktigaste publikation. Genom att den ger en översikt över ombudsmannens hantering av klagomål under ett visst år, ökar den Europaparlamentets möjligheter att ställa EU:s institutioner och organ till svars. Genom att framhålla problemområden inom administrationen utgör den också en värdefull källa till självreglering inom EU:s institutioner och organ. Därutöver är ombudsmannens rapport av intresse för ett brett spektrum av grupper och individer på flera nivåer – ombudsmannakollegor, politiker, offentliga tjänstemän, yrkesgrupper, akademiker, intressegrupper, icke-statliga organisationer, journalister och medborgare på europeisk, nationell, regional och lokal nivå.

I syfte att på bästa sätt leva upp till de skilda förväntningarna från alla dessa olika grupper, omarbetades strukturen för årsrapporten, med början från 2004 års rapport. Fullständiga beslut ersattes av sammanfattningar som lyfter fram de viktigaste punkterna. En tematisk analys infördes i kapitel 2 (avsnitt 2.8 i denna rapport), där de viktigaste resultaten i fråga om lag och sakförhållanden i de huvudsakliga arbetsområdena redovisas. Kapitlen som handlar om kommunikation och relationer med andra organ sågs över för att nyttan av denna verksamhet skulle framstå tydligare och illustreras med detaljerad information om de evenemang som har ägt rum.

Ombudsmannen lade fram sin rapport för 2004 inför Europaparlamentets utskott för framställningar den 10 maj. Han hade därmed möjlighet att ge en översikt över årets arbete och resultat och rapportera i vilken mån han lyckades uppfylla de mål han fastställde efter sitt omval som Europeisk ombudsman.

Det var Manolis Mavrommatis som var föredragande vid utskottets betänkande om ombudsmannens verksamhet under 2004. Den 27 oktober godkände Europaparlamentets ledamöter detta betänkande med 426 röster för, 3 emot och 9 nedlagda, och gratulerade ombudsmannen till hans framgångar och hans goda relationer med utskottet för framställningar.

ÖPPET HUS

Bryssel

Den 30 april organiserade Europaparlamentet öppet hus för allmänheten. Ombudsmannens sekretariat deltog i aktiviteterna under dagen och tog tillfället i akt att lansera *minnesvykortet om tioårsjubileet*,

som delades ut till besökarna på 24 språk. Anställda vid ombudsmannens sekretariat svarade på besökarnas frågor hela dagen och det beräknas att 15 000 personer deltog i evenemanget.

Strasbourg

Den 8 maj deltog ombudsmannens sekretariat i ett öppet hus-arrangemang som organiserades av Europaparlamentet i Strasbourg. Material om ombudsmannens arbete, samt minnesvykortet om tioårsjubileet delades ut till besökarna på 24 språk. Anställda vid sekretariatet fanns på plats hela dagen för att svara på frågor. Mer än 20 000 personer besökte parlamentet under öppet hus-evenemanget.

Medborgare besöker ombudsmannens bord vid öppet hus i Strasbourg, Frankrike, den 8 maj 2005.

6.2 INFORMATIONSBESÖK

I syfte att öka medborgarnas kännedom om deras rätt att lämna klagomål till Europeiska ombudsmannen och för att utveckla arbetsrelationerna med sina nationella och regionala ombudsmannakolleger genomförde ombudsmannen ett intensivt program med informationsbesök i medlemsstaterna, utvidgningsländerna och ansökarländerna under 2003 och 2004. Ombudsmannen avser att fortsätta med sina informationsbesök under perioden 2005–2009. Under dessa besök träffar ombudsmannen parlamentsledamöter, domare, högre statstjänstemän, ombudsmannakolleger och andra som arbetar med tvistlösning utanför domstolarna, samt företrädare för universitetsväsendet, potentiella klagande och andra medborgare. Han åtföljs på dessa resor av en medarbetare från ombudsmannens rättsavdelning och någon från kommunikationsavdelningen.

Ombudsmannens informationsbesök syftar till att bidra till bättre förståelse hos medborgarna för de tjänster han kan tillhandahålla. Vid sina många anföranden under dessa besök illustrerar ombudsmannen sitt arbete med exempel på olika typer av klagomål som han får. Ombudsmannens arbete omfattar dock inte bara handläggning av klagomål och han lägger sig alltid vinn om att vid sina möten försöka öka kännedomen om sin utvidgade roll. I sina anföranden och presentationer betonar han betydelsen av ombudsmannainstitutionen när det gäller att främja principen om rättsstaten, samt demokrati och mänskliga rättigheter. Under bilaterala möten med ombudsmän diskuterar deltagarna idéer om framtida samarbete, samtidigt som de lär sig av varandras erfarenheter och delar med sig av kunskap om bra metoder.

Inför varje besök organiserar ombudsmannens motsvarigheter i medlemsstaterna och kandidatländerna omfattande program med aktiviteter och möten för ombudsmannen, och de deltar ofta själva i dessa program.

På grund av alla evenemang som organiserades med anledning av tioårsjubileet av inrättandet av det europeiska ombudsmannaämbetet 2005, gjordes bara ett informationsbesök under året, nämligen till Förenade kungariket i slutet av november.

I nedanstående avsnitt ges en översikt över den breda mångfald av olika möten som ägde rum under detta besök, med uppgift om vilka som deltog i diskussionerna och vilka olika anföranden som hölls. De mediaaktiviteter som arrangerades med anledning av informationsbesöket redovisas i avsnitt 6.4 i denna rapport.

FÖRENADE KUNGARIKET

Från den 28 till den 30 november 2005 besökte Europeiska ombudsmannen London.

Den 28 november organiserades en arbetsfrukost med Ann Abraham, justitieombudsman och ombudsman för hälso- och sjukvård. Nikiforos Diamandouros och Ann Abraham togs sedan emot av chefen för Europeiska kommissionens representationskontor i Förenade kungariket, Reijo Kemppinen. Därefter följde ett möte med ledamöter av Europaparlamentet, med chefen för Europaparlamentets representationskontor i Förenade Kungariket, Dermot Scott, som värd. Nikiforos Diamandouros och Ann Abraham gjorde sedan ett gemensamt framträdande inför de europeiska "fast stream"-studenterna vid National School of Government. Titeln på Europeiska ombudsmannens presentation var "Europeiska ombudsmannens roll i EU:s institutionella ram". Efter en livlig frågestund fortsatte diskussionerna med studenterna och kursledaren, Howard Emmens, över lunch.

Nikiforos Diamandouros och Ann Abraham, Förenade kungarikets justitie- och sjukvårdsombudsman, talar till europeiska snabbfilstudenter vid National School of Government den 28 november 2005 i London, Förenade kungariket.

Eftermiddagen inleddes med ett möte med ledamöter i utskottet för granskning av EU-frågor i Underhuset, vilket gav ombudsmannen möjlighet att träffa ledamöterna i utskottet, informera dem om hur de respektive institutionerna arbetar och delta i ett intressant utbyte av synpunkter. Dagens sista möte ägde rum på domstolsrådet med rådets ordförande, Lord Newton of Braintree som värd. Rådets ledamöter och medarbetare presenterade rådets verksamhet och de diskussioner som följde visade att det finns starka kopplingar mellan domstolarnas och ombudsmännens arbete. På kvällen bjöd Lord Newton på middag i Överhuset för att uppmärksamma besöket.

Den 29 november intervjuades Nikiforos Diamandouros av en forskarstuderande, Melanie Smith, inom ramen för hennes avhandling om överträdelseförfaranden enligt artikel 226 i EG-fördraget. Under dagens första möte togs Nikiforos Diamandouros och Ann Abraham emot av Europaministern, Douglas Alexander. Ämnen som diskuterades var bland annat Europeiska ombudsmannens särskilda rapport som lämnades till Europaparlamentet i oktober 2005, där ombudsmannen uppmanade ministerrådet att se över sin vägran att sammanträda offentligt när det agerar i sin lagstiftande funktion. Vid ett besök på justitie-, hälso- och sjukvårdsombudsmannens kontor kunde Nikiforos Diamandouros skaffa sig en överblick över den mångfald av ärenden som hanteras av ombudsmannen. Den biträdande ombudsmannen, Trish Longdon, och hennes medarbetare presenterade frågan om livslång vård, medan Ann Abraham och Iain Ogilvie redogjorde för den senaste utvecklingen i en undersökning om försäkringsbolaget Equitable Life.

Vid ett lunchseminarium med Robert Hazell, direktör för konstitutionsenheten vid *School of Public Policy*, University College i London som värd, föreläste Nikiforos Diamandouros om "Ombudsmannens roll för att stärka ansvarstagandet och rättsstaten". Under både den livliga frågestunden och den efterföljande lunchbuffén svarade ombudsmannen på frågor och diskuterade med inte bara de många lärare och studenter som var närvarande utan även ett stort antal brittiska ombudsmän som deltog.

Under eftermiddagens första möte svarade Nikiforos Diamandouros på frågor i Överhusets *European Union Select Committee*. Frågestunden leddes av utskottets ordförande, Lord Grenfell och 14 ledamöter av Överhuset deltog. Under ett intensivt korsförhör ställde utskottsledamöterna en mängd frågor som täckte en bred variation av ämnen som behovet av att utveckla det europeiska ombudsmannanätverket, sambandet mellan EU:s regler om god förvaltningssed och stadgan om de grundläggande rättigheterna och framtida förbindelser med EU:s byrå för grundläggande rättigheter. Nikiforos Diamandouros och Ann Abraham träffade därefter ordföranden för Underhusets *Public Administration Select Committee*, Tony Wright. På kvällen arrangerade Ann Abraham en middag för ombudsmän från den offentliga sektorn i England, Skottland, Wales och Nordirland.

Lord Wallace of Saltaire, professor emeritus i internationella förbindelser vid London School of Economics and Political Science, presenterar Nikiforos Diamandouros före sitt föredrag om "Mänskliga rättigheter och rättsmedel utanför rättsväsendet – Europeiska ombudsmannens perspektiv", den 30 november 2005 i London, Förenade kungariket.

Morgonen den 30 november började med ett besök på Londonkontoret för ombudsmännen vid Englands lokala myndigheter. Nikiforos Diamandouros träffade först ordföranden för ombudsmännen vid de lokala myndigheterna, Tony Redmond, varvid många viktiga frågor dryftades, bland annat utvecklingen av ombudsmännens befogenheter på området mänskliga rättigheter. Därefter träffade han den biträdande ombudsmannen för lokala myndigheter, Peter Macmahon, för en diskussion om internationellt samarbete mellan ombudsmän. Nikiforos Diamandouros fortsatte sedan till London School of Economics and Political Science (LSE), där han höll ett föredrag på ämnet "Mänskliga

rättigheter och utomrättsliga överklagandeinstanser – Europeiska ombudsmannens synvinkel”. Föredraget presenterades av Lord Wallace of Saltaire, Professor emeritus i internationella relationer vid LSE. Föredraget följdes av en omfattande frågestund och diskussionerna fortsatte under lunchen under Lord Wallaces värdskap.

Eftermiddagens första möte var med Jim Murphy, kabinettets parlamentssekreterare. Frågor som diskuterades var bland annat hur medborgarnas möjligheter att överklaga kan förbättras och hur ombudsmannaämbetet kan utvecklas i Förenade kungariket. Den sista programpunkten var en avslutande genomgång med Ann Abraham i hennes sekretariat.

6.3 ANDRA KONFERENSER OCH MÖTEN

Konferenser, seminarier och möten är utmärkta tillfällen för ombudsmannen att öka kännedomen om sitt arbete hos viktiga målgrupper som icke-statliga organisationer, intressegrupper och akademiska institutioner. Genom att han deltar i sådana evenemang underlättas också hans arbete för att främja ombudsmannaämbetet mer allmänt. Tack vare att de deltar i konferenser och möten kan ombudsmannen och hans medarbetare också hålla sig informerade om utvecklingen inom EU på sådana områden som är särskilt relevanta för institutionen.

I detta avsnitt ges närmare information om alla aktiviteter som har genomförts i syfte att främja ombudsmannaämbetet i allmänhet och Europeiska ombudsmannens arbete i synnerhet. Om ombudsmannen inte kan delta personligen i ett evenemang låter han en lämplig medarbetare företräda institutionen. Många grupper får även stifta bekantskap med ombudsmannens arbete inom ramen för studiebesök i Strasbourg. I detta avsnitt redogörs därför för de presentationer inför olika besöksgrupper som ägde rum under året.

PERSONLIG NÄRVARO AV OMBUDSMANNEN

Den 7 januari träffade Nikiforos Diamandouros ambassadör Marios Lyssiotis, Cyperns ständige representant vid Europarådet, för att diskutera den europeiska ombudsmannens roll.

Den 27 januari höll Nikiforos Diamandouros ett föredrag för Strasbourg-avdelningen av *English-Speaking Union* på temat ”Europeiska ombudsmannen – den goda förvaltningens väktare”.

Den 28 januari höll ombudsmannen avslutningsanförandet vid en konferens som organiserades i Bryssel av Föreningen för f.d. praktikanter vid Europeiska unionen (ADEK International). Konferensens tema var ”Att kommunicera om Europa”. Ombudsmannen fokuserade på frågorna ”varför” vi bör kommunicera om Europa, ”hur” vi bör kommunicera om Europa och ”vad” vi bör kommunicera om Europa. Efter sitt anförande svarade Nikiforos Diamandouros på åhörarnas frågor.

Den 23 februari träffade Nikiforos Diamandouros Aleksandra Popović, biträdande justitieminister i Serbien och Montenegro. De diskuterade utvecklingen i EU med avseende på skyddet av medborgarliga rättigheter genom rättsliga och icke-rättsliga överklagandeinstanser.

Den 4 mars höll Nikiforos Diamandouros tal vid en internationell konferens i Genève i Schweiz, på ämnet ”De grundläggande principerna för konstitutionen för Europa”. Konferensen organiserades av Centret för Europeiska rättsliga studier vid universitetet i Genève.

Den 11 mars deltog Nikiforos Diamandouros i en rad möten i Nicosia på Cypern, med Tassos Papadopoulos, Cyperns president, Nikos Cleantous, ordförande för utskottet för Europafrågor vid Cyperns parlament, parlamentsledamoten Panayiotis Demetriou, Costakis Christoforou, generaldirektör för Cyperns parlament, Ronald Evers, chef för Europaparlamentets informationskontor på Cypern och Adriaan Van Der Meer, chef för Europeiska kommissionens representationskontor på Cypern. Senare samma dag höll han ett anförande om ”Europeiska medborgares rättigheter

härrörande från deras EU-medborgarskap, det demokratiska livet inom EU och stadgan om grundläggande rättigheter”, vid ett seminarium om medborgerliga rättigheter som organiserades av Cyperns parlament och Cyperns Press- och informationsbyrå.

Tassos Papadopoulos, Cyperns president, och Nikiforos Diamandouros, den 11 mars 2005 i Nicosia, Cypern.

Den 12 mars träffade Nikiforos Diamandouros Michalis Attalides, dekanus vid institutet för humaniora, socialvetenskap och rättsvetenskap vid Intercollege i Nicosia, Cypern, där han höll ett anförande på temat ”Att försvara demokratin och rättsstaten: ombudsmannens roll”.

Den 17 mars talade Nikiforos Diamandouros inför femte kongressen för föreningen för Europeiska kvinnliga advokater på temat ”Tillgång till medling på EU-nivå”.

Christos Rozakis (till höger), vice ordförande för Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, talar till Europeiska ombudsmannens personal den 18 mars 2005 i Strasbourg, Frankrike.

Den 18 mars hade ombudsmannen ett möte med Christos Rozakis, vice ordförande för Europadomstolen för mänskliga rättigheter. Christos Rozakis deltog därefter i ett personalmöte hos Europeiska ombudsmannen där han höll ett anförande på temat ”Uppbådet av åtgärder på EU-nivå till skydd för mänskliga rättigheter: utvidgning av skyddet genom fördraget om en konstitution för EU”.

Den 21 mars träffade Nikiforos Diamandouros Guillermo O'Donnell, professor vid Notre Dame-universitetet i Indiana, USA, och Gabriela Ippolito O'Donnell, för att diskutera den

européiska ombudsmannens roll och möjligheterna till samarbete för att främja och utveckla ombudsmannainstitutionen i Latinamerika.

Den 22 mars höll Nikiforos Diamandouros ett anförande om "Hur skyddet av mänskliga rättigheter och grundläggande rättigheter i EU har utvecklats på senare tid – Europeiska ombudsmannens synvinkel" vid en arbetslunch med ständiga representanter vid Europarådet. Evenemanget anordnades av Ann-Marie Nyroos, Finlands ständiga representant vid Europarådet.

Den 14 maj höll Nikiforos Diamandouros tal om "Europeiska ombudsmannen och EU:s politik mot narkotika" vid den tionde europeiska konferensen om rehabilitering och narkotikapolitik i Heraklion, Grekland.

Den 18 maj talade Nikiforos Diamandouros om "Europeiska ombudsmannen som förkämpe för öppenhet och hjälp i kampen mot korruption" vid den grekiska avdelningen av *Transparency International* i Aten, Grekland.

Den 19 maj deltog Nikiforos Diamandouros i en rundabordskonferens om "Administrativa missförhållanden och korruption inom den offentliga sektorn i Grekland – reflektioner om medel och metoder att bekämpa dem" vid den grekiska ledarskapskonferensen 2005, organiserad av föreningen för verkställande direktörer i Aten, Grekland.

Den 24 maj träffade Nikiforos Diamandouros Fabienne Keller, Strasbourgs borgmästare, för att förbereda seminariet och festmiddagen med anledning av tioårsjubileet, planerade för den 28 oktober.

Den 31 maj talade Nikiforos Diamandouros om "Demokrati, rättsstatsprinciper, ansvarsutkrävande och ombudsmannainstitutionen" vid universitetet i Duisburg, Tyskland.

Den 3 juni höll Nikiforos Diamandouros ett anförande på temat "Patienters rättigheter i dagens Europa" vid den andra Hygeia-Harvard medicinska internationella konferensen om "Preventiv medicin i det 21:a århundradet" i Aten, Grekland.

Den 6 juni höll Nikiforos Diamandouros ett tal om "EU-administrationens respekt för grundläggande och mänskliga rättigheter: normer och rättsmedel" vid en internationell konferens i Krakow, Polen, organiserad av den polska ombudsmannen Andrzej Zoll och Jagiellonia-universitetet, för att markera upprättandet av Oświecim-akademien för mänskliga rättigheter.

Den 30 juni var Nikiforos Diamandouros inbjuden av Anthony Molho och Diogo Ramada Curto, professorer vid European University Institute (EUI) i Florens, Italien, att hålla inledningsanförandet vid sommarkursen som organiserades av historiska fakulteten vid EUI. Nikiforos Diamandouros talade om "Hur migranternas rättigheter har utvecklats i Europas rättsordning under efterkrigstiden". Efteråt hade Nikiforos Diamandouros lunch med fem grekiska doktorander.

Den 1 juli hade Nikiforos Diamandouros ett möte i Florens, Italien, med Yves Meny, professor vid och direktör för European University Institute och Helen Wallace, professor vid och direktör för Robert Schuman-centret för avancerade studier vid universitetet, för att diskutera sätt att främja studier av institutioner som kan förbättra det demokratiska ansvarstagandet i Europa.

Den 6 juli träffade Nikiforos Diamandouros Eugenia Kotselidou, chef för personalutveckling och medlare på området resultatstyrning vid Europeiska patentverket i München, Tyskland. Eugenia Kotselidou var intresserad av Nikiforos Diamandouros medlingserfarenheter, bland annat sökandet efter vänskapliga förlikningar och ombudsmannens roll som alternativ till domstolarna.

Den 7 juli höll Nikiforos Diamandouros ett anförande med titeln "Europeiska ombudsmannen: ett instrument till medborgarnas försvar" inför en delegation av borgmästare från den italienska regionen Trentino Alto-Adige, på inbjudan av parlamentsledamoten Lilli Gruber.

Den 13 juli presenterade ombudsmannen sitt arbete för 25 ledamöter av *Society of European Affairs Professionals* (SEAP), yrkesorganisationen för europeiska konsulter inom offentliga affärer och lobbying. I ett anförande med titeln "Europeiska ombudsmannen: hjälper till att främja en öppen,

ansvarstagande och serviceinriktad EU-administration" förklarade Nikiforos Diamandouros de tjänster han tillhandahåller genom att följa upp klagomål och inleda egna undersökningar. Ombudsmannen fokuserade särskilt på den Europeiska kodexen för god förvaltningssed och SEAP:s egen uppförandekodex. Catherine Stewart, SEAP:s vice ordförande, ledde evenemanget som avslutades med en livlig frågestund.

Den 23 september höll Nikiforos Diamandouros ett anförande på temat "Europeiska ombudsmannen – en utomrättslig överklagandeinstans för medborgarna" inför en delegation av ledamöter från det f.d. europeiska utskottet för mänskliga rättigheter vid Europarådet. Evenemanget organiserades av Christos Rozakis, vice ordförande vid Europadomstolen för mänskliga rättigheter.

Den 26 september höll Nikiforos Diamandouros ett anförande om den europeiska ombudsmannens roll inför en delegation från distriktskammaren för juridiska rådgivare i Krakow, Polen.

Den 6 oktober höll Nikiforos Diamandouros ett anförande med titeln "Europeiska ombudsmannen: en institution för att skydda och främja grundläggande rättigheter" vid en konferens med anledning av 60-årsjubileet av grundandet av den franska *Ecole National d'Administration* och tioårsjubileet av upprättandet av Centret för Europastudier i Strasbourg.

Den 14 oktober höll Nikiforos Diamandouros ett tal med titeln "Rättsstatsprincipen och grundläggande rättigheter i Europeiska unionen" inför den nationella försvarsakademin i Aten, Grekland.

Den 21 november höll Nikiforos Diamandouros ett föredrag med titeln "Demokrati, rättsstatsprincipen och ombudsmannen" vid Columbia-universitetet i New York, USA.

Den 21 och 22 december höll Nikiforos Diamandouros möten i Aten, Grekland, med Greklands president Karolos Papoulias, Greklands premiärminister Kostas Karamanlis, Greklands f.d. president Kostis Stefanopoulos och Greklands f.d. premiärminister Konstantinos Mitsotakis.

MED DELTAGANDE AV OMBUDSMANNENS MEDARBETARE

Den 25 januari deltog Olivier Verheecke, förste juridisk handläggare, i en offentlig hearing, organiserad av Europeiska kommissionen, om EU:s planerade byrå för grundläggande rättigheter. Hearingen var indelad i fyra diskussionsämnen. Det första ämnet gällde byråns rättigheter, vilka temaområden den bör behandla och dess geografiska omfattning. Det andra ämnet som diskuterades var hur relationerna med Europarådet, nationella institutioner, det civila samhället och andra enheter skall bibehållas och säkras. Det tredje ämnet var vilka uppgifter som skall åläggas byrån och det fjärde vilken struktur den bör ha. Den offentliga hearingen avslutades med ett anförande av Franco Frattini, Europeiska kommissionens vice ordförande med ansvar för rättvisa, frihet och säkerhet.

Den 16 februari deltog Nicholas Catephores, ombudsmannens assistent, i ett rundabordsmöte som var organiserat i Bryssel, Belgien av federationen av europeiska värdepappersbörser och Houston Consulting Europe för att diskutera frågan om det vore önskvärt att införa en "Europeisk ombudsman för finansiella tjänster".

Den 1 mars ägde ett möte rum mellan Tina Nilsson, juridisk tjänsteman och Rosita Agnew, chef för kommunikationsavdelningen, och Paul Firth, en oberoende konsult som genomförde en undersökning av Europeiska kommissionens förfaranden för stöd och bidrag. Undersökningen genomfördes på uppdrag av ett antal icke-statliga organisationer. Tina Nilsson och Rosita Agnew förklarade ombudsmannens förfaranden och illustrerade hans arbete med exempel på klagomål med anknytning till stöd och bidrag som hade handlagts under tidsperioden 2002–2004. Paul Firth frågade om hur ofta ombudsmannen lyckas lösa sådana ärenden och hur lång tid det i genomsnitt tar att lösa dem. Han var särskilt intresserad av klagomål med anledning av EU:s budgetförordningar och problem som har påtalats för ombudsmannen i detta hänseende.

Den 5 april diskuterade Olivier Verheecke och Rosita Agnew ombudsmannens arbete med Melanie Smith, en forskarstuderande vid universitetet i Manchester och forskningsassistent till Jo Shaw, professor vid universitetet i Edinburgh.

Den 13 respektive 14 juli tog Olivier Verheecke emot Rhita Boust, forskarstuderande vid universitetet *Paris I Panthéon-Sorbonne*, och Costanza Hermanin de Reichenfeld från *Institut de Sciences Politiques* i Paris, för att diskutera ombudsmannens arbete och särskilt den europeiska kodexen för god förvaltningssed.

Den 28 och 29 september var kommissionären för dataskydd och tillgång till information i staten Brandenburg i samarbete med *Alcatel SEL Stiftung für Kommunikationsforschung* and the *Deutsche Gesellschaft für Recht und Informatik e.V.*, värd för ett internationellt symposium om "Informationsfrihet i Tyskland och Europa". Mer än 120 personer närvarade vid konferensen. Europeiska ombudsmannen var företräd för Gerhard Grill, förste juridisk handläggare.

Den 15 december tog Ida Palumbo emot Margherita Barsi, studerande vid juridiska fakulteten vid universitetet i Lecce, Italien, och praktikant vid Europaparlamentets informationskontor i Milano. Under mötet redogjorde Ida Palumbo för Europeiska ombudsmannens mandat och gav exempel på ärenden som hade handlagts av ombudsmannen.

Presentationer inför grupper

Under 2005 redogjorde Nikiforos Diamandouros och hans medarbetare (namn på vilka som deltog inom parentes) för ombudsmannens roll och verksamhet inför följande grupper:

Januari

- En grupp med 30 studenter i statskunskap från universitetet i Regensburg, Tyskland. Presentationen organiserades av *Europäische Akademie Bayern* och gruppen leddes av Andrea Riesch. (Gerhard Grill)
- En grupp studenter från *Institut des hautes Etudes Européennes* vid Robert Schuman-universitetet i Strasbourg, Frankrike. (José Martínez Aragón)

Februari

- 20 studenter i offentlig förvaltning från universitetet i Twente, Nederländerna. Gruppen leddes av Jaap H. de Wilde. (Gerhard Grill)
- 40 studenter från *Bayern Kolleg Augsburg*, Tyskland, inom ramen för en resa till Strasbourg som organiserades av *Europäische Akademie Bayern*. Gruppen leddes av Alexander Frisch. (Gerhard Grill)
- 50 studenter från den gemensamma europeiska mastersutbildningen i företagsekonomi vid universitetet i Mannheim, Tyskland och *Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales*, Frankrike. Presentationen organiserades av Brian Cassidy, ledamot av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. (Rosita Agnew)

Mars

- 45 personer från *CDU Frauenunion Ibbenbüren*, Tyskland, inom ramen för ett besök som organiserades av Karl-Arnold-stiftelsen. (Gerhard Grill)
- En grupp juridikstudenter (mastersutbildning) från universitetet i Nîmes, Frankrike. (Marjorie Fuchs)
- 37 personer från *Europa-Union München*, Tyskland, inom ramen för ett besök som organiserades av *Europäische Akademie Bayern*. (Gerhard Grill)
- En grupp bestående av 30 studenter från *Politischer Jugendring Dresden e.V.*, Tyskland. (Olivier Verheecke)

April

- En grupp med 10 unga administratörer från Central- och Östeuropa och från Madagaskar, inom ramen för ett seminarium om Europafrågor som organiserades av *Centre des Etudes Européennes* i Strasbourg. (Alessandro del Bon)

- Studenter som deltog i 20:e sessionen med *European Institute of Public Affairs and Lobbying* (EIPAL), Bryssel. (Olivier Verheecke)
- 38 personer från Dortmund, Tyskland, under ett besök som organiserades av Karl-Arnold-stiftelsen. (Wiebke Pankauke)
- En grupp med 43 studenter från *Europa-Institut, Universität des Saarlandes*, Tyskland. (Marta Hirsch-Ziembińska)
- 32 personer från *Altenakademie Dortmund*, under ett besök som organiserades av Karl-Arnold-stiftelsen. (Branislav Urbanič)
- En grupp med 41 juridikstudenter på tredje och fjärde året av sin utbildning, med specialinriktning på europeisk rätt, från universitetet i Leiden, Nederländerna. Gruppen leddes av Rick Lawson. (Ian Harden)
- En grupp bestående av 22 doktorander och tre medarbetare vid *School of Law and Social Sciences* vid Glasgow Caledonian University, Förenade kungariket. Gruppen leddes av Marcela Chisholm. (Gerhard Grill)
- En grupp med 25 studenter från ekonomifakulteten vid universitetet i Nürnberg-Erlangen, Tyskland. (Gerhard Grill)
- En grupp med 68 deltagare i "Europaseminarier" som organiserades av *Kolpingwerk*, Tyskland. (Gerhard Grill)

Maj

- En grupp med 20 diplomater från Asien under ett seminarium om Europafrågor som organiserades av *Centre des Etudes Européennes* i Strasbourg. (Gerhard Grill)
- 42 personer från Köln, Tyskland, i samband med ett besök som organiserades av Karl-Arnold-stiftelsen. (Branislav Urbanič)
- En grupp med 35 studenter från avdelningen för internationella relationer vid universitetet i Groningen, Nederländerna, inom ramen för ett studiebesök till Bryssel och Strasbourg. (Gerhard Grill)

Juni

- En grupp bestående av 34 unga lärare från Tyskland som deltog i ett studiebesök till Strasbourg, organiserat av *Europäische Akademie Bayern*. (Gerhard Grill)
- En grupp med 26 studenter och två medarbetare vid *Thorbecke Akademie Leeuwarden*, Nederländerna, inom ramen för ett studiebesök till Bryssel och Strasbourg. (Branislav Urbanič)
- 35 personer från *CDU Frauenunion Wesseling*, Tyskland, under ett besök som organiserades av Karl-Arnold-stiftelsen. (Gerhard Grill)
- En grupp bestående av 10 studenter i statskunskap från *University of Southern Maine*, Portland, USA. (Olivier Verheecke)
- En grupp från *Kirchlicher Dienst in der Arbeitswelt*, Oldenburg, Tyskland. (Gerhard Grill)
- En grupp bestående av 48 unga lärare från Tyskland som deltog i en studieresa till Strasbourg, organiserad av *Europäische Akademie Bayern*. (Gerhard Grill)

Juli

- En grupp bestående av 47 unga lärare från Tyskland som deltog i en studieresa till Strasbourg, organiserad av *Europäische Akademie Bayern*. (Gerhard Grill)

- En grupp bestående av 45 unga lärare från Tyskland som deltog i en studieresa till Strasbourg, organiserad av *Europäische Akademie Bayern*. (Branislav Urbanič)
- 29 personer från Kerpen, Tyskland. (Branislav Urbanič)
- En grupp med 49 lärare som deltog i en studieresa till Strasbourg, organiserad av distriktsregeringen i Oberpfalz, Tyskland. (Branislav Urbanič)
- En grupp bestående av 23 studenter och fem medarbetare vid programmet *Masters in European Studies* vid universitetet i Tübingen, Tyskland. (Gerhard Grill)
- En grupp bestående av sju högre tjänstemän från Algeriet inom ramen för ett seminarium om Europafrågor som organiserades av *Centre des Etudes Européennes* i Strasbourg. (José Martínez-Aragón)

Augusti

- En grupp med 6 personer från Europarådets besökstjänst. (José Martínez-Aragón)

September

- En grupp bestående av 20 parlamentsledamöter och tjänstemän från det ungerska parlamentet som deltog i en "Frågestund om framställningar och EU-medborgarskap" som organiserades av Europeiska kommissionens generaldirektorat för utvidgning (Taix-kontoret), Bryssel. (Olivier Verheecke)
- En grupp med 37 personer från *Socialdemokraterne-Vejle amt*, Danmark, i samband med en studieresa till Bryssel och Strasbourg. (Peter Bonnor)
- 38 personer från Münster-regionen i Tyskland, bl.a. lokala politiker och rådsledamöter, inom ramen för en resa organiserad av Karl-Arnold-stiftelsen. (Gerhard Grill)
- 37 personer från *Heimat- und Geschichtsvereins Bonn-Beuel*, Tyskland, inom ramen för en resa organiserad av Karl-Arnold-stiftelsen. (Wiebke Pankauke)
- En grupp bestående av 22 personer från 13 länder, företrädare för olika icke-statliga organisationer, som deltog i en studieresa till Bryssel och Strasbourg, organiserad av *Europahaus Burgenland*, Österrike. (Wiebke Pankauke)
- En grupp bestående av 25 lärare från Tyskland som deltog i en studieresa till Strasbourg, organiserad av *Europäische Akademie Bayern*. (Wiebke Pankauke)
- 38 gymnasieelever från Brühl, Tyskland, inom ramen för en resa organiserad av Karl-Arnold-stiftelsen. (Wiebke Pankauke)

Oktober

- 42 personer från Tyskland som utbildade sig i redovisning genom kursen *Bilanzbuchhaltung International* i samband med en resa som organiserades av *Fit for Europe*. (Gerhard Grill)
- En grupp bestående av 49 personer, med ledande befattningar inom telekommunikationer, informationsteknik och datahantering, i samband med en resa som organiserades av fackföreningen *ver.di*, Tyskland. (Gerhard Grill)
- En grupp med 15 personer inom ramen för ett seminarium om Europafrågor som organiserades av *Forum Demokratie*, Düsseldorf, Tyskland. (Gerhard Grill)
- En grupp med 53 personer från Tyskland som hade bjudits in av parlamentsledamoten Silvana Koch-Mehrin. (Gerhard Grill)
- En grupp bestående av 50 jurister med doktorsgrad inom ramen för *Corso di applicazione forense* som organiserades av advokatsamfundet i Messina, Italien. Mötet organiserades av Antonio de Matteis, ledamot av advokatsamfundet i Messina, Italien. (Ida Palumbo)

- 50 höga kommunalpolitiker från Trentino-Alto Adige, Italien, i samband med ett besök i Strasbourg. (Ida Palumbo)

November

- 30 medlemmar av CDU-partiet från Horstmar-Leer (Münsterregionen), Tyskland. Resan till Strasbourg organiserades av Karl-Arnold-stiftelsen. (Gerhard Grill)
- En grupp med 50 personer från Tyskland som hade bjudits in av parlamentsledamoten Silvana Koch-Mehrin. (Gerhard Grill)
- En grupp med 41 personer från Italien som hade bjudits in av parlamentsledamoten Lilli Gruber. (Gerhard Grill)
- 31 personer från *Deutsche Gesellschaft e.V. Berlin*, Tyskland, som deltog i en studieresa till Bryssel och Strasbourg. (Gerhard Grill)
- En grupp med 27 studenter från Tyskland som deltog i en studieresa till Bryssel, organiserad av *Politischer Jugendring Dresden e.V.* (Tina Nilsson)
- 16 personer från Tyskland inom ramen för en resa som organiserades av *Gästeführer Trier*; (Gerhard Grill)
- 22 domare från Frankrike inom ramen för en kurs som organiserades av *Centre des Etudes Européennes* i Strasbourg. (Marjorie Fuchs)

December

- En grupp med 6 ledamöter i *Consiglio Nazionale Forense*, Italien. (Ida Palumbo)
- En grupp med 45 personer från Tyskland som hade bjudits in av parlamentsledamoten Graf Alexander Lambsdorff. (Gerhard Grill)
- En grupp bestående av 14 praktikanter från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. (Branislav Urbanič)

Därutöver presenterades ombudsmannens verksamhet av hans medarbetare inför grupper med praktikanter vid Europeiska kommissionen vid 15 tillfällen under 2005, med runt 50 praktikanter närvarande varje gång.

Nikiforos Diamandouros med ledamöter av det italienska Consiglio Nazionale Forense, den 9 december 2005 i Strasbourg, Frankrike.

6.4 MEDIARELATIONER

Ombudsmannens verksamhet gentemot media omfattar allt från intervjuer till presskonferenser och från skrivna artiklar till pressmeddelanden. Den hjälper till att rikta uppmärksamhet mot ombudsmannens tjänster för medborgare, organisationer och företag och belysa särskilt framträdande ärenden. Media kan hjälpa till att framhäva vikten av dessa ärenden och därigenom påverka institutionen eller organet att finna lösningar för medborgarna. Ombudsmannens mediainitiativ kan vara kopplade till viktiga händelser, t.ex. presentationen av årsrapporten inför Europaparlamentets utskott för framställningar, eller direkt till ombudsmannens undersökningar.

Sjutton pressmeddelanden utarbetades under 2005 och distribuerades till journalister och intresserade parter runt om i Europa. Bland de frågor som togs upp var när man slutade tillämpa åldersgränser för praktikanter vid kommissionen, integrationen av personer med funktionshinder, vilseledande uttalanden från den europeiska bedrägeribyrån (OLAF) i samband med en av ombudsmannens undersökningar och bristen på öppenhet i rådets arbete.

Ombudsmannen gav över 50 intervjuer till företrädare för den tryckta pressen, radio och tv och elektroniska medier under 2005, i Strasbourg, Bryssel och på andra platser. I detta avsnitt redogörs för de intervjuer som gavs av ombudsmannen och hans medarbetare under 2005 samt för en rad mediaevenemang som organiserades under året.

- Den 11 januari deltog Nikiforos Diamandouros, efter att han hade blivit omvald till Europeisk ombudsman, i en presskonferens som organiserades av ordföranden för utskottet för framställningar vid Europaparlamentet, Marcin Libicki. Vid presskonferensen hade ombudsmannen tillfälle att redogöra för sina prioriteringar för sitt nya mandat och att besvara journalisternas frågor.

© Europaparlamentet

Marcin Libicki, ledamot av Europaparlamentet, ordförande för Europaparlamentets utskott för framställningar, och Nikiforos Diamandouros talar vid en presskonferens den 11 januari 2005 i Strasbourg, Frankrike, till följd av valet av Europeiska ombudsmannen.

- Efter presskonferensen intervjuades ombudsmannen av Nicoletta Spina för en italiensk regional radiostation, Sergio Nava för italienska *Radio 24* och Ioannis Papadimitriou för den grekiska sektionen av *Deutsche Welle*.
- Den 12 januari intervjuades ombudsmannen av Verónica Alcázar för Spaniens television, *Telemadrid*, för ett program med titeln "Från Madrid till Europa". Journalisten bad ombudsmannen förklara sin institutions arbete för de spanska medborgarna och att ge en översikt över sina relationer med nationella och regionala ombudsmän i Spanien.

- Senare samma dag hade han pressintervjuer med Fouli Dimitrakopoulou för Greklands ERT 3 Television och Manolis Spinthourakis för den grekiska tidningen *To VIMA*.
- Den 12 januari intervjuades Olivier Verheecke, förste juridisk handläggare, av Christina Gerhausser för *Deutsche Welles* Brysselstudio, för ett kort radioprogram om vilka olika typer av klagomål som Europeiska ombudsmannen hanterar.
- Den 12 januari intervjuades Rosita Agnew, press- och kommunikationsansvarig, av Claire Denis från Centret för journaliststudier i Strasbourg, Frankrike. Claire Denis var intresserad av Europeiska ombudsmannens verksamhet och särskilt hans relationer med de andra EU-institutionerna och med medborgarna.
- Den 13 januari intervjuades ombudsmannen av Teresa Carreras för programmet "Europafrågor" i spansk tv, *Televisión Española*. Journalisten bad ombudsmannen förklara orsakerna till den höga andelen klagomål från Spanien och vilka typer av frågor spanska medborgare oftast tar upp i sina klagomål.
- Den 13 januari gav Nikiforos Diamandouros en intervju för den grekiska radiostationen *NET*, där han svarade på frågor från Giorgos Kapopoulos.
- Den 18 januari intervjuade Olga Tsantila, chefredaktör för *Epilogos*, tidskriften som ges ut som veckobilaga till den grekiska tidningen *Makedonia*, Europeiska ombudsmannen om hans prioriteringar för sin andra mandatperiod.
- Den 24 januari gav ombudsmannen en telefonintervju med Kathy Tzivilakis för den engelskspråkiga grekiska tidningen *Athens News*. Journalisten ställde frågor till Nikiforos Diamandouros om hans arbete för medborgarna och om vad han har för planer som Europeisk ombudsman efter sitt omval.
- Den 27 januari intervjuades Marjorie Fuchs, juridisk handläggare, av en journalist vid namn Tuetuy vid den Brysselbaserade radiostationen *BFM*. Journalisten var intresserad av ett ärende som hade hanterats av Europeiska ombudsmannen som ledde till att den högsta ersättning betalades ut som någonsin har betalats ut till en klagande.
- Den 2 februari intervjuade Maria Verza från den spanska pressagenturen *Faxpress* ombudsmannen om hans synpunkter på konstitutionen för Europa. Journalisten ställde frågor till Nikiforos Diamandouros om konstitutionens effekter för ombudsmannaämbetet och mer allmänt om nyttan av konstitutionen för medborgarna. Intervjun ägde rum inför den spanska folkomröstningen om konstitutionen.
- Den 2 mars intervjuade Barbara Kužnik, journalist vid den slovenska nationella radiostationen *VAL202*, Europeiska ombudsmannen per telefon. Intervjun ingick i ett program om ombudsmannainstitutionens roll i Europa. Barbara Kužnik ställde frågor till Nikiforos Diamandouros om vilken typ av klagomål som ombudsmännen får i uppgift att hantera, deras arbete för att skydda minoriteter och samarbetet mellan ombudsmän i EU.
- Den 7 mars gav ombudsmannen en telefonintervju med Merise Fredriksen, en student vid den danska journalisthögskolan. Merise Fredriksen ställde frågor till Nikiforos Diamandouros om Europeiska ombudsmannens roll när det gäller att föra Europa närmare medborgarna. Hon var särskilt intresserad av ombudsmannens synpunkter på konstitutionen för Europa.
- Den 8 mars (och därefter den 9 juni, den 26 september och den 15 november), talade ombudsmannen inför journalister vid *Radio France* vid ett utbildningsseminarium som organiserades av Quentin Dickinson, chef för radiostationens Europaredaktion. Journalisterna kom från hela Frankrike och tillbringade en vecka i Strasbourg för att lära sig om EU-institutionernas verksamhet. Ombudsmannen redogjorde för sin roll och gav exempel på klagomål som hade lämnats in av franska medborgare och organisationer.

- Den 9 mars gav Nikiforos Diamandouros en telefonintervju för *Radio France: France Inter*, med Roland Dhordain som intervjuare. Roland Dhordain sammanställde ett radioprogram i syfte att göra medborgarna mer bekanta med EU och bad ombudsmannen redogöra för sin verksamhet och berätta om de tjänster han tillhandahåller.
- Senare samma dag intervjuades ombudsmannen för ett tv-program om konstitutionen för Europa som skulle sändas av *VPRO Television*, det nederländska offentliga tv-bolaget. Med titeln "Hollands välsignelse" hade programmet målsättningen att förklara konstitutionen för medborgarna. Hannah Dogger var intervjuare.
- Samma dag intervjuades han också av Lars Larsson, korrespondent för den svenska nyhetsbyrån *Tidningarnas Telegrambyrå*. Lars Larsson var intresserad av ombudsmannens uppfattning av sin roll gentemot medborgarna och mer specifikt vilka typer av klagomål svenska medborgare lämnar till honom.
- Den 9 mars intervjuades slutligen även Nikiforos Diamandouros av Nikos Roussis för *Canali Voulis* (parlamentskanalen) vid den grekiska televisionen.
- Den 11 mars intervjuades Nikiforos Diamandouros av Giorgos Frangos för den cypriotiska tidningen *Phileleftheros* i Nicosia, Cypern.
- Den 12 mars gav han en intervju till Yiannis Kareklas för den nationella radiostationen *CYBC* i Nicosia, Cypern.
- Den 11 maj presenterade ombudsmannen sin årsrapport 2004 inför journalister vid en presskonferens i Strasbourg. Över 25 journalister närvarade vid presentationen, som följdes upp med frågor om Europeiska kodexen för god förvaltningssed, vilka typer av klagomål som ombudsmannen har fått från de tio länder som gick med i EU 2004 och i vilken utsträckning institutionerna accepterar hans rekommendationer.
- Efter presskonferensen intervjuades ombudsmannen av Shirin Wheeler för *BBC Parliament*, Förenade kungariket, för ett program med titeln "*The Record: Europe*". Journalisten frågade ombudsmannen om klagomål från Förenade kungariket och vilka resultat han har uppnått för medborgarna.
- Därefter följde en intervju för *Radio France: France Bleu* under vilken journalisten frågade Europeiska ombudsmannen om hans syn på konstitutionen för Europa och vilka nyheter den innehåller för medborgarna.
- Senare samma dag intervjuades ombudsmannen av Ioannis Papadimitriou för den grekiska sektionen av *Deutsche Welle*. Ioannis Papadimitriou ställde frågor till Nikiforos Diamandouros om hans arbete under 2004 och mer specifikt om klagomål från grekiska medborgare.
- Slutligen intervjuade Alain Beuve-Méry från *Le Monde*, Frankrike Nikiforos Diamandouros för ett porträtt av ombudsmannen i tidningens ekonomibilaga *Le Monde: Économie*. Journalistens frågor kretsade runt utvecklingen av ombudsmannainstitutionen i Europa, vad utvidgningen innebär för den europeiska ombudsmannainstitutionen och vilken ställning Europeiska ombudsmannen har i EU:s institutionella organisation.
- Den 12 maj intervjuades Nikiforos Diamandouros av Nicoletta Spina för ett program vid italiensk regional radio. Journalisten ställde frågor till ombudsmannen om hans arbete för italienska medborgare och vilka resultat han har uppnått under 2004.
- Den 17 maj gjorde Eleni Hourmouzi från den grekiska sektionen av *BBC World Service* en telefonintervju med Nikiforos Diamandouros. Intervjun sändes inför den franska folkomröstningen om konstitutionen för Europa och fokuserade på ombudsmannens syn på konstitutionen och vad den innebär för medborgarna.
- Den 25 maj intervjuade Katharina Strobel ombudsmannen för en artikel som skulle publiceras via Internet av den tyska tv-stationen *ZDF*. Journalisten ställde frågor till Nikiforos Diamandouros om

hans arbete innan han blev Europeisk ombudsman, hans erfarenhet under den tid han innehaft ämbetet och hans planer för institutionens framtida utveckling.

- Därefter gjorde ombudsmannen en radiointervju med Niels Wensing för programmet "AVRO 1 opdeMiddag", som skulle sändas via den nederländska radiostationen Radio 1. Niels Wensing frågade ombudsmannen om vilka typer av klagomål han får från nederländska medborgare och hans synpunkter på konstitutionen för Europa, mot bakgrund av den nederländska folkomröstningen i frågan.
- Senare samma dag intervjuades ombudsmannen för slovakisk tv av Martin Thuma, som ställde frågor om klagomålen från de tio nya medlemsstaterna i allmänhet och Slovakien i synnerhet. Han frågade också om samarbetet mellan den europeiska ombudsmannen och hans slovakiska kollega, den slovakiska offentliga försvararen av rättigheter.
- Sist på dagen intervjuades ombudsmannen av Ingrid Hvass för Europeiska kommissionens veckobulletin, *Commission en Direct*. Ingrid Hvass fokuserade på ombudsmannens möte tidigare samma dag med kommissionärskollegiet och frågade ombudsmannen hur kommissionen enligt hans mening skulle kunna förbättra sitt administrativa uppträdande gentemot medborgarna.
- Den 13 juli inledde ombudsmannen dagen med en intervju med en nederländsk journalist, Joke Ligterink, som förberedde ett kapitel för boken om den nederländske ombudsmannen, Roel Fernhout, som denne skulle föräras i slutet av sin mandatperiod som ombudsman. Journalisten frågade Nikiforos Diamandouros om hans relationer med den nederländske ombudsmannen, deras samarbete i fråga om klagomålshantering och det femte seminariet för nationella ombudsmän i Haag 2005.
- Senare samma dag hade Nikiforos Diamandouros en arbetslunch med George Parker, chefen för *Financial Times* Brysselkontor. Nikiforos Diamandouros redogjorde för vilka tjänster han tillhandahåller för näringslivet, på områden som sena betalningar, avtalstvister och tillgång till information. George Parker frågade ombudsmannen om hans arbetsrelationer med EU:s institutioner, särskilt kommissionen och OLAF, den europeiska bedrägeribekämpningsbyrån.
- Dagen avslutades med ett anförande inför 20 journalister från Förenade kungariket, som var på en faktainsamlingsresa till Bryssel. Mötet organiserades av John Szemerey, Brysselrepresentant för *Chartered Institute of Journalists*. Nikiforos Diamandouros redogjorde för sin verksamhet, gav exempel på klagomål som han hade åtgärdat och svarade på frågor som handlade om allt mellan ersättning och diskriminering.
- Den 15 september höll Martin Jensen en telefonintervju med ombudsmannen för den danska tidningen *Politiken*. Martin Jensen ställde frågor till Nikiforos Diamandouros om hans mandat och mer specifikt om hans övervakning av den Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån, OLAF.
- Den 26 september intervjuade Gianni Borsa ombudsmannen i Strasbourg för *SIR-Europa (Servizio Informazione Religiosa-Europa)*, en italiensk veckotidskrift. Gianni Borsa var intresserad av ombudsmannens arbete för att främja och försvara medborgerliga rättigheter i hela Europa.
- Den 18 oktober intervjuade Irmtraud Richardson, en journalist vid den tyska offentliga radiostationen *Bayerischer Rundfunk*, Rosita Agnew, chefen för kommunikationsavdelningen. Intervjun ingick i en serie som Irmtraud Richardson gjorde med målsättningen att förklara Europeiska unionen för de tyska medborgarna.
- Nikiforos Diamandouros gav den 18 oktober en intervju för den grekiska tidningen *To VIMA*. Intervjuare var Angelos Athanasopoulos.
- Den 20 oktober presenterade Nikiforos Diamandouros Europeiska ombudsmannens arbete inför en grupp från Nordiskt journalistcentrum som var på besök i Strasbourg. Besöket organiserades av Geo Stenius.

- Den 26 oktober gav Nikiforos Diamandouros en intervju för den grekiska sektionen av *Deutsche Welle*, med Ioannis Papadimitriou som intervjuare.
- Nikiforos Diamandouros intervjuades den 3 november av Andy Dabilis för *New Europe*, en Brysselbaserad tidning.
- Den 17 november intervjuade Daniela Schröder från den engelska avdelningen av den tyska pressagenturen DPA ombudsmannen i Bryssel. I hennes artikel beskrivs hans arbete och hans resultat, några ärenden lyfts fram och det förklaras hur det går till att lämna klagomål till ombudsmannen. Artikeln publicerades via DPA:s världsomspännande engelskspråkiga kanaler och den tyska översättningen trycktes i flera regionala tidningar.
- Nikiforos Diamandouros intervjuades via e-post i anslutning till sitt föredrag på *London School of Economics and Political Science (LSE)* den 30 november av Stephen Gummer, redaktör för LSE:s juridiska nyhetsbrev, *The Obiter*.
- Den 5 december intervjuade Roland Sieglöff, Brysselkorrespondent för den tyska pressagenturen DPA, ombudsmannen. Hans artikel, som hade titeln "Tyskarna borde klaga mer" publicerades i över 50 nationella och regionala tidningar, tv- och radiokanaler samt i mediernas nätupplagor.
- Den 16 december gav Nikiforos Diamandouros en intervju för Athens Radio 9.84 i Grekland med Despina Tsante som intervjuare.

6.5 PUBLIKATIONER

Ombudsmannen eftersträvar att nå ut till en så bred publik som möjligt i syfte att öka kännedomen hos medborgarna om deras rättigheter och särskilt deras rättigheter att klaga. Institutionen använder i stor utsträckning tryckta publikationer för att gå ut med information till särskilda målgrupper och till allmänheten. Under 2005 producerades följande publikation för distribution till berörda parter:

Årsrapporten 2004: kopierad version (på engelska)

En fotokopierad version av ombudsmannens årsrapport 2004 ställdes till förfogande på engelska för ledamöter av Europaparlamentets utskott för framställningar i maj, för att utskottet skulle kunna ta ställning till ombudsmannens verksamhet före debatten i plenum senare under året.

Årsrapporten 2004 – Sammanfattning och statistik: kopierad version (20 språk)

I maj utarbetades även en fotokopierad version på alla 20 officiella språk av Årsrapporten 2004: sammanfattning och statistik, som delades ut till ledamöterna i utskottet för framställningar.

Europeiska ombudsmannen – Nyhetsbrev: Nummer 4 och 5 (5 språk)

Nummer 4 och 5 av det nyhetsbrev som ges ut av Europeiska ombudsmannanätverket och Europeiska regionen av Internationella ombudsmannainstitutet distribuerades i april respektive oktober till nationella, regionala och lokala ombudsmän i Europa, samt till ledamöterna av Europaparlamentets utskott för framställningar.

Europeiska kodexen för god förvaltningssed (24 språk)

En omgjord upplaga av *Europeiska kodexen för god förvaltningssed* offentliggjordes på 24 språk 2005. Genom denna upplaga uppdateras originalversionen som publicerades av ombudsmannen 2002.

på de dåvarande 15 officiella EU-språken och den syftar till att informera medborgarna om deras rättigheter och skyldigheter. Över 100 000 exemplar av den omarbetade kodexen distribuerades till ombudsmän, parlamentsledamöter, ledande befattningshavare inom EU:s institutioner och organ, kommissionens och Europaparlamentets representations- och informationskontor i medlemsstaterna, EU:s informationskontor och nätverk, offentliga myndigheter på nationell och regional nivå i medlemsstaterna, samt medborgare och organisationer som har visat särskilt intresse för EU:s verksamhet. Det visade sig finnas ett stort intresse för denna publikation och i slutet av året hade det kommit förfrågningar om flera tusen ytterligare exemplar.

Jubileumsvykortet (24 språk)

För att öka kännedomen bland medborgarna om tioårsjubileet av upprättandet av Europeiska ombudsmannen publicerades ett vykort på alla 20 officiella EU-språk samt på kandidatländernas språk. Titeln på kortet var "Europeiska ombudsmannen: 10 års försvar av medborgarnas rättigheter i Europa" och det innehöll en kort förklaring av ombudsmannens roll och några exempel på frågor som han har handlagt. Vykortet distribuerades brett via ombudsmannens sekretariat, parlamentsledamöterna och kommissionens och parlamentets kontor i medlemsstaterna. Det lanserades i samband med Europaparlamentets Öppet hus-aktiviteter i Bryssel och Strasbourg och användes därefter vid offentliga informationsevenemang.

Minnesboken till tioårsjubileet: pocketutgåva och inbunden version (på engelska)

Tioårsjubileet av upprättandet av Europeiska ombudsmannen markerades genom en rad minneshögtidligheter. En grundarworkshop organiserades i juni 2004 för att gå igenom processen som ledde fram till upprättandet av Europeiska ombudsmannaämbetet och för att fastställa områden och trender som eventuellt skulle kunna vidareutvecklas. Man fattade beslut om att utarbeta en minnesbok för att dokumentera detta evenemang. Boken heter "*The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution*" och den producerades på engelska i både en pocketutgåva och en inbunden upplaga. En franskspråkig upplaga kommer att offentliggöras under 2006.

Årsrapport 2004: tryckt version (20 språk)

Utgåvorna av ombudsmannens *Årsrapport 2004* på de 20 officiella EU-språken distribuerades till parlamentsledamöter, EU:s institutioner och organ, ombudsmän och Europeiska kommissionens informationskontor och nätverk i oktober. För att spara på offentliga medel och med hänsyn till miljön beslutade ombudsmannen att låta trycka den fullständiga årsrapporten i en relativt begränsad upplaga (10 200 exemplar), men att göra *Sammanfattning och statistik*-versionen tillgänglig för en större publik (24 000 exemplar). För att göra årsrapporten mer läsarvänlig innehöll den för första gången korta sammanfattningar av ombudsmannens beslut (kapitel 3). De fullständiga besluten offentliggjordes på engelska, franska och tyska i den elektroniska publikationen *Annual report 2004 – Compilation of decisions*, som lades ut på ombudsmannens webbplats i oktober 2005.

Årsrapporten 2004: Sammanfattning och statistik: tryckt version (20 språk)

De 20 språkversionerna av *Sammanfattning och statistik*, som blev tillgängliga i oktober, distribuerades till alla som fick den fullständiga årsrapporten, samt till icke-statliga organisationer, konsumentföreningar, yrkesorganisationer och universitet.

The Annual Report 2004 – Compilation of Decisions (3 språk)

I linje med beslutet att göra ombudsmannens årsrapport mer tillgänglig, beslutade man även att lansera en mer omfattande elektronisk publikation med de fullständiga texterna till besluten, på engelska, franska och tyska, i de ärenden som tas upp i årsrapportens kapitel 3. Denna offentliggjordes i oktober

2005 som ett sammanhängande elektroniskt dokument på ombudsmannens webbplats, samtidigt som en tryckt version eller en CD-rom kunde rekvireras från ombudsmannens sekretariat.

Andra publikationer

Ombudsmannen fortsatte under året med distributionen av sina tidigare publikationer, framförallt broschyrerna "*I korta drag*" på 25 språk och "*Vad kan Europeiska ombudsmannen göra för dig?*" samt klagomålsformuläret på 21 språk.

6.6 ELEKTRONISK KOMMUNIKATION

Meddelanden via e-post

I april 2001 tillkom en elektronisk version av klagomålsformuläret på tolv olika språk på webbplatsen. Efter Europeiska unionens utvidgning den 1 maj 2004 gjordes formuläret tillgängligt på ytterligare nio språk. Hela 59 % av alla klagomål som mottogs av ombudsmannen under 2005 gavs in via Internet, och en stor del av dem med hjälp av det elektroniska klagomålsformuläret.

Under 2005 kom sammanlagt 6 426 förfrågningar om information in till ombudsmannens e-postbrevlåda. Alla besvarades. Av dem var 3 157 massutskick från medborgare som ett led i olika kampanjer. Sådana massutskick behandlade frågor som omänsklig behandling av djur i medlemstaterna eller utanför EU, nationella lagbestämmelser, pedofili och religionsfrihet. Samtliga e-postbrev fick svar med en förklaring av Europeiska ombudsmannens mandat och, om möjligt, med information om vem man kunde vända sig till i den fråga det gällde.

Sammanlagt 3 269 individuella förfrågningar om information togs emot via e-post 2005, jämfört med ca 3 200 år 2004 och 2 000 år 2003. Samtliga fick individuella svar från en lämplig medarbetare hos ombudsmannen.

Utveckling av webbplatsen

Ombudsmannens webbplats skapades i juli 1998. I budgeten för 2005 tilldelades ombudsmannen de nödvändiga medlen för att inrätta en tjänst som webbutvecklare inom institutionen. Efter ett strikt urvalsförfarande tillsattes den nya tjänsten från och med september månad. När webbutvecklaren tillsattes började han samarbeta med cheferna för kommunikationsavdelningen och med de tekniska avdelningarna vid Europaparlamentet, i syfte att lansera en helt ny, omstrukturerad och moderniserad version av webbplatsen under 2006.

Ombudsmannen fortsatte att uppdatera sin webbsida under 2005 genom att lägga ut de elektroniska versionerna av sina olika publikationer när de blev tillgängliga. Bland dessa kan nämnas följande: *Årsrapporten för 2004* och den därmed sammanhängande *Sammanfattning och statistik* på 20 språk, *Sammanställning av beslut från 2004* på engelska, franska och tyska och *EU:s kodex för god förvaltningssed* på 24 språk.

En ny sektion av webbplatsen som helt ägnas åt institutionens tioårsjubileum skapades 2005. Denna innehåller en *minnesskrift* med titeln *Europeiska ombudsmannen: Ursprung, inrättande och utveckling*, och flera andra dokument som handlar om de olika arrangemang som ägt rum inom ramen för jubileet. En annan ny sektion av webbplatsen skapades, som innehåller historiska dokument som har samband med inrättandet av ombudsmannainstitutionen.

Från den 1 januari till den 31 december 2005 besöktes hemsidorna på ombudsmannens webbplats 304 300 gånger. Den engelskspråkiga versionen av webbplatsen besöktes flest gånger (71 166), följd

av de franska, italienska, spanska, tyska och polska versionerna. Geografiskt kom det största antalet besök från Belgien (27 517 besök), följt av Italien, Spanien, Frankrike, Tyskland och Polen.

För att garantera att ombudsmannens webbplats hör till de bästa inom EU har Europeiska ombudsmannens kansli under hela 2005 varit företrätt i arbetet i den interinstitutionella redaktionskommittén för Internet (CEiii).

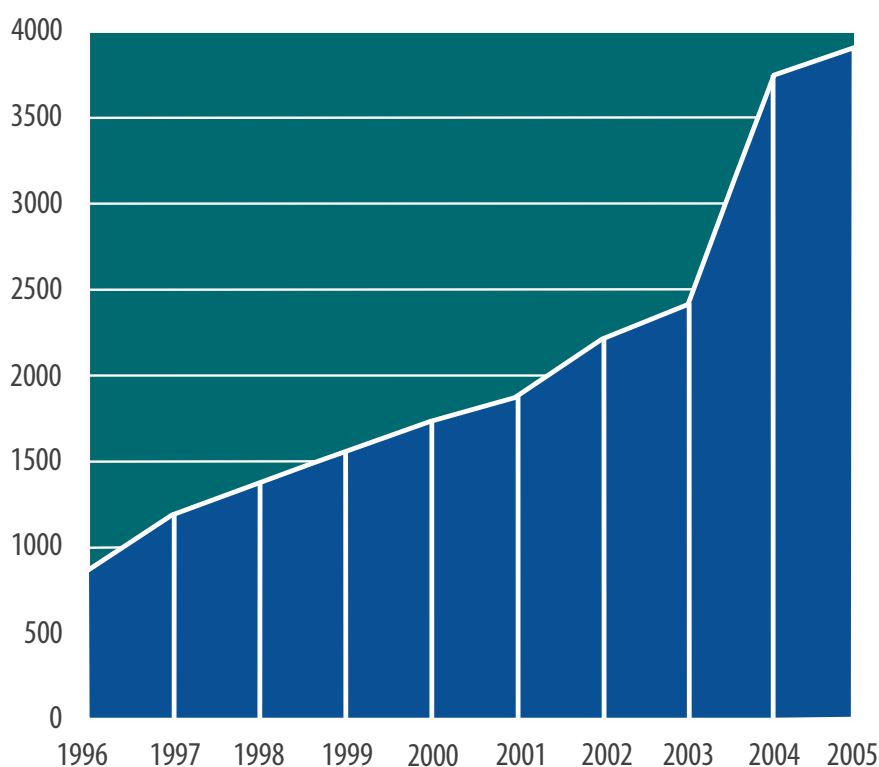
A STATISTIK

1 ÄRENDEN SOM BEHANDLADES UNDER 2005

1.1 TOTALT ANTAL ÄRENDEN UNDER 2005 ..... 4 416¹

- Undersökningar som inte avslutats den 31 december 2004 ..... 284²
- Klagomål för vilka beslut om tillåtlighet avvaktades den 31 december 2004..... 207
- Klagomål mottagna under 2005..... 3 920³
- Europeiska ombudsmannens undersökningar på eget initiativ 5

Ökning av antalet klagomål 1996–2005

¹ Varav 389 klagomål i samma ämne, vilka behandlades i en samlad undersökning (54 klagomål som överförts från 2004 och 335 som inkom 2005).

² Varav 8 undersökningar på Europeiska ombudsmannens eget initiativ och 276 undersökningar på grundval av klagomål.

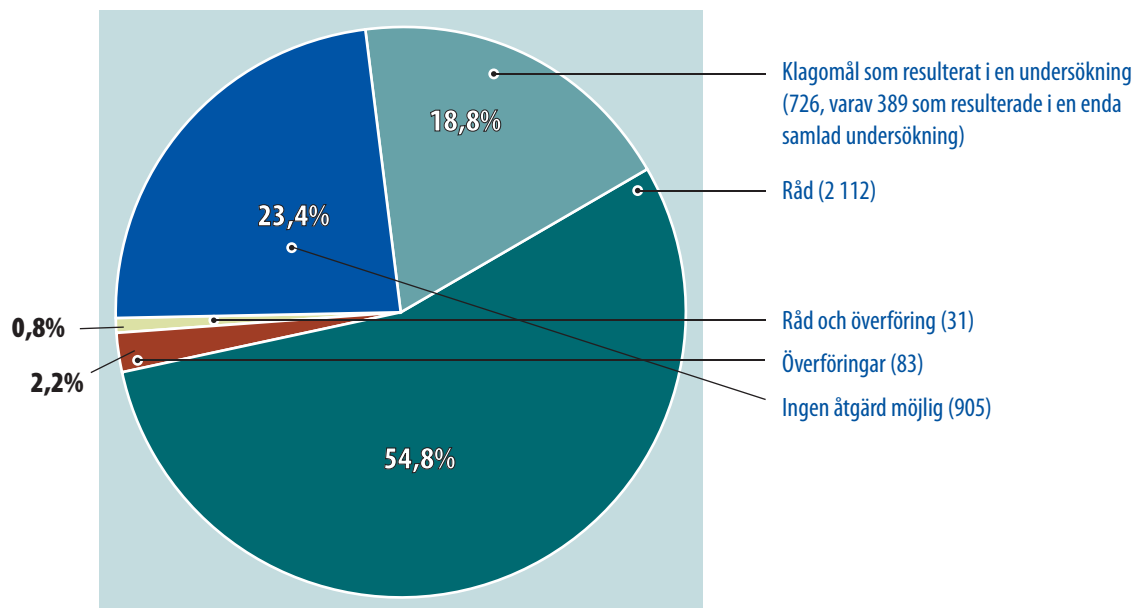
³ Varav 335 klagomål i samma ämne enligt vad som nämns i fotnot 1.

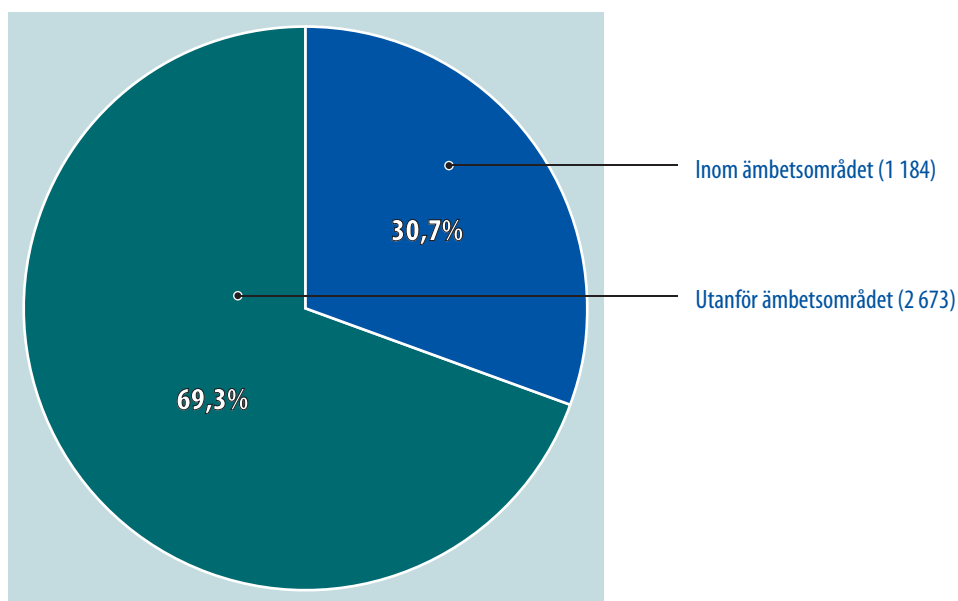
1.2 UNDERSÖKNING AV TILLÅTLIGHET/OTILLÅTLIGHET SLUTFÖRD 93%

1.3 KLASSIFICERING AV KLAGOMÅLEN

1.3.1 Enligt typen av åtgärd som Europeiska ombudsmannen vidtagit för att hjälpa klaganden

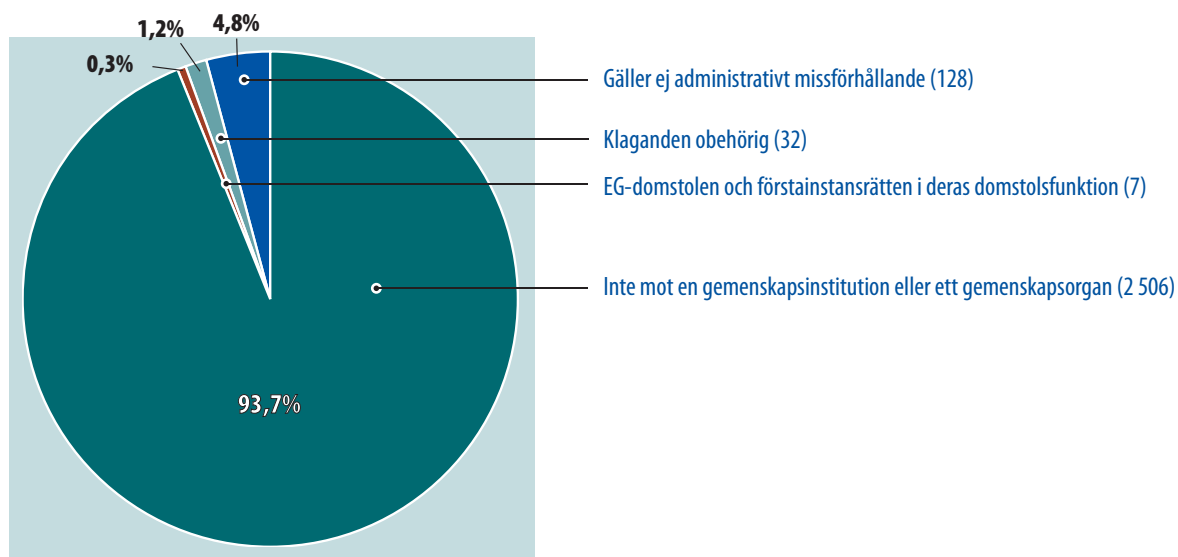

1.3.2 I förhållande till Europeiska ombudsmannens ämbetsområde

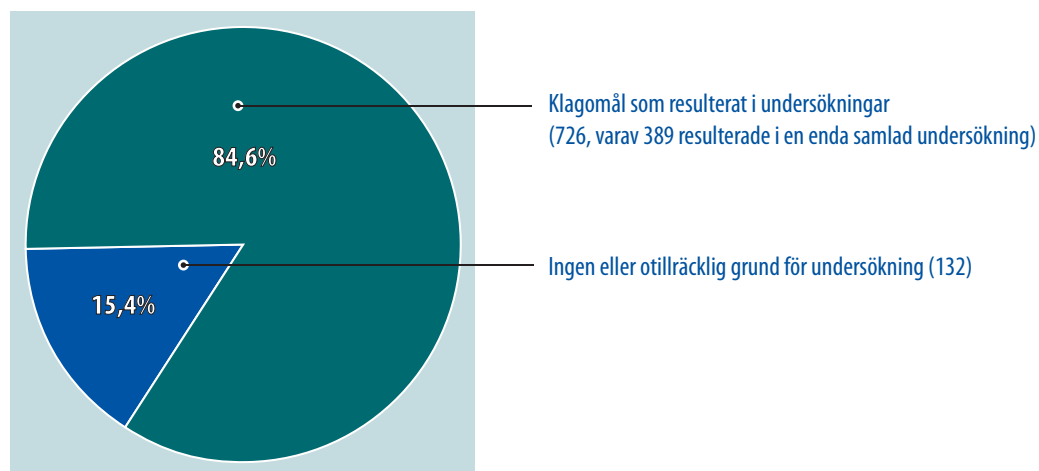
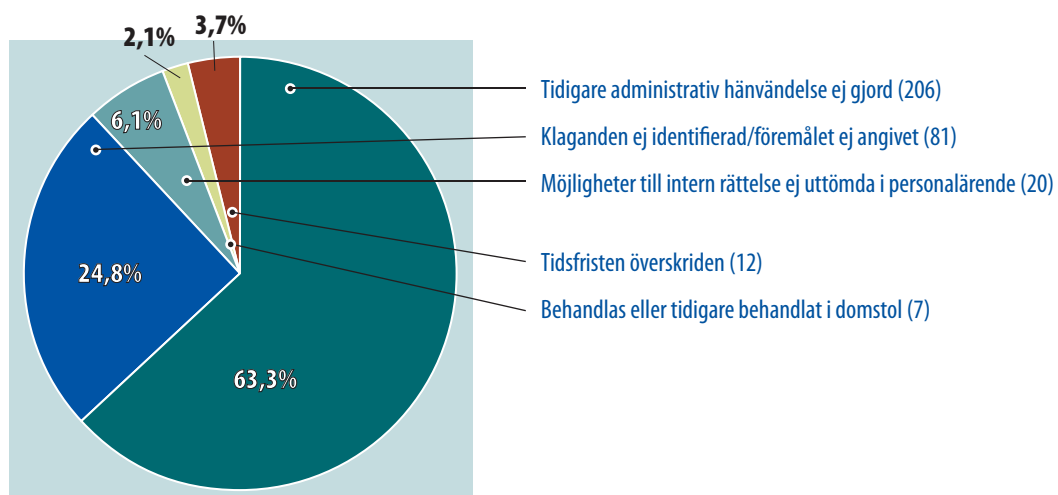

UTANFÖR ÄMBETSOMRÅDET

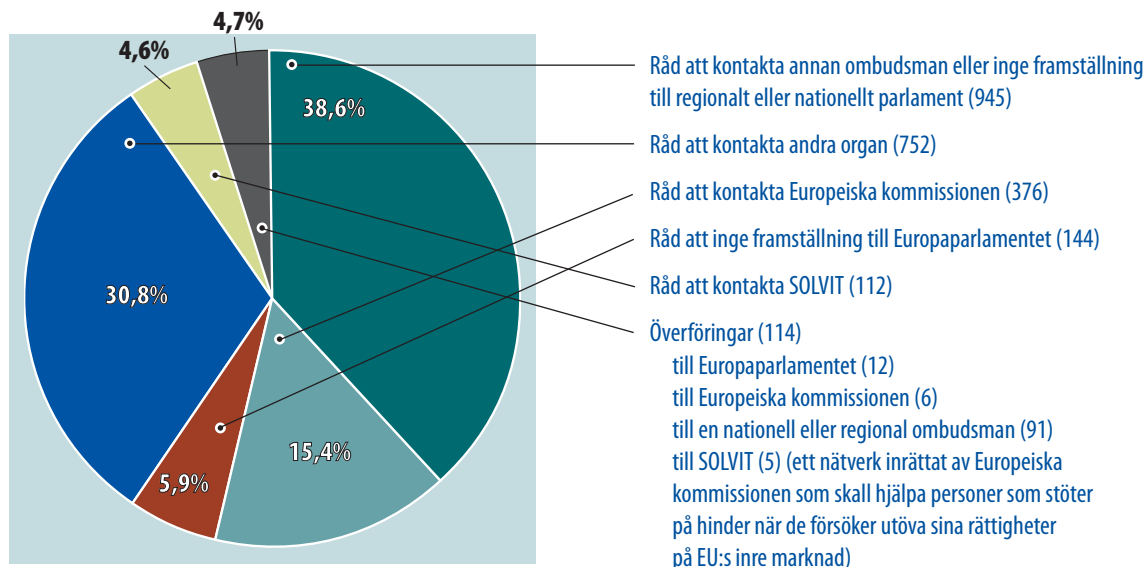

INOM ÄMBETSOMRÅDET

*Tillåtlige klagomål**Otillåtlige klagomål*

2 ÖVERFÖRINGAR OCH RÅD

(I vissa ärenden kan flera råd ha givits)

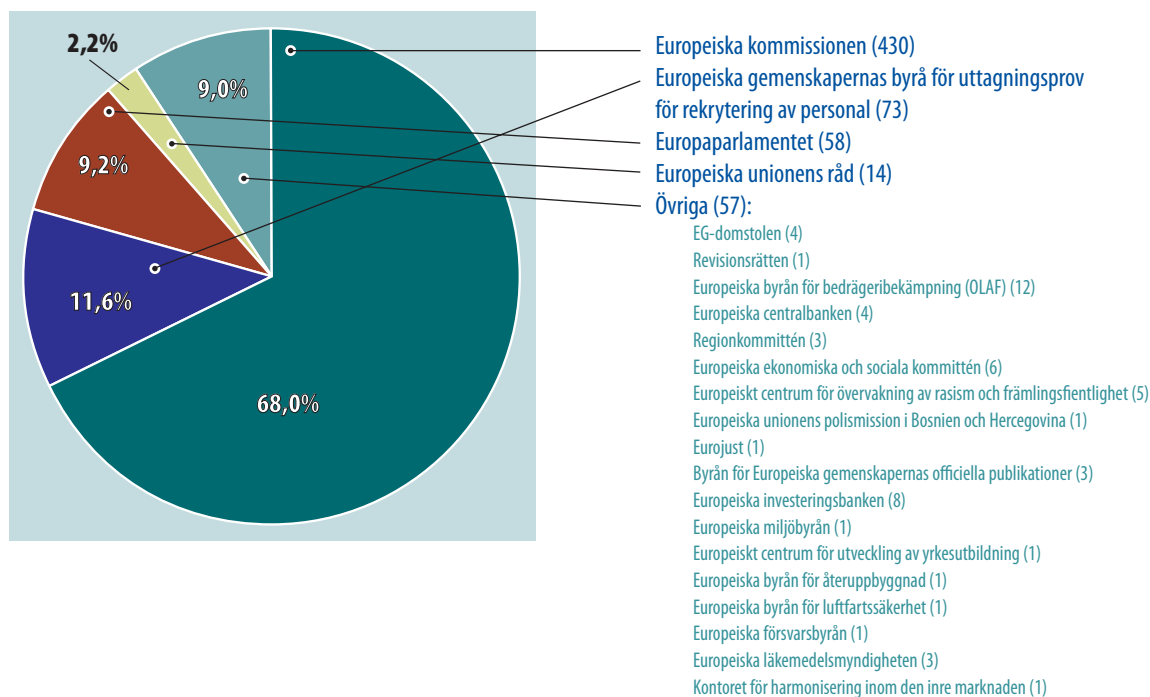

3 UNDERSÖKNINGAR UNDER 2005 ..... 627⁴

Under 2005 genomförde Europeiska ombudsmannen 627 undersökningar. Av dessa inleddes 343 under 2005 (därav 5 på eget initiativ) och 284 var inte avslutade den 31 december 2004.

3.1 INSTITUTIONER OCH ORGAN SOM VARIT FÖREMÅL FÖR UNDERSÖKNINGAR

(I vissa fall berörs två eller fler institutioner eller organ av en undersökning).

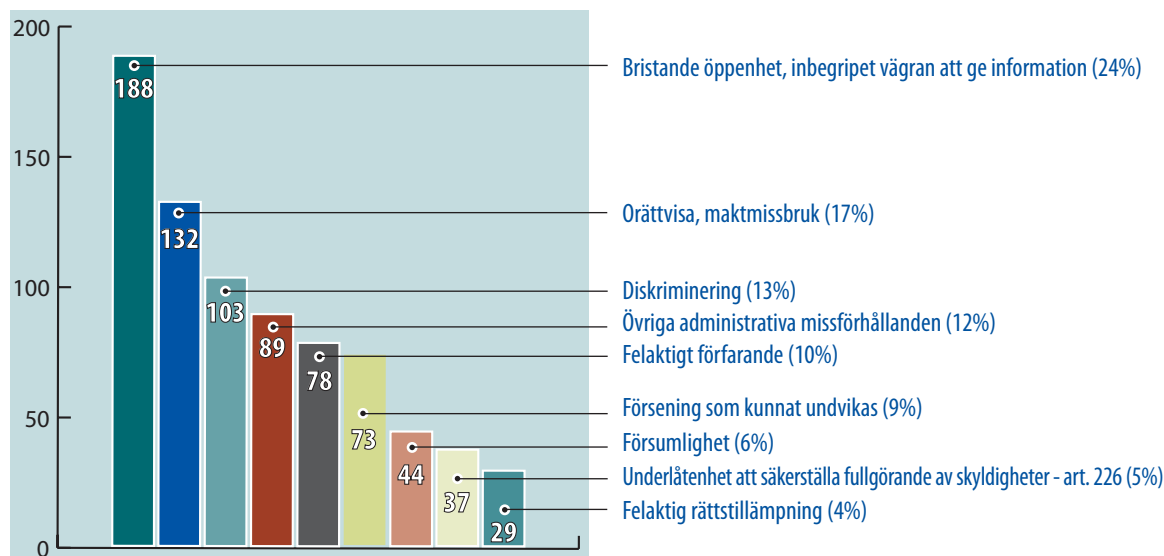

⁴ Som tidigare påpekats behandlades de 389 ärenden som nämns i fotnoterna till avsnitt 1.1 ovan i en enda samlad undersökning.

3.2 TYP AV PÅSTÅTT ADMINISTRATIVT MISSFÖRHÅLLANDE

(I vissa ärenden påstods det föreligga två typer av administrativt missförhållande)

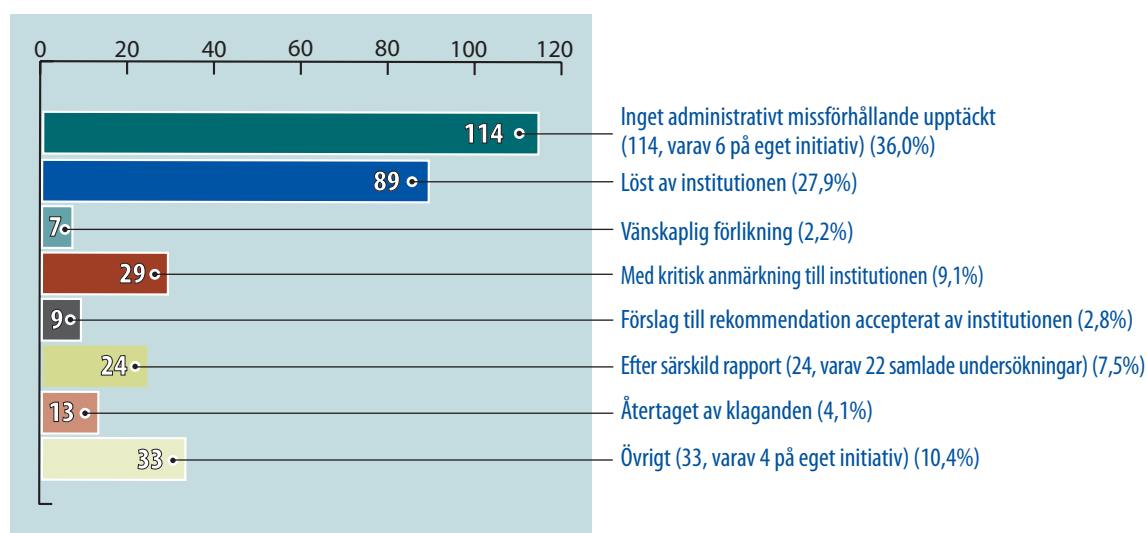

3.3 FÖRSLAG TILL VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING, FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER OCH SÄRSKILDA RAPPORTER SOM LAGTS FRAM UNDER 2005

– Förslag till vänskaplig förlikning	22
– Förslag till rekommendationer	20
– Särskilda rapporter	3 ⁵

3.4 UNDERSÖKNINGAR SOM AVSLUTATS MED MOTIVERAT BESLUT..... 312⁶

(En undersökning kan avslutas av ett eller flera av skälen nedan)

⁵ En av de särskilda rapporterna avsåg 22 klagomål.

⁶ Varav 10 undersökningar på ombudsmannens eget initiativ.

4 URSPRUNG FÖR DE KLAGOMÅL SOM REGISTRERADES 2005

4.1 KLAGOMÅLENS KÄLLA

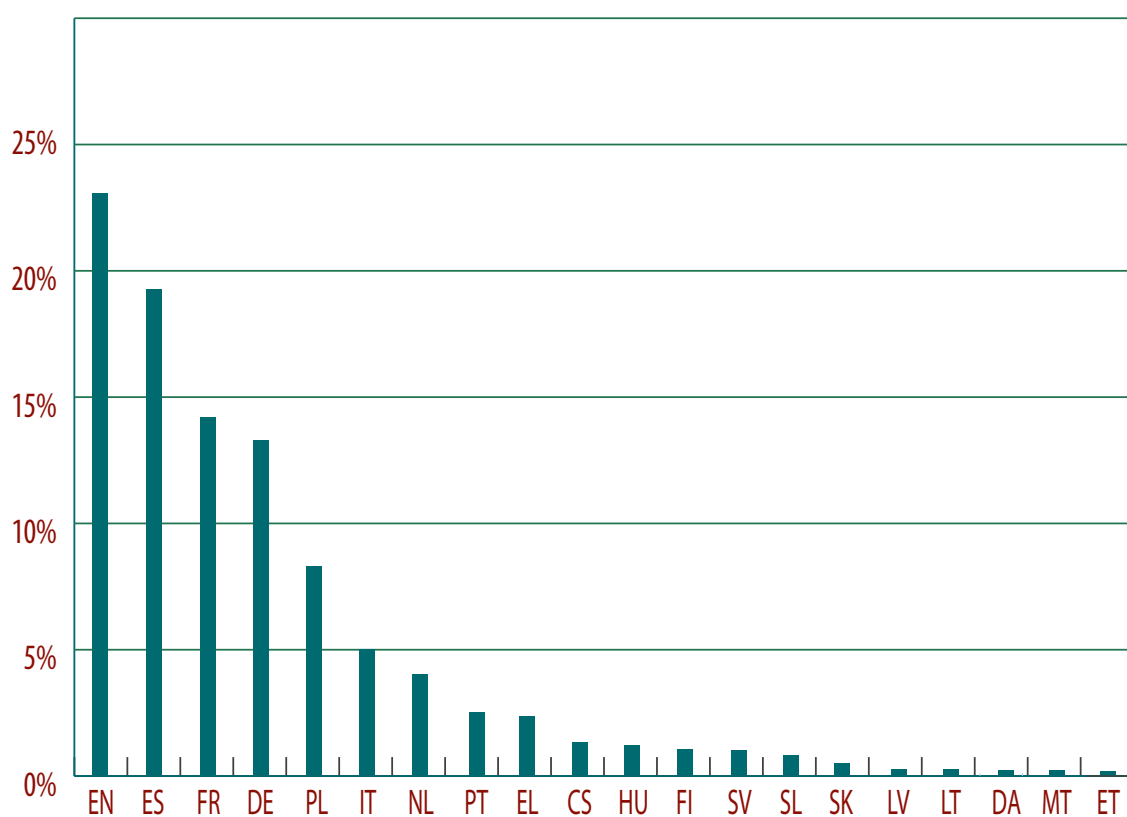

Företag och organisationer
5,5 % (215)

Enskilda medborgare
94,5 % (3 705)

4.2 KLAGOMÅLENS FÖRDELNING PÅ OLIKA SPRÅK

4.3

KLAGOMÅLENS GEOGRAFISKA URSPRUNG

Land	Antal klagomål	% av klagomålen	% av EU:s befolkning	Kvot ¹
 Malta	40	1,0	0,1	11,6
 Cypern	57	1,5	0,2	8,7
 Luxemburg	33	0,8	0,1	8,5
 Belgien	252	6,4	2,3	2,8
 Slovenien	47	1,2	0,4	2,8
 Spanien	775	19,8	9,5	2,1
 Irland	64	1,6	0,9	1,8
 Grekland	134	3,4	2,4	1,4
 Portugal	114	2,9	2,3	1,3
 Finland	55	1,4	1,1	1,2
 Polen	346	8,8	8,3	1,1
 Österrike	75	1,9	1,8	1,1
 Tjeckien	80	2,0	2,2	0,9
 Sverige	69	1,8	2,0	0,9
 Ungern	76	1,9	2,2	0,9
 Litauen	24	0,6	0,7	0,8
 Nederländerna	103	2,6	3,5	0,7
 Frankrike	380	9,7	13,2	0,7
 Slovakien	32	0,8	1,2	0,7
 Lettland	13	0,3	0,5	0,7
 Tyskland	410	10,5	17,9	0,6
 Italien	215	5,5	12,7	0,4
 Storbritannien	197	5,0	13,1	0,4
 Estland	4	0,1	0,3	0,4
 Danmark	16	0,4	1,2	0,4
Övriga	309	7,9		

¹ Beräknas som kvoten mellan andelen av klagomålen och andelen av befolkningen. Om kvoten för ett land är större än 1, anger detta att landet i fråga lämnar in fler klagomål till ombudsmannen än vad man kunde förvänta sig med tanke på befolkningens storlek. Alla procenttal i tabellen ovan har avrundats till en decimal.

B OMBUDSMANNENS BUDGET

Självständig budget

Enligt Europeiska ombudsmannens stadga i dess ursprungliga version skulle ombudsmannens budget utgöra en bilaga till avsnitt I (Europaparlamentet) i Europeiska unionens allmänna budget.

I december 1999 beslutade rådet att godkänna förslaget att ombudsmannens budget skulle vara självständig. Från den 1 januari 2000⁷ utgör ombudsmannens budget ett självständigt avsnitt (avsnitt VIII A) i Europeiska unionens budget.

Budgetens struktur

Ombudsmannens budget för 2005 var indelad i tre avdelningar. Avdelning 1 i budgeten omfattar löner, ersättningar och andra personalkostnader. Denna avdelning omfattar också kostnader för tjänsteresor för ombudsmannen och hans personal. Avdelning 2 i budgeten täcker byggnader, utrustning och diverse driftskostnader. Avdelning 3 innehåller ett enda kapitel som avser medlemskap i internationella ombudsmannaorganisationer.

Samarbete med Europaparlamentet

För att undvika onödigt dubblering av administrativ och teknisk personal tillhandahålls många av de tjänster som ombudsmannen behöver av eller genom Europaparlamentet. De områden där ombudsmannen är mer eller mindre beroende av parlamentets tjänster är följande:

- Personal, utarbetande av kontrakt och beslut om individuella rättigheter.
- Ekonomistyrning och bokföring.
- Översättning, tolktjänster och tryckning.
- Kontorslokaler.
- Databehandling, telekommunikationer och posthantering.

Samarbetet mellan Europeiska ombudsmannen och Europaparlamentet har möjliggjort betydande besparingar i gemenskapens budget. Samarbetet med Europaparlamentet har faktiskt gjort det möjligt att hålla ökningarna av ombudsmannens administrativa personal på mycket låga nivåer.

I de fall där de tjänster som tillhandahålls åt ombudsmannen medför ytterligare direkta utgifter för Europaparlamentet debiteras en avgift som betalas från ett samverkanskonto. Lokalhyror och översättningstjänster är de största utgiftsposterna som hanteras på detta sätt.

I budgeten för 2005 ingick en engångssumma för att täcka Europaparlamentets kostnader för att tillhandahålla tjänster, t.ex. hantering av anställningskontrakt, löner och ersättningar, och diverse databehandlingstjänster. Dessa kostnader avser endast arbetstid.

Samarbetet mellan Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen inleddes genom ett ramavtal daterat den 22 september 1995. Kompletterande avtal om administrativt samarbete och samarbete i budget- och finansieringsfrågor undertecknades den 12 oktober 1995.

En av de prioriterade frågorna under 2005, då ombudsmannen firade sitt tioårsjubileum, var att se över de befintliga samarbetsavtalen mellan de två institutionerna i syfte att anpassa dem till de förändringar som skett under dessa tio år. Ett nytt avtal förväntas kunna undertecknas i början 2006. Målet med det avtalet är att bibehålla det intensiva samarbetet med parlamentet på alla områden där det är möjligt att uppnå avsevärda skalfördelar och budgetbesparingar.

⁷

Rådets förordning nr 2673/1999 av den 13 december 1999, EGT L 326, 18.12.1999, s. 1.

Budgeten för 2005

Ombudsmannens budget för 2005 baserades på en tjänsteförteckning som omfattade 51 tjänster, jämfört med 38 tjänster 2004.

De totala anslagen i ombudsmannens budget för 2005 var inledningsvis 7 312 614 euro. Avdelning 1 (löner, ersättningar och andra personalkostnader) uppgick till 6 239 614 euro. Avdelning 2 (byggnader, utrustning och diverse driftsutgifter) uppgick till 1 070 000 euro. Avdelning 3 (kostnader för särskilda insatser som utförts av institutionen) uppgick till 3 000 euro.

Nedanstående tabell återger kostnaderna under 2005 i form av åtagandebemyndiganden.

(i euro)

Avdelning 1	5 375 889
Avdelning 2	928 276
Avdelning 3	2 979
Totalt	6 307 145

Budgeten för 2006

Ombudsmannen har lagt fram budgeten för 2006 enligt en ny budgetstruktur (nomenklaturer). Syftet med den nya strukturen är att öka insynen och underlätta för budgetmyndigheten att förstärka sin kontroll genom att den ger en bättre översikt över utgifter av liknande art, som i den struktur som har använts hittills var spridda över flera avdelningar eller kapitel.

Budgeten för 2006, som utarbetades under 2005, baseras på en tjänsteförteckning som omfattar 57 tjänster. Detta motsvarar en ökning med sex tjänster jämfört med tjänsteförteckningen för 2005, en ökning som främst beror på nästa utvidgning av EU (Bulgarien och Rumänien) och på genomförandet av beslutet att Europaparlamentets avdelningar skall ha fullständig autonomi i fråga om ombudsmannens personalförvaltning.

De totala anslagen för 2006 uppgår till 7 682 538 euro. Avdelning 1 (löner, ersättningar och andra personalkostnader) uppgår till 5 808 538 euro. Avsnitt 2 (byggnader, utrustning och diverse driftsutgifter) uppgår till 1 085 000 euro. Avdelning 3 (kostnader för särskilda insatser som utförts av institutionen) uppgår till 789 000 euro.

I budgeten för 2006 ingår intäkter på totalt 812 271 euro.

C

PERSONAL

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

P. Nikiforos DIAMANDOUROS*Europeisk ombudsman*

Nikiforos Diamandouros föddes i Aten i Grekland den 25 juni 1942. Han valdes till europeisk ombudsman den 15 januari 2003. Han tillträdde tjänsten den 1 april 2003 och omvaldes för en ny femårsperiod den 11 januari 2005.

Från 1998 till 2003 var han Greklands första nationella ombudsman. Sedan 1993 är han professor i komparativ statsvetenskap vid institutionen för statsvetenskap och offentlig förvaltning vid universitetet i Aten (för tillfället tjänstledig). Under åren 1995 till 1998 ledde han arbetet vid det nationella centrumet för samhällsvetenskapliga studier (EKKE).

Han tog sin kandidatexamen, B.A., vid Indianauniversitetet (1963) och därefter sin magisterexamen, M.A., (1965), ytterligare en magisterexamen, M.Phil, (1969) och sin doktorsexamen, Ph.D., (1972) vid Columbiauniversitetet. Innan han började arbeta vid Athens universitet 1988 undervisade och forskade han vid det statliga universitetet i New York samt vid Columbiauniversitetet (1973–78). Från 1980 till 1983 tjänstgjorde han som direktör för utveckling vid Athens högskola i Grekland. Från 1983 till 1988 var han programdirektör för Västeuropa och Mellanöstern vid det Samhällsvetenskapliga forskningsrådet i New York. Från 1988 till 1991 var han direktör vid det Grekiska institutet för internationella och strategiska studier i Aten, ett forskningsinstitut med fokus på policyutveckling, vilket etablerats med hjälp av stöd från Ford- och MacArthurstiftelserna. Under 1997 innehade han en tjänst som gästföreläsare i statsvetenskap vid Juan March-centrumet för högre studier i statsvetenskap (Madrid).

Han har varit ordförande för den Grekiska statsvetenskapliga föreningen (1992–98) och för Föreningen för moderna grekiska studier i Förenta staterna (1985–88). Mellan 1999 och 2003 tjänstgjorde han som medlem av den Grekiska kommissionen för mänskliga rättigheter och mellan 2000 och 2003 var han medlem av Grekiska nationella rådet för administrativ reform. År 2000 deltog han i Bilderbergkonferensen. Mellan 1988 och 1995 delade han ordförandeposten för underkommittén för södra Europa vid Samhällsvetenskapliga forskningsrådet i New York, vars aktiviteter finansieras genom anslag från Volkswagenstiftelsen. Han är därtill en av redaktörerna för publikationen *New Southern Europe* och har erhållit forskningsanslag från Fulbrightstiftelsen och *National Endowment for the Humanities*.

Han har skrivit mycket om grekisk samt syd- och sydosturopeisk politik och historia, i synnerhet vad gäller demokratisering, nationsbyggande och förhållandet mellan kultur och politik.

EUROPEISKA OMBUDSMANNENS SEKRETARIAT

Europeiska ombudsmannens sekretariat har ansvaret för att leda ombudsmannens personliga kansli. Sekretariatet administrerar ombudsmannens kalendarium, samordnar hans inkommande och utgående korrespondens, ger råd om förbindelserna med EU:s övriga institutioner och organ, hanterar protokollfrågor i samband med institutionernas arbete och utför allmänna sekreterartjänster åt ombudsmannen.

Alexandra Androulakakis

Europeiska ombudsmannens sekreterare (sedan 22.8.2005)

Tel.: +33 3 88 17 25 28

Nicholas Catephores

Europeiska ombudsmannens assistent

Tel.: +33 3 88 17 23 83

Eleni-Anna Galatis

Europeiska ombudsmannens sekreterare (till 15.9.2005)

RÄTTSAVDELNINGEN

Rättsavdelningen består huvudsakligen av jurister som analyserar de klagomål som kommer in till Europeiska ombudsmannen och genomför undersökningar under överinseende av chefen för rättsavdelningen och två förste handledare. Chefen för rättsavdelningen ger ombudsmannen råd i frågor som gäller institutionens rättsliga strategi och inriktning och leder avdelningen. Assistenten till chefen för rättsavdelningen har ansvaret för interna system för kvalitetskontroll och ledningsinformation samt samordnar avdelningens bidrag till årsrapporten.

Under 2005 bestod avdelningen av chefen för rättsavdelningen, sex förste juridiska handläggare, varav två fungerar som förste handledare, elva juridiska handläggare, en juristlingvist, en juridisk assistent och assistenten till chefen för rättsavdelningen. Rättsavdelningen hade ansvaret för fjorton praktikanter under 2005.

Ian HARDEN

Chef för rättsavdelningen

Tel.: +33 3 88 17 23 84

Ian Harden föddes i Norwich i England den 22 mars 1954. Han studerade juridik vid Churchill College, Cambridge, tog en kandidatexamen, BA, med högsta betyg 1975, och en LLB 1976. Efter sin examen arbetade han på juridiska institutionen vid universitetet i Sheffield, där han var lektor mellan åren 1976 och 1990, Senior Lecturer 1990–1993, Reader 1993–1995 och där han är professor i offentlig rätt från och med 1995. Han kom till Europeiska ombudsmannens kansli som förste juridisk handläggare vid rättsavdelningen 1996. Han var chef för sekretariatet 1997–1999 och är från och med 2000 chef för rättsavdelningen. Han är författare eller medförfattare till ett stort antal arbeten om EU-rätt och offentlig rätt, bland annat *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) och *European Economic and Monetary Union: the Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Han är medlem av *Association Française des Constitutionnalistes* och den brittiska "Study of Parliament Group" samt är hedersprofessor vid universitetet i Sheffield.

Murielle RICHARDSON

Assistent till chefen för rättsavdelningen

Tel.: +33 3 88 17 23 88

JURIDISKA HANDLÄGGARE

Rättsavdelningens juridiska handläggare behandlar klagomål, som kan ges in till ombudsmannen på vilket som helst av Europeiska unionens 21 fördragsspråk. De föreslår och genomför dessutom undersökningar på eget initiativ, besvarar förfrågningar om information från medborgare, hjälper ombudsmannen i rättsliga frågor, ger råd om rättsliga förfaranden, nyheter och traditioner i sina respektive medlemsstater och företräder ombudsmannen i vissa offentliga sammanhang.

Sabina Balazič*Juridisk handläggare (från 1.10.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 35 72

Elodie Belfy*Juridisk assistent*

Tel.: +32 2 284 39 01

Peter Bonnor*Juridisk handläggare*

Tel.: +33 3 88 17 25 41

Benita Broms*Chef för Brysselkontoret**Förste juridisk handläggare*

Tel.: +32 2 284 25 43

Nelius Carey*Juristlingvist (från 1.9.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 25 63

Ioannis Dimitrakopoulos*Förste juridisk handläggare
(från 6.7.2005)***Förste handledare**

Tel.: +33 3 88 17 37 68

Juliano Franco*Juridisk handläggare (från 1.9.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 21 51

Marjorie Fuchs*Juridisk handläggare*

Tel.: +33 3 88 17 40 78

Gerhard Grill*Förste juridisk handläggare**Förste handledare*

Tel.: +33 3 88 17 23 82

Marta Hirsch-Ziemińska*Förste juridisk handläggare*

Tel.: +33 3 88 17 27 46

Georgios Katharios*Juridisk handläggare (från 1.9.2005)*

Tel.: +32 2 284 38 49

Daniel Koblencz*Juridisk handläggare (från 1.9.2005)*

Tel.: +32 2 284 38 31

José Martínez Aragón*Förste juridisk handläggare*

Tel. (+33) 3 88 17 24 01

Beatriz Menéndez Aller*Juridisk handläggare (från 1.5.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 67 63

Tina Nilsson*Juridisk handläggare*

Tel.: +32 2 284 14 17

Ida Palumbo*Juridisk handläggare*

Tel.: +33 3 88 17 23 85

Wiebke Pankauke*Juridisk handläggare (från 1.9.2005)*

Tel. (+33) 3 88 17 24 02

Branislav Urbanič*Juridisk handläggare*

Tel.: +33 3 88 17 27 14

Olivier Verheecke*Förste juridisk handläggare*

Tel.: +32 2 284 20 03

PRAKTIKANTER

Kadri Brügel*Praktikant (från 1.9.2005)*

Tel.: +32 2 283 23 27

Anne Eisengräber*Praktikant (från 1.9.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 29 64

Georgios Katharios*Praktikant (till 31.7.2005)***Giedre Kazlauskaitė***Praktikant (från 1.10.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 23 28

Daniel Koblencz*Praktikant (till 31.7.2005)***Jernej Letnar Cernic***Praktikant (till 31.7.2005)*

Maria Salome Lopez Ramos

Praktikant (till 31.10.2005)

Wiebke Pankauke

Praktikant (till 31.7.2005)

Roberto Rando

Praktikant (från 15.1.2005)

Andrea Sack

Praktikant (till 31.7.2005)

Izabela Szostak-Smith

Praktikant (från 1.6.2005)

Tel.: +33 3 88 17 67 84

Sophia Tabau

Praktikant (till 31.7.2005)

Asta Uptaite

Praktikant (till 31.7.2005)

Alexis Van Maercke

Praktikant (från 1.9.2005)

Tel.: +32 2 284 21 80

Europeiska ombudsmannen och hans personal.

ADMINISTRATIONS- OCH EKONOMIAVDELNINGEN

Administrations- och ekonomiavdelningen är ansvarig för allt arbete på ombudsmannens kansli som inte direkt rör handläggning av klagomål och utförande av undersökningar. Avdelningen består av fyra underavdelningar – administrationsavdelningen, ekonomiavdelningen, avdelningen för handläggning av klagomål och kommunikationsavdelningen. Chefen för administrations- och ekonomiavdelningen samordnar arbetet på avdelningen. Han är ansvarig för den allmänna organisationen och driften av ombudsmannens kansli, för personalpolitiken, för att föreslå och genomföra institutionens strategi när det gäller budget och ekonomi och för att företräda ombudsmannen i ett antal interinstitutionella forum.

João SANT'ANNA

Chef för administrations- och ekonomiavdelningen

Tel.: +33 3 88 17 53 46

João Sant'Anna föddes i Setúbal i Portugal den 3 maj 1957. Han studerade juridik vid universitetet i Lissabon 1975–1980 och fick ut sin advokatlicens i Lissabon 1981. Mellan 1980 och 1982 arbetade han som advokat vid den juridiska och administrativa divisionen inom det portugisiska ministeriet för inrikesfrågor för Lissabonregionen. Åren 1982–1984 fortsatte han sina juridiska studier på området immaterialrätt vid Ludwig-Maximilian-universitetet och Max Planck-institutet i München. När han återkom till Portugal 1984 utnämndes han till chef för den juridiska och administrativa divisionen i portugisiska ministeriet för inrikesfrågor för Lissabonregionen. År 1986 tillträdde han en tjänst som tjänsteman vid Europaparlamentet och arbetade för generaldirektoraten för press och information, för forskning, för personal och ekonomi och slutligen för Europaparlamentets rättstjänst. Han kom till Europeiska ombudsmannens kansli som chef för administrations- och ekonomiavdelningen 2000.

ADMINISTRATIONS- OCH EKONOMIAVDELNINGEN

Administrationsavdelningen har många skilda arbetsuppgifter. Avdelningen har bland annat till uppgift att rekrytera personal och administrera personalärenden, hantera inkommande och utgående korrespondens, sköta telefonväxeln och kontorsinfrastrukturen, samordna översättningen av handlingar, organisera och sköta det juridiska referensbiblioteket och institutionens dokumentation och arkiv. Denna avdelning ansvarar också för institutionens IT-policy och för att tillgodose IT-behoven, en uppgift som den utför i nära samarbete med Europaparlamentet.

Alessandro Del Bon

Avdelningschef (från 1.5.2005)

Tel.: +33 3 88 17 23 82

Christophe Bauer

Administrativt stöd, chaufför (från 1.6.2005)

Tel.: +33 3 88 17 67 80

Rachel Doell

Sekreterare

Tel.: +33 3 88 17 23 98

Massimo Ezzy

Informations- och teknikansvarig (från 8.9.2005)

Tel.: 33 3 88 17 2867

Cindy Giannakis

Administrativt stöd (från 16.6.2005)

Tel.: +32 2 284 63 93

Isgouhi Krikorian

Sekreterare

Tel.: +33 3 88 17 25 40

Gaël Lambert

Informations- och teknikansvarig

Tel.: +33 3 88 17 23 99

Juan Manuel Mallea

Sekreterare

Tel. (+33) 3 88 17 23 01

Stéphanie Maraj

Sekreterare (från 1.5.2005)

Tel.: +33 3 88 17 23 13

Charles Mebs

Sekreterare

Tel.: +33 3 88 17 70 93

Félicia Voltzenlogel

Sekreterare

Tel.: +33 3 88 17 23 94

EKONOMIAVDELNINGEN

Ekonomiavdelningen är ansvarig för att se till att ombudsmannens kansli följer gällande budgetregler, som är utformade för att garantera att budgetmedlen används ekonomiskt, effektivt och korrekt. Dessa skyldigheter härrör från det faktum att Europeiska ombudsmannen har en egen budget. Fyra ekonomiska handläggare utarbetar och verkställer budgeten, under den delegerade utanordnarens ansvar.

Loïc Julien*Avdelningschef (från 1.6.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 67 79

Jean-Pierre Feroumont*Ekonomisk handläggare*

Tel.: +32 2 284 38 97

Giovanna Fragapane*Ekonomisk handläggare*

Tel.: +33 3 88 17 29 62

Véronique Vandaele*Ekonomisk handläggare*

Tel.: +32 2 284 23 00

Christophe Walravens*Ekonomisk handläggare*

Tel. (+33) 3 88 17 24 03

AVDELNINGEN FÖR HANDLÄGGNING AV KLAGOMÅL

Avdelningen för handläggning av klagomål har ansvaret för att registrera, distribuera och följa upp de klagomål som lämnas in till Europeiska ombudsmannen. Avdelningen garanterar att alla klagomål registreras i en databas, att mottagandet bekräftas och att klagomålen skickas till rättsavdelningen. Avdelningen har ansvar för att hantera all inkommande och utgående korrespondens som avser klagomål, se till att klagomålsregistret i databasen uppdateras genom hela klagomålsförfarandet, övervaka att tidsfrister respekteras, att klagomålsrelaterad statistik tas fram och att handlingar som har samband med klagomål arkiveras.

Isabelle Foucaud*Avdelningschef*

Tel.: +33 3 88 17 23 91

Séverine Beyer*Sekreterare*

Tel.: +33 3 88 17 23 93

Bruno Bismarque-Alcântara*Sekreterare*

Tel.: +33 3 88 17 20 91

Evelyne Bouttefroy*Sekreterare*

Tel.: +33 3 88 17 24 13

Elaine Drago*Sekreterare*

Tel.: +33 3 88 17 33 31

Isabelle Lecestre*Sekreterare*

Tel.: +33 3 88 17 24 29

Gabrielle Sheridan*Sekreterare (till 31.5.2005)*

Tel. (+33) 3 88 17 24 08

Caroline Zinck*Sekreterare (från 1.9.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 40 51

KOMMUNIKATIONSAVDELNINGEN

Kommunikationsavdelningen är ansvarig för att föra fram institutionens image och värderingar och för att bistå ombudsmannen när han utför den andra huvuduppgiften som ingår i hans mandat, nämligen att nå ut till medborgarna och informera dem om deras rättigheter enligt gemenskapslagstiftningen. Avdelning spelar en central roll i detta sammanhang genom att förstärka relationerna och tilliten mellan medborgarna och EU och dess institutioner.

Denna avdelning är ansvarig för att bibehålla och främja kontakterna med media, att skriva och offentliggöra ombudsmannens publikationer, förvalta ombudsmannens webbsidor, organisera ombudsmannens informationsbesök och andra evenemang och att samordna relationerna inom det europeiska nätverket av ombudsmän.

Rosita Agnew*Avdelningschef (från 1.5.2005)**Press- och kommunikationsansvarig
(till 30.4.2005)*

Tel.: +32 2 284 25 42

Ben Hagard*Avdelningschef (från 1.5.2005)**Internet- och kommunikationsansvarig
(till 30.4.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 24 24

Marc Amir-Tahmasseb*Webbutvecklare (från 1.9.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 44 10

Alessandro Del Bon*Kommunikationsansvarig (till 30.4.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 23 82

Gundi Gadesmann*Presstalesman (från 1.11.2005)*

Tel.: +32 2 284 26 09

Dace Picot-Stiebrina*Kommunikationsansvarig*

Tel.: +33 3 88 17 40 80

Gabrielle Sheridan*Sekreterare (från 1.6.2005)*

Tel. (+33) 3 88 17 24 08

Annika Österberg*Publikationsansvarig (från 1.10.2005)*

Tel.: +33 3 88 17 49 36

D REGISTER ÖVER BESLUT

1 EFTER ÄRENDENUMMER

2002

1391/2002/JMA	105
2107/2002/PB	98
2111/2002/MF	99

2003

1336/2003/IP	81
1435/2003/MF	99
1687/2003/JMA	59
2097/2003/PB	73
2188/2003/OV	82
2191/2003/TN	60
2229/2003/MHZ	87
2395/2003/GG	104
2411/2003/MHZ	87
2415/2003/JMA	72

2004

0127/2004/OV	75
0140/2004/PB	96
0224/2004/PB	88
0237/2004/JMA	72
0274/2004/JMA	61
0295/2004/JMA	61
0338/2004/OV	62
0471/2004/OV	76
0518/2004/MF	82
0530/2004/GG	89
0538/2004/TN	90
0620/2004/PB	91
0628/2004/OV	79
0732/2004/ELB	63
0758/2004/ELB	64
0839/2004/MHZ	74
0933/2004/JMA	66
0948/2004/OV	67

1096/2004/TN	67
1155/2004/TN	68
1273/2004/GG	92
1298/2004/PB	65
1365/2004/TN	65
1368/2004/GG	93
1423/2004/ELB	102
1700/2004/MF	97
1733/2004/OV	80
1737/2004/TN	80
1756/2004/MF	84
1772/2004/GG	83
1798/2004/PB	77
1808/2004/JMA	69
2038/2004/GG	85
2066/2004/TN	69
2485/2004/GG	106
2673/2004/PB	95
2821/2004/OV	70
2862/2004/GG	94
3054/2004/TN	74
3110/2004/GG	71
3254/2004/ID	103
3381/2004/TN	77
3442/2004/PB	97
3446/2004/GG	101
3452/2004/JMA	103
3485/2004/OV	78
3622/2004/GG	94

2005

0116/2005/MHZ	100
0501/2005/IP	78
1266/2005/MF	78
1875/2005/GG	86
OI/3/2005/OV	107

2 EFTER ÄMNESOMRÅDE

Medborgerliga rättigheter

1687/2003/JMA	59
2415/2003/JMA	72
0224/2004/PB	88
0237/2004/JMA	72
0948/2004/OV	67
1096/2004/TN	67
1737/2004/TN	80
2038/2004/GG	85
0116/2005/MHZ	100
1875/2005/GG	86

Kommissionen som fördragets väktare

1687/2003/JMA	59
2229/2003/MHZ	87
0274/2004/JMA	61
0295/2004/JMA	61
1273/2004/GG	92
1298/2004/PB	65
1423/2004/ELB	102
3254/2004/ID	103
3452/2004/JMA	103
3622/2004/GG	94

Konsumentpolitik

0295/2004/JMA	61
---------------------	----

Kontrakt

2111/2002/MF	99
0338/2004/OV	62
0530/2004/GG	89
0538/2004/TN	90
1266/2005/MF	78
1772/2004/GG	83
1808/2004/JMA	69
2673/2004/PB	95
2862/2004/GG	94
3110/2004/GG	71
OI/3/2005/OV	107

Kultur

3452/2004/JMA	103
---------------------	-----

Uppgiftsskydd

0224/2004/PB	88
--------------------	----

Utvecklingssamarbete

0933/2004/JMA	66
---------------------	----

Ekonomisk och monetär politik

3054/2004/TN	74
0116/2005/MHZ	100

Utbildning, yrkesutbildning och ungdom

0518/2004/MF	82
--------------------	----

Miljö

2229/2003/MHZ	87
---------------------	----

Fiske

1273/2004/GG	92
--------------------	----

Fri rörlighet för personer och tjänster

1298/2004/PB	65
3254/2004/ID	103

Institutioner

2395/2003/GG	104
0140/2004/PB	96
0628/2004/OV	79
1155/2004/TN	68
2485/2004/GG	106
3254/2004/ID	103
3446/2004/GG	101
0501/2005/IP	78

Övrigt

1435/2003/MF	99
0338/2004/OV	62
0732/2004/ELB	63
3622/2004/GG	94
OI/3/2005/OV	107

Polis- och domstolssamarbete

2411/2003/MHZ.....	87
--------------------	----

Allmänhetens tillgång till handlingar

0948/2004/OV	67
1368/2004/GG	93
1756/2004/MF	84
1798/2004/PB	77
2066/2004/TN.....	69
2821/2004/OV	70
3381/2004/TN.....	77
3442/2004/PB	97

Forskning och teknik

0758/2004/ELB	64
1365/2004/TN.....	65

Socialpolitik

0274/2004/JMA	61
---------------------	----

*Personal**– Rekrytering*

1336/2003/IP.....	81
2097/2003/PB	73
0518/2004/MF	82
0839/2004/MHZ.....	74
1700/2004/MF	97
3485/2004/OV	78

– Övriga frågor

1391/2002/JMA	105
2107/2002/PB	98
2188/2003/OV	82
2191/2003/TN.....	60
0140/2004/PB	96
0471/2004/OV	76
0620/2004/PB	91
0628/2004/OV	79
1423/2004/ELB	102
1733/2004/OV	80
0127/2004/OV	75

3 EFTER TYP AV ADMINISTRATIVT MISSFÖRHÅLLANDE

Maktmissbruk

1700/2004/MF	97
--------------------	----

Försening som kunnat undvikas

0530/2004/GG	89
1733/2004/OV	80
1756/2004/MF	84
1772/2004/GG	83
3485/2004/OV	78
1266/2005/MF	78
OI/3/2005/OV	107

Diskriminering

1391/2002/JMA	105
2107/2002/PB	98
1687/2003/JMA	59
2415/2003/JMA	72
0237/2004/JMA	72
0338/2004/OV	62
0518/2004/MF	82
0628/2004/OV	79
1808/2004/JMA	69
2673/2004/PB	95

Försvar

0471/2004/OV	76
--------------------	----

Fel i samband med artikel 226-förfarande

1687/2003/JMA	59
2229/2003/MHZ	87
0274/2004/JMA	61
0295/2004/JMA	61
1273/2004/GG	92
1298/2004/PB	65
1423/2004/ELB	102
3254/2004/ID	103
3452/2004/JMA	103
3622/2004/GG	94

Underlåtenhet att ange grunder för beslut

2411/2003/MHZ	87
---------------------	----

Bristande information eller vägran att lämna information

2097/2003/PB	73
2191/2003/TN	60
2229/2003/MHZ	87
0140/2004/PB	96
0274/2004/JMA	61
0538/2004/TN	90
0758/2004/ELB	64
1368/2004/GG	93
1737/2004/TN	80
1798/2004/PB	77
2038/2004/GG	85
2066/2004/TN	69
3054/2004/TN	74
3381/2004/TN	77
3442/2004/PB	97
1875/2005/GG	86

Bristande insyn

1435/2003/MF	99
2395/2003/GG	104
0948/2004/OV	67
2821/2004/OV	70
0116/2005/MHZ	100

Felaktig rättstillämpning

0127/2004/OV	75
1273/2004/GG	92
3254/2004/ID	103

Försummelse

2188/2003/OV	82
0224/2004/PB	88
0933/2004/JMA	66
1096/2004/TN	67
1155/2004/TN	68
1365/2004/TN	65
3622/2004/GG	94

Förfarandefel

2107/2002/PB	98
2411/2003/MHZ.....	87
0140/2004/PB	96
0620/2004/PB	91

Orättvisa

2111/2002/MF	99
1336/2003/IP.....	81
3110/2004/GG	71
0839/2004/MHZ.....	74
0127/2004/OV	75
0471/2004/OV	76
0501/2005/IP.....	78
1733/2004/OV	80
OI/3/2005/OV	107

Andra missförhållanden

0471/2004/OV	76
0538/2004/TN.....	90
0732/2004/ELB	63
0758/2004/ELB	64
1733/2004/OV	80
2485/2004/GG	106
2862/2004/GG	94
3446/2004/GG	101
OI/3/2005/OV	107

E VAL AV EUROPEISK OMBUDSMAN

Lagbestämmelser

I artikel 195.2 i EG-fördraget anges att "Ombudsmannen skall utses efter varje val till Europaparlamentet för dess valperiod. Ombudsmannen kan utses på nytt."

I Europaparlamentets arbetsordning beskrivs valförfarandet närmare:

Artikel 194

1. *Omedelbart efter valet av talman vid början av varje valperiod eller vid de fall som avses i punkt 8 skall talmannen begära nomineringar till ämbetet som ombudsman samt fastställa en tidsfrist för ingivandet av dessa nomineringar. Denna begäran skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.*
2. *Nomineringar måste ha stöd av minst 37 av parlamentets ledamöter som skall komma från minst två medlemsstater.*

Varje ledamot kan endast stödja en nominering.

Nomineringarna skall innehålla alla de handlingar som krävs för att styrka att kandidaten uppfyller villkoren i föreskrifterna för utövandet av ämbetet som ombudsman.

3. *Nomineringarna skall vidarebefordras till behörigt utskott. Utskottet kan begära att få höra kandidaterna.*

Utfrågningarna skall vara öppna för parlamentets samtliga ledamöter.

4. *En alfabetisk förteckning över godkända nomineringar föreläggs sedan parlamentet för omröstning.*
5. *Omröstningen skall vara sluten, och en majoritet av de avgivna rösterna krävs.*

Om ingen kandidat har valts efter de två första valomgångarna, får endast de två kandidater som erhöll flest antal röster vid andra valomgången kvarstå som kandidater.

Vid lika röstetal ges företräde åt den äldste kandidaten.

6. *Talmannen skall innan omröstningen inleds försäkra sig om att minst hälften av parlamentets ledamöter är närvarande.*
7. *Den utnämnda ombudsmannen skall omedelbart avlägga en ed inför domstolen.*
8. *Ombudsmannen skall, såvida han eller hon inte avsätts eller avlider, utföra sina uppgifter till dess att en efterträdare övertar ämbetet."*

Valet 2005

Europaparlamentet utlyste tjänsten i Europeiska unionens officiella tidning den 25 augusti 2004⁸, där sista dagen för att inkomma med ansökan fastställdes till den 30 september 2004.

I en skrivelse av den 22 oktober 2004 meddelade Europaparlamentets talman ordföranden för utskottet för framställningar att fyra ansökningar hade inkommit.

Den 29 november 2004 anordnade utskottet för framställningar en offentlig utfrågning av de två kandidater vars ansökningar hade förklarats tillåtliga, nämligen P. Nikiforos Diamandouros och Giuseppe Fortunato.

⁸

EUT C 213, 25.8.2004, s. 9.

Den 11 januari 2005 valdes Nikiforos Diamandouros i behörig ordning till Europeisk ombudsman av ledamöterna i Europaparlamentet vid sammanträde i plenum vid första valomgången, med 564 av 609 avlagda röster.

Europaparlamentets beslut att välja **Nikiforos** Diamandouros för valperioden 2004–2009 offentliggjordes i EUT den 25 januari 2005⁹.

Närmare information om valet av Europeiska ombudsmannen finns på Europaparlamentets webbplats:

http://www.europarl.europa.eu /comparl/peti/election2004/default_en.htm

---

⁹

EUT L 21, 25.1.2005, s. 8.

HUR MAN KONTAKTAR EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

PER BREV

Europeiska ombudsmannen
1 Avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
FR - 67001 Strasbourg Cedex
Frankrike

PER TELEFON

+33 3 88 17 23 13

PER FAX

+33 3 88 17 90 62

PER E-POST

eo@ombudsman.europa.eu

WEBBPLATS

<http://www.ombudsman.europa.eu>

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN UNDERSÖKER KLAGOMÅL OM ADMINISTRATIVA MISSFÖRHÅLLANDEN INOM EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

www.ombudsman.europa.eu

Publikationsbyrå
Publications.europa.eu

ISBN 92-95022-99-8

9 789295 022997